
ಕಾನೂನ್ ದಾಯ್ಜ್
KLJ
2009
SCC
2009
ಸ್ಟೇನ್ಲಿ ಆರ್. ಡಿ'ಕೋಸ್ತ

ಶುಭಾಶಯ್ ಮಾಗ್ತಾಂವ್

ಮಾನೆಸ್ತ್ ವಕೀಲ್ ಸ್ಟೇನ್ಲಿ ಆರ್. ಡಿ'ಕೋಸ್ತ
ತುಜ್ಯಾ **'ಕಾನೂನ್ ದಾಯ್ಜ್'**
ಅಮೂಲ್ಯ್ ಜಾಣ್ವಾಯೆ ಭಂಡಾರಾಕ್
ಅಖಂಡ್ ಜಯ್ತ್ ಮಾಗ್ತಾಂವ್.
ತಶೆಂಚ್ ತುಜ್ಯಾ
ಬರ್‍ಯಾ ತಾಲೆಂತಾಂಚೊ ಬರೊ ಫಳ್
ಸಮಾಜೆಕ್ ಲಾಭೊಂದಿ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಸೆವ್ರಿನ್ ಸಿಕ್ವೇರಾ
ಸವೆಂ
ಭುರ್ಗಿಂ ಆನಿ ಕುಟಾಮ್: ಶ್ರೀ ಟ್ರೇವರ್,
ಶ್ರೀ ಐವರ್ ಆನಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಮರ್ಲಿನ್

ಕಾನೂನ್ ದಾಯ್ಜ್

ಸ್ಟೇನ್ಲಿ ಆರ್. ಡಿ'ಕೋಸ್ತ
ವಕೀಲ್, ನೋಟರಿ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಆನಿ
ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಕಾಜಾರಾಂಚೊ ರಿಜಿಸ್ತ್ರಾರ್
ದ.ಕ., ಮಂಗ್ಳೂರ್

ಪ್ರಕಾಶನ್

ಆಶ್ಲಿಂಗ್ ಪ್ರಕಾಶನ್
ಮಂಗ್ಳುರ್

22–11–2009

KANOON DAIZ - A legal information book contains Civil and Criminal laws written by Sri Stanley R. D'Costa, 'Ashling', Vivekananda II Cross, Nanthoor, Kulshekar Post, Mangalore - 575 005

Published by:
'Ashling' Publication
Bendore
Mangalore - 575 002.

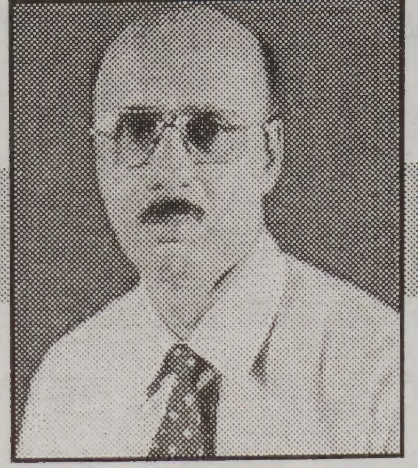

First Edition : 2009

Price : Rs.50/-

Printed at :
Assisi Press, St. Ann's Friary, Bejai, Mangalore - 575 004.

ಪ್ರಸ್ತಾವನ್

ಕಸಲ್ಯಾಚ್ ಕೃತಿಯೆಕ್ ಏಕ್ ಪ್ರಸ್ತಾವನ್ ಬರಂವ್ಚಿ ಗರ್ಜ್ ಆಸ್ತಾ. ಆನಿ ತಿ ಕೃತಿಕರ್ತ್ಯಾಚ್ಯಾ ಕೃತಿಯೆ ಆನಿ ತಾಚ್ಯಾ ಉದ್ದೇಶಿತ್ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಾ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಥೊಡಿ ಝುಳಕ್ ಲಾಭಂವ್ಕ್ ಉಪ್ಕಾರ್ತಾ.

ಕಾನೂನಿ ಜಾಣ್ವಾಯ್ ಪ್ರಸಕ್ತ್ ಕಾಳಾರ್ ಮನ್ಶ್ಯಾ ಸಮುದಾಯೆಕ್ ಅತ್ಯವಶ್ಯಕ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ಚೆಂ ಏಕ್ ರಕ್ಷಣೇಕ್ ಹಾತೆರ್ ಮ್ಹಣ್ಯೆತ್. ಕಾನೂನ್ ಮಾಹೆತ್ ಕಾನೂನಿ ತಜ್ಞಾಂ ಥಾವ್ನ್ಂಚ್ ಜೊಡಿಜಾಯ್ ತೆಂ ವಾಸ್ತವೀಕ್. ಹಿ ಏಕ್ ಕೂಸ್ ತರ್, ಕಾನೂನ್ ನಾಗರಿಕಾನ್ ಶಿಕ್ಷಣ್ (Law College) ಕ್ಷೇತ್ರಾಂತ್‌ಚ್ ಅಪ್ಣಾಯ್ಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ ನಾ. ಕಾನೂನಾಂಚೆ ಗ್ರಂಥ್ ವಾಚೂನ್‌ಯಿ ಜಾಯ್ ಪುರ್ತಿ ಕಾನೂನ್ ಜಾಣ್ವಾಯ್ ಜೊಡುಂಕ್ ಜಾತಾ. ಜೊಡ್‌ಲ್ಲೆ ಆಸಾತ್. ಆಮ್ಕಾಂ 'ನ್ಯಾಯ್‌ವಾದಿ' ಜಾವ್ನ್ ಕೊಡ್ತಿಂನಿ ಝುಜೊಂಕ್ ನಾ. ಬಗಾರ್ ಆಮ್ಚೆರ್ ಕಾನೂನ್ ಬಾಹಿರ್ ಅನ್ವ್ಯಾರಾಂ ಯೆತಾಸ್ತಾನಾ ವ ಯೆಂವ್ಚಿಂ ಆಸಾತ್ ತರ್ ತಿಂ ಆಡಾಂವ್ಕ್ ಆನಿ ತ್ಯಾ ವಿರೋಧ್ ಪೊಲಿಸಾಂಲಾಗಿಂ ವ ಸಂಬಂಧಿತ್ ನ್ಯಾಯ್ ವರಯ್ಣಾರಾಂ ಥಂಯ್ ಝುಜ್ ಮಾಂಡುಂಕ್ ಕಾನೂನಿ ಜಾಣ್ವಾಯ್ ಹಾತೆರ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ಪಾವ್ತಾ.

ಕಾನೂನಾಂಚಿ ಮಾಹೆತ್ ನಾತ್ಲೆಲ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿನ್ ಜಿವಿತಾಂತ್ಲ್ಯಾ ನಾನಾಂತ್ಯಾ ಸಂಕಷ್ಟಾಂನಿಂ ಅನ್ವ್ಯಾರಾಂನಿಂ ಅನಿತೆಚ್ಯಾ ಘಸವ್ಣೆಂನಿಂ, ವಿವಿಧ್ ಅಕ್ರಮಾಂ ಥಂಯ್ ನ್ಯಾಯ್‌ನೀತ್ ಜೊಡುಂಕ್ ಚಾಲ್ತ್ಯಾ ವಾತಾವರಣಾಂತ್ ಮಸ್ತ್ ಕಷ್ಟ್. ತಾಣೆಂ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ್ ವಕೀಲಾಂಚಿ ಬಗಲ್ ಘೆಂವ್ಚಿ ಪಡ್ತಾ. ಪೂಣ್ ನೀತ್ ಮೊಲಾಕ್ ಖರೀದ್ ಕರ್ಚ್ಯಾ ಆಯ್ಚ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ್ ಸೆವಾ ದೀವ್ನ್ ನೀತ್ ಲಾಭಂವ್ಚೆ ವಕೀಲ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ದೇಶಾಂತ್ ಮಸ್ತ್ ಉಣೆಂ ಆಸಾತ್. ಹ್ಯಾ ವರ್ವಿಂ ಗರೀಬಾಕ್, ನಿತಿವಂತ್ ಆರೋಪಿಂಕ್ ನ್ಯಾಯ್ ಮೆಳಾನಾ ತಸಲೆ ಧಾಖ್ಲೆ ಪಳೆಂವ್ಕ್ ಮೆಳ್ತಾತ್. ಅಸೆಂ ನಿರಾಪ್ರಾಧಿ ತಾಂಕಿರಹಿತ್ ಅನಿತೆಚೆ ಶಿಖಾರ್ ಜಾತಾತ್. ಅಸಲೆ ಧಾಖ್ಲೆ ಪಾಟ್ಲ್ಯಾಚ್ ವರ್ಸಾ ಆಮಿಂ ಮಸ್ತ್ ಪಳೆಲೆ, ಅನುಭವ್ಸಿಲೆ.

ಖಂಚೆಂಚ್ ಏಕ್ ಜಾಣ್ವಾಯೆ ದಾಯ್ಜ್ ಸ್ವಾರ್ಥಾನ್ ತಾಬೆಂತ್ ಉರಂವ್ಚೆಂ ತೆಂ ನಾಣೆಂ ಮಾತ್ಯೆಂತ್ ಪೂರ್ನ್ ದವರ್ಲ್ಲೆಬರಿ ನಾಫಾಯ್ದ್ಯಾಚೆಂ ಜಾತಾ. ಜೆಂ ದೆವಾನ್ ದಿಲ್ಲೆಂ ದೆಣೆಂ, ಜಾಣ್ವಾಯ್ ಹೆರಾಂಕ್‌ಯಿ ವಾಂಟುಂಕ್ ಫುಂಕ್ಯಾಕ್ ದಿಲ್ಲೆಂ ದಿರ್ವೆಂ ದೆವಾಚಿ ಏಕ್ ವಿಶಿಷ್ಟ್ ದಯಾ ಮ್ಹಣ್ ಸಮ್ಜೊಂಚೆ ನಿಸ್ವಾರ್ಥಿ ಮನಿಸ್ ಉಣೆಂ ಆಸಾತ್. ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಸಮಾಜಿಂತ್ ಆಸಾತ್ ವಿವಿಧ್ ವಿಭಿನ್ನ್ ತಾಲೆಂತಾಂಚೆ ಕಲಾಕಾರ್, ದಾಕ್ತೆರ್, ತಜ್ಞ್, ವಕೀಲ್, ಬರ್ಪಿ... ಇನ್ನಿತರ್ ವಿಶೇಸ್ ದೆಣ್ಯಾಂನಿ ಭರ್ಲ್ಲೆಲೆ ಜಾಣ್ವೇಕ್, ಬುದ್ವಂತ್ ಮನಿಸ್. ಅಸಲ್ಯಾಂ ಪಯ್ಕಿ

ಆಪ್ಲಿಂ ದೆಣಿಂ ಪೆಲ್ಯಾಂ ಥಂಯ್ ವಾಂಟುನ್ ಸಮಾಜ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕರ್ಚೆ ಬೋಟಾಂನಿ ಮೆಜ್ಯೆತ್ ತಿತ್ಲೆಯಿ ಮೆಳೊಂಕ್ ಕಷ್ಟ್. ಆಪ್ಣಾ ಪ್ರಾಸ್ ಆನ್ಯೆಕ್ಲ್ಯಾನ್ ಮುಖಾರ್ ವಚಾನಾಯೆ. ಮ್ಹಜೆ ಪ್ರಾಸ್ ತಾಣೆಂ ಬುದ್ವಂತ್ ಜಾಯ್ನಾಯೆ. ಮ್ಹಜ್ಯಾ ಪೊಟಾಕ್ ತಾಚೊ ಪಾಂಯ್ ಯೇನಾಯೆ. ಹಾಂವೆಂ ಮಾತ್ರ್ ಸಂಪೂರ್ಣ್ ಜಾವ್ನ್ ಉರಾಜಾಯ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆ ತಸಲೊ ಏಕ್ ಸ್ವಾರ್ಥಿ ಮನೋಭಾವ್ ಜಾಯಿತ್ಯಾ ಆಮ್ಚೆ ಮದ್ಲ್ಯಾ ತಾಲೆಂತ್ವಂತ್ ಮನ್ಸ್ಯಾಂ ಥಂಯ್ ರೊಂಬೊನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾನ್, ಆಮ್ಚೊ ಸಮಾಜ್ ಜಾಯ್ ಪುರ್ತ್ಯಾ ಬುದ್ವಂತ್ಕಾಯೆನ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಜೋಡ್ನ್ ಮುಖಾರ್ ವಚೊಂಕ್ ಸಕಾನಾ.

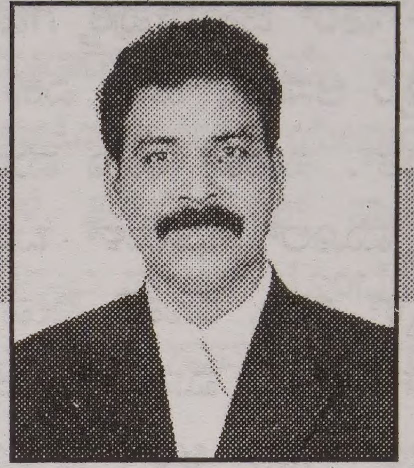
ಆನಿ ಆಸಾತ್ ಬೋವ್ ಥೊಡೆ ಖರೆ ನಿಸ್ವಾರ್ಥಿ. ಆಪ್ಲಿ ಜಾಣ್ವಾಯ್ ಪೆಲ್ಯಾಕ್ ವಾಂಟುನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ತಾಲೆಂತಾಂಚೊ ಬರೊ ವಾಪಾರ್ ಕರ್ಚೆ ಉಮೆದ್ವಂತ್ ವ್ಯಕ್ತಿ. ಪುಣ್ ತಸಲ್ಯಾಂಕ್ ಮುಖಾರ್ ವಚಾನಾಶೆಂ ಆಡ್ ಪಾಂಯ್ ದಿಂವ್ಚ್ಯಾ ಸಕ್ತಿ ಲಾಯಿಕ್ ತಸೆಂ ಧರ್ಮಿಕ್ ಪರಿಸರಾಂತ್‌ಯಿ ಪಳೆಂವ್ಕ್ ಮೆಳ್ಟಾತ್ ತೆಂ ಆಮ್ಚೆಂ ದುರ್ಭಾಗ್ಯ್ ಮ್ಹಣ್ಯೆತ್. ತರೀ ಅಸಲ್ಯಾ ಕಾಂಟ್ಯಾಂಕ್ ಲೆಕಿನಾಸ್ತಾಂ ಧೈರಾನ್ ಮುಖಾರ್ ಸರ್‌ಲ್ಲೆ ವಾವುರ್ಚೆ ನಿಸ್ವಾರ್ಥಿ ಮನಿಸ್‌ಯಿ ಆಸಾತ್ ಬೋವ್ ಥೊಡೆ. ತರೀ 'ಆಸಾತ್' ಮ್ಹಣೊಂಕ್ ಸಂತೊಸ್ ಭಗ್ತಾ. ಡಾ| ಎಡ್ವರ್ಡ್ ನಜ್ರೆತ್ ಜಾಯಿತ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ವಿರೋಧ್‌ಪಣ್ ಆನಿ ಠಿಕಾ ಖಂಡ್ಪಾಂಚ್ಯಾ ಮಾರಾಂ ಘಾರಾಂ ಮಧೆಂಯಿ ಆಪ್ಲೊ ಸಮಾಜ್ ಸೆವೆ ವಾವ್ರ್ ಭಲಾಯ್ಕೆ ರಕ್ಷಣೆಚ್ಯಾ ಹಾತೆರಾಂನಿ ಲಿಖ್ಣಿ ಘೆವ್ನ್ ಚಲಯ್ತಾ. ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಸಮಾಜೆಂತ್ ಆಸಾ ಆನ್ಯೆಕ್ ವಕೀಲ್ ಮಾನೆಸ್ತ್ ಶಿರ್ತಾಡಿ ವಿಲಿಯಂ ಪಿಂಟೊ. ಕೊಣಾಕ್‌ಚ್ ಭಿಂಯೆನಾಸ್ತಾಂ ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಗಾಂವಾರ್ ಆಪ್ಲಿ ಕಾನೂನಿ ಜಾಣ್ವಾಯ್ ವಾಂಟುನ್ ಲೊಕಾ ಮೊಗಾಳ್ ಜಾಲಾ. ಅಸೆಂ ಬೋವ್ ಥೊಡೆ ಬರೆ ಬರೆ ನಿಸ್ವಾರ್ಥಿ ದೆಣ್ಯಾಧೀಕ್ ವ್ಯಕ್ತಿ ಆಪ್ಲೊ ವಾವ್ರ್ ದೆವಾಕ್ ಮಾನ್ವೊಂಚೆ ರೀತಿರ್ ಕರ್ತೇ ಆಸಾತ್. ಪುಣ್ ಎದೆ ವ್ಹಡ್ ಸಮಾಜೆಕ್ ಹೊ ಖಂಯೀ ಪಾವಾನಾ ತಿತ್ಲೊ ಉಣೊ ಆಸಾ.

ಅಸಲ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಸಮಾಜಿಂತ್ ಆನ್ಯೆಕಾ ವ್ಯಕ್ತಿಚೆಂ ಯೆಣೆಂ ಜಾಲೆಂ. ವಕೀಲ್ ಮಾನೆಸ್ತ್ ಸ್ಟೆನ್ಲಿ ಆರ್. ಡಿ'ಕೋಸ್ತ. ತರ್ನಾಟೊ ಹುರುಪಿ ವಕೀಲ್, ಲಗ್‌ಬಗ್ ಎಕಾ ವರ್ಸಾ ಆದಿಂ ತಾಚಿ ಮ್ಹಜಿ ಅಪ್ಚಿತ್ತ್ ಭೆಟ್ ಜಾಲಿ. ಆಮಿಂ ಎಕಾಮೆಕಾ ಬಿಲ್ಕುಲ್ ಪರಿಚಿತ್‌ಚ್ ನ್ಹಯ್. ಬೆಂದುರ್ ವಾಡ್ಯಾ ಜಮಾತೆಚ್ಯಾ ವಾರ್ಷಿಕ್ ಸಂಭ್ರಮಾವೆಳಿಂ ಆಮ್ಚಿ ಪಯ್ಲಿ ವಳಕ್ ಜಾಲಿ. ಉಲಯ್ತಾಂ ಉಲಯ್ತಾಂ ತಾಣೆಂ ಆಪ್ಲಿ ಆಶಾ ಉಚಾರ್ಲಿ. "ಅಪುಣ್ ಬರ್ಪಿ ನ್ಹಯ್. ವಕೀಲ್. ಪುಣ್ ಮ್ಹಜಿ ಕಾನೂನಿ ಜಾಣ್ವಾಯ್ ಲೊಕಾ ಥಂಯ್ ವಾಂಟುಂಕ್ ಕೆಲ್ಯಾ ಪ್ರಯತ್ನಾಂ ಥಂಯ್ ದಿಯೆಸೆಜಿಚ್ಯಾ ಹಪ್ತ್ಯಾಳ್ಯಾನ್ ಆನಿ ಮ್ಹಜ್ಯಾ ಫಿರ್ಗಜ್ ಪತ್ರಾಂನ್‌ಯೀ ಮ್ಹಾಕಾ ನಿರಾಶಿ ಕೆಲೆಂ..." ವಿಷಯ್ ವಿವರ್ಸುನ್ ಸಾಂಗ್ತಾನಾ ಮ್ಹಾಕಾ ತೆಂ ವಿಶೇಸ್ ದಿಸ್ಲೆಂ ನಾ. ಹಿ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಧರ್ಮಾಂತ್ಲಿ-ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಸಮಾಜಿಂತ್ಲಿ ಏಕ್ ವಕಾತ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲಿ ಪಿಡಾ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಹಾಂವೆಂಯಿ ಮಾಂದುನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ ಸತ್. ತಾಚೊ ಧ್ಯೇಯ್, ಉದ್ದೇಶ್ ಮ್ಹಾಕಾ ಅಧಿಕ್ ಮಾಂದ್ಲೊ. "ನಿರಾಸಿ ಜಾಯ್ನಾಕಾ" ಮ್ಹಳೆಂ ಹಾಂವೆಂ ತಾಕಾ. "ಕಿತೆಂ ತುಕಾ ಬರಂವ್ಕ್ ಆಸಾ ತೆಂ ಬರವ್ನ್ ತುಂ ಮ್ಹಾಕಾ ದೀ. ಹಾಂವ್ ತಾಕಾ ಸಾಹಿತಿಕ್ ರೂಪ್ ದೀವ್ನ್ ಭಾಸೆಚಿ

ಆನಿ ಇತರ್ ಜಾಯ್‌ಪುರ್ತಿ ಗರ್ಜೆಚಿ ತಿದ್ವಣಿ ಕರ್ನ್ ದಿತಾಂ. ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಸಮಾಜಿಂತ್ ಸಬಾರ್ ಪತ್ರಾಂ ಆಸಾತ್. ಜಸೆಂ ಎಕಾ ಗಾಂವಾಕ್ ವಚುಂಕ್ ಸಬಾರ್ ವಾಟೊ ಆಪವ್ನ್ ವ್ಹರ್ತ್ಯೊ ಆಸಾತ್. ಹಾಂವ್ ತುಕಾ ಮಜತ್ ಕರ್ತಾಂ'' ಮ್ಹಳೆಂ. ಆನಿ ತಾಣೆಂ ಕಾನೂನಿ ಮಾಹೆತಿಚಿಂ ಅತ್ಯಮೂಲ್ಯ್ ಧಾರಾಳ್ ಬರ್ಪಾಂ ಹಾಡುನ್ ದಿಲಿಂ. ತ್ಯಾ ಹರ್ ಬರ್ಪಾಂಕ್ ಎಕಾಪಾಟ್ ಅನ್ಯೆಕ್ ಬರ್ಪಾ ರೂಪ್ ದೀವ್ನ್ ನಾಂವಾಡ್ದೀಕ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಪತ್ರಾಂ ಜಾವ್ನಾಸ್ಚ್ಯಾ ಕುಟಾಮ್, ದಿರ್ವೆಂ, ಆಮ್ಚಿ ಮಾಂಯ್, ಆಮ್ಚೊ ಸಂದೇಶ್, ಸೆವಕ್... ಹ್ಯಾ ಪತ್ರಾಂಚ್ಯಾ ಸಂಪಾದಕಾಂಕ್ ವಕೀಲ್ ಸ್ಟೇನ್ಲಿ ಆರ್. ಡಿ'ಕೋಸ್ತಚಿ ಪರಿಚಯ್ ಕರ್ನ್ ದೀವ್ನ್ ತಾಚಿಂ ಬರ್ಪಾಂ ಸರಾಗ್ ಪಾಂಚ್ ಪತ್ರಾಂನಿಂ ಫಾಯ್ಸ್ ಕರಂವ್ಚಿ ಮಾಂಡಾವಳ್ ಕೆಲಿ. ಆನಿ ಆಜ್ ಪರ್ಯಾಂತ್‌ಯಿ ಹಿ ಮ್ಹಜಿ ಸೆವಾ ತಾಚೆ ಥಂಯ್ ಚಾಲ್ತೇರ್ ಆಸೊನ್ ಎದೊಳ್‌ಚ್ ತೊ ಆಪ್ಲಿ ಕಾನೂನಿ ಜಾಣ್ವಾಯ್ ಲೊಕಾಕ್ ವಾಂಟುನ್ ಲೊಕಾಮೊಗಾಳ್ ಜಾಲಾ. ಆನಿ ನಹಿಂಚ್ ವಕೀಲ್ ಬಗಾರ್ ಏಕ್ ಬರೊ ಬರ್ಪಿಯೀ ಜಾಲಾ ಮ್ಹಣೊಂಕ್ ಮ್ಹಾಕಾ ಅಭಿಮಾನ್ ಭಗ್ತಾ. ತಾಕಾ ಸ್ವೀಕಾರ್ ಕೆಲೆಲ್ಯಾ ಜಾಯಿತ್ಯಾ ಲೊಕಾನ್ ಹಿ ಕಾನೂನಿ ಮಾಹೆತ್ ಬುಕಾ ರುಪಾರ್ ಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ ವತ್ತಾಯ್ ಕೆಲ್ಯಾ. ಪತ್ರಿಕಾಂನಿ ಛಾಪ್‌ಲ್ಲಿಂ ಬರ್ಪಾಂ ವಾಚ್ತೆಚ್ ರದ್ದೆಕ್ ವೆತಾತ್. ಹಿಂ ಪುಸ್ತಕಾ ರುಪಾರ್ ಶಾಸ್ವಿತ್ ಉರಂವ್ಚ್ಯಾಕ್ ಮುಖಾರ್ ಸರ್‌ಲ್ಲಿ ತಾಚಿ ಆಲೊಚನ್ ಮ್ಹಾಕಾಯಿ ಮೆಚ್ವಾಲಿ. ಖಂಚೊಯಿ ವಕೀಲ್ ಸಮಸ್ಯೆ ಹಾಡುನ್ ಆಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಗ್ರಾಹಕಾಕ್ ಕಾನೂನ್ ಮಾಹೆತ್ ದೀನಾ. ಬಗಾರ್ ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರ್ ಕರ್ನ್ ದಿಂವ್ಚಿ ಸೆವಾ ಮಾತ್ರ್ ರುಸುಂ ಘೆವ್ನ್ ಭಾಸಾಯ್ತಾ. ಪುಣ್ ಅಸಲ್ಯಾ ಪುಸ್ತಕಾಂನಿ ಮಾತ್ರ್ ಗ್ರಾಹಕಾಕ್ ಜಾಯ್ ಪುರ್ತಿ ಕಾನೂನ್ ಮಾಹೆತ್ ಜೊಡುಂಕ್ ಆಧಾರ್ ಜಾತಾ. ಅಶೆಂ ಬರ್ಯಾ ಕಾಮಾಕ್ ಹಾತ್ ಘಾಲ್ಲ್ಯಾ ಮಾನೆಸ್ತ್ ಸ್ಟೇನ್ಲಿ ಆರ್. ಡಿ'ಕೋಸ್ತಚ್ಯಾ 'ಕಾನೂನ್ ದಾಯ್ಜ್' ಪುಸ್ತಕಾಚ್ಯಾ ಸಂಪೂರ್ಣ್ ವಾವ್ರಾಂತ್ ಮ್ಹಜಿ ಸಾಧ್ಯಿತ್ ಸೆವಾ ಹಾಂವೆಂ ತಾಕಾ ಉಚಿತ್ ದಿಲ್ಯಾ. ಹೆಂ ಪುಸ್ತಕ್ ಸಂವಿಧಾನಾಚ್ಯಾ ನವ್ಯಾ ನವ್ಯಾ ಕಾನೂನಾ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಭರ್ಪೂರ್ ಮಾಹೆತ್ ದಿತಾ. ಕಿತ್ಲಿಶಿಂ ಕಾನೂನಾ ಲೊಕಾಕ್ ಕಳಿತ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲಿಂ ಆನಿ ಆಯ್ಚ್ಯಾ ವಾತಾವರಣಾಕ್ ಅಧಿಕ್ ಗರ್ಜೆಚಿಂ ಹ್ಯಾ ಪುಸ್ತಕಾಂತ್ ಮಾನೆಸ್ತ್ ಸ್ಟೇನ್ಲಿ ಆರ್. ಡಿ'ಕೋಸ್ತನ್ ಬರಯಿಲ್ಯಾಂತ್. ತಿಂ ವಾಚ್ಲ್ಯಾರ್ ಖಂಡಿತ್ ಜಾವ್ನ್ ಜಾಯಿತ್ಯಾ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಆನಿ ಸಿವಿಲ್ ಕಾನೂನಾಂನಿ ಆಮಿಂ ವಕೀಲಾಂಕ್ ಮಾಹೆತ್ ವಿಚಾರ್ನ್ ಸೊಧುನ್ ವೆಚಿ ಗರ್ಜ್ ಪಡ್ಚಿ ನಾ. ಹೆಂ ಪುಸ್ತಕ್ ಘರಾಂತ್ ಆಸ್ಲ್ಯಾರ್ ಬಗ್ಲೆಂತ್‌ಚ್ ಏಕ್ ವಕೀಲ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ ಬರಿ ಮ್ಹಣ್ಯೆತ್. ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಪಯ್ಲ್ಯಾ ಸಾಧಾನಾಂತ್ ವಕೀಲ್ ಸ್ಟೇನ್ಲಿ ಆರ್. ಡಿ'ಕೋಸ್ತ ಜಯ್ತೆವಂತ್ ಜಾಲಾ ಮ್ಹಣ್ ಹೆಂ ಪುಸ್ತಕ್ ತುಮ್ಕಾಂ ಸಾಂಗ್ತಾ ತರ್, ಹೊ ಸಂತೊಸ್ ತಾಕಾ, ತುಮ್ಕಾಂ, ಆನಿ ಮ್ಹಾಕಾಯಿ ಅಮಾನತ್ ಅಸೊಂ.

ದೇವ್ ಬರೆಂ ಕರುಂ.

ವಿಕ್ಟರ್ ರೊಡ್ರಿಗಸ್, ಆಂಜೆಲೊರ್

ಮ್ಹಜಿಂ ದೋನ್ ಉತ್ರಾಂ

ಮೊಗಾಚ್ಯಾ ವಾಚ್ಪ್ಯಾ,

ಪಾಟ್ಲ್ಯಾ ವರ್ಸಾಂತ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಸಮುದಾಯೆಚೆರ್ ಆನಿ ದೇವ್ ತೆಂಪ್ಲಾಂಚೆರ್ ಧರ್ಮ್‌ದ್ರೋಹಿ ಮತಾಂಧ್ಯಾಂನಿ ಚಲಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಅಮಾನುಷ್ ಹಲ್ಲೆ ಆನಿ ಕಾನೂನ್‌ಬಾಹಿರ್ ದುಷ್ಕೃತ್ಯಾಂನಿ ಥರ್ಥರೊನ್ ಗೆಲ್ಲ್ಯಾ ಆಮ್ಕಾಂ ಕಾನೂನ್ ಮಾಹೆತಿಚ್ಯಾ ಅಭಾವಾನ್ ದಿಕ್ಕ್ ಚುಕೊನ್ ನ್ಯಾಯ್ ನೀತಿಚಿ ವಾಟ್ ಸೊಧುನ್ ಧಾಂವ್ಚೆಂ ಪಡ್ಲೆಂ. ಆಮಿ ಭರ್ವಸೊ ದವರ್‍ಲ್ಲೆಲೆ ಮುಖೆಲಿ, ಆಮ್ಚೆ ಧರ್ಮ್‌ರಕ್ಷಕ್ ವ್ಹಡಿಲ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಮಜತಿಕ್ ಯೆತೆಲೆ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಆಶೆಚ್ಯಾ ದಾರಾಂಕ್ ಖಿಳಿ ಪಡ್ಲ್ಯೊ. ಶೆಳಿಯೊ ಆಮಿಂ ಗೊವ್ಳ್ಯಾಂ ವಿನಃ ಅನಾಥ್ ಜಾಲ್ಯಾಂವ್. ಆಯಿನ್ಸ್ ವಗ್ತಾ 144 ಸೆಕ್ಷನ್ ಜ್ಯಾರಿ ಜಾಲ್ಲೆಂಚ್ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ವಿಕೋಪಾಕ್ ಪಾಂವ್ಚೆ ವಗ್ತಾ ಇಗರ್ಜಾಂಚ್ಯೊ ಘಾಂಟಿ ವ್ಹಾಜ್ಲ್ಯೊ. ಲೋಕ್ ಕಕ್ಯಾವಿಕ್ಕ್ ಜಾಲೊ. ಅಪ್ರಾದಿ ಲಿಪ್ಲೆ. ನಿರಾಪ್ರಾದಿಂಕ್ ಕುಡಾಯ್ಲೆಂ. ಪೊಲಿಸಾಂಚೆ ಮಾರ್ ಅಮಾಯಕಾಂನಿಂ ಖೆಲೆ. ಆನಿ ಸಬಾರ್ ಜಯ್ಲಾಂನಿಂ ಬಸ್ಲೆ. ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಲೊಕಾಕ್ ಹೊ ಪಯ್ಲೊ ಅನುಭವ್ ಕಾನೂನಾಂಚ್ಯಾ ಮಾಹೆತಿ ಅಭಾವಾನ್ ಮ್ಹಾರಗ್ ಪಡ್ಲೊ. ಜರ್‍ತರ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಲೊಕಾಕ್ ಕಾನೂನಾಂಚಿ ಜಾಯ್ ಪುರ್ತಿ ಸಮ್ಜಣಿ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ ತರ್ ಹ್ಯಾ ಅನ್ಯಾಯಾ ವಿರುಧ್ ಕಾಂಯ್ ತರೀ ಕರ್‍ಯೆತೆಂ. ಹೆಂ ಆಮ್ಕಾಂ ಲಿಸಾಂವ್ ಜಾಲೆಂ. ಹ್ಯಾ ವಗ್ತಾ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಲೊಕಾ ಖಾತಿರ್ ಕಾಂಯ್ ತರೀ ಕರಿಜಾಯ್. ಹಾಂವ್ ಏಕ್ ಅನುಭವಿ ನ್ಯಾಯ್‌ವಾದಿ. ಮ್ಹಜಿ ಕಾನೂನಿ ಜಾಣ್ವಾಯ್ ಲೊಕಾ ಥಂಯ್ ಹಾಂವೆಂ ವಾಂಟುನ್ ದಿಲಿ ತರ್ ಭವಿಷ್ಯಾಂತ್ ಆಮ್ಚೊ ಲೋಕ್ ಕಾನೂನಿ ಶಿಕ್ಷಿತ್ ಜಾತೊಲೊ. ಹ್ಯಾ ಉದ್ದೇಶಾನ್ ಲೊಕಾ ಲಾಗಿಂ ಉಲಂವ್ಕ್ ಹಾಂವೆಂ ಮಾಧ್ಯಮಾಂ ಸೊಧ್ಲಿಂ. ದಿಯೆಸೆಜಿಚ್ಯಾ ಹಪ್ತ್ಯಾಳ್ಯಾನ್ ಮ್ಹಜೆಂ ಲಿಖಿತ್ ವಾಚ್ಲೆಂ, 'ಬರೆಂ ಆಸಾ' ಮ್ಹಳೆಂ. ಪುಣ್ ಕೊನ್ನ್ಯಾಂತ್ ಉಡಯ್ಲೆಂ. ಮ್ಹಜ್ಯಾಚ್ ಧರ್ಮ್ ವ್ಹಡಿಲಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಮ್ಹಾಕಾ ಲಾಬ್‌ಲ್ಲೊ ಪಯ್ಲೊ ನಿರಾಶಿ ಧಖೊ ಹೊ. ಹಾಂವ್ ನಿರಾಸ್ಲೊ ನಾ. ಏಕಾ ಗಾಂವಾಕ್ ವಚುಂಕ್ ಏಕ್‌ಚ್ ವಾಟ್ ನ್ಹಯ್. ಜಾಯಿತ್ತೆ ರಸ್ತೆ ಆಸಾತ್. ದುಸ್ರೆಂ ಕಾನೂನಿ ಲೇಖನ್ ಮ್ಹಜ್ಯಾ ಫಿರ್ಗಜ್ ಪತ್ರಾಕ್ ದಿಲೆಂ. ತೆಂವೀಂ ಫಾವೊತೆ ರೀತಿರ್ ಜಾಯಿತ್ತ್ಯಾ ಚುಕಿಂ ಸವೆಂ ನಾ ಪ್ರಯೋಜನಿಕ್ ಸ್ಥಿತೆರ್ ಕಾತರ್‍ನ್, ಶಿಂಧುನ್ ತಿರ್ಕುಟ್ ಜಾಲ್ಲೆಂ. ನಿರಾಶೆನ್ ಬುಡ್ಲೊಂ ಹಾಂವ್. ಹಾಂವ್ ಸನದಿವಂತ್ ವಕೀಲ್ ವ್ಹಯ್. ಪುಣ್ ಹೆಳ್‌ಲ್ಲೊ ಬರ್‍ಪಿ ನ್ಹಯ್. ದೆವಾನ್ ಮ್ಹಜೊ ಹಾತ್ ಸೊಡ್ಲೊನಾ. ಕಿತ್ಯಾ! ಮ್ಹಜೊ ಉದ್ದೇಶ್ ಬರೊ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ. ತ್ಯಾಚ್ ಮಹಿನ್ಯಾಂತ್ ಅಪ್ಚಿತ್ ಮ್ಹಾಕಾ ಕೊಂಕ್ಣಿಂತ್ಲೊ ಫಾಮಾದ್ ಕಾದಂಬರಿಕಾರ್ ಮಾನೆಸ್ತ್ ವಿಕ್ಟರ್ ರೊಡ್ರಿಗ್ಸಾಚಿ ಪಯ್ಲೆಚ್ ಪಾವ್ಟಿಂ ಭೆಟ್ ಜಾಲಿ. ಆಮಿಂ ಏಕಾಮೆಕಾ ವಳ್ಕಿಚೆಚ್ ನ್ಹಯ್. ಮ್ಹಜಿ ಆಶಾ ಆನಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತಾಕಾ ಹಾಂವೆಂ ಸಾಂಗ್ಲಿ. "ಭಿಂಯೆನಾಕಾ" ಮ್ಹಣಾಲೊ ತೊ. "ತುಂ ಸಮಾಜಿ ಖಾತಿರ್ ಬರೆಂ ಕಾಮ್ ಕರುಂಕ್ ಭಾಯ್ರ್ ಸರ್‍ಲಾಯ್, ತುಜೆಲಾಗಿಂ ದೆವಾನ್ ದಿಲ್ಲೆಂ

ಜಾಣ್ವಾಯೆಚೆಂ ದಾಯ್ಜ್ ಆಸಾ. ತೆಂ ಹೆರಾಂಕ್ ತುಂ ವಾಂಟುಂಕ್ ಮುಖಾರ್ ಸರ್ತಾಯ್ ತರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಮಾಜಿಂತ್ ಜಾಯಿತ್ತಿಂ ಪತ್ರಾಂ ಆಸಾತ್. ತುಜಿಂ ಬರ್ಪಾಂ ಬರವ್ನ್ ಮ್ಹಜೆ ಲಾಗಿಂ ದೀ. ಹಾಂವ್ ತಿಂ ತಿದ್ವುನ್ ಭಾಸೆಚೆಂ ರೂಪ್ ದೀವ್ನ್ ಪ್ರಗಟಾಂವ್ಚೆ ಬರಿ ಕರ್ತಾಂ''.

ಮ್ಹಾಕಾ ಹ್ಯಾ ಉತ್ರಾಂನಿ ಮಸ್ತ್ ಧೈರ್ ಜಾಲೆಂ. ದುಸ್ರೆಚ್ ದಿಸಾ ಮ್ಹಜ್ಯಾ ಹಾತ್ ಬರ್ಪಾಂಚಿಂ ಪಾನಾಂ ಪಾನಾಂಚ್ ಹಾಂವೆಂ ತಾಕಾ ದಿಲಿಂ. ರಾತ್ ದೀಸ್ ಮ್ಹಳೆಬರಿ ತಾಣೆಂ ಮ್ಹಜ್ಯಾ ಕಾನೂನಿ ಬರ್ಪಾಂಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೆಂ ರೂಪ್ ದಿಲೆಂ ಮಾತ್ರ್ ನ್ಹಯ್, ಕುಟಾಮ್, ದಿರ್ವೆಂ, ಸೆವಕ್, ಆಮ್ಚೊ ಸಂದೇಶ್, ಆಮ್ಚಿ ಮಾಂಯ್ ಇತ್ಲ್ಯಾ ಪತ್ರಾಂಕ್ ಮ್ಹಜೊ ಉದ್ದೇಶ್ ಆನಿ ವಳಕ್ ಕರ್ನ್ ದೀವ್ನ್ ಮ್ಹಜಿಂ ಬರ್ಪಾಂ ಹ್ಯಾ 5 ಪತ್ರಾಂನಿಂ ಸರಾಗ್ ಫಾಯ್ಸ್ ಜಾಯ್ಶಿ ಪುರ್ತಿ ಮಜತ್ ಕೆಲಿ. ಹ್ಯಾ ತಾಚ್ಯಾ ದಯೆನ್ ಪಾಟ್ಲ್ಯಾ ಲಗ್‌ಬಗ್ ಏಕ್ ವರ್ಸ್ ಥಾವ್ನ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಸಮಾಜಿಕ್ ಕಾನೂನಾಂಚಿ ಜಾಯ್ ಪುರ್ತಿ ಮಾಹೆತ್ ಲಾಭುಂವ್ಚ್ಯಾ ಮ್ಹಜ್ಯಾ ಸಾಧನಾಂತ್ ಜಯ್ತ್ ಆನಿ ದೆವಾಚೆಂ ಬೆಸಾಂವ್ ಮ್ಹಾಕಾ ಲಾಬ್ಲಾಂ ಮ್ಹಣ್ ಸಾಂಗೊಂಕ್ ಧಾದೊಸ್ಕಾಯ್ ಭಗ್ತಾ.

ಕಾನೂನ್ ಮಾಹೆತಿಚ್ಯಾ ಮ್ಹಜ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ಬರ್ಪಾಂನಿ ಮೊನ್ ವೊಡ್ಲೆಲ್ಯಾ ಮ್ಹಜ್ಯಾ ಸಬಾರ್ ಅಭಿಮಾನಿಂನಿಂ, ವಾಚ್ಪ್ಯಾಂನಿಂ ಅಸಲ್ಯಾ ಕಾನೂನಾಂಚೊ ಬೂಕ್‌ಚ್ ಕರಿಜಾಯ್ ಆನಿ ಹರ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಕುಟ್ಮಾಂನಿಂ ಹೊ ಆಸೊಂಕ್ ಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ ಉಚಾರ್ಲೆಲ್ಯಾ ಆಪೇಕ್ಷೆಲಗ್ತಿ. ಕಾನೂನ್ ಮಾಹೆತಿಚೆಂ ಹೆಂ ಮ್ಹಜೆಂ ಪಯ್ಲೆಂ ಪುಸ್ತಕ್ ತುಜ್ಯಾ ಹಾತಿಂ ಮತಿಂ ಸೊಭಂವ್ಕ್ ಆವ್ಕಾಸ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ದೆವಾಕ್ ಅಗ್ರಾಂ ದಿತಾನಾ, ಹ್ಯಾ ಪುಸ್ತಕಾಕ್ **'ಕಾನೂನ್ ದಾಯ್ಜ್'** ಮ್ಹಳೆಂ ಜೊಕ್ತೆಂ ನಾಂವ್ ದೀವ್ನ್ ಹ್ಯಾ ಪುಸ್ತಕಾಚ್ಯಾ ಛಾಪ್ಯಾ ವಾವ್ರಾಂತ್ ಲಿಖಿತಾಂತ್ಲಿ ಭಾಸ್ ತಿದ್ವುನ್ ಮುಖ್‌ಪಾನಾಚ್ಯಾ ವಿನ್ಯಾಸಾ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಆಪ್ಲಿ ನಿಸ್ವಾರ್ಥಿ ಸೆವಾ ಉಚಿತ್ ದಿಲೆಲ್ಯಾ ಮಾನೆಸ್ತ್ ವಿಕ್ಟರ್ ರೊಡ್ರಿಗಸ್ ಆಂಜೆಲೊರ್ ಹಾಕಾ ಹಾಂವ್ ಅಭಾರಿ ಜಾವ್ನಾಸಾಂ. ತಶೆಂಚ್ ಪುಸ್ತಕಾಚ್ಯಾ ಛಾಪ್ಯಾ ಖರ್ಚಾಕ್ ಪೋಷಕ್ ಜಾವ್ನ್ ಮಜತ್ ದಿಲೆಲ್ಯಾ ಮಾನೆಸ್ತಿನ್ ಶ್ರೀಮತಿ ಸೆವ್ರಿನ್ ಸಿಕ್ವೇರಾ ಆನಿ ಕುಟ್ಮಾಕ್, ಸೌದಿ ಅರೇಬಿಯಾಚ್ಯಾ ದಮಾಮಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಕೊಂಕಣ್ ಸಭಾ ಸಾಂದ್ಯಾಂಕ್ ಹಾಂವ್ ಕೃತಜ್ಞ್ ಜಾವ್ನಾಸಾಂ.

ಸಾಂಗಾತಾಚ್ ಪುಸ್ತಕಾಕ್ ಬರೆಂ ಮಾಗೊನ್ ಸಂದೇಶ್ ಪಾಟಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಬೆಂಗ್ಳುರ್ಚ್ಯಾ ಆರ್ಚ್ ಭಿಸ್ಪ್ ಆ| ಮಾ| ಬರ್ನಾರ್ಡ್ ಮೊರಾಸಾಕ್ ಆನಿ ಮಂಗ್ಳುರ್ಚ್ಯಾ ಧರ್ಮಾಧ್ಯಕ್ಷ್ ಅ| ಮಾ| ದೊ| ಎಲೋಸಿಯಸ್ ಪಾವ್ಲ್ ಡಿ'ಸೋಜಾಕ್ ಹಾಂವ್ ಚಿರಾಋಣಿ ಜಾವ್ನಾಸಾಂ.

ತಶೆಂಚ್ ಅಪ್ಲ್ಯಾ ಅಮೂಲ್ಯ್ ಉತ್ರಾಂನಿ ಸಂದೇಶ್ ಪಾಟಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಸರ್ವ್ ಮಾನೆಸ್ತಾಂಕ್ ಹಾಂವ್ ಅಭಾರಿ ಜಾವ್ನಾಸಾಂ. ಸಾಂಗಾತಾಚ್ ಸಹಕಾರ್ ದಿಲೆಲ್ಯಾ ಸರ್ವಾಂ ಸವೆಂ ಛಾಪ್ಯಾಚೆಂ ಕಾಮ್ ನಾಜೂಕ್ ರಿತಿರ್ ವೆಳಾರ್ ಕರ್ನ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ಆಸ್ಸಿಸಿ ಪ್ರೆಸ್ಸಾಚೊ ಆಡಳ್ತೆದಾರ್ ಮಾ| ಫ್ರಾದ್ ನೊಯೆಲ್ ಡಿ'ಆಲ್ಮೇಡಾ, ಬ್ರದರ್ ಪಾವ್ಲ್ ಆನಿ ವಾವ್ರಾಡ್ಯಾಂಕ್ ಹಾಂವ್ ಚಿರಋಣಿ ಜಾವ್ನಾಸಾಂ.

ತಶೆಂಚ್ ಮೊಗಾಳ್ ವಾಚ್ಪ್ಯಾ ತುಜ್ಯಾ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಾಕ್ ಸದಾಂ ಮ್ಹಜೆ ಹಾತ್ ವಿಸ್ತಾರ್ ಆಸಾತ್.

ದೇವ್ ಬರೆಂ ಕರುಂ.

ಸ್ಟೇನ್ಲಿ ಆರ್. ಡಿ'ಕೋಸ್ತ

ಅರ್ಪಣ್

ಹಿ ಮ್ಹಜಿ 'ಕಾನೂನ್ ದಾಯ್ಜ್' ಪಯ್ಲಿ ಕೃತಿ

20 ವರ್ಸಾಂ ಆದಿಂ ದೆವಾಧೀನ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ

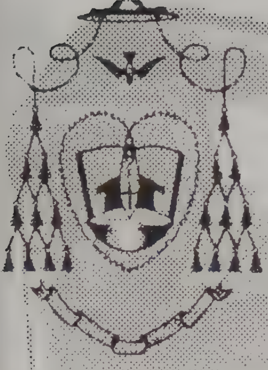
ಮ್ಹಜೊ ಮೊಗಾಳ್ ಬಾಪ್

ದೆ| ನೊರ್ಬರ್ಟ್ ಡಿ'ಕೋಸ್ತಾಚ್ಯಾ

ಆತ್ಮ್ಯಾಕ್ ಸ್ಮರಣೇಯ್ ಕಾಣಿಕ್ ಜಾವ್ನ್

ಅರ್ಪಿತಾಂ.

ಸ್ಟೇನ್ಲಿ ಆರ್. ಡಿ'ಕೋಸ್ತ

ARCHDIOCESE OF BANGALORE

Archbishop's House
P.B. No.2, 75, Miller's Road
Benson Town, Bangalore - 560 046
Karnataka, India
✆ : 2333 0438 / 2333 0838
Fax: 23531600
E-mail: bgarchdi@bgl.vsnl.net.in

Most Rev. BERNARD MORAS
Archbishop of Bangalore

ಬೆಂಗ್ಳುರ್ಚ್ಯಾ ಆರ್ಚ್ ಬಿಸ್ಪಾಚೊ ಸಂದೇಶ್

ಕೊಂಕ್ಣಿ ಲೊಕಾಕ್ ಸಂವಿಧಾನಾಚ್ಯಾ ಕಾನೂನಾಂವಿಶಿಂ ಮಾಹೆತ್ ದಿಂವ್ಚೆಂ ಪುಸ್ತಕ್ ತುಮಿ ಭಾಯ್ರ್ ಹಾಡ್ತಾತ್ ತೆಂ ಆಯ್ಕೊನ್ ಮ್ಹಾಕಾ ವರ್ತೊ ಸಂತೊಸ್ ಭೊಗ್ತಾ.

ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಸಮಾಜೆಂತ್ಲ್ಯಾ ಲೊಕಾನ್ ಕಾನೂನಾಂವಿಶಿಂ ಸಾರ್ಕಿ ಮಾಹೆತ್ ಜೊಡ್ಚಿ ವಾಜ್ಬಿ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ಕಾನೂನಾಂವಿಶಿಂ ಮಾಹೆತ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ದಿಸ್ಪಡ್ತ್ಯಾ ಜಿವಿತಾಂತ್ ಬೋವ್ ಗರ್ಜ್. ತುಮಿಂ ಪರ್ಗಟ್ ಕರ್ಚ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ಪುಸ್ತಕಾಂತ್ ಲೊಕಾಕ್ ಗರ್ಜ್ ಆಸ್ಚಿ ಕಾನೂನ್ ಮಾಹೆತ್ ಆಟಾಪ್ಲ್ಯಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್ ತಿ ತಾಂಕಾಂ ಚಡಿತ್ ಮಾಪಾನ್ ಉಪ್ಕಾರಾಕ್ ಪಡ್ತೆಲಿ ಮ್ಹಳ್ಳಿ ಮ್ಹಜಿ ಪಾತ್ಯೆಣಿ.

ವಿವಿಧ್ ಸಮಸ್ಯಾಂಕ್ ಲಾಗೊನ್, ಪರಿಪೂರ್ಣ್ ಜಾಣ್ವಾಯ್ ನಾಸ್ತಾಂ, ಸಬಾರ್ ಜಣ್ ಕೊಡ್ತಿಂನಿ ನ್ಯಾಯ್ ಜೊಡುಂಕ್ ಕಶ್ಟಾತಾತ್. ಹೊ ಬೂಕ್ ಅಸಲ್ಯಾ ಲೊಕಾಕ್ ಉಪ್ಕಾರಾಕ್ ಪಡೊಂದಿ. ಆನಿ ಅಶೆಂ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಸಂವಿಧಾನಾ ವಿಶಿಂ ಆಮ್ಚೊ ಲೋಕ್ ಚಡಿತ್ ಮಾಹೆತ್ ಜೊಡುಂಕ್ ಪಾವೊಂದಿತ್.

ತುಮ್ಕಾಂ ಸರ್ವ್ ಬರೆಂ ಆಪೇಕ್ಸುನ್,
ದೆವಾಚಿಂ ವಿಂಚ್ಣಾರ್ ಆಶೀರ್ವಾದಾಂ ತುಮ್ಚೆರ್ ಮಾಗ್ತಾಂ.

28-10-2009
ಬೆಂಗ್ಳುರ್

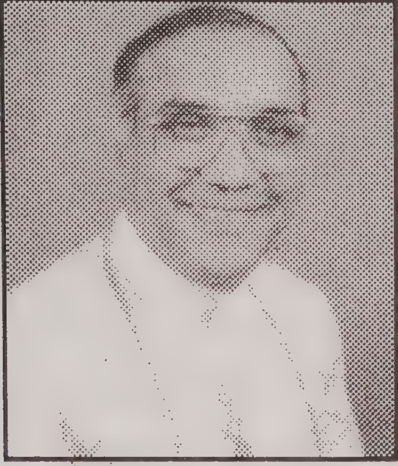
ಆ| ಮಾ| ಬರ್ನಾಡ್ ಮೊರಾಸ್
ಬೆಂಗ್ಳುರ್ಚೊ ಆರ್ಚ್ ಬಿಸ್ಪ್

DIOCESE OF MANGALORE

TELEPHONE : 2440524 (4 LINES)
FAX : 91 - 0824 - 2444035
E-MAIL : BP.ALOYSIUSPAUL@GMAI.COM

BISHOPAP@SANCHARNET.IN
BISHOP'S HOUSE, KODIALBAIL
MANGALORE - 575 003
DAKSHINA KANNADA, INDIA.

ಮಂಗ್ಳುರ್ಚ್ಯಾ ಗೊವ್ಳಿಬಾಪಾಚೆಂ ದೋನ್ ಉತ್ರಾಂ

ಮನಿಸ್ ಏಕ್ ಸಮಾಜಿಕ್ ಜೀವಿ. ತಶೆಂ ಆಸ್ತಾಂ ಸಮಾಜಿಂತ್ ತಾಚೆಂ ಜಿವಿತ್ 'ಸುಗಮಾಯೆಚೆಂ ಕರುಂಕ್ ತಾಕಾ ತಾಚಿಂ ಹಕ್ಕಾಂ ಆನಿ ಕಾಯ್ದೆ ಆಸಾತ್. ಹೆ ದಿಶೆನ್ ಹರ್‍ಯೇಕ್ ಗಾಂವಾಂತ್ ಸ್ಥಳೀಯ್ ಸಾಂಪ್ರದಾಯ್ ಆಸಾತ್, ಆನಿ ರಾಷ್ಟ್ರ ಮಟ್ಟಾರ್ ಸಂವಿಧಾನ್ ಆಸಾ. ಹೆಂ ಸರ್ವ್ ಮನ್ಶ್ಯಾಜಿವಿತ್ ಸಂತೊಸ್‌ಭರಿತ್ ಕರುಂಕ್ ತಶೆಂಚ್ ಕೊಣಾಯ್ಚೆಂ ಶೋಷಣ್ ಕರಿನಾಸ್ತಾಂ ಆಸೊಂಕ್ ಆಧಾರ್ ಜಾತಾ. ಸಮಾಜಿಂತ್ ಜೊಕ್ತಿ ವ್ಯವಸ್ತಾ, ನೀತ್, ಶಾಂತಿ-ಸಮಾಧಾನ್ ಆನಿ ಭದ್ರತಿ ಸರ್ವ್ ನಾಗರಿಕಾಂಕ್ ಲಾಬ್ಚ್ಯಾಕ್ ಕಾಯ್ದೆ-ಕಾನೂನಾಂ ಆಸಾ ಕೆಲ್ಯಾಂತ್.

ಭಾರತಾಚೆಂ ಸಂವಿಧಾನ್ ಆಮ್ಕಾಂ, ಗಾಂವ್ಚ್ಯಾ ನಾಗರಿಕಾಂಕ್, ಆಮ್ಚೆಂ ಜಿವಿತ್ ಸಮಾಧಾನಾನ್ ಜಿಯೆಂವ್ಕ್ ಅವ್ಕಾಸ್ ಕರ್ನ್ ದಿತಾ. ದೆಕುನ್ ಹ್ಯಾ ಸಂವಿಧಾನಾಂತ್ ಆಮ್ಕಾಂ ಆಸ್ಚಿಂ ಹಕ್ಕಾಂ ಆನಿ ಸವ್ಲತ್ಯೊ ಆಮಿ ಜಾಣಾ ಜಾಯ್ಜೆ. ಹೆ ದಿಶೆನ್ ಕಾನೂನ್-ಕಾಯ್ದ್ಯಾಂವಿಶಿಂ ಮಾಹೆತ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಆಮ್ಕಾಂ ಮಾಹೆತ್ ಗರ್ಜ್ ಆಸಾ. ಆಜ್‌ಕಾಲ್ ಮನ್ಶ್ಯಾಂಚಿಂ ಹಕ್ಕಾಂ ಮಸ್ತಿತಾನಾ ಆನಿ ದುಬ್ಳ್ಯಾ-ಧಾಕ್ಟ್ಯಾಂಚೆಂ ಶೋಷಣ್ ಜಾತಾನಾ, ಕಾನೂನಾಚಿ ಮಾಹೆತ್ ಚಡಿತ್ ಗರ್ಜ್ ಆಸಾ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಜೆರಾಲ್ ಚಿಂತಾಪ್. ದೆಕುನ್ ಶ್ರೀ ಸ್ಟೇನ್ಲಿ ಆರ್. ಡಿ'ಕೋಸ್ತಾನ್ ಹೆಂ ಪುಸ್ತಕ್ ತಯಾರ್ ಕೆಲಾಂ. ತಾಕಾ ಅಭಿನಂದನ್. ಹ್ಯಾ ಪುಸ್ತಕಾವರ್ವಿಂ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಲೊಕಾನ್ ಕಾನೂನ್ ಕಾಯ್ದ್ಯಾಂವಿಶಿಂ ಮಾಹೆತ್ ಜೊಡುನ್, ಸಂವಿಧಾನಾಚೆ ಪರಿದಿಂತ್ ಜಿಯೆಂವ್ಕ್ ಸಾಧ್ಯ್ ಜಾಂವ್ ಮ್ಹಳ್ಳಿ ಮ್ಹಜಿ ಆಶಾ. ಶ್ರೀ ಸ್ಟೇನ್ಲಿ ಆರ್. ಡಿ'ಕೊಸ್ತಾಚೊ ಹೊ ಸಾಹಸಿಕ್ ವಾವ್ರ್ ಹಾಂವ್ ಮಾನುನ್ ಘೆತಾಂ ಆನಿ ತಾಚೆರ್ ತಶೆಂಚ್ ತಾಚ್ಯಾ ವಾವ್ರಾಚೆರ್ ದೆವಾಚೊ ಆಶೀರ್ವಾದ್ ಮಾಗ್ತಾಂ.

\+ [signature]

ಅ| ಮಾ| ದೊ| ಲುವಿಸ್ ಪಾವ್ಲ್ ಸೊಜ್
ಮಂಗ್ಳುರ್ ದಿಯೆಸೆಜಿಚೊ ಧರ್ಮಾಧ್ಯಕ್ಷ್

Dr. G. BALAKRISHNA PRABHU
ADVOCATE M.A., LL.B., Ph.D.

ROOM NO.2, 1ST FLOOR
ASHIRVAD BUILDING
G.H.S. ROAD
MANGALORE - 575 001
✆ : 2428700

Date: 30.10.2009

MESSAGE

Some time ago, Sri S.R. D'Costa, Advocate told me that he was attempting to bring out a book on some common laws of our country in Konkani. I was wondering how he would be able to do justice to such a complicated subject with his heavy court work. But when he showed me the final print of the book, I was very much amazed.

The book conveys to the Konkani speaking people in very simple language their rights and obligation and how law works or operates and how to deal with some odd situations etc. By reading this book, one can acquire sound knowledge of various laws.

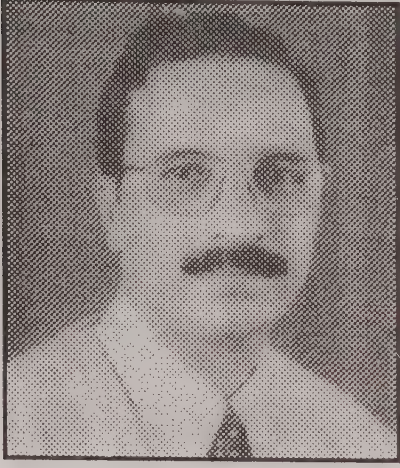
It is a principle recognized all over the world that ignorance of law is no excuse for breaking it. This rule believes that everyone knows the law. It may look ridiculous but that is the legal presumption and hence if anyone who breaks the law says that he was not aware that he was breaking it, law will not condone the illegality done by him. This book will definitely help Konkani speaking people who have no access to legal aid and who want to know law so that they can become responsible and law abiding citizens.

I hope Sri Stanley R. D'Costa will not stop with one book but will share his vast legal experience with Konkani speaking people by bringing out some more books on law.

G. Balakrishna Prabhu

RES.: Sanjeevan, Old Kent Road, Mangalore - 575 001.
✆ : 2426283, 4288654 Mobile: 9448111283 E-mail: gbprabhu@hotmai.com

ಅಭಿನಂದನ್

ಮಾನೆಸ್ತ್ ಸ್ಟೆನ್ಲಿ ಆರ್. ಡಿ'ಕೋಸ್ತ ಏಕ್ ಬರೊ ಆನಿ ಶಾಥಿವೊಂತ್ ವಕೀಲ್ ಮ್ಹಣ್ ಮ್ಹಾಕಾ ಪಾಟ್ಲ್ಯಾ ಜಾಯಿತ್ಯಾ ವರ್ಸಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಒಳ್ಕಿಚೊ. ಅವ್ಘಡಾಂತ್ ಸಾಂಪ್ಡಾಲ್ಲ್ಯಾಂಕ್ ಜೊಕ್ತೊ ಪರಿಯಾರ್ ಮೆಳಾಶೆಂ ಕರ್ಚ್ಯಾಂತ್ ತೊ ಹುಶ್ಯಾರ್ ಮ್ಹಣ್ ಅವ್ಘಡಾಂತ್ ಸಾಂಪಡ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಮ್ಹಜ್ಯಾ ಥೊಡ್ಯಾ ಪಿಡೆಸ್ತಾಂಕ್ ತಾಣೆಂ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ಕಾನೂನಾಚ್ಯಾ ಆಧಾರಾಂತ್ ಮ್ಹಾಕಾ ಕಳಿತ್ ಜಾಲ್ಲೆಂ.

ತಾಣೆಂ ಪಾಟ್ಲ್ಯಾ ಏಕಾ ವರ್ಸಾ ಥಾವ್ನ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ನೆಮಾಳ್ಯಾಂನಿ ಕಾನೂನಾಕ್ ಲಗ್ತಿ ಜಾಲ್ಲಿಂ ಜಾಯಿತ್ತಿಂ ಲೇಖನಾಂ ಸರಾಗ್ ಬರೊವ್ನ್ ಲೊಕಾಕ್ ಮುಳಾವ್ಯಾ ಕಾನೂನಾಚಿ ಮಾಹೆತ್ ದಿಂವ್ಚೆಂ ಪ್ರಯತ್ನ್ ಕೆಲಾಂ. ಕಾನೂನಾಚೆ ಸಂಕೀರ್ಣ್ ವಿಷಯ್ ಸಾಧ್ಯಾ ಲೊಕಾಕ್ ಸಮ್ಜೊಂಚೆಪರಿಂ ಸಾಧ್ಯಾ ಭಾಷೆನ್ ಬರೊಂವ್ಕ್ ಕಾನೂನಾಚಿ ತಶೆಂ ಭಾಷೆಚಿ ದೊನಾಂಯ್ಚಿ ಬರಿ ಮಾಹೆತ್ ಆಸುಂಕ್ ಜಾಯ್. ಮಾನೆಸ್ತ್ ಶಿರ್ತಾಡಿ ವಿಲಿಯಂ ಪಿಂಟೊನ್ ಸೊಡ್ಲ್ಯಾರ್ ಹೆರ್ ಕೋಣ್‌ಯಿ ವಕಿಲಾಂನಿಂ ಆಯ್ಲೆವಾರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿಂತ್ ಬರಯಿಲ್ಲೆಂ ನಾ. ಮಾನೆಸ್ತ್ ಸ್ಟೆನ್ಲಿ ಆರ್. ಡಿ'ಕೋಸ್ತಚಿಂ ಲೇಕನಾಂ ಸಾಧಿಂ ಆನಿ ಸುಧಾಳ್ ಭಾಶೆನ್ ಲೊಕಾಕ್ ಸಮ್ಜೊಂಚೆಪರಿಂ ಆಸ್ತಾತ್.

ಪೂಣ್ ನೆಮಾಳ್ಯಾಂಚೆರ್ ಆಯಿಲ್ಲಿಂ ಲೇಖನಾಂ, ತೆಂಯ್ ಕಾನೂನಾಕ್ ಲಗ್ತಿ ಜಾಲ್ಲ್ಯೊ ಗಜಾಲಿ ವಾಚ್‌ಲ್ಲೆ ಉಡಾಸಾಂತ್ ಉರೊಂಕ್ ಸಲೀಸ್ ನಾ. ತೆ ಬುಕಾ ರುಪಾರ್ ಆಯ್ಲ್ಯಾರ್ ಮಾತ್ರ್ ತವಳ್ ತವಳ್ ವಾಚುನ್ ಸಮ್ಜೊನ್ ಘೆವ್ಯೆತಾ. ವ ತಸಲ್ಯಾ ಕಾನೂನಾಚಿ ಗರ್ಜ್ ಆಸ್ತಾನಾ ವಾಚ್ಯೆತಾ. ಮಾನೆಸ್ತ್ ಸ್ಟೆನ್ಲಿ ಆರ್. ಡಿ'ಕೋಸ್ತನ್ ಪ್ರಸ್ತುತ್ ಕಾನೂನಾಚಿ ಮಾಹೆತ್ ದಿಂವ್ಚೊ ಆಪ್ಲೊ 'ಕಾನೂನ್ ದಾಯ್ಜ್' ಪಯಿಲ್ಲೊ ಬೂಕ್ ಪ್ರಗಟ್ಚೆಂ ವ್ಹಡ್ ಪ್ರಯತ್ನ್ ಕೆಲಾಂ ತೆಂ ಸಮ್ಜೊನ್ ಮ್ಹಾಕಾ ಸಂತೊಸ್ ಜಾಲೊ. ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಸಮಾಜೆಂತ್ ವಕಿಲಾಂನಿ, ದಾಕ್ತೆರಾಂನಿ, ಇಜ್ನೆರಾಂನಿ ಕೊಂಕ್ಣಿಂತ್ ಆಪ್ಲೆ ವೃತ್ತೆಕ್ ಲಗ್ತಿ ಮಾಹೆತ್ ಬರೊವ್ನ್ ಲೊಕಾಕ್ ಪಾವಿತ್ ಕೆಲ್ಯಾರ್ ಲೊಕಾಕ್ ತಶೆಂ ಭಾಷೆಕ್ - ದೊನಾಂಯ್ಕಿ ಫಾಯ್ದೊ ಆಸಾ.

ಹ್ಯಾ ಸುವಾಳ್ಯಾರ್ ಹಾಂವ್ ಮಾನೆಸ್ತ್ ಸ್ಟೆನ್ಲಿ ಆರ್. ಡಿ'ಕೋಸ್ತ ವಕೀಲಾಕ್ ಅಭಿನಂದನ್ ಪಾಟಯ್ತಾಂ ಆನಿ ಮುಖಾರ್‌ಯಿ ಕಾನೂನಾಕ್ ಲಗ್ತಿ ಜಾಯಿತ್ತೆ ಬೂಕ್ ತಾಚೆ ಥಾವ್ನ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಷೆಂತ್ ಪ್ರಗಟ್ ಜಾವ್ನ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಲೊಕಾಕ್ ತೆ ಮೆಳೊಂದಿತ್ ಮ್ಹಣ್ ಮಾಗ್ತಾಂ. ಮಾನೆಸ್ತ್ ಸ್ಟೆನ್ಲಿಚಿ ದೇಖ್ ಹೆರ್ ವಕಿಲ್‌ಯಿ ಘೆತಿತ್ ತರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಚಡ್ ಸಮೃದ್ಧ್ ಜಾವ್ನ್. ಲೋಕ್ ಕಾನೂನ್ ಸಮ್ಜುಂಕ್ ಸಕ್ತಿವಂತ್ ಜಾಯ್ತ್.

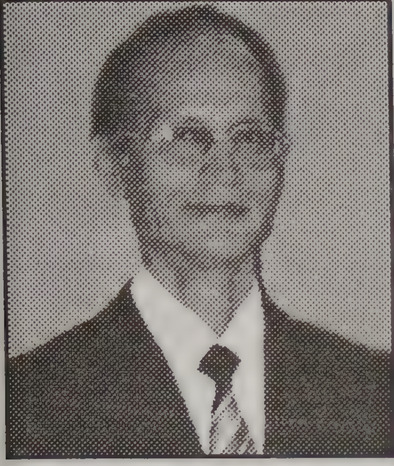
ಡೊ| ಎಡ್ವರ್ಡ್ ಎಲ್. ನಜ್ರೆತ್

ಹಾಡಾಂ - ಗಾಂಟಿಂಚ್ಯಾ ಪಿಡೆಂಚೊ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಆನಿ ವಿಭಾಗೀಯ್ ಮುಖೆಲಿ,

ಫಾದರ್ ಮುಲ್ಲರ್ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕೊಲೆಜ್ ಆಸ್ಪತ್ರ್

ಕಂಕನಾಡಿ, ಕೊಡಿಯಾಳ್

ಅಭಿನಂದನಾಂ

ಸ್ವತಂತ್ರ್ ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಸರ್ವ್ ನಾಗರಿಕಾಂಕ್ ಗರ್ಜೆಚ್ಯೊ ಸವ್ಲತ್ಯೊ ಮೆಳೊನ್ ಏಕ್ ಸುಖಾಳ್ ಜಿಣಿ ಜಿಯೆಂವ್ಕ್ ದೇಶಾಚೆಂ ಸಂವಿಧಾನ್ ಅವ್ಕಾಸ್ ದಿತಾ. ನಿತಿನ್ ಜಿಯೆಂವ್ಕ್ ಆಶೆಂವ್ಚ್ಯಾ ನಾಗರಿಕಾಂಕ್ ಸಬಾರ್ ಹಕ್ಕಾಂ ಆನಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯೊ ಸಂವಿಧಾನಾಂತ್ ಆಸಾ ಕೆಲ್ಯಾತ್. ಹ್ಯೊ ಸಂಗ್ತಿ ಸ್ಪಷ್ಟ್ ಕರುಂಕ್ ದೇಶಾಚಿ ಶಾಸನ್ ಸಭಾ ಘಾವೊತ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ಗರ್ಜೆಚಿಂ ಕಾನೂನಾಂ ರಚ್ತಾ.

ಪಾವ್ಸ್ ಪಡ್ಲ್ಯಾರ್ ಕುಡ್ಡ್ಯಾಕ್ ಆನಿ ಕೆಪ್ಪ್ಯಾಕೀ ಕಳ್ತಾ. ಪೂಣ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾಚ್ ಸುಗಮ್ ಜಿವಿತಾ ಖಾತಿರ್ ಸರ್ಕಾರಾನ್ ರಚಲ್ಲಿಂ ಕಾನೂನಾ ಸಬಾರ್-ಸಬಾರ್ ಲೊಕಾಕ್ ಕಳಿತ್ ನಾಂತ್. ಕಾನೂನಾವಿಶಿಂ ನೆಣಾರ್ಪಣ್ ಆಸ್ಲ್ಲೆ ಕಡೆ ಹೆರಾಂಕ್ ಆಮ್ಚೆರ್ ಅನೀತ್ ಕರುಂಕ್ ಸಲೀಸ್ ಜಾತಾ ಮಾತ್ರ್ ನ್ಹಯ್, ಆಮ್ಕಾಂ ತಸಲ್ಯಾ ಅನ್ವಾರಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಸುಟ್ಕಾ ಮೆಳೊಂಕ್ ಕಷ್ಟ್ ಜಾತಾತ್. ಜರೀ ತರ್ ಆಮ್ಕಾಂ ಕಾನೂನ್ ಕಿತೆಂ ಮ್ಹಣ್ ಕಳಿತ್ ಆಸಾ, ತೆದಾಳಾ ಕೊಣಾಯ್ಕಿ ಘಾವೊತಿ ಜವಾಬ್ ದೀಂವ್ಕ್ ಜಾತಾ. ಆನಿ ನ್ಯಾಯ್-ಅನ್ಯಾಯಾ ವಿರೋಧ್ ಝುಜ್ಯೆತಾ.

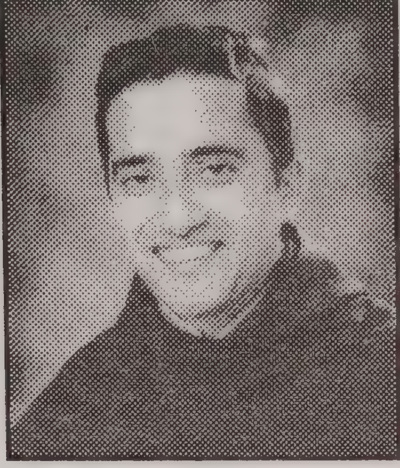
ಪೂಣ್ ಜಾಣ್ವಾಯ್ ಜೊಡ್ಚಿ ಖಂಯ್ ಥಾವ್ನ್? ಆಮ್ಕಾಂ ಆಸ್ಚಿಂ ಮನ್ಶ್ಯಾ ಹಕ್ಕಾಂ ಕಸಲಿಂ? ಗರ್ಜೆಚ್ಯೊ ವಸ್ತು ಉಪಯೋಗ್ ಕರುಂಕ್ ಗ್ರಾಹಕ್ ಕಾನೂನ್ ಆಸಾಗಾಯ್? ಅಪ್ರಾಪ್ತ್ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಕ್ ಧರ್ಮಾರ್ಥ್ ಶಿಕ್ಷ್ಯಾ ಖಾತಿರ್ ಕಾಂಯ್ ಕಾನೂನ್ ರಚ್ಲ್ಯಾಂಗಾಯ್? ಹರ್ಯೆಕ್ಲ್ಯಾಕ್ ಸಮಾನ್ ಹಕ್ಕಾಂ ಆಸಾತ್ ಮ್ಹಣ್ ಕಶೆಂ ಕಳ್ಚೆಂ? ಆಮ್ಕಾಂ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತಾಂಕ್ ಕಸಲಿಂ ಕಾನೂನಾ ಲಾಗು ಜಾತಾತ್? ಆಮ್ಚಿಂ ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕ್ ಹಕ್ಕಾಂ ಕಸಲಿಂ? ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಕಾಜಾರಾಂಕ್ ಕಸಲೆಂ ಕಾನೂನ್ ಲಾಗು ಜಾತಾ? ಮಾಹೆತೆ-ಕಾನೂನ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಕಿತೆಂ?...

ಹೆ ವಿಶಯ್ ಬೋವ್ ವಿಸ್ತಾರ್ ಆನಿ ಆಮ್ಕಾಂ ಗರ್ಜೆಚೆ. ಅಸಲ್ಯಾ ಲಗ್‌ಬಗ್ 20 ಕಾನೂನಾಂವಿಶಿಂ ಸಮ್ಜೊಣಿ ದೀಂವ್ಕ್ ವಕೀಲ್ ವೃತ್ತೆಂತ್ ಯಶಸ್ವಿ ಜೊಡ್‌ಲ್ಲೊ ಶ್ರೀಯುತ್ ಸ್ಟೇನ್ಲಿ ಆರ್. ಡಿ'ಕೋಸ್ತ ಮುಖಾರ್ ಆಯಿಲ್ಲೊ ಪಳೆವ್ನ್ ಸಂತೊಸ್ ಜಾತಾ. ಸಾರ್ವಜನಿಕಾಂಕ್ ಕಾನೂನಾಚಿ ರಕ್ಷಣ್ ದಿಂವ್ಚ್ಯಾ ವೃತ್ತೆಂತ್ ಹೆಳ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಮಾಸೆಸ್ತಾನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ವಿಸ್ತಾರ್ ಅನ್ಭೊಗಾ ಸಾಂಗಾತಾ ಹೆಂ ಕಾಮ್ ಹುರುಪಾನ್ ಆನಿ ಉಮೆದಿನ್ ಘೆತ್ಲಾಂ. ತಾಣೆಂ ವಿಂಚ್‌ಲ್ಲೆ ವಿಷಯ್ ಸಕಾಲಿಕ್. ತಾಣೆಂ ವಿಂಚ್‌ಲ್ಲಿ ಭಾಸ್, ಕೊಂಕ್ಣಿ. ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಭಾಷೆನ್ ಪಯ್ಲ್ಯಾ ಪಾವ್ಟಿ ಕಾನೂನ್ ಮಾಹೆತ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಹಾತಿಂ ದಿಂವ್ಚ್ಯಾ ಶ್ರೀಯುತಾಕ್ ಉಲ್ಲಾಸ್ ಪಾಟಯ್ತಾಂ. ಆಮ್ಕಾಂ ಸಕ್ಡಾಂಕ್ ಉಪ್ಕಾರಾಕ್ ಪಡ್ಚೆಂ ಕಾಮ್ ತಾಣೆಂ ಹಾತಿಂ ಘೆತ್ಲಾಂ ಆನಿ ಗರ್ಜೆಚೆಂ ಜ್ಞಾನ್ ದೀವ್ನ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಮತಿಕ್ ಜಾಣ್ವಾಯ್ ದಿಲ್ಯಾ. ತಾಚ್ಯಾ ಮ್ಹಿನತೆಕ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಮಾಜೆನ್ ಸ್ವಾಗತ್ ಕರುನ್, ತಾಚ್ಯೆ ಲಿಖ್ಣೆ ಥಾವ್ನ್ ಉದೆಲ್ಲೊ ಹೊ ಪುಸ್ತಕ್ 'ಕಾನೂನ್ ದಾಯ್ಜ್' ಘೆವ್ನ್, ಕಾನೂನಾ ವಿಶಿಂ ಜಾಣಾಂ ಜಾವ್ನ್, ಕಂಟಕಾಂ ವಿರೋಧ್ ಝುಜ್ಚೆಂ ಮಾತ್ರ್ ನ್ಹಯ್, ಕಂಟಕ್ ಯೇನಾಸೆಂ ಪಳೆಯ್ಚೆಂ ಪ್ರಯತ್ನ್ ಕೆಲ್ಯಾರ್ ಹೆ ಪುಸ್ತಕ್ ಲಿಖ್‌ಲ್ಲೊ ಉದ್ದೇಶ್ ಜ್ಯಾರಿ ಜಾತಲೊ. ಅಶೆಂಚ್ ಜಾಂವ್.

ಪ್ರೊ| ಎರಿಕ್ ಪತ್ರಾವೊ, ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷ್

ಸಾಂ. ಸೆಬಾಸ್ಟಿಯನ್ ಫಿರ್ಗಜ್, ಬೆಂದೂರ್

ಸಂದೇಶ್

ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಮಾಜೆಂತ್ ಜಾಯ್ತೆ ತಾಲೆಂತ್‌ವಂತ್ ವೆಕ್ತಿ ಆಸಾತ್. ತಾಂಚೆ ಉದರ್ಗತೆಕ್ ಫಾವೊತೊ ಪ್ರೊತ್ಸಾಹ್ ಲಾಬಾನಾಸ್ತಾನಾ ತಾಂಚಿ ಯೆಳ್ಗಿ ಹಾಂಗಾ ಮುರ್ಂತ್ಯಾತಾ. ದೆಕುನ್ ಆಮ್ಚೆ ಗಾಂವ್‌ಭಾವ್ ಪಾಚ್ವೊ ಚರವ್ ಸೊದುನ್ ಇತರ್ ರಾಜ್ಯಾಂಕ್ ವ ಪರ್ಗಾಂವಾಂಕ್ ವಚೊನ್ ಥಂಯ್ಸರ್ ಭಾಂಗಾರ್ ಪಿಕವ್ನ್ ಆಸಾತ್. ಹಾಂಗಾಸರ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ ಥೊಡೆ ಪರಿಗತೆಚ್ಯಾ ಕಾಳೊಕಾಕ್ ದುರ್ಸೊನ್ ಆಸ್ತಾನಾ, ಮಾನೆಸ್ತ್ ಸ್ಟೇನ್ಲಿ ಆರ್. ಡಿ'ಕೋಸ್ತನ್ ದಿವ್ಟಿ ಪೆಟಂವ್ಚೆಂ ಪ್ರೆತನ್ ಕೆಲಾಂ. ಲಾಯಿಕಾಂನಿಂ ಕರ್ಯೆತ್ ಜಾಲ್ಲಿಂ ಜಾಯ್ತಿಂ ಕಾಮಾಂ ಆಸಾತ್. ತಿಂ ಮ್ಹಜೆ ತಸಲ್ಯಾ ಧಾರ್ಮಿಕಾಕ್ ಸೊಭಾನಾಂತ್. ತಾಂತ್ಲೆಂ ಏಕ್ ಮೊಲಾದೀಕ್ ಶ್ಯೆತ್ ಆಸಾ ತರ್ ತೆಂ ಕಾನೂನ್ ಶ್ಯೆತ್. ಹ್ಯಾ ಶ್ಯೆತಾಂತ್ಲಿ ಮಾಹೆತ್ ಸಕ್ದಾಂಕ್ ಜಾಯ್ಜೆ. ಪೂಣ್ ತಿ ಜೊಡ್‌ಲ್ಲೆ ಬೋವ್ ಥೊಡೆ. ಆನಿ ಜೊಡ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಂತ್ಲೆ, ನಿಸ್ವಾರ್ಥಾನ್ ಗರ್ಜೆವಂತಾಲಾಗಿಂ ಹಿ ಮಾಹೆತ್ ವಾಂಟುನ್ ಘೆಂವ್ಚೆ, ಅಶೆಂ ದಣ್ಸತೆಲ್ಯಾಂಕ್ ಸವ್ಕಾಸಾಯ್ ದಿಂವ್ಚೆ, ಬೋಟಾಂನಿ ಮೆಜ್ಯೆತಾ ತಿತ್ಲೆ ಮಾತ್ರ್ ಮ್ಹಣ್ಯೆತ್.

ವಕೀಲ್ ಮಾನೆಸ್ತ್ ಸ್ಟೇನ್ಲಿ ಆರ್. ಡಿ'ಕೋಸ್ತ ಮಂಗ್ಳೂರಿ ಸಮಾಜೆಕ್ ದೆವಾನ್ ವೆಳಾರ್ ಧಾಡ್‌ಲ್ಲೆಂ ಏಕ್ ಅಪೂರ್ಬ್ ದಿರ್ವೆಂ. ಗೆಲೊತ್ಯಾ ವರ್ಸಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೆರ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಹಲ್ಲ್ಯಾ ವೆಳಾ ಮುಖೇಲ್ಪಣ್ ಘೆವ್ನ್ ತಾಚೆ ಸಮಾಜೆಕ್ ತಾಣೆ ದಿಲ್ಲೊ ಪಾಟಿಂಬೊ ವರ್‍ತೊ. ತ್ಯಾ ಭಾಯ್ರ್ ಲೊಕಾಕ್ ಕಾನೂನ್ ಮಾಹೆತ್ ದಿಂವ್ಚಿಂ ತಾಚಿಂ ಬರ್ಪಾಂ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಪತ್ರಾಂನಿಂ ಆಯ್ದೆವಾರ್ ವ್ಹಾಳೊನ್‌ಂಚ್ ಆಸಾತ್. ಸ್ಟೇನ್ಲಿ ತುಕಾ ಮ್ಹಜಿಂ ಪರ್ಬಿಂ. ತುಕಾ ಬರೊ ಫುಡಾರ್ ಆಸಾ. ತುಕಾ ದಿಲ್ಲೆಂ ದೆಣೆಂ ಧರ್ಣಿಂತ್ ಪೂರ್ನ್ ದವ್ರಿನಾಸ್ತಾಂ ತೆಂ ದೆವಾಚೆ ಮಾಹಿಮೆ ಖಾತಿರ್ ಆನಿ ಪೆಲ್ಯಾಚ್ಯಾ ಬರೆಪಣಾ ಖಾತಿರ್ ವಾಪುರ್. ಕಾನೂನ್ ಮಾಹೆತಿ ಥಾವ್ನ್ ವಂಚಿತ್ ಜಾವ್ನ್ ಸರ್ಕಾರಾಚೆರ್, ಪೊಲಿಸ್ ವ್ಯೆವಸ್ಥೆಚೆರ್ ಥೊಡೆ ಪಾವ್ಪಿಂ ಅಪ್ಲೆಚ್ ಸಮಾಜೆಚೆರ್ ಭರ್ವಸೊ ಸಾಂಡ್‌ಲ್ಲೆ ವೆಕ್ತಿ ಜಾಯ್ತೆ ಆಸಾತ್. ತಾಂಚೆ ಥಂಯ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಗಾಂವಾಚೆರ್, ತಾಚ್ಯಾ ಸಂವಿಧಾನಾಚೆರ್ ಸ್ವಾಭಿಮಾನ್ ಚಡಂವ್ಕ ತುಜಿ ಕಾನೂನ್ ಮಾಹೆತ್ ತಾಂಕಾಂ ಉಪ್ಕಾರಾಚಿ ಜಾಂವ್. ತುಜ್ಯಾ ಕಾನೂನ್ ದಾಯ್ಜ್ ಪುಸ್ತಕಾಕ್, ತುಜೆ ಶಾತಿಯೆಕ್, ಧೈರ್ಯಾಕ್ ಆನಿ ಸಮರ್ಥಿಕ್ ಚೆಪೆಂ ಉಕಲ್ನ್, ತುಜ್ಯಾ ಫುಡ್ಲ್ಯಾ ವಾವ್ರಾಕ್ ದೆವಾಚೆಂ ಬೆಸಾಂವ್ ಮಾಗ್ತಾಂ.

ಮಾ॥ ಆಲ್ವಿನ್ ಸಿಕ್ವೇರಾ

ಕಾರ್ಮೆಲಿತ್ ಫ್ರಾದ್, ಬಿಕರ್ನಕಟ್ಟಾ

ಸಂದೇಶ್

'2009' ವರ್ಸಾ ಭಿತರ್ಲ್ಯಾ ಆವ್ದೆಂತ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಸಮಾಜೆಕ್ ಕಾನೂನಾಂಚಿ ಮಾಹೆತ್ ವಾಂಟುನ್ ಆಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ವಕೀಲ್ ಮಾನೆಸ್ತ್ ಸ್ಟೇನ್ಲಿ ಆರ್. ಡಿ'ಕೋಸ್ತ ಹಾಚೆಂ ಸಾಧಾನ್ ಏಕ್ ಅಪ್ರತಿಮ್ ಸಾಹಸ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ನೆಗಾರುಂಕ್‌ಚ್ ಸಾಧ್ಯ್ ನಾ.

ಪಯ್ಲೆಚ್ ಪಾವ್ಟಿಂ ತಾಚೆಂ ಕಾನೂನಿ ಮಾಹೆತಿಚೆಂ ಲೇಖನ್ ಮ್ಹಜ್ಯಾ ಕುಟಾಮ್ ಪತ್ರಾಕ್ ಆಯಿಲ್ಲೆಂಚ್ ಮ್ಹಾಕಾ ತೆಂ ವಾಚುನ್ ಜಾಲ್ಲೊ ಅನಂದ್ ದೊಡ್ಡೊ. ಮ್ಹಜ್ಯಾ ಪತ್ರಾರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿಂತ್ಲೆ ದೋಗ್ ವಕೀಲ್ ಮ್ಹಜ್ಯಾ ಪತ್ರಾಚೆ ಕಾನೂನಿ ಖಾಂಭೆ ಜಾಲೆ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಸಂತೊಸಾ ಸವೆಂ ಮ್ಹಜ್ಯಾ ಪತ್ರಾಚಿ ವಜಾನ್ ವಾಡ್ಲಿ. ಮಾನೆಸ್ತ್ ಸ್ಟೇನ್ಲಿ ಆರ್. ಡಿ'ಕೋಸ್ತಚ್ಯಾ ಬರ್ಪಾಂಚಿ ಶಿಫಾರಸ್ ಕರ್‍ನ್ ಮ್ಹಜ್ಯಾ ಪತ್ರಾಚೊ ಅಧಿಕೃತ್ ಬರ್ಪಿ ಮಾನೆಸ್ತ್ ವಿಕ್ಟರ್ ರೊಡ್ರಿಗಸಾನ್ ಬರಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಉತ್ರಾಂನಿ ಮ್ಹಾಕಾ ಸ್ಟೇನ್ಲಿ ಆರ್. ಡಿ'ಕೋಸ್ತ ತಸಲೊ ದೃಡೀ ಸ್ವಭಾವಾಚೊ ಜಾಣ್ವೇಕ್ ವಕೀಲ್ ಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ ಭಗ್ಲೆಂ. ಆಮ್ಚೊ ಫೊನಾದ್ವಾರಿಂ ಸಂಪರ್ಕ್ ವಾಡ್ಲೊ. ತಾಚ್ಯಾ ಬರ್ಪಾಂಕ್ ಹಾಂವೆ ಬರೊಚ್ ಸ್ವಾಗತ್ ಭಾಸಾಯ್ಲೊ. ವರ್ಸಾ ಭಿತರ್ ತಾಚಿಂ ಕಾನೂನಿ ಬರ್ಪಾಂ ಪಾಂಚ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಪತ್ರಾಂನಿಂ ಸರಾಗ್ ವ್ಹಾಳೊನ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಸಮುದಾಯಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಕೊನ್ಯಾಂ ಕೊನ್ಯಾಂನಿಂ ಪಾವ್ಲಿಂ. ತಿಂ ವಾಚ್ಲೆಲ್ಯಾ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಲೊಕಾನ್ ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಸಂವಿಧಾನಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಕಾಯ್ದ್ಯಾ ಕಾನೂನಾ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ಲ್ಯೊ ಮಸ್ತ್ ಮಾಹೆತಿ ಆಪ್ಣಾಂವ್ಕ್ ಹೊ ಕಾನೂನೀ ವಿಭಾಗ್ ಏಕ್ ಜಾಣ್ವಾಯೆಚೆಂ ಹಾತೆರ್ ಜಾಲೆಂ. ತೆಂ ಇತ್ಲೆಂ ತೇಜ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ಪಾವ್ಲೆಂಕೀ ತಿಂ ಬರ್ಪಾಂ ಪುಸ್ತಕಾ ರುಪಾರ್ ಲೋಕಾನ್ ಆಪೇಕ್ಷಿಲ್ಯಾಂತ್ ಮ್ಹಣ್ ಮ್ಹಾಕಾಯೀ ಸಮ್ಜೊಣೆಂತ್ ಆಯ್ಲೆಂ. ವರ್ಸಾ ಭಿತರ್‌ಚ್ ವಕೀಲ್ ಸ್ಟೇನ್ಲಿ ಆರ್. ಡಿ'ಕೋಸ್ತನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಕಾನೂನ್ ಮಾಹೆತಿಚೊ 'ಕಾನೂನ್ ದಾಯ್ಜ್' ಪಯ್ಲೊ ಬೂಕ್ ಪ್ರಗಟಾಂವ್ಕ್ ಘೆತ್‌ಲ್ಲೆಂ ಧೈರ್ ತಾಚಿ ಶ್ಯಾತಿ, ಸಮರ್ಥಿ ಆನಿ ದೃಢೀ ಸ್ವಭಾವ್ ಉಟೊನ್ ದಿಸ್ಲೊ. ಅಸಲ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಕ್ ವಯ್ರ್ ಹಾಡಿಜಾಯ್‌ಚ್ ಚಿಂತ್ಲೆಂ ಹಾಂವೆಂ.

ಮಾನೆಸ್ತ್ ಡಿ'ಕೋಸ್ತ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತೀ ಸಮಾಜೆಕ್ ಜಾಯ್ ಪುರ್ತಿ ಕಾನೂನ್ ಮಾಹೆತ್ ಗರ್ಜ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಜೊಕ್ತ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ದೀಂವ್ಕ್ ತುವೆಂ ಹಾತಿಂ ಘೆತ್‌ಲ್ಲೆಂ ಹೆಂ ಕಾಮ್ ದುಬಾವಾವಿಣೆಃ ಜಯ್ತ್ಯಾಭರಿತ್ ಜಾತೆಲೆಂ. ತುಜಿ ಹಿ ಕೃತಿ ಹರ್ಯೆಕಾ ಕುಟ್ಮಾಂನಿಂ ಕಾನೂನ್ ಜಾಣ್ವಾಯ್ ದಿಂವ್ಚೊ ವಕೀಲ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಬರಿ ಸದಾಂ ಆಸೊಂದಿ. ಹಿಚ್ ಸೆವಾ ತುಜಿ ಮುಖಾರುನ್ ವಚುಂದಿ. 'ಕುಟಾಮ್' ಪತ್ರ್ ತುಜ್ಯಾ ಅಸಲ್ಯಾ ಬರ್ಪಾಂಕ್ ಕಾಯಾಂ ದಾರ್ ಉಗ್ತೆಂ ದವರ್‍ನ್ ರಾಕ್ತೆಲೆಂ.

ತುಕಾ ಜಯ್ತ್ ಮಾಗ್ತಾಂ.

ಹೆನ್ರಿ ಡಿ'ಪಾವ್ಲಾ

ಸಂಪಾದಕ್ 'ಕುಟಾಮ್' ಹಪ್ತ್ಯಾಳೆಂ

ಮುಂಬಯ್

ಸಂದೇಶ್

ಕಾನೂನ್ ನಿದ್ತಾ ಪೂಣ್ ಮೊರನಾ...

'ಕಾನೂನಾಂ ಕಾತರ್ಚಿಂ' ಮ್ಹಣ್ತಾತ್; 'ಕಾನೂನಾಂ ಕರ್ಚಿಂ' ಮ್ಹಣ್ತಾತ್; 'ಕಾನೂನಾಂ ಪಾಳ್ಚಿಂ' ಮ್ಹಣ್ತಾತ್; ಪೂಣ್ ಜಾಣಾಂ ಜಾಂವ್ಚ್ಯಾ ವಿಶಿಂ ಕೋಣೆಂಯ್ ಕಿತೆಂ ಮ್ಹಣ್ತಾತ್?

ಜೆಜು ಕ್ರಿಸ್ತ್ ಕಾನೂನಾಂ ವಿರೋಧ್ ಗೆಲ್ಲೊ ಕಾನೂನಿ ಮನಿಸ್ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೊ ವಾವೊಂವ್ಕ್ ಜಾಯ್ನಾತ್‌ಲ್ಲಿಂ ಕಾನೂನಾಂಚಿಂ ವೊಜಿಂ ಸಾಧ್ಯಾ ಲೊಕಾಂಚ್ಯಾ ಖಾಂದ್ಯಾಕ್ ಕಾನೂನಾಂ ಕರ್ತೆಲ್ಯಾಂನಿ ದಿತಾಸ್ತಾನಾ, ಜೆಜು ಸೊಶಿನಾ ಜಾತಾಲೊ. ಪೆಲ್ಯಾಕ್ ಧೊಸುಂಕ್ ವಾಪಾರ್ಚ್ಯಾ ಕಾನೂನಾಂ ವಿಶಿಂ ಮಾತ್ರ್ ತಾಚೆಂ ಪ್ರತಿಭಟನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ.

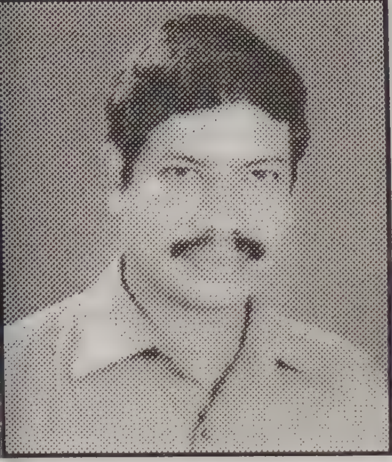
ಕಾನೂನ್ ಗರ್ಜ್ ಆಸಾ ದೆಕುನ್ ಆಮಿ ಜಾಣಾ ಜಾಂವ್ಕ್ ಆಸಾ, ಕಿತ್ಯಾಕ್, ತೆಂ ಆಮಿ ಪಾಳುಂಕ್ ಆಸಾ. ಮೊಗಾಳ್ ವಾಚ್ಪ್ಯಾ, ಹೆಂ ತುಜ್ಯಾ ಉಡಾಸಾಂತ್ ಆಸೊಂದಿ - ಕಾನೂನ್ ಕೆದ್ನಾಂಚ್ ಮೊರನಾ, ಪುರಾಸಣ್ ಜಾತಾನಾ ಚಿಕ್ಕೆಶೆಂ ನಿದಾತ್...

ಮಾನೆಸ್ತ್ ಸ್ಟೇನ್ಲಿ ಆರ್. ಡಿ'ಕೋಸ್ತನ್ ಕಾನೂನಾಂ ಸಂಬಂಧಿ ಮಾಹೆತ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಲೊಕಾಕ್ ಒದಗ್ಸುಂಚ್ಯಾ ಪ್ರಯತ್ನಾನ್ ಪಾಟ್ಲ್ಯಾ ಎಕಾ ವರ್ಸಾ ಥಾವ್ನ್ ಸೆವಕಾರ್ ನಿರಂತರ್ ಲೇಕನಾಂ ಬರೆಯ್ಲ್ಯಾಂತ್. ಹ್ಯಾ ತಾಚ್ಯಾ ಉದಾರ್ ಮನಾಕ್ 'ಸೆವಕ್' ಆಭಾರಿ ಆಸಾ. ಆನಿ ಆತಾಂ ಹೊ ಕಾನೂನ್ ಮಾಹೆತಿಚೊ ಬೂಕ್ ಪ್ರಗಟ್ ಜಾತಾಸ್ತಾನಾ ತಾಕಾ ಹಾಂವ್ ಪಯ್ಲ್ಯಾನ್ ಪಯ್ಲೆಂ ಅಭಿನಂದನ್ ಪಾಠಯ್ತಾಂ.

ಕಾನೂನಾ ಥಂಯ್ ನಿದ್ರೆಸ್ತ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಲೊಕಾಕ್ ಉಟೊವ್ನ್, ಕಾನೂನಾಚ್ಯಾ ವೊಜ್ಯಾ ಪಂದಾ ಪಡೊನ್ ಮೊರನಾ ಜಾಂವ್ಚ್ಯಾಕ್ ಸ್ಟೇನ್ಲಿ ಆರ್. ಡಿ'ಕೋಸ್ತಚೆಂ ಕಾನೂನ್ ಕಾಮ್ ಫಳಾಭರಿತ್ ಜಾಂವ್ ಮ್ಹಣ್ ಮಾಗ್ತಾಂ.

ಫ್ರಾದ್ ಜೊನ್ ಹ್ಯಾರಿ ಡಿಸೋಜಾ, ಕಪುಚಿನ್
ಸಂಪಾದಕ್ - ಕುಟ್ಮಾ ಚೊ ಸೆವಕ್, ಮಯ್ಸ್ಯಾಳಿಂ

ಸಂದೇಶ್

ಕಾನೂನ್ ಎಕಾ ರಾಷ್ಟ್ರಾಂತ್ ಪರ್ಜೆ ಮದ್ಲೊ ಸಂಬಂದ್ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ್ ಆನಿ ಶಿಸ್ತೆಭರಿತ್ ಕರ್ಚೆಂ ಏಕ್ ಬಳಾಧಿಕ್ ಹಾತೆರ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಸ್ವತಂತ್ರ್ ಭಾರತಾಂತ್ ಸರ್ವ್ ಜಾತಿಕಾತಿಚ್ಯಾ ಲೋಕಾಂನಿ ಸಾಂಗಾತಾ ಜಿಯೆತಾನಾ ಸವಾಜಿಕ್ ನೀತ್, ಜಾತ್ಯಾತೀತ್ ವುನೋಬಾವ್, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಚಿಂ ಮೌಲ್ಯಂ ಉಕಲ್ನ್ ಧರುಂಕ್ ಕಾನೂನಾಚೆಂ ರಕ್ಷಣ್ ಅತ್ಯಂತ್ ಗರ್ಜ್ ಆಸಾ.

ಸಮಾಜೆಂತ್ ಹೆರಾಂ ಸಾಂಗಾತಾ ಭರ್ಲೊನ್ ಜಯೆತಾನಾ ಸ್ವತಾಚಿ ಶಿಸ್ತ್ ಸಾಂಭಾಳ್ಚ್ಯಾ ಸವೆಂ, ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಜಿವಾಚೆಂ, ಆಸ್ತ್ ಬದ್ಕಾಚೆಂ, ಧರ್ಮಾಚೆಂ, ಸಂವಿದಾನಾಚೆಂ ರಕ್ಷಣ್ ಕರುಂಕ್ ಕಾನೂನ್ ಆಮ್ಕಾಂ ಕುಮೊಕ್ ಕರ್ತಾ. ಸಾಧ್ಯಾ ಲೊಕಾಕ್ ತಾಚ್ಯಾ ಭೊಂವಾರಿಂ ಜಾಂವ್ಚ್ಯಾ ಅನ್ಯಾಯಾ ವಿರೋಧ್ ಝುಜೊಂಕ್ ಕಾನೂನಾಚಿ ಜಾಣ್ವಾಯ್ ಧಯ್ರ್, ಬಳ್ ಆನಿ ಘಟಾಯ್ ದಿತಾ, ಮಾತ್ರ್ ನಹಿಂ, ತಾಚೊ ಸ್ವಾಭಿಮಾನ್‌ಯೀ ಚಡಯ್ತಾ.

ದೆಕುನ್ ಸಮಾಜೆಂತ್ ಮನ್ಶ್ಯಾನ್ ಮನ್ಶ್ಯಾ ಪರಿಂ ಜಿಯೆಜಾಯ್ ತರ್ ಥೊಡಿ ತರೀ ಕಾನೂನಾಚಿ ಜಾಣ್ವಾಯ್ ಆಪ್ಣಾಯ್ಜಾಯ್. ಹ್ಯೆ ದಿಶೆನ್ ಕ್ರಿಮಿನಲ್, ಸಿವಿಲ್, ಮನ್ಶ್ಯಾಹಕ್ಕಾಂ ತಶೆಂ ಇನ್ನಿತರ್ ಕಾನೂನಾಂಚಿ ಮಾಹೆತ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಸಾಧ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಲೊಕಾಕ್ ದಿಂವ್ಚೆ ಖಾತಿರ್ ಪುಸ್ತಕ್ ಪ್ರಗಟ್ ಕರ್ಚೆಂ ಮಾನೆಸ್ತ್ ಸ್ಟೇನ್ಲಿ ಆರ್. ಡಿ'ಕೊಸ್ತಚೆಂ ಕಾಮ್ ಹೊಗ್ಳಿಕೆಚೆಂ ಮಾತ್ರ್ ನಹಿಂ ಅತ್ಯಂತ್ ಗರ್ಜೆಚೆಂ.

ಮಾನೆಸ್ತ್ ಸ್ಟೇನ್ಲಿ ಆರ್ ಡಿ'ಕೋಸ್ತ, ತುಮ್ಚ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ಬರ್‍ಯಾ ಕಾಮಾಕ್ ಶಾಭಾಸ್ಕಿ ಪಾಟಯ್ತಾಂ ಆನಿ ಪಾಟಿಂಬೊ ಭಾಸಾಯ್ತಾಂ. ತುಮ್ಚೆಂ ಹೆಂ ಪುಸ್ತಕ್ ಹರ್ಯೇಕ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಲೊಕಾಚ್ಯಾ ಘರಾಂನಿ 'ವಕೀಲ್' ಜಾವ್ನ್ ರಾವೊಂದಿ ಮ್ಹಣ್ ಆಶೆತಾಂ. ತುಮ್ಚ್ಯಾ ವಾವ್ರಾಕ್ ಸದಾಂಚ್ ಜೈತ್ ಮಾಗ್ತಾ.

ಜೋರ್ಜ್ ಲಿಗೋರಿ ಡಿ'ಸೋಜಾ
ಸಂಪಾದಕ್ 'ಆಮ್ಚೊ ಸಂದೇಶ್'

ಪಾನ್‌ಸೂಚಿ

6 ಥಾವ್ನ್ 14 ವರ್ಸಾಂ ಭಿತಲ್ಯಾ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಚೆಂ ಉಚಿತ್ ಆನಿ ಕಡ್ಡಾಯ್ ಶಿಕ್ಷಾ ಕಾನೂನ್

ಯುಪಿಎ ಸರ್ಕಾರಾಚ್ಯಾ ಮಾನವ್ ಸಂಪನ್ಮೂಳ್ ಮಂತ್ರಾಲಯನ್ ಪ್ರಾಥಮಿಕ್ ಶಿಕಾಪ್ ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಸರ್ವ್ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಕ್ ಲಾಭಾಜಾಯ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಸರ್ಕಾರಾಚೆಂ ಚಿಂತಾಪ್, ಸ್ವಪಾಣ್ ಆನಿ ಆಶಾ ಜ್ಯಾರಿಯೆಕ್ ಹಾಡುಂಕ್ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಾಚ್ಯಾ ಸಾಂಧ್ಯಾನಿ ಹೆಂ ಬಿಲ್ ಮಾಂದುನ್ ಘೆಂವ್ಕ್ ಮಾನೆಸ್ತ್ ಮಂತ್ರಿಮಹೋದಯ್ ಕಪಿಲ್ ಸಿಬಲ್ ಹಾಣೆಂ ಸುಪ್ರೀಮ್ ಕೋಡ್ತಿಚೊ ವಕೀಲ್ ಜಾವ್ನ್ ತಾಕಾ ಆಸ್ಚಿ ಕಾನೂನ್ ಆನಿ ವಾಕ್ಚತುರಾಯೆಚಿ ಜಾಣ್ವಾಯ್ ವಾಪಾರ್ಲ್ಯಾ. ಹೆಂ ಬಿಲ್ ಪಾಟ್ಲ್ಯಾ 2002 ಇಸ್ವೆ ಥಾವ್ನ್ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಾಚ್ಯಾ ಪರ್ವಣ್ಗೆಕ್ ಬಾಕಿ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ ಹಾಚೆಂ ವರ್ವಿಂ ಸುಮಾರ್ 20 ಕೊರೊಡ್ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಕ್ ಫಾಯ್ದೊ ಜಾತೊಲೊ. ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ರಾಷ್ಟಪತಿಚೆಂ ಅಂಕಿತ್ ಹ್ಯಾ ಬಿಲ್ಲಾಕ್ ಪಡ್ಲೆಂ ತರ್ ಹೆಂ ಕಾನೂನ್ ಜಾವ್ನ್ ಪರಿವರ್ತನ್ ಜಾತೆಲೆಂ.

ಹ್ಯಾ ಬಿಲ್ಲಾಂತ್ಲೆ ಪ್ರಮುಖ್ ವಿಷಯ್:-

1. ಪ್ರಾಥಮಿಕ್ ಶಿಕಾಪ್ 6 ಥಾವ್ನ್ 14 ವರ್ಸಾಂ ಭಿತರ್ಲ್ಯಾ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಚೆಂ ಮೂಳ್‌ಭೂತ್ ಹಕ್ಕ್ ಜಾತೆಲೆಂ.
2. ಹೆಂ ಕಾನೂನ್ ಜ್ಯಾರಿಯೆರ್ ಹಾಡುಂಕ್ ಸಗ್ಳ್ಯಾ ದೇಶಾಚಿಂ ಸರ್ಕಾರಿ ಆನಿ ಪ್ರ್ಯಾವೇಟ್ ಇಸ್ಕೊಲಾಂ ಹಾತೆರಾಂ ಜಾವ್ನಾಸಾತ್.
3. ಸಾತ್ ವರ್ಸಾಂನಿ ಕೇಂದ್ರ್ ಆನಿ ರಾಜ್ಯ್ ಸರ್ಕಾರಾಂನಿ ಸಾಂಗಾತಾ ಮೆಳೊನ್ 2.28 ಲಾಖ್ ಕೊರೊಡ್ ರುಪಯ್ ಹ್ಯಾ ಕಾಮಾಕ್ ವಿನಿಯೋಗ್ ಕರಿಜಾಯ್ ಪಡ್ತೊಲೊ.
4. ಖರ್ಚ್ ವಾಂಟುನ್ ಘೆಂವ್ಚೆ ವಿಶಿಂ 13 ವೆಂ ಪೈನಾನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ ನಿರ್ಧಾರ್ ಘೆತೆಲೆಂ.
5. ಹ್ಯಾ ಬಿಲ್ಲಾ ಪ್ರಕಾರ್ 25% ಬಸ್ಕಾ ಹರ್ಯೆಕಾ ಇಸ್ಕೊಲಾಂನಿಂ ದುಬ್ಳ್ಯಾ ಆನಿ ಸವ್ಲತಯೊ ನಾತ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಕ್ ಕಡ್ಡಾಯ್ ಜಾವ್ನ್ ದೀಂವ್ಕ್ ಪಡ್ತೆಲೆಂ.
6. ಕ್ಯಾಪಿಟೇಶನ್ ಪೀಸ್ ಘೆಂವ್ಕ್ ಆನಿ ಇಸ್ಕೊಲಾಕ್ ದಾಖಲಾತ್ ದೀಂವ್ಕ್ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಚೆಂ ಆನಿ ಆವೈ ಭಾಪ್ಯಾಂಚೆಂ ಪರಿಶೀಲನ್ ವ ಪ್ರದರ್ಶನ್ ಕರುಂಕ್ ಆಸ್ಚೆಂನಾ.
7. ಹರ್ಯೆಕ್ ರಾಜ್ಯ್ ಸರ್ಕಾರ್ ರಿಜರ್ವೇಶನ್ ಪೋಲಿಶಿ ವಿಶಿಂ ನಿರ್ಧಾರ್ ಘೆತಲೊ.

8. ಭುಗ್ರ್ಯಾಂಕ್ ಪ್ರವೇಶ್ ದಿಂವ್ಚೆ ವಿಶಿಂ ತ್ಯಾ, ತ್ಯಾ ವಾರಾಡ್ಯಾಚ್ಯಾ ಇಸ್ಕೊಲಾನಿಂ ಪರಸ್ಪರ್ ಸಂಭಂಧ್ ಘಟ್ ಜಾತೊಲೊ.

9. ಹ್ಯಾ ಕಾರ್ಯಾತಂತ್ರಾಂ ನಿಮ್ತಿಂ 2020 ಇಸ್ವೆ ಭಿತರ್ 47 ಮಿಲಿಯಾ ಚಡಿತ್ ಭುಗ್ರ್ಯಾಂಕ್ ಶಿಕಾಪ್ ಮೆಳ್ತೆಲೆಂ.

ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಶಿಕ್ಪಾ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಂನಿಂ ಜಾಯ್ ತಿತ್ಲಿಂ ಕ್ಲಾಸ್ ರೂಮಾಂ, ಲೈಬ್ರೆರಿ, ಲೆಬೋರೇಟರಿ, ಶೌಚಾಲಯಾಂ, ಜಾಯ್ ಪುರ್ತ್ಯಾ ಶಿಕ್ಷಕಾಂಚೊ ಅಭಾವ್ ಆಸಾ. ಹಜಾರೊಂ ಇಸ್ಕೊಲಾಂನಿಂ ಫಕತ್ತ್ ಏಕಾಚ್ ಶಿಕ್ಷಕಾನ್ ಇಸ್ಕೊಲ್ ಸಾಂಭಾಳ್ಚ್ಯೆ ವ್ಹರ್ಚ್ಚಿ ಪರಿಸ್ತಿತಿ ಜಾಲ್ಯಾ ಥೊಡೆ ಪಾವ್ಟಿಂ 5-6 ಕ್ಲಾಸಿಂಕ್ ಏಕ್ಚ್ ಶಿಕ್ಯರ್ ಆಸ್ಚಿಂ ಇಸ್ಕೊಲಾಂ ಭಾರತಾಂತ್ ಆಸಾತ್. ಹೆ ಸರ್ವ್ ಸಮಸ್ಯೆ ಆಸೊನ್‌ಯಿ ಆಮ್ಚೊ ಮಂತ್ರಿ ಮಹೋದಯ್ ಸಾಂಗ್ತಾತ 'ಹೆಂ ಏಕ್ ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯಮ್' ಭವಿಷ್ಯಾಂತ್ ಭಾರತಾಕ್ ಆಕಾರ್ ದೀಂವ್ಕ್ ಉಪ್ಕಾರ್ತೆಲೆಂ.

ಭಾರತಾಚೆಂ ಸಂವಿಧಾನ್ ಘಡ್ತಾನಾ 10 ವರ್ಸಾಂ ಭಿತರ್ ಸರ್ವ್ 14 ವರ್ಸಾಂ ಭಿತರ್ಲ್ಯಾ ಭುಗ್ರ್ಯಾಂಕ್ ಉಚಿತ್ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ್ ದೀಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ ಸಂವಿಧಾನಾಂತ್ ಕಾಣ್ಸಿಲ್ಲೆಂ. ಪ್ರ್ಯಾಮರಿ ವಿದ್ಯಾಸಾಲಾಂ ಚಡ್ಲಿಂ ತರೀ ಪ್ರ್ಯಾಮರಿ ಶಿಕಾಪ್ ಜೊಡುಂಕ್ ಭರ್ತಿ ಜಾಲ್ಲಿಂ ಭುರ್ಗಿಂ ಇಸ್ಕೊಲ್ ಶಿಕ್ಚೆಂ ಅರ್ಧ್ಯಾರ್ ಬಂಧ್ ಕರ್ಚೆಂ ಮಾಮೂಲ್ ಜಾವ್ನ್ ಗೆಲಾಂ. 2002 ಇಸ್ವೆಂತ್ ಸಂವಿಧಾನಾಚ್ಯಾ 86 ವ್ಯಾ ತಿದ್ವೊಣೆಧ್ವಾರಿಂ ಆಡ್ತಿಗ್ 21(ಎ) ಕುಡ್ಸುನ್ 6-14 ವರ್ಸಾಂ ಭಿತರ್ಲ್ಯಾ ಭುಗ್ರ್ಯಾಂಕ್ ಉಚಿತ್ ಆನಿ ಕಡ್ಡಾಯ್ ಶಿಕ್ಷಣ್ ಮೂಳ್‌ಭೂತ್ ಹಕ್ಕ್ ಮ್ಹಣ್ ಕಾಣ್ಸಿಲ್ಲೆಂ. ಆತಾಂ ಹಾಡ್‌ಲ್ಲೆಂ ಶಿಕ್ಪಾ ಹಕ್ಕ್ ಕಾನೂನ್ ಗರ್ಜ್ ಆಸ್ಚೆಂ ಗರ್ಜೆಚೆಂ ಶಿಕ್ಪಾ ಮಟ್ಟ್ ಆನಿ ಗುಣಮಟ್ಟ್ ರಾಕುನ್ ವ್ಹರ್ತಾ. ಕಡ್ಡಾಯ್ ಶಿಕಾಪ್ ಮೆಳ್ಚೆಬರಿಂ ಪಳೆಂವ್ಚೆಂ, ತಾಂಚಿ ಪ್ರವೇಶ್, ಹಾಜರಿ, ಆನಿ ಪ್ರ್ಯಾಮರಿ ಶಿಕಾಪ್ ಮುಗ್ದಾತಾ ವರೇಗ್ ರಾಜ್ಯ್ ಸರ್ಕಾರಾಂಚಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ಸರ್ಕಾರಿ ವ ಅನುದಾನ್ ಮೆಳ್‌ಲ್ಲಿಂ ಇಸ್ಕೊಲಾಂ ಜಾಂವ್ ಹ್ಯಾ ಕಾರ್ಯಾಕ್ರಮಾ ಧ್ವಾರಿಂ ಪ್ರವೇಶ್ ಜೊಡ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಭುಗ್ರ್ಯಾಂನಿಂ ಖಂಚಾಯಿ ರೀತಿಚೆಂ ಫೀಸ್ ಭರುಂಕ್ ಆಸ್ಚೆಂ ನಾ. ಹ್ಯಾ ಬಿಲ್ಲಾಚಿ ಆಲೋಚನ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ ಸಮಾನತಾ, ಸಮಾಜಿಕ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ್ ಆನಿ ದಯಾಮಯ್ ಸಮಾಜ್ ತಯಾರ್ ಕರುಂಕ್ ಪ್ರಾಥಮಿಕ್ ಶಿಕ್ಪಾ ನಿಮ್ತಿಂ ಮಾತ್ರ್ ಸಾಧ್ಯ್ ಆಸಾ. ಹಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಫಕತ್ತ್ ದೇಶಾಚಿ ಮಾತ್ರ್ ನಹಿಂ, ವ ಸರ್ಕಾರಾನ್ ಚಲವ್ನ್ ವ್ಹರ್ಚ್ಯಾ ಇಸ್ಕೊಲಾಂಚಿ ಮಾತ್ರ್ ನಹಿಂ, ಬಗಾರ್ ಸರ್ಕಾರಾಚೆಂ ಅನುದಾನ್ ಕಾಣ್ಫೆನಾಸ್ತಾಂ ಚಲೊಂವ್ಚ್ಯಾ ಇಸ್ಕೊಲಾಂಕ್‌ಯಿ ಹಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಆಸಾ.

ಹ್ಯಾ ಬಿಲ್ಲಾಂತ್ಲಿಂ 37 ಅಧಿನಿಯಾಮಾಂ ಅಸಿಂ ಆಸಾತ್:

'ಹರ್ಯೆಕಾ ಸೆಜಾರಾ ನವೆಂ ಇಸ್ಕೊಲ್ ಸುರು ಕರಿಜಾಯ್, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್

ಮಟ್ಪಾರ್ ಶಿಕ್ಷಕಾಂಕ್ ತರ್ಭೆತಿ ದೀಜಾಯ್, ಸೂಕ್ತ್ ಸರ್ಕಾರ್, ಗಾಂವ್ಚೊ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ್, ಆವಯ್ ಬಾಪ್ ಆನಿ ವ್ಹಡಿಲಾಂ (ಸಾಂಬಾಳ್ನಾರಾಂ) ಹಾಂಚಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿ, ಉಚಿತ್ ಆನಿ ಕಡ್ಡಾಯ್ ಶಿಕ್ಷಣಾ ವಿಶಿಂ ಹರ್ಯೆಕಾ ಇಸ್ಕೊಲಾಂಚಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿ, ಕ್ಯಾಪಿಟೇಶನ್ ಫೀ ಆನಿ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಚೆಂ ಆನಿ ವ್ಹಡಿಲಾಂಚೆಂ ಸ್ಕ್ರೀನಿಂಗ್ ಕರ್ಚೆಂ ಆಡ್ವಾರ್ತಾ, ಭುರ್ಗ್ಯಾನ್ ತಾಚ್ಯಾ ಪ್ರಾಯೆಚೊ ಧಾಖ್ಲೊ ದೀಂವ್ಕ್ ನಾ ಮ್ಹಣೊನ್ ತಾಕಾ ಇಸ್ಕೊಲಾಂತ್ ಪ್ರವೇಶ್ ದೀನಾಸ್ತಾಂ ರಾಂವ್ಚೆಂ ಆಡ್ವಾರ್ಲಾಂ, ಭುರ್ಗ್ಯಾಕ್ ವರ್ಸಾಚ್ಯಾ ಖಂಚ್ಯಾಯಿ ವೆಳಾರ್ ಇಸ್ಕೊಲಾಕ್ ಎಡ್ಮಿಶನ್ ದೀಂವ್ಕ್ ಇನ್ಕಾರ್ ಕರುಂಕ್ ನಜೊ, ಭುರ್ಗ್ಯಾಕ್ ಎಲಿಮೆಂಟರಿ ಶಿಕಾಪ್ ಜಾತಾ ವರೇಗ್ ಇಸ್ಕೊಲಾ ಥಾವ್ನ್ ಕಾಡುಂಕ್ ನಜೊ, ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಜೀವಾಕ್ ವ ಮತಿಕ್ ಭಾದಕ್ ದಿಂವ್ಚೆ ತಸಲಿ ಖಂಚೀಯಿ ಶಿಕ್ಷಾ ವ ಧಂಡನ್ ದೀಂವ್ಕ್ ನಜೊ, ಇಸ್ಕೊಲಾಚಿ ಮೇನೇಜ್‌ಮೇಂಟ್ ಕಮಿಟಿ ಆಸಾ ಕರ್ನ್ ಇಸ್ಕೊಲಾಚ್ಯಾ ಆಭಿವೃದ್ಧೆಕ್ ಜಾಯ್ ಜಾಲ್ಲಿ ನಕ್ಷಾ ತಯಾರ್ಸಿಜಾಯ್, ಶಿಕ್ಷಕಾಂನಿಂ ಪ್ರ್ಯಾವೇಟ್ (ಖಾಸ್ಗಿ) ಟ್ಯೂಶನಾಂ ದಿಂವ್ಚೆಂ ಆಡ್ವಾರ್ಲಾಂ, ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಗಣತಿ, ಅನಾವೃಷ್ಟಿ ಪರಿಹಾರ್ ಆನಿ ಎಲಿಸಾಂವ್ ಸೊಡ್ನ್ ಇತರ್ ಖಂಚಾಯಿ ವಿಷಯಾಂಕ್ ಶಿಕ್ಷಕಾಂಕ್ ಗಳ್ಸುಂಕ್ ನಜೊ, ಖಂಚಾಯಿ ಭುರ್ಗ್ಯಾಕ್ ಎಲಿಮೆಂಟರಿ ಶಿಕ್ಷಾ ವರೇಗ್ ಪರೀಕ್ಷಾ ಪಾಸ್ ಕರುಂಕ್ ವತ್ತಾಯ್ ಕರುಂಕ್ ನಜೊ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್ ಎಡ್ವಾಯ್ಜರಿ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಸರ್ಕಾರಾಕ್ ಸುಲಹಾ ದೀಂವ್ಕ್ ಆನಿ ಹೆಂ ಕಾನೂನ್ ಜ್ಯಾರಿ ಕರ್ಚ್ಯಾಕ್ ರಚನ್ ಕರಿಜಾಯ್.

ಹೆಂ ಬಿಲ್ಲ್ 6 ವರ್ಸಾಂ ಸಕಯ್ಲ್ಯಾ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಕ್ ಲಾಗು ಜಾಯ್ನಾಂ.

ಹರ್ಯೆಕ್ ಇಸ್ಕೊಲಾಂ ಜಾಂವ್ ತಿಂ ಖಾಸ್ಗಿ ಏಜೆನ್ಸಿನಿಂ ವ ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತ್ ಜಮ್ಯಾನ್ ಚಲಂವ್ಚಿಂ ಜಾಂವ್, ತಾಣಿಂ 25% ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿ ಎಂಟ್ರಿ ಸ್ಥಾನಾ ಥಾವ್ನ್ ಂಚ್ ದುಬ್ಳೆ / ಪಾಟಿಂ ಉರ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಜಾತಿಂಚೆ ಜಾಯ್ಜಾಯ್. ಸರ್ಕಾರಿ ನಂಯ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಇಸ್ಕೊಲಾಂನಿಂ ಹರ್ಯೆಕಾ ಭುರ್ಗ್ಯಾಕ್ ಫೀಸ್ ಕಾಣ್ಫೆವ್ಯೆತ್. ಹಾಂತುಂ ಪಾಟಿಂ ಉರ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಕುಟ್ಮಾಚಿಂ ಆಸ್ಲ್ಯಾರ್ ಪರ್ವಾ ನಾ. ಅಸಲ್ಯಾಂಚಿ ಫೀಸ್ ಶುಲ್ಕ್ ಸರ್ಕಾರ್ ತ್ಯಾ ಇಸ್ಕೊಲಾಂಕ್ ಪಾಟಿಂ ದಿಂವ್ಚಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಕರ್ತಾ. ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತಿ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಂಕ್ ಹಾಚೆ ಥಾವ್ನ್ ಮಾಫಿ ದೀಜಾಯ್ ಮ್ಹಣೊನ್ ವೆಸ್ಟ್ ಬಂಗಾಳಾಚ್ಯಾ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತಿ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಂನಿ ಮಂತ್ರಾಲಯಲಾಗಿಂ ವಿನಂತಿ ಕೆಲ್ಯಾ. ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಆಮಿ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತಿ ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿಂಕ್ ಇಸ್ಕೊಲಾಕ್ ಭರ್ತಿ ಕರ್ತಾಂವ್. ಹಾಂತುಂ ದುಬ್ಳಿಕಾಯೆನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ ಚಡ್ ಆಸಾತ್.

ಉಚಿತ್ ಆನಿ ಕಡ್ಡಾಯ್ ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸ್ ಆಸಾ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ನಿಮ್ತಿಂ ಅಕ್ಷರ ಜ್ಞಾನ್ ಆಪ್ಣಾಂವ್ಕ್ ಸುಲಭ್ ಜಾತೆಲೆಂ ಜಾಣ್ವಾಯ್ ಗರ್ಜೆಚೆಂ ಜ್ಞಾನ್ ಆಪ್ಣಾಂವ್ಕ್ ಸುಲಭ್ ಜಾತೆಲೆಂ.

ಹೆಂ ನವೆಂ ಕಾನೂನ್ ಜ್ಯಾರಿ ಕರುಂಕ್ ಕೇಂದ್ರ್ ತಶೆಂಚ್ ರಾಜ್ಯ್

ಸರ್ಕಾರಾಂಲಾಗಿಂ ಜಾಯ್ ತಿತ್ಲೆ ಪಯ್ಶೆ ನಾಂತ್. 2007 ವೆರ್ "ನೇಶನಲ್ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿ ಫೊರ್ ಎಡ್ಯುಕೇಶನಲ್ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಆನಿ ಎಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಶನ್" ಹಾಣಿಂ ತಯಾರ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ವರ್ಧೆ ಪ್ರಕಾರ್ 2008 ಥಾವ್ನ್ 2015 ಪರ್ಯಾಂತ್ 7 ವರ್ಸಾಂನಿ 2.28 ಲಾಕ್ ಕೊರೊಡ್ ರುಪ್ಯಾಂಚಿ ಗರ್ಜ್ ಆಸಾ. ಇಕ್ರಾವ್ಯಾ ಪಾಂಚ್ ವರ್ಸಾಂಚ್ಯಾ ಪ್ಲೇನಾ ಪ್ರಕಾರ್ 1.51 ಲಾಕ್ ಕೊರೊಡ್ ರುಪ್ಯಾಂತ್ ಕೇಂದ್ರ್ ಸರ್ಕಾರ್ 1.02 ಲಾಕ್ ಕೊರೊಡ್ ಖರ್ಚಿತಾ, ಆನಿ ಉರ್‍ಲ್ಲೊ ಐವಜ್ ರಾಜ್ಯ್ ಸರ್ಕಾರಾಂನಿಂ ಖರ್ಚಿಜಾಯ್ ಪಡ್ತೊಲೊ. ರಾಜ್ಯ್ ಸರ್ಕಾರಾಂಕ್ ಹೆಂ ಕಷ್ಟ್ ಮಾರ್ತೆಲೆಂ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಎಚ್.ಆರ್.ಡಿ. ಮಂತ್ರಾಲಯ್ ಪ್ರಾವ್ಯೆಟ್ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಪಾಟ್ನರ್‍ಶಿಪ್ ಧ್ವಾರಿಂ ಹೆಂ ಕಾರ್ಯಾಕ್ರಮ್ ಜ್ಯಾರಿ ಕರುಂಕ್ ಪ್ರಯತ್ನ್ ಕರ್ತಾ. ರಾಜಕೀಯ್ ಇಚ್ಛಾ ಆಸ್ಲ್ಯಾರ್ ಕಿತೆಂಯಿ ಕರುಂಕ್ ಸಾಧ್ಯ್ ಆಸಾ ಉದಾ: ಹ್ಯಾ ಬಜೆಟಿಂತ್ 70,000/– ಕೊರೊಡ್ ರು. ರೈತಾಂಚೊ ರೀಣ್ ಮಾಫಿ ಕರುಂಕ್ ದವರ್‍ಲಾ.

8 ವರ್ಸಾಂಚ್ಯಾ ಆವ್ದೆರ್ (6-14) ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿಂಚೆಂ ಶಿಕ್ಪಾಚೆಂ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ್ ಕರ್ಚೆಂ ಆನ್ಯೆಕಾ ಕ್ಲಾಸಿಕ್ ಪ್ರೊಮೋಶನ್ ಆಪ್ಶೆಂಚ್ ಮೆಳ್ತೆಲೆಂ. ತಶೆಂ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಶಿಕ್ಪಾಚೊ ಗುಣಮಟ್ಟ್ ಉಣೊ ಜಾತೊಲೊ. ಆನಿ ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ್ ರೀತಿನ್ ಮುಖಾರ್ ಯೇಂವ್ಕ್ ಪ್ರೇರಣ್ ನಾಸ್ತಾಂ ಸ್ವಅಬಿವೃದ್ಧಿ ಕುಂಠಿತ್ ಜಾತೆಲಿ. ಶಿಕಾನಾಸ್ತಾಂ ವಗೆಚ್ ಬಸೊನ್ ಶಿಕ್ಪಾಂತ್ ಅಬಿವೃದ್ಧಿ ದಾಕಯ್ನಾತ್‍ಲ್ಲಿಂ ಭುರ್ಗಿಂ ದುಸ್ರ್ಯಾ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಕ್ ಅಪಾಯ್‍ಕಾರಿ ಜಾಂವ್ಕ್ ಪಾವ್ತೆಲಿಂ.

ನವೆ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಆನಿ ಇಸ್ಕೊಲಾಂತ್ ಶಿಕ್ಷಕಾಂಕ್ ನೇಮಕ್ ಕರ್ಚೆ ವಿಶಿಂ ಹೆಂ ಕಾನೂನ್ ಆಲೋಚನ್ ಕರ್ತಾ ಆನಿ ಹಾಕಾ ಇಸ್ಕೊಲ್ ಮೇನೇಜ್‍ಮೆಂಟ್ ಕಮಿಟಿ ಜವಾಬ್ದಾರ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ಹ್ಯಾ ವಿಷ್ಯಾಂತ್ ಚಿಂತಾನಾ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ್ ಇಸ್ಕೊಲಾಂಕ್ ತಾಂಚ್ಯಾ ಇಸ್ಕೊಲಾಂನಿಂ ಗವರ್ನಿಂಗ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಆಸಾ ಕರ್ನ್ ಕೊಣ್ಯಾಚಿ ದಾಖಲಾತಿ ನಾಸ್ತಾಂ ಆಡಳ್ತೆಂ ಚಲೊವ್ನ್ ವ್ಹರುಂಕ್ ಮೂಳ್‍ಭೂತ್ ಹಕ್ಕ್ ಆಸಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್ ತಾಂಚೆಂ ವಿರೋಧ್‍ಪಣ್ ಹ್ಯಾ ವಿಶಿಂ ಆಸ್ತೆಲೆಂ.

ಮೂಳ್ ಸೌಕರ್ಯಾಂ, ಶಿಕ್ಷಕಾಂ ಆನಿ ಇಸ್ಕೊಲಾಚೆಂ ಗುಣಮಟ್ಟ್ ಹ್ಯಾ ವಿಶಿಂ ಚಿಂತಾನಾ ಭಾರತಾಂತ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಇಸ್ಕೊಲಾಂ ಪಯ್ಕಿ 87% ಇಸ್ಕೊಲಾಂ ಹಳ್ಳೆನಿಂ ಆಸಾತ್. ಸುಮಾರ್ 60% ಇಸ್ಕೊಲಾಂನಿ ಸಮಾಧಾನ್ ಭಗ್ಚೆ ತಸಲೆಂ ಮೂಳ್‍ಸೌಕರ್ಯ್, ಗರ್ಜೆಚೆಂ ಶಿಕಾಪ್ ಜೊಡ್‍ಲ್ಲಿಂ ಶಿಕ್ಷಕಾಂ, ಲ್ಯಾಬ್ರೇರಿ, ಲೆಬೋರೇಟರಿ ಸೌಲಭ್ಯಾಂನಿಂ ಮಸ್ತು ಊಣ್ ಆಸಾತ್. ಅಂಗವಿಕಲ್ ಆನಿ ಕಾಮೆಲಿ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಕ್ ಹ್ಯಾ ವಿಶಿಂ ವ್ಹಡ್ ಚಿಂತನ್ ಗರ್ಜ್ ಆಸಾ. ಕೋಣ್ ಧನಿ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಕ್ ಕಾಮೆಲಿ ಜಾವ್ನ್ ಘೊಳೊವ್ನ್ ಆಸಾತ್‍ಗೀ? ಹೆಂ ಬಿಲ್ಲ್ ಪಾಸ್ ಜಾಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ತಾಣಿಂ ತಾಂಕಾಂ ಇಸ್ಕೊಲಾಕ್ ಧಾಡಿಜಾಯ್ ತಾಂಕಾಂ ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸಾ ಥಾವ್ನ್ ವಂಚಿತ್ ಕರುಂಕ್ ಜಾಯ್ನಾಂ.

ಶಿಕ್ಪಾ ಭಾಸ್ ಪ್ರ್ಯಾಮರಿ ಥಾವ್ನ್ ಮಾಂಯ್ ಭಾಶೆ ಸಾಂಗಾತಾ ರಾಷ್ಟ್ರ ಭಾಸ್ ಹಿಂದಿ ಆನಿ ಲಿಂಕ್ ಭಾಸ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಆಸೊಂಕ್ ಜಾಯ್ ಹ್ಯಾ ದಿಶೆನ್ ಆಮಿ ಪಳೆಯ್ಲ್ಯಾರ್ ಆಯ್ಲೆವಾರ್ ಸುಪ್ರೀಮ್ ಕೊಡ್ತಿನ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರಾಕ್ ತಾಕಿದ್ ದಿಲ್ಯಾಕೀ ಖಂಚೆ ಭಾಷೆನ್ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಕ್ ಶಿಕಯ್ಜಾಯ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ತೆಂ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ವ್ಹಡಿಲಾಂಕ್ ಸೊಡಿಜಾಯ್, ಆನಿ ಮಾಂಯ್ ಭಾಷೆನ್ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಕ್ ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸ್ ದಿಲ್ಯಾರ್ ತಿ ಭುರ್ಗಿಂ ಫಕತ್ತ್ ಸ್ಥಳೀಯ್ ಕ್ಲೆರಿಕಲ್ ಕಾಮಾಂಕ್ ಮಾತ್ರ್ ಫಾವೊ ಜಾತೆಲಿಂ. ಹಳ್ಳೆಚಿಂ ಭುರ್ಗಿಂ ತಾಂಚ್ಯಾ ಮಾಂಯ್ ಭಾಷೆನ್ ಶಿಕಾಪ್ ಜೊಡ್ತಿತ್ ತರ್ ತಿಂ ಪೆಂಟೆಂತ್ಲ್ಯಾ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂ ಸಾಂಗಾತಾ ಸ್ಪರ್ದೊ ದೀಂವ್ಕ್ ಸಕಾನಾಂತ್. ತ್ಯಾ ದೆಕುನ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರಾಚ್ಯಾ ಕಡ್ಡಾಯ್ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಚ್ಯಾ ಶಿಕ್ಪಾಕ್ ರಾಷ್ಟ್ರಾಚ್ಯಾ ಶೇಷ್ಟ್ರ ಕೊಡ್ತಿನ್ ದಿಲ್ಲಿ ಜಾಪ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ.

ಕೇಂದ್ರ್ ಸರ್ಕಾರ್, ರಾಜ್ಯ್ ಸರ್ಕಾರಾಂ, ಶಿಕ್ಷಕ್ ಆನಿ ತಾಂಚೆಂ ಯೂನಿಯನ್ಸ್, ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಚಿಂ ವ್ಹಡಿಲಾಂ, ಮಾಧ್ಯಮ್ ಆನಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕಾಂನಿಂ ಹೆಂ ಕಾನೂನ್ ಕಾರ್ಯಾರೂಪಕ್ ಯೇಂವ್ಚಾಕ್, ಆನಿ ಹೆಂ ಸರ್ಕಾರಾಚೆಂ ಸ್ವಪಣ್ ನೀಜ್ ಜಾಂವ್ಚಾಕ್ ಸಹಕಾರ್ ದಿಂವ್ಚೊ ಅತೀ ಗರ್ಜ್. ತವಳ್ ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಅತೀ ಕನಿಷ್ಟ್ ಭುರ್ಗ್ಯಾಕ್ ಅರ್ಥಾಭರಿತ್ ಜೀವನ್ ಆನಿ ಉತ್ತಿಮ್ ಭವಿಷ್ಯ್ ರೂಪಿತ್ ಕರುಂಕ್ ಸಾಧ್ಯ್ ಜಾತೆಲೆಂ.

ಲ್ಹಾನ್ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಚಿಂ ಹಕ್ಕಾಂ ರಕ್ಷಣ್ ಕಾನೂನ್ 2005

ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಸಂಸಾರಾರ್ ಸಮಿಕ್ಷಾ ಕೆಲ್ಯಾರ್ ಭಾರತಾಂತ್ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಚೊ ಜನಸಂಖೊ ಚಡ್ ಆಸಾ. ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಸಂವಿಧಾನಾಂತ್ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಕ್ ಕಾನೂನಾ ಮುಖಾರ್ ಸಮಾನ್ ಅವ್ಕಾಸ್, 14 ವರ್ಸಾಂ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಹರ್ಯೆಕಾ ಭುರ್ಗ್ಯಾಕ್ ಖಡ್ಡಾಯ್ ಆನಿ ಉಚಿತ್ ಶಿಕಾಪ್, ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಚೊ ವಿಕ್ರೊ ಕರ್ಚೆಂ, ವತ್ತಾಯೆನ್ ಕಾಮ್ ಕರಂವ್ಚೆಂ, ಸಾಂಗಾತಾ 14 ವರ್ಸಾಂ ಭಿತರ್ಲ್ಯಾ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಕ್ ಕಾರ್ಖಾನ್ಯಾಂನಿ, ಆನಿ ಜೀವಾಕ್ ಆಪಾಯ್ ಹಾಡ್ಚಿಂ ಕಾಮಾಂ ಕರಂವ್ಚೆಂ ಆಡ್ವಾರ್ಲಾಂ. "ಹರ್ಯೆಕಾ ರಾಜ್ಯಾನಿಂ ಜಾಯ್ ಪುರ್ತ್ಯೊ ಸೆವ್ಲತಾಯೊ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಕ್ ದೀಜಾಯ್ ಆನಿ ತಾಂಚಿ ತರ್ನಿ ಪ್ರಾಯ್ ನಿಂದನಾತ್ಮಕ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ನಜೊ" ಮ್ಹಣ್ ಭಾರತಾಚೆಂ ಸಂವಿಧಾನ್ ಸಾಂಗ್ತಾ. ಸರ್ಕಾರಾನ್ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಕ್ ಬೊರ್ಯೊ ಸವ್ಲತಾಯೊ ದೀವ್ನ್ ಬೊರ್ಯಾ ವಾತಾವರಣಾಂತ್ ಗರ್ಜ್ ಆಸ್ಚೆಂ ಸ್ವತಂತ್ರ್ ಆನಿ ಗವ್ರವ್ ದೀವ್ನ್ ತಾಂಚಿಂ ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ್ ಹಕ್ಕಾಂ ರಾಕುನ್ ವ್ಹರ್ಚೆ ಬರಿ ಪಳೆಯ್ಜಾಯ್.

ಭಾರತಾಂತ್ ತಶೆಂ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್ ಮಟ್ಟಾರ್ ಜಾಂವ್ಚೆಂ ಸುಧಾರಣ್ ಆನಿ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂ ಥಂಯ್ ದಾಖಂವ್ಚ್ಯೊ ಹುಸ್ಕೊ ಹ್ಯಾ ವಿಶಿಂ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಚಿಂ ಹಕ್ಕಾಂ ರಕ್ಷಣ್ ಕರ್ಚ್ಯೊ ಆಯೋಗ್ ರುತಾ ಜಾಯ್ಜಯ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಸಾಮಾಜಿಕ್ ವಿಜ್ಞಾನ್ಯಾನಿಂನಿಂ ಆನಿ ಖಾಸ್ಗಿ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಂನಿ ಆಪೇಕ್ಷಿಲ್ಲ್ಯಾ ನಿಮ್ತಿಂ ಸರ್ಕಾರಾನ್ ಹೊ ಆಯೋಗ್ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಚಿಂ ಹಕ್ಕಾಂ ಬೊರ್ಯಾನ್ ರಾಕೊನ್ ವ್ಹರ್ಚ್ಯಾಕ್ ಆಸಾ ಕೆಲಾ. ಕೇಂದ್ರ್ ಸರ್ಕಾರಾನ್ ರಚನ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಕಾಯ್ದ್ಯಾ ಪ್ರಕಾರ್ ರಾಜ್ಯಾಂನಿ ಅಸಲೆ ಆಯೋಗ್ ರಚನ್ ಕರುಂಕ್ ಪರ್ವಣ್ಗಿ ದಿಲ್ಯಾ.

ಹ್ಯಾ ಆಯೋಗಾಂಚೆಂ ಕಾರ್ಯಾ ನಿರ್ವಹಣ್ ಹ್ಯಾ ಪರಿಂ ಆಸಾ:

(i) ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಕ್ ಸಂಬಂಧಿತ್ ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ್ ಆನಿ ಕಾನೂನಿ ಹಕ್ಕಾಂ ಖಂಚಿಂಗೀ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಪಳೆಂವ್ಚೆಂ.

(ii) ಕಾನೂನಾಂಕ್ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಚಿಂ ಹಕ್ಕಾಂ ರಕ್ಷಣ್ ಕರುಂಕ್ ಆನಿ ತಿಂ ಜ್ಯಾರಿ ಕರುಂಕ್ ಕಸಲಿಂ ಕ್ರಮಾ ಘೆತ್ಲ್ಯಾಂತ್?

(iii) ಆತಾಂ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿಂ ಕಾನೂನಾಂ ತರ್ಜುಮೊ ಕರ್ನ್ ಆನಿ ಕಿತೆಂಯಿ ಬದ್ಲಾವಣ್ ಕಾನೂನಾಕ್ ಹಾಡ್ಚಿ ಗರ್ಜ್ ಮ್ಹಣ್ ದಿಸ್ಲ್ಯಾರ್ ಸರ್ಕಾರಾಕ್ ಸಾಂಗ್ಚೆಂ.

(iv) ದೂರಾಂ ಆಯ಼್ಲ್ಲ್ಯಾರ್ ಪಳೆವ್ನ್ ಕೊಣ್ಯಾಚಿ ಪರ್ವಣ್ಗಿ ನಾಸ್ತಾಂ ಭುಗ್ರ್ಯಾಂಚಿಂ ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ್ ಹಕ್ಕಾಂ ಉಲ್ಲಂಘನ್ ಜಾಲ್ಯಾಂತ್ ತರ್ ತಸಲ್ಯಾಂ ವಯ್ರ್ ಕ್ರಮ್ ಘೆಂವ್ಚೆಂ.

(v) ಭುಗ್ರ್ಯಾಂನಿ ವಾಂಚುನ್ ಉರ್ಚ್ಯಾಕ್, ತಾಂಚ್ಯಾ ಬೊರ್ಯಾಪಣಾಕ್ ಆನಿ ತಾಂಚ್ಯಾ ವಾಡಾವಳೆಕ್ ಸಂಬಂಧಿತ್ ಕಾನೂನಾಂ, ಕಾರ್ಯಾಕ್ರಮಾಂನಿಂ ಲಕ್ಷ್ಯ ಆನಿ ಗಮನ್ ದವರ್ಚೆಂ.

(vi) ಭುರ್ಗಿಂ ಜಿಯೆಂವ್ಚ್ಯಾ ನಿವಾಸಾನಿಂ ತಪಾಸಣ್ ಕರ್ನ್ ತಿಂ ಭುರ್ಗಿಂ ಭಯೋತ್ಪಾದನ್ ಜಾತೀಯ್ ನಿಂದನ್, ದುಕೊಳಾನ್, ಕುಟ್ಮಾಚ್ಯಾ ಗಲಾಟ್ಯಾನ್, ಎಚ್.ಐ.ವಿ., ಏಡ್ಸ್ ಪಿಡೆನ್, ಭುರ್ಗಿಂ ಬೊರಿಂ ಜಾಂವ್ಚ್ಯಾರ್ ಆಸಾತ್‌ಗೀ?, ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಕ್ ಬರ್ಯೊ ಸವ್ಲತಾಯೊ ಲಾಭನಾಂತ್‌ಗೀ? ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಕ್ ಚಿತ್ರಹಿಂಸಾ ದಿತಾತ್‌ಗೀ? ವ (ಅಶ್ಲೀಲ್) ಭ್ಲೂ ಪಿಲ್ಮಾಂ ಕಾಡುಂಕ್ ಉಪಯೋಗ್ ಕರ್ತಾತ್‌ಗೀ? ವ ವೇಶ್ಯಾಗಾರಿಕ್ ದಂದ್ಯಾಕ್ ಉಪಯೋಗ್ ಕರ್ತಾತ್‌ಗೀ? ಆನಿ ಅಶೆಂ ಚಲ್ತಾತರ್ ಸೂಕ್ತ್ ಕ್ರಮ್ ಘೆಂವ್ಕ್ ತಾಕಿದ್ ದಿಂವ್ಚಿ.

(vii) ಕೇಂದ್ರ್ ಸರ್ಕಾರಾಕ್ ವಯ್ರ್ ಸಾಂಗ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ವಿಷಯಾಂನಿ ವರ್ದಿ ದಿಂವ್ಚಿ.

(viii) ಚಡಿತ್ ಜತನ್ ಗರ್ಜ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿಂ, ಅಪಾಯಚ್ಯಾ ಸ್ಥಿತೆರ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿಂ, ಗತ್ ಆಧಾರ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲಿಂ, ಸಾಂಡುನ್ ಘಾಲ್ಲಿಂ, ಕಾನೂನಾಚ್ಯಾ ಮದ್ಗತ್ ಶಿರ್ಕಾಲ್ಲಿಂ, ಬಾಳ್‌ಅಪ್ರಾಧಿ, ಕುಟಾಮ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲಿಂ, ಅಪ್ರಾಧ್ಯಾಂಚಿಂ ಭುರ್ಗಿಂ ಹ್ಯಾ ಸರ್ವ್ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಕ್ ರಾಕ್ಚೆಂ ಕಾಮ್ ಕರುಂಕ್ ಜಾಯ್ ಪುರ್ತೆಂ ಫಾವೊ ತೆಂ ಕ್ರಮ್ ಘೆಂವ್ಚೆಂ.

(ix) ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಸಂಸಾರಾಲಾಗಿಂ ಆಸ್ಚಿಂ ಒಪ್ಪಂದಾಂ ತರ್ಜುಮೊ ಕರ್ನ್ ಪಳೆವ್ನ್ ವೆಳಾ ಕಾಳಾ ಪರ್ಮಾಣೆ ಆಸ್ಚೆಂ ಪ್ರಸ್ತುತ್ ಧೋರಣ್ ಕಾರ್ಯಾಕ್ರಮಾಂ ಆನಿ ಭುಗ್ರ್ಯಾಂ ಹಕ್ಕಾಂ ವಿಶಿಂ ಆಸ್ಚಿಂ ಇತರ್ ಕಾನೂನಾಂ ವರವ್ನ್ ತಿಂ ಜ್ಯಾರಿ ಕರಂವ್ಚ್ಯಾಕ್ ಪಳೆಂವ್ಚೆಂ.

(x) ಭುಗ್ರ್ಯಾಂ ಹಕ್ಕಾಂ ವಿಶಿಂ ಸಂಶೋದನ್ ಕರ್ಚೆಂ.

(xi) ಭುಗ್ರ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಹಕ್ಕಾಂ ವಿಶಿಂ ಜಾಗ್ರತಿ ಉಟಂವ್ಚಿ, ಪ್ರತ್ಯೇಕ್ ಜಾವ್ನ್ ದೇಶಾಚ್ಯಾ ಹರ್ಯೆಕಾ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಂಕ್ ಹ್ಯಾ ವಿಶಿಂ ಕಳಾಶೆಂ ಕರ್ಚೆಂ ಆನಿ ಭುಗ್ರ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ರಕ್ಷಣೆ ಖಾತಿರ್ ಜಾಯ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ರಕ್ಷಣ್ ಕ್ರಮಾಂ ವಿಶಿಂ ಕಳಂವ್ಚೆಂ, ಪತ್ರಾಂ, ಟೆಲಿವಿಜನ್ ಆನಿ ಸೆಮಿನಾರ್ ಆಸಾ ಕರ್ನ್ ಭುಗ್ರ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ರಕ್ಷಣ್ ಆನಿ ಹಕ್ಕಾಂ ವಿಶಿಂ ಲೊಕಾಕ್ ಸಮ್ಜಣಿ ದಿಂವ್ಚಿ.

ಹ್ಯಾ ಆಯೋಗಾಚೊ ಅಧಿಕಾರ್ ಕಸಲೊ?

ಹ್ಯಾ ಆಯೋಗಾಕ್ ಸಿವಿಲ್ ಕೋಡ್ತಿಕ್ ಆಸ್ಚೊ ಅಧಿಕಾರ್ ಅಸೊ ಆಸಾ

1) ಖಂಚೊಯಿೊ ವ್ಯಕ್ತಿ ತನ್ಕೆಕ್ ಗರ್ಜ್ ಆಸಾ ತರ್ ತಕಾ ಸಮ್ಮನ್ಸ್ ಧಾಡ ಪ್ರಮಾಣ್ ಕರವ್ನ್ ವಿಚಾರಣ್ ಕರ್ಚೆಂ.

2) ತ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿ ಲಾಗಿಂ ಕಸಲೆಯಿೊ ಧಾಖ್ಲೆ ಆಸಾತ್ ತರ್ ಹಾಜರ್ ಕರುಂ ಫರ್ಮಾಂವ್ಚೆಂ.

3) ಸಾಕ್ಸ್ ವಿಚಾರಣ್ ಪ್ರಮಾಣ್ ಪತ್ರಾ ದ್ವಾರಿಂ ಕಾಣ್ಟೆಂವ್ಚೆಂ.

4) ಕೋಡ್ತಿ ಥಾವ್ನ್ ಖಂಚೆಂಯಿ ದಸ್ತವೇಜ್ ಜಾಯ್ ತರ್ ಹಾಡಂವ್ಚೆಂ.

5) ಸಾಕ್ಸಿಂಕ್ ವ ದಸ್ತವೇಜ್ ಹಾಡುಂಕ್ ಆಯೋಗಾಕ್ ನೇಮಕ್ ಕರ್ಚೆಂ.

6) ಸಾಂಗಾತಾ ಖಂಚೀಯಿ ಕೇಜ್ ಮೇಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್ ಕೊಡ್ತಿಕ್ ಧಾಡ್ನ್ ತನ್ಕಿ ಚಲಂವ್ಚ್ಯಾ ಆದೇಶ್ ದೀಂವ್ಕ ಆಯೋಗಾಕ್ ಅಧಿಕಾರ್ ಆಸಾ.

ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಚ್ಯೊ ಕೋಡ್ತಿ:

ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಹಕ್ಕಾಂಚೆಂ ಉಲ್ಲಂಘನ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಅಪ್ರಾಧ್ಯಾಂಚಿ ತನ್ ವೆಗಿಂಚ್ ಕರ್ಚ್ಯಾಕ್ ರಾಜ್ಯ್ ಸರ್ಕಾರಾನ್ ರಾಜ್ಯಚ್ಯಾ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿಲಾಗಿ ವಪ್ಪಿಗಿ ಘೆವ್ನ್ ಹರ್ಯೆಕಾ ಜಿಲ್ಲ್ಯಾಂತ್ ಏಕ್ ಸೆಷನ್ಸ್ ಕೋಡ್ತ್ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಚ್ಯೊ ಕೇಜ್ ತನ್ಕಿ ಕರುಂಕ್ ರಚಿತ್ ಕರ್ಯೆತ್. ತ್ಯಾ ಕೋಡ್ತಿಕ್ 'ಸ್ಪೆಷಲ್ ಕೋಡ್ತ್' ಮ್ಹಣ್ತಾತ್.

ಲ್ಹಾನ್ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಚೆಂ ನ್ಯಾಯಾಲಯ್ ಸಂರಕ್ಷಣ್ ಆನಿ ರಕ್ಷಣ್ ಕಾನೂನ್ 2006

ಹೆಂ ಕಾನೂನ್ ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಾಂತ್ ಪಾಸ್ ಜಾವ್ನ್ 1-4-2001 ಇಸ್ವೆಂತ್ ಜ್ಯಾರಿಯೆಕ್ ಆಯ್ಲಾಂ. ಬಾಲಾಪರಾಧಿಂಕ್ ತುರ್ತ್ ನ್ಯಾಯ್‌ದಾನ್ ದಿಂವ್ಚೆ ವಿಶಿಂ, ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಕ್ ಸಂರಕ್ಷಣ್ ಆನಿ ತಾಂಕಾಂ ಪೊಸ್ಕೆಂ ಸ್ವೀಕಾರ್ ಕರುಂಕ್ ಸಾಂಗಾತಾ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಬೊರೆಪಾಣಾ ಖಾತಿರ್ ತಾಂಕಾಂ ಪುನರ್ವಸತಿ ಲಾಭವ್ನ್ ತಾಂಚ್ಯಾ ಸುಗಮ್ ವಾಡಾವಾಳೆಕ್ ಹೆಂ ಸರ್ವ್ ಅಧಿಕ್ ಗರ್ಜೆಚೆಂ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ತ್ಯಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಹೆಂ ಕಾನೂನ್ ಜ್ಯಾರಿಯೆಕ್ ಆಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಎಕಾ ವರ್ಸಾ ಭಿತರ್ ಹರ್ಯೆಕಾ ರಾಜ್ಯ್ ಸರ್ಕಾರಾನ್ ಹರ್ಯೆಕಾ ಜಿಲ್ಲ್ಯಾಂತ್ ಏಕ್ ವ ಚಡ್ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಚಿಂ ನ್ಯಾಯಾಲಯಾಂ ರಚನ್ ಕೆಲ್ಯಾಂತ್.

ಏಕ್ ಜ್ಯುಡಿಶಿಯಲ್ ಮೇಜಿಸ್ತ್ರೇಟ್ ಆನಿ ದೋಗ್ ಸಮಾಜ್ ಕಾರ್ಯಾಕರ್ತ್ (ಹಾಂತುಂ ಏಕ್ ಬಾಯ್ಲ್ ಮನಿಸ್ ಆಸೊಂಕ್ ಜಾಯ್) ಹ್ಯಾ ರಿತಿಚೊ ಬೆಂಚ್ ಆಸಾ ಕರ್ನ್ ತ್ಯಾ ಬೆಂಚಾಕ್ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಕೊಡ್ತಿಚೊ ಅಧಿಕಾರ್ ದಿಲಾ.

ಭುರ್ಗ್ಯಾಂ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಮನೋಶಾಸ್ತ್ರಾಚಿ ವಿಶೇಷ್ ಮಾಹೆತ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ವ ತ್ಯಾ ವಿಶಿಂ ತರ್ಭೆತಿ ನಾತ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಮೇಜಿಸ್ತ್ರೇಟ್ ವ ಸಮಾಜ್ ಕಾರ್ಯಾಕರ್ತಾಕ್ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ ನೇಮಕ್ ಕರುಂಕ್ ನಜೊ ಮ್ಹಣ್ ಹ್ಯಾ ಕಾನೂನಾಂತ್ ಕಳಯ್ಲಾಂ.

ಹ್ಯಾ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯಚ್ಯಾ ಸಾಂದ್ಯಾನ್ ಅಧಿಕಾರಾಚೊ ದುರುಪಯೋಗ್ ಕೆಲ್ಯಾರ್, ವ ಖಂಚಾಯಿ ಸಾಂದ್ಯಾಕ್ ಖಂಚಾಯೀ ಅಪ್ರಾಧಾಕ್ ಶಿಕ್ಷಾ ಜಾಲ್ಯಾ ತರ್ ತಸಲ್ಯಾ ಸಾಂದ್ಯಾಕ್ ಅಧಿಕಾರಾ ಥಾವ್ನ್ ವಜಾ ಕರ್ಯೆತ್.

ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯಚೆಂ ಸಿಟ್ಟಿಂಗ್ ನಾಂ ತರ್ ಬಾಲಾಪರಾಧಿಕ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯಾಚ್ಯಾ ಖಂಚ್ಯಾಯಿ ಸಾಂದ್ಯಾಚ್ಯಾ ಹುಜ್ರಿಂ ಹಾಜರ್ ಕರ್ಯೆತ್.

ನ್ಯಾಯಾಲಯಚೊ ಖಂಚೊಯಿ ಸಾಂದೊ ಹಾಜಿರ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ವೆಳಿಂ ನ್ಯಾಯಾಲಯನ್ ಘೆತ್‌ಲ್ಲೊ ನಿರ್ಧಾರ್ ಕಾನೂನ್ ಸಮ್ಮತ್ ನಹಿಂ. ಖಂಚಾಯಿ ವಿಷಯಚೆರ್ ನಿರ್ಧಾರ್ ಘೆತಾನಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯಚ್ಯಾ ತೆಗಾಂಯಿ ಸಾಂಧ್ಯಾಂ ಮಧೆಂ ಸಹಮತ್ ನಾಂ ತರ್ ಬಹುಮತ್ ನಿರ್ಧಾರ್ ಅಂತಿಮ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ.

ಖಂಚಾಯೀ ಕೊಡ್ತಿಂತ್ ಅಪ್ರಾದ್ ಆದಾರ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಕ್ ಹಾಜರ್ ಕರ್ತಾನಾ ಕೊಡ್ತಿಕ್ ತೊ ವ ತೆಂ ಬಾಲಾಪ್ರಾದಿ ಮ್ಹಣ್ ಸಮ್ಜಾತಾ ತರ್ ಕೋಡ್ತ್ ತಾಚಿ

ಪ್ರಾಯ್ ತಿತ್ಲಿ ಮ್ಹಣ್ ತನ್ನಿ ಕರ್ತಾ, ಆನಿ ಬಾಲಾಪ್ರಾದಿ ತರ್ ತಾಕಾ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ ಹಾಜರ್ ಕರುಂಕ್ ಆದೇಶ್ ದಿತಾ.

ಬಾಲಾಪ್ರಾದಿಂಚಿ ತನ್ನಿ ಮುಗ್ದಾತಾ ವರೇಗ್ ರಾಜ್ಯ್ ಸರ್ಕಾರ್ ಸರ್ಕಾರಿ ವ ದುಸ್ರ್ಯಾ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಂಸಂಗಿಂ ಒಪ್ಪಂದ್ ಕರ್ನ್ ಜಿಲ್ಲ್ಯಾಂತ್ ಒಬ್ಸರ್ವೇಶನ್ ಘರಾಂ ಆಸಾ ಕರ್ನ್ ಬಾಲಾಪ್ರಾದಿಂಕ್ ಥಂಯ್ ವಸ್ತಿ ಆಸಾ ಕರ್ತಾ.

ಬಾಲಾಪ್ರಾದಿಂನಿ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ವ ಆಧಾರ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಅಪ್ರಾದಾಂಕ್ ಅನುಸಾರ್ ತಾಂಚ್ಯಾ ಪ್ರಾಯೆ ಲಗ್ತಿ (7 ವರ್ಸಾಂ ಥಾವ್ನ್ 12 ವರ್ಸಾಂ, 12 ಥಾವ್ನ್ 16 ವರ್ಸಾಂ, 16 ಥಾವ್ನ್ 18 ವರ್ಸಾಂ ಪ್ರಾಯ್) ತಾಂಚ್ಯಾ ಆವ್ಯ ಬಾಪಾಯ್ಚ್ಯಾ ಸ್ವಾಧೀನ್ ದೀಂವ್ಕ್ ನಾಂ ತರ್ ತಾಂಕಾಂ ಒಬ್ಜರ್ವೇಶನ್ ಘರಾಕ್ ಧಾಡ್ತಾತ್.

ರಾಜ್ಯ್ ಸರ್ಕಾರ್ ಸ್ವತಃ ವ ಖಂಚಾಯಿ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾ ಸಂಗಿಂ ಒಪ್ಪಂದ್ ಕರ್ನ್ ಹರ್‍ಯೆಕಾ ಜಿಲ್ಲ್ಯಾಂತ್ ಬಾಲಾಪ್ರಾದಿಂ ಖಾತಿರ್ ವಿಶೇಷ್ ಘರಾಂ (SPECIAL HOMES) ವ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಚಿಂ ವಸ್ತಿ ಘರಾಂ ಆಸಾ ಕರ್ನ್ ತ್ಯಾ ಅಪ್ರಾಂದಿಂಕ್ ಪುನರ್ವಸತಿ ದಿತಾ.

ಖಂಚಾಯೀ ವ್ಯಕ್ತಿಚ್ಯಾ ತಾಬೆನ್ ಬಾಲಾಪರಾದಿಕ್ ದಿಲಾಂ ತರ್ ಕೊಡ್ತಿಚೊ ಆದೇಶ್ ಆಸ್ತಾ ವರೇಗ್ ತ್ಯಾ ಬಾಲಾಪರಾದಿಕ್ (ಜಾಂವ್ ತಿಂ ಆವಯ್ ವ ಬಾಪ್) ತಾಕಾ ಪೊಸ್ಚೆಂ, ಖಾಣ್ ಜೆವ್ಣಾಣ್ ದಿಂವ್ಚೆಂ ಆನಿ ತಾಚಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ತ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಚೆರ್ ಆಸ್ತಾ.

ಬಾಲಾಪ್ರಾದಿಕ್ ಜಾಮಿೊನ್ ದಿಂವ್ಚೆ ವಿಶಿಂ:

ಬಾಲಾಪ್ರಾದಿನ್ ಜಾಮಿೊನೆರ್ ಸೊಡುಂಕ್ ಸಾಧ್ಯ್ ಜಾಂವ್ಚೆ ತಸಲೆಂ ವ ಜಾಮಿೊನೆರ್ ಸೊಡುಂಕ್ ಜಾಯ್ನಾಂ ತಸಲೆ ಅಪ್ರಾದ್ ಆದಾರ್ಲ್ಯಾತ್ ಆನಿ ಒಬ್ಜರ್ವೇಶನ್ ಘರಾ ವ ವಿಶೇಷ್ ಘರಾ ಬಂಧಿಂತ್ ದವರ್ಲ್ಲಾಂ ತರ್, ತಾಕಾ ಜಾಮೀನೆರ್ ವ ಜಾಮೀನ್ ನಾಸ್ತಾಂ ಸೊಡಿಜಾಯ್. ತಾಕಾ ಖಂಚಾಯಿ ಪ್ರೊಬೇಶನ್ ಆಫಿಸರಾಚ್ಯಾ ತಾಬೆನ್ ವ ಖಂಚಾಯಿ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಚ್ಯಾ ತಾಬೆನ್ ದೀಜಾಯ್. ಖಂಚ್ಯಾ ಕೇಜಿನಿಂ ಬಾಲಾಪ್ರಾದಿಕ್ ಸೊಡ್ಲ್ಯಾರ್ ತಾಕಾ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ವ್ಯಕ್ತಿಂಚೊ ಸಾಂಗಾತ್ ಜಾಂವ್ಚಿ ಸಾಧ್ಯತಾ ಆಸಾ ವ ತಾಚ್ಯಾ ನೈತಿಕ್ ಮೌಲ್ಯಂಕ್, ಜೀವಾಕ್, ತಕ್ಲಿ ಪಾಡ್ ಜಾಂವ್ಚಿ ಸಾಧ್ಯತಾ ಆಸಾ ತರ್ ತ್ಯಾ ಬಾಲಾಪ್ರಾದಿಕ್ ಜಾಮೀನೆರ್ ಸೊಡುಂಕ್ ಸಾಧ್ಯ್ ಜಾಯ್ನಾಂ. ತಾಕಾ ಅಪ್ರಾದಾಚಿ ತನ್ನಿ ಮುಗ್ದಾತಾ ವರೇಗ್ ಒಬ್ಜರ್ವೇಶನ್ ಘರಾ ದವರಿಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ ಹೆಂ ಕಾನೂನ್ ಸಾಂಗ್ತಾ.

ಬಾಲಾಪ್ರಾದಿಂಚ್ಯೊ ಕೇಜಿ 4 ಮಹಿನ್ಯಾಂ ಭಿತರ್ ತನ್ನಿ ಕರ್ನ್ ಆಖೇರ್ ಕರಿಜಾಯ್. ಮೇಜಿಸ್ಟ್ರೇಟಾನ್ 6 ಮಹಿನ್ಯಾಂಕ್ ಕೇಜಿಂಚಿ ವರ್ಧಿ ವಿಚಾರ್ನ್ ಗರ್ಜ್

ಮ್ಹಣ್ ದಿಸ್ತಾ ತರ್ ಬಾಲಾಪ್ರಾದಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯಚ್ಯಾ ಬೋರ್ಡಾನ್ ಚಡಿತ್ ಸಿಟ್ಟಿಂಗ್ ಕರ್‍ನ್ ಮುಗ್ದುಂಕ್ ಆದೇಶ್ ದಿವ್ಯೆತ್.

ಬಾಲಾಪ್ರಾಧಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯನ್ ಕರ್‍ಚೊ ಆದೇಶ್ ಕಸೊ ಆಸ್ತಾ?

1. ಬಾಲಾಪ್ರಾದಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ ಖಂಚಾಯಿ ಬಾಲಾಪ್ರಾದಿನ್ ಅಪ್ರಾದ್ ಆದಾರ್‍ಲಾ ಮ್ಹಣ್ ತನ್ಕೆ ವೆಳಾರ್ ಖಚಿತ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ತ್ಯಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯಚ್ಯಾ ಬೋರ್ಡಾನ್ ತ್ಯಾ ಬಾಲಾಪ್ರಾದಿಕ್ ಸಮಾ ಮ್ಹಣ್ ದಿಸ್ಲ್ಯಾರ್:

   (a) ಬಾಲಾಪ್ರಾದಿಚ್ಯಾ ಆವಯ್, ಬಾಪಾಯ್ಕ್ ಸಲಹಾ ವ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ್ ದೀವ್ನ್ ಘರಾ ಧಾಡ್ಯೆತ್.

   (b) ಬಾಲಾಪ್ರಾದಿಂಕ್ ಸಾಂಗಾತಾ ಕರ್‍ನ್ ಸಲಹಾ ಆನಿ ಮಾರ್ಗ್‌ದರ್ಶನ್ ದಿಂವ್ಚಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಕರುಂಕ್ ಆದೇಶ್ ದಿವ್ಯೆತ್.

   (c) ಬಾಲಾಪ್ರಾದಿಕ್ ಸಾಮಾಜಿಕ್ ಸೇವಾ ಕರುಂಕ್ ಆದೇಶ್ ದಿವ್ಯೆತ್

   (d) ಬಾಲಾಪ್ರಾದಿಕ್ 14 ವರ್ಸಾಂ ಸಂಪ್ಲ್ಯಾಂತ್ ಆನಿ ಆದಾಯ್ ಆಸಾ ತರ್ ತಾಕಾ ಜುಲ್ಮಾನ್ ಭರುಂಕ್ ಆದೇಶ್ ದಿವ್ಯೆತ್.

   (e) ಬಾಲಾಪ್ರಾದಿಚಿ ಬೂರ್ದ್ ಬೊರಿ ಆಸಾ ತರ್ ತೀನ್ ವರ್ಸಾಂಚ್ಯಾ ಆವ್ದೆಕ್ ತಾಚ್ಯಾ ಅವಯ್ ಬಾಪಾಚ್ಯಾ ಸ್ವಾಧೀನ್ ಜಾಮಿನೆರ್ ವ ಜಾಮಿನ್ ನಾಸ್ತಾಂ ನ್ಯಾಯಾಲಯಚ್ಯಾ ಆದೇಶಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಸೊಡ್ಯೆತ್.

   (f) ಬಾಲಾಪ್ರಾದಿಕ್ ತೀನ್ ವರ್ಸಾಂಚ್ಯಾ ಆವ್ದೆಕ್ ಸ್ಪೆಶಲ್ ಘರಾ ಧಾಡುಂಕ್ ಆದೇಶ್ ದಿವ್ಯೆತ್.

2. ಬಾಲಾಪ್ರಾದಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯ್ ಬೊರ್ಡ್ ವಯ್ರ್ ಕಳಯಿಲ್ಲೆ ಆದೇಶ್ ದಿಂವ್ಚ್ಯಾ ಪಯ್ಲೆಂ ಬಾಲಾಪ್ರಾದಿಚಿ ಸಾಮಾಜಿಕ್ ತನ್ಕೆ ವರ್ಧಿ ಪ್ರೊಬೇಶ್‌ನ್ ಆಫಿಸರಾ ಮುಖಾಂತ್ರ್ ವ ಖಂಚಾಯಿ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥ್ಯ ಮುಖಾಂತ್ರ್ ಹಾಡವ್ನ್ ತ್ಯಾ ವರ್ಧೆಚ್ಯಾ ಆಧಾರಾರ್ ಆದೇಶ್ ದಿತಾ.

3. ಬಾಲಾಪ್ರಾದಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯ್ ಬೋರ್ಡ್ ಗರ್ಜ್ ಮ್ಹಣ್ ಸಮ್ಜಾತಾ ತರ್ ಬಾಲಾಪ್ರಾದಿಚ್ಯಾ ಬೊರ್‍ಯಾಪಣಾಕ್ ಲಾಗುನ್ ತಾಕಾ ಪ್ರೊಬೇಶನ್ ಆಫಿಸರಾಚ್ಯಾ ತಾಬೆನ್ ತೀನ್ ವರ್ಸಾಂಚ್ಯಾ ಆವ್ದೆಕ್ ದಿವ್ಯೆತ್, ಆನಿ ಗರ್ಜೆಚಿಂ ಶರ್ತಾಂ ಆದೇಶಾಂತ್ ವಾಪಾರ್‍ಯೆತ್.

   ಪ್ರೊಬೇಶ್‌ನ್ ಆಫಿಸಾರಾಚ್ಯಾ ತಾಬೆನ್ ಆಸ್ತಾನಾ ಬಾಲಾಪ್ರಾದಿ ಬೊರೆಂ ನಡ್ತೆಂ ದಾಖಯ್ನಾಂ ಮ್ಹಳ್ಳಿ ವರ್ಧಿ ಮೆಳ್ಳ್ಯಾರ್ ತಸಲ್ಯಾ ಅಪ್ರಾದಿಕ್ ಸ್ಪೆಶಲ್ ಘರಾ ಧಾಡ್ಚಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯ್ ಬೋರ್ಡ್ ಕರ್ತಾ.

4. ಬಾಲಾಪ್ರಾದಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯ್ ಬೋರ್ಡ್ಲ್ ಆಪ್ಣೆಂ ದಿಲ್ಲಿ ಆದೇಶಾಚಿ ಏಕ್ ಪ್ರತಿ ಬಾಲಾಪ್ರಾದಿಚ್ಯಾ ಆವಯ್ ಬಾಪಾಯ್ಕ್ ವ ತಾಚ್ಯಾ ಸಾಂಭಾಳ್ಣಾರಾಂಕ್ ದೀಂವ್ಕ್ ಫರ್ಮಾಯ್ತಾ.

5. ಬಾಲಾಪ್ರಾದಿಕ್ ಮರ್ಣಾಚಿ ಶಿಕ್ಷಾ ದೀಂವ್ಕ್ ಕೊಡ್ತಿಕ್ ಪರ್ವಣ್ಗಿ ನಾ. ಬಾಲಾಪ್ರಾದಿಕ್ 16 ವರ್ಸಾಂ ಸಂಪ್ಲ್ಯಾಂತ್ ತರ್ ತಾಣೆಂ ಆಧಾರ್‌ಲ್ಲೊ ಅಪ್ರಾದ್ ಭೋವ್ ಗಂಭೀರ್ ರೀತಿಚೊ ಆನಿ ತಾಕಾ ಸ್ಪೆಶಲ್ ಘರಾ ಧಾಡುಂಕ್ ಸಾಧ್ಯೆಚ್ ನಾ ಮ್ಹಣ್ ಕೋಡ್ತ್ ತೀರ್ಮಾನಾಕ್ ಯೆತಾ ತರ್, ತ್ಯಾ ಅಪ್ರಾದಿಕ್ ಸುರಕ್ಷಿತ್ ಜಾಗ್ಯಾರ್ ದವರುಂಕ್ ಆದೇಶ್ ದಿವ್ಯೆತ್. ತಸೆಂಚ್ ರಾಜ್ಯ್ ಸರ್ಕಾರಾಕ್ ಹ್ಯಾ ಆದೇಶಾ ಬಾಬ್ತಿಂ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಧಾಡಿಜಾಯ್.

ಬಾಲಾಪ್ರಾದಿಕ್ 18 ವರ್ಸಾಂಚಾಕೀ ಚಡೀತ್ ಪ್ರಾಯೆಚ್ಯಾ ಅಪ್ರಾದ್ಯಾಂ ಸಾಂಗಾತಾ ರಾವವ್ನ್ ತನ್ಕಿ ಕರುಂಕ್ ಪರ್ವಣ್ಗಿ ನಾ.

ಬಾಲಾಪ್ರಾದಿಚೆಂ ನಾಂವ್, ಇಸ್ಕೊಲಾಚೆಂ ನಾಂವ್, ವ ತಾಚಿ ತಸ್ವೀರ್ ಖಂಚ್ಯಾಯಿ ವಾರ್ತಾ ಪತ್ರಾಂನಿ ಛಾಪ್ಚೆಂ ಕಾನೂನಾಂತ್ ಆಡ್ವಾರ್ಲಾಂ. ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಕೊಡ್ತಿಚ್ಯಾ ಬೋರ್ಡಾಕ್ ಗರ್ಜ್ ಮ್ಹಣ್ ದಿಸ್ಲ್ಯಾರ್ ಮಾತ್ರ್ ತ್ಯಾ ಬಾಲಾಪ್ರಾದಿಚೆಂ ನಾಂವ್ ವ ತಸ್ವೀರ್ ಛಾಪುಂಕ್ ಆದೇಶ್ ದಿವ್ಯೆತ್. ಕೊಡ್ತಿಚೊ ಆದೇಶ್ ನಾಸ್ತಾಂ ವಯ್ರ್ ತಿಳ್ಸಿಲ್ಲೆ ವಿವರ್ ಛಾಪ್ಲ್ಯಾರ್ 1,000/- ರೂ. ಜುಲ್ಮಾನ್ ಘಾವೊ ಜಾತಾ.

ಖಂಚೊಯೀ ಬಾಲಾಪ್ರಾದಿ ಸ್ಪೆಶಲ್ ಘರಾ ಥಾವ್ನ್ ವ ಒಬ್ಜರ್ವೇಶನ್ ಘರಾ ಥಾವ್ನ್ ಚುಕೊನ್ ಧಾವ್ಲಾ ತರ್ ತಸಲ್ಯಾ ಅಫ್ರಾದಿಕ್ ಖಂಚಾಯಿ ಪೊಲಿಸ್ ಆಫೀಸರಾನ್ ವಾರಂಟ್ ನಾಸ್ತಾನಾ ಅರೆಸ್ಟ್ ಕರ್ನ್ ತ್ಯಾ ಬಾಲಾಪ್ರಾದಿಕ್ ಪರ್ತುನ್ ಸ್ಪೆಶಲ್ ಘರಾ ವ ಒಬ್ಜರ್ವೇಶನ್ ಘರಾಕ್ ಹಾಡ್ಯೆತ್.

ಖಂಚ್ಯಾಯಿ ಬಾಲಾಪ್ರಾದಿಕ್ ಸ್ವಾಧೀನ್ ಘೆತ್‌ಲ್ಲೊ ವ್ಯಕ್ತಿ ವ ಸಂಸ್ಥೊ ತ್ಯಾ ಬಾಲಾಪ್ರಾದಿಕ್ ಮಾರ್ತಾ, ವ ತಾಚಿ ಜತನ್ ಘೆನಾ, ವ ತಾಕಾ ದುಸ್ರ್ಯಾಂ ಕರ್ನ್ ಮಾರಯ್ತಾ, ಆನಿ ತ್ಯಾ ವರ್ವಿಂ ತ್ಯಾ ಭುರ್ಗ್ಯಾಚ್ಯಾ ಮತಿಕ್ ಆನಿ ಜೀವಾಕ್ ಅಫಾತ್ ಜಾತಾ ತರ್ ತಸಲ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಕ್ 6 ಮಹಿನ್ಯಾಂಚಿ ಜೈಲ್ ಶಿಕ್ಷೆ, ವ ಜೈಲ್ ಶಿಕ್ಷಾ ಸಾಂಗಾತಾ ಜುಲ್ಮಾನ್ ಭೊರುಂಕ್ ಕೋಡ್ತ್ ಆದೇಶ್ ದಿತಾ.

ಬಾಲಾಪ್ರಾದಿಕ್ ಕಾಮಾಕ್ ದವರ್ಲ್ಯಾರ್ ವ ಬಾಲಾಪ್ರಾದಿಕ್ ಭಿಕ್ ಮಾಗೊಂಕ್ ಧಾಡ್ಲ್ಯಾರ್ ತಸಲ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಕ್ ತೀನ್ ವರ್ಸಾಂಚಿ ಜೈಲ್ ಶಿಕ್ಯಾ ಘಾವೊ ಜಾತಾ.

ಬಾಲಾಪ್ರಾದಿಕ್ ಸಾರ್ವಜನಿಕ್ ಜಾಗ್ಯಾರ್ ಆಮಾಲ್ ಪೀವನ್ ದಿಲ್ಯಾರ್, ವ ಮಾದಕ್ ವಸ್ತ್ ದಿಲ್ಯಾರ್ ವ ಮಾನಸಿಕ್ ಪರಿವರ್ತನ್ ಜಾಂವ್ಚೆ ತಸಲೆಂ ಕಿತೆಂಯಿ ದಾಕ್ತೆರಾಚ್ಯಾ ಪರ್ವಣ್ಗಿ ವಿಣೆ: ದಿಲ್ಯಾರ್, ತಸಲ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಕ್ ತೀನ್ ವರ್ಸಾಂಚಿ ಜೈಲ್ ಸಜಾ ಘಾವೊ ಜಾತಾ.

ಬಾಲಾಪ್ರಾದಿಕ್ ಜೀವಾಕ್ ಆಪಾಯ್ ಹಾಡ್ಚೆ ತಸಲ್ಯಾ ಕಾಮಾಕ್ ವಾಪಾರ್ಲ್ಯಾರ್
ಸ ತಾಕಾ ಗುಲಾಮ್‌ಗಿರಿಂತ್ ದವರ್ಲ್ಯಾರ್ ಆನಿ ತಾಚೊ ಪಾಗ್ ತಾಚ್ಯಾ ಗರ್ಜೆಕ್
ಣೆಂವ್ಕ್ ನಾ ತರ್ ತಸಲ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಕ್ ತೀನ್ ವರ್ಸಾಂ ಜೈಲ್ ಶಿಕ್ಷಾ ಫಾವೊ ಜಾತಾ.

ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಚಿ ಸಮಾಜ್ ಕಲ್ಯಾಣ್ ಸಮಿತಿ/ಕಮಿಟಿ:

ಹ್ಯಾ ಸಮಿತಿಂತ್ ಏಕ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷ್ ಆನಿ ಚವ್ಗ್ ಸಾಂಧೆ ಆಸ್ತಾತ್. ಹಾಂತುಂ
ಏಕ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂ ವಿಶಿಂ ವಿಶೇಷ್ ಜ್ಞಾನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ ಜಾವ್ನಾಸ್ತಾ. ಹ್ಯಾ ಸಮಿತಿನ್
ಏಕಾ ಕೊಡ್ತಿಬರಿ ಕಾಮ್ ಕರಿಜಾಯ್. ಆನಿ ಹ್ಯಾ ಸಮಿತಿಕ್ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಧಂಡ
ಪ್ರಕ್ರಿಯಾ (CRPC) ಪ್ರಕಾರ್ ಸರ್ವ್ ಅಧಿಕಾರ್ ಲಾಭ್ತಾ.

ಹ್ಯಾ ಸಮಿತಿಕ್ ಅಂತಿಮ್ ಅಧಿಕಾರ್ ಆಸಾ ಕೀ ಬಾಲಾಪ್ರಾದಿಂಚ್ಯಾ, ಜತ್ನೆ,
ರಾಕ್ಣೆಂ, ಬೊರೆಪಣ್ ಆನಿ ಪುನರ್ವಸತಿ ವಿಶಿಂ ತೀರ್ಮಾನ್ ಘೆಂವ್ಕ್ ತಾಂಚ್ಯೊ
ಮೂಳ್ ಗರ್ಜೊ ಪಳೆಂವ್ಕ್ ಆನಿ ತಾಂಚಿಂ ಮಾನವ್ ಹಕ್ಕಾಂ ಸಾಂಭಾಳ್ನ್
ದ್ಹರುಂಕ್.

ಬಾಲಾಪ್ರಾದಿಂಚಿ ಪುನರ್ವಸತಿ ಆನಿ ಸಮಗ್ರ್ ಕಾರ್ಯಾಕ್ರಮಾಂ :

ಬಾಲಾಪ್ರಾದಿಂಚಿ ಪುನರ್ವಸತಿ ಆನಿ ಸಮಾಜಿಕ್ ಸಮಗ್ರ್ ಕಾರ್ಯಾಕ್ರಮಾಂ
ಹೊ/ತೆಂ ಅಪ್ರಾದಿ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಘರಾ ವ ವಿಶೇಷ್ ಘರಾ ಸುರು ಜಾತಾ

1) ಪೊಸ್ಕೆಂ ಕರ್ಚೆಂ, (2) ಜತನ್ ಘೆಂವ್ಚೆಂ, (3) ಜತ್ನೆ ಖರ್ಚ್ ಪಳೆಂವ್ಚೊ,
(4) ಭುರ್ಗ್ಯಾಕ್ ಖಂಚಾಯಿ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಚ್ಯಾ ತಾಬೆಕ್ ದಿಂವ್ಚೆಂ.

ಪಯ್ಲ್ಯಾ ಸುವಾತೆರ್ ಭುರ್ಗ್ಯಾಚಿ ಜತನ್ ಘೆಂವ್ಚಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಆವಯ್
ಬಾಪಾಯ್ಚಿ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ಖಂಚ್ಯಾ ಭುರ್ಗ್ಯಾಕ್ ಆವಯ್ ಬಾಪ್ಯ್ ನಾಂತ್,
ತಸಲ್ಯಾ ಭುರ್ಗ್ಯಾಕ್ ಪೊಸ್ಕೆಂ ಕರ್ಯೆತ್. ತೆಂಯಿೀ ರಾಜ್ಯ್ ವ ಕೇಂದ್ರ್ ಸರ್ಕಾರಾಚ್ಯಾ
ನಾಯ್ದ್ಯಾ ಆನಿ ಕಾನೂನಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಕೊಡ್ತಿ ಮುಖಾಂತ್ರ್. ರಾಜ್ಯ್ ಸರ್ಕಾರ್ ಏಕ್
ರ ಚಡ್ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಂಕ್ ಉಚಿತ್ ಸೆವಾ ಸಂಸ್ಥೆ ಮ್ಹಣ್ ನೇಮಕ್ ಕರ್ನ್ ತಾಂಚ್ಯಾ
ತಾಬೆನ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಕ್ ಪೊಸ್ಕೆಂ ಕರ್ನ್ ಘೆಂವ್ಕ್ ಪವಣ್ಗಿ ದಿತಾ.

ವಿಶೇಶ್ ಪೊಲಿಸ್ ಘಟಕ್:

ಹರ್ಯೆಕಾ ಪೊಲಿಸ್ ಸ್ಟೇಶನಾಂತ್ ಏಕ್ ಆಫಿಸರ್ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂ ವಿಶಿಂ ವಿಶೇಷ್
ತರ್ಭೆತಿ ಜೊಡ್‌ಲ್ಲೊ ಆಸೊಂಕ್ ಜಾಯ್, ತಾಕಾ "ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಚೊ ಸಮಾಜ್
ಕಲ್ಯಾಣ್ ಅಧಿಕಾರಿ" ಮ್ಹಣ್ತಾತ್. ತ್ಯಾ ಆಫೀಸರಾನ್ ಬಾಲಾಪ್ರಾದಿಂಕ್ ಬೊರಿ ಜತನ್
ಘೆಂವ್ಚೆ ವಿಶಿಂ ಪಳೈಜಾಯ್.

ಉಜ್ಯಾ ದುರಂತಾ ಪಾಟ್ಲ್ಯಾನ್ ಇಸ್ಕೊಲಾಂಚಿ ಭದ್ರತಾ ಅಪಾಯಾಂತ್ ಆಸಾ

ಪ್ರಸಕ್ತ್ ಕಾಳಾರ್ ಉಜ್ಯಾ ಅವ್ಘಡಾಂತ್ ಬಲಿ ಜಾಂವ್ಚ್ಯಾ ಇಸ್ಕೊಲಾಂನಿ ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿಂಕ್ ರಕ್ಷಣ್ ದಿಂವ್ಚೆ ವಿಶಿಂ ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಸುಪ್ರೀಮ್ ಕೋರ್ಟಿನ್ ಇಸ್ಕೊಲಾಂಚ್ಯಾ ಭದ್ರತೆ ಖಾತಿರ್ ಅತ್ಯಮೂಲ್ಯ್ ಆದೇಶ್ ಜ್ಯಾರಿಯೆರ್ ಹಾಡ್ಚಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಕೆಲ್ಯಾ. ಆನಿ ತಿ ಹ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ಸೂಕ್ತ್. ಕಿತ್ಯಾಕ್! ಆಜ್‌ಕಾಲ್ ಉಜ್ಯಾ ದುರಂತಾ ಪ್ರಕರಣಾಂ ಪಾಟ್ಲೆ ಅಪಾಯ್ ಸದಾಂಚೆಂ ಜಾವ್ನ್ ಗೆಲ್ಯಾತ್. ಉಜ್ಯಾ ವರ್ವಿಂ ಜಾಂವ್ಚೊ ನಾಸ್ ವರ್ಸಾಕ್ ಸರಿ ಸುಮಾರ್ 2,700 ಕೊರೊಡ್ ರು. ನಸ್ಟಾಕ್ ಆನಿ ಕನಿಷ್ಟ್ 25,000 ನಾಗರಿಕ್ ವರ್ಸಾಕ್ ಮರ್ಣಾಕ್ ಬಲಿ ಜಾತಾತ್.

2004 ಇಸ್ವೆಂತ್ ತಮಿಳ್‌ನಾಡುಚ್ಯಾ ಕುಂಭಕೋಣಂ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾರ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ 'ಲಾರ್ಡ್ ಕೃಷ್ಣ ಮಿಡ್‌ಲ್ ಸ್ಕೂಲ್' ಹಾಂಗಾಚ್ಯಾ ಇಸ್ಕೊಲಾಚ್ಯಾ ರಾಂದ್ಚ್ಯಾ ಕುಡಾಕ್ ಪೆಟ್‌ಲ್ಲೊ ಉಜೊ 90 ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಚೊ ಜೀವ್ ಕಾಡುಂಕ್ ಸಕ್‌ಲ್ಲೊ. ಹಾಕಾ ಕಾರಾಣ್ ಇಸ್ಕೊಲಾಚ್ಯಾ ಅಧಿಕಾರಿನಿ ಜಾಯ್ ಪುರ್ತಿ ಉಜ್ಯಾ ನಿಯಂತ್ರಣಾಚ್ಯಾ ಭದ್ರತೆ ಥಂಯ್ ಕೆಲ್ಲಿ ನಿರ್ಲಕ್ಷ. ಉಜೊ ಪೆಟ್ಲ್ಯಾರ್ ಕಸಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಜಾಯ್ ತೆಂ ಕರಿನಾತ್‌ಲ್ಲಿ. ಹೆಂ ದುರ್ಘಟನ್ ಘಡ್ಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಲಾರ್ಡ್ ಕೃಷ್ಣ ಇಸ್ಕೊಲಾಚೆಂ ಲೈಸನ್ಸ್ ಸರ್ಕಾರಾನ್ ರದ್ಧ್ ಕೆಲೆಂ. ಚಾರ್ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಶಿಕ್ಷಾಚ್ಯಾ ಆಫಿಸರಾಂಕ್ ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಕೆಲೆಂ. ಇಸ್ಕೊಲಾಚ್ಯಾ ಆಡಳ್ತ್ಯಾಂತ್ಲ್ಯಾ 8 ಜಣಾಂ ಸಾಂಗಾತಾ ಇಸ್ಕಾಲಾಚ್ಯಾ ಕರೆಸ್ಪೋಂಡೆಂಟಾ ವಯ್ರ್ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ದಾವೊ ದಾಖಲ್ ಕೆಲೊ. ಹ್ಯಾ ವಿಶಿಂ ತನ್ಕಿ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಜಸ್ಟಿಸ್ ಕೆ. ಸಂಪತ್ ಕಮಿಶನಾನ್ ಇಸ್ಕೊಲಾಚ್ಯಾ ಆಡಳ್ತ್ಯಾನ್ ಸೂಕ್ತ್ ಭದ್ರತೆ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಕರುಂಕ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲಿ ಮ್ಹಣ್ ಸಾಂಗ್ಲಾಂ. ತಮಿಳ್ನಾಡು ರಾಜ್ಯ್ ಸರ್ಕಾರಾನ್ "ಖಂಚಿಂ ಇಸ್ಕೊಲಾಂ ಮೊಡ್ಲಾಂ ಆನಿ ಕೊಲ್ವಾಚ್ಯಾ ಪಾಕ್ಯಾಚಿಂ ಭಾಂದ್ಲ್ಯಾಂತ್‌ಗೀ?, ತಿಂ ಸರ್ವ್ ಮೋಡ್ನ್ ಉಜೊ ಪೆಟಾನಾತ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ತಸಲ್ಯಾ ಸಾಹೆತಿಂಚಿಂ ಭಾಂಧುಂಕ್ ಹುಕುಂ ದಿಲ್ಯಾ. ತ್ಯಾಚ್ ಪ್ರಮಾಣೆ ಗೃಹ ಮಂತ್ರಾಲಯಚ್ಯಾ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಜನರಲ್ ಫ಼ಾಯರ್ ಸರ್ವಿಸಸ್ ಹಾಣೆಂ ಸರ್ವ್ ರಾಜ್ಯ್ ಸರ್ಕಾರಾಂನಿ ತಾಂಚ್ಯಾ ಇಸ್ಕಾಲಾಂನಿಂ ಉಜೊ ಪಾಲ್ವಂವ್ಚಿ ಭದ್ರತಾ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಆಸಾ ಕರುಂಕ್ ತಾಕಿದ್ ದಿಲ್ಯಾ.

'ಬ್ಯುರೊ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯನ್ ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ್ಸ್' ಹಾಣಿಂ ತಯಾರ್ ಕೆಲ್ಲಿ ದೇಶಾಚಿ 'ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಕೋಡ್' ಹರ್ಯೆಕಾ ಇಸ್ಕೊಲಾಚ್ಯಾ ಬಾದ್ವಾಂನಿಂ ಕಸಲಿ ಭದ್ರತಾ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಕರಿಜಾಯ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂಯಿ ಸಾರ್ಕೆಂ ಸಾಂಗ್ಲಾಂ. ದ್ರಷ್ಟಾ: ಎಕಾ ಬಿಲ್ಡಿಂಗಾಂತ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂನಿ ಎಕಾ ಮಾಳ್ಯೆ ಥಾವ್ನ್ ಎಕಾ ಮಿನುಟಾ ಭಿತರ್ ಸಕಯ್ಲ್ ದೆಂವ್ಚಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಆಸಾಜಾಯ್. 25 ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಕ್ ಅರ್ಧೆಂ ಮಿಟರ್ ರುಂದಾಯೆಚಿಂ

ಮೆಟಾಂ ದವ್ರಿಜಾಯ್. ಕನಿಷ್ಟ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಉಜೊ ಪಾಲ್ವಿಂವ್ಚಿಂ ಆಯ್ದಾಂ ಸವ್ಕರ್ಯಾಂ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಕಾರ್ಬನ್ ಡೈ ಆಕ್ಸೈಡ್ ಸಿಲಿಂಡರ್ಸ್, ಉದಾಕ್ ಆನಿ ರೇಂವ್ ಭರ್‌ಲ್ಲ್ಯೊ ಬಾಲ್ಡ್ಯೊ ಹರ್‍ಯೆಕಾ ಶಿಕ್ಪಾ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾನಿ ಆಸೊಂಕ್ ಜಾಯ್. ತೀನ್ ಮಹಿನ್ಯಾಂಕ್ ಏಕ್ ಪಾವ್ಪಿಂ ಉಜೊ ಪಾಲ್ವಿಂವ್ಚಿ ರೀತ್ ದಾಖಂವ್ಚೆಂ ವ್ಯಾಯಾಮ್, ತರ್ಭೆತಿ ಇಸ್ಕೊಲಾಂನಿ ದೀಜಾಯ್.

ಕುಂಬಕೋಣಂ ಇಸ್ಕೊಲಾಂತ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ದುರಂತಾ ಉಪ್ರಾಂತ್‌ಯಿ (CAG) ರಿಪೋರ್ಟ್ ಸಾಂಗ್ತಾ ಕೀ ತಮಿಳ್ನಾಡಾಂತ್ ಸಭಾರ್ ಮುನ್ಸಿಪಲ್ ಇಸ್ಕೊಲಾಂನಿ ಭದ್ರತಾ ನಿಯಮ್ ಪಾಳಿನಾಂತ್. 151 ಇಸ್ಕೊಲಾಂನಿ ಉಜೊ ಪಾಲ್ವಂವ್ಚಿ ಭದ್ರತಾ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ನಾ. ಹೈದರಾಬಾದಾಂತ್ ಚಲ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಏಕಾ ಸರ್ವೆ ಪ್ರಕಾರ್ 363 ಇಸ್ಕೊಲಾಂ ಆನಿ ಕೊಲೇಜಿ ಸುರಕ್ಷಿತ್ ನಾಂತ್. ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಕನಿಷ್ಟ್ ಉದ್ಯಾಚ್ಯೊ ಬಾಲ್ಡ್ಯೊ ಉದಾಕ್, ರೇಂವ್ ಬೇಗಾಂ ಆನಿ ಉಜೊ ಪಾಲ್ವಿಂವ್ಚಿಂ ಕಾರ್ಬನ್ ಡೈ ಆಕ್ಸೈಡ್ ಸಿಲಿಂಡರಾಂ ಥಂಯ್ಸರ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಂನಿ ನಾಂತ್.

ಥೊಡ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾಂನಿ ಆಮಿ ಪಳಯ್ಲಾಂ ಮನಿಸ್ ವಸ್ತಿ ಕರ್‍ಚ್ಯಾ, ಸಮಾ ಕಟ್ಟ್ ಫಾಯರ್ ಸರ್ವಿಸ್ ವಾಹನಾಂ ವಚೊಂಕ್ ಸಾಧ್ಯ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಬಿಲ್ಡಿಂಗಾನಿಂ ಇಸ್ಕೊಲಾಂ ಚಲಯ್ತಾತ್. ಥೊಡ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾಂನಿ ಸಕಯ್ಲ್ಯಾ ಮಾಳಿಯೆರ್ ಹೊಟೇಲ್ ರೆಸ್ಟೋರೆಂಟ್ ಆಸ್ತಾ. ಆನಿ ವಯ್ಲ್ಯಾ ಮಾಳಿಯೆರ್ ಇಸ್ಕೊಲ್ ಆಸ್ತಾ. ಹೆಂ ಮಾತ್ರ್ ನಹಿಂ, ಥೊಡ್ಯಾ ಕೊಲೇಜಿಂನಿಂ ಆಸ್ಚಾ ಲೆಬೊರೆಟರಿಂನಿಂ ಉಜೊ ಪೆಟ್ಚೆ ತಸಲಿಂ ಆ್ಯಸಿಡಾಂ ಜಾಯ್ ಪುರ್ತಿ ಭದ್ರತಿ ನಾಸ್ತಾನಾ ದವರ್‌ಲ್ಲಿಂ ಪಳೆಂವ್ಕ್ ಮೆಳ್ತಾತ್.

ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಸುಪ್ರೀಮ್ ಕೋರ್ಡ್ತಿನ್ ಸಾಂಗ್ಲಾಂಕೀ "ಲ್ಹಾನ್ ಭುರ್ಗಿಂ ಶಿಕ್ಚಾ ಇಸ್ಕೊಲಾಂನಿಂ ಭದ್ರತಾ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಆಸಾಜಾಯ್. ಆನಿ ಗರ್ಜೆಚ್ಯೊ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಪಳೆಂವ್ಕ್ ಹರ್‍ಯೆಕಾ ಇಸ್ಕೊಲಾಂತ್ ಉಜ್ಯಾ ಅವ್ಘಡಾಚ್ಯಾ ಸುರಕ್ಷೆಚೊ ಅಂಗ್ ರಚುಂಕ್ ಜಾಯ್. ಸಾಂಗಾತಾ ಉಜೊ ಪಾಲ್ವಂವ್ಚಿಂ ಜಾಯ್ ಪುರ್ತಿಂ ಕಾರ್ಬನ್ ಡೈಆಕ್ಸೈಡ್ ಸಿಲಿಂಡರಾಂ, ಪ್ರಾಥಮಿಕ್ ವೈದ್ಯಕೀಯಾಚೆಂ ಕಿಟ್, ಗರ್ಜೆಚ್ಯೊ ಗುಳಿಯೊ, ವಕ್ತಾಂ ಆನಿ ಉಜೊ ಪಾಲ್ವಂವ್ಚ್ಯಾ ವಿಶಿಂ ಟೀಚರಾಂಕ್ ಆನಿ 10 ಥಾವ್ನ್ 12 ವ್ಯಾ ಕ್ಲಾಸಿಚ್ಯಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಂಕ್ 'ಮೋಕ್ ಡ್ರಿಲ್' ಕರವ್ನ್ ಉಜಾಚೆಂ ಎಲಾರಂ ವ್ಹಾಜ್ವಾಚಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಕರಿಜಾಯ್. ಹಳ್ಳಿಚ್ಯಾ ಇಸ್ಕೊಲಾಂಕ್ ತುರ್ತು ಸ್ಥಿತಿಯೆಚ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ವಾಜಂವ್ಕ್ ಲಾಂಬ್ ಬೆಲ್ ವ್ಹಾಜ್ಚಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಕರಿಜಾಯ್. ಪೊರ್ಸಿಂ ಇಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ವಾಯರಿಂಗಾಂ ಕಾಡ್ನ್ ISI ಮಾರ್ಕ್ ಆಸ್ಚೆಂ ವಾಯರಿಂಗ್ ಕರಿಜಾಯ್. ಸಾಂಗಾತಾಚ್ 'ಫಾಯರ್ ಎಂಡ್ ರಿಸ್ಕ್' ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಾಲಾಗಿಂ ಕನ್ಸಲ್ಟ್ ಕರ್ನ್ ಸದಾಂಚೆಂ ಮೇಂಟೆನೆನ್ಸ್ ಕರಿಜಾಯ್. ಹೈ ಟೆನ್ಶನ್ ವಿದ್ಯುತ್ ವಾಯರಾಂ ಇಸ್ಕೊಲಾಚ್ಯಾ ಕಂಪೌಂಡಾ ಭಿತರ್ ವ ಇಸ್ಕೊಲಾ ಲಾಗಿಂ ಆಸಾತ್ ತರ್ ತಿಂ ತುರ್ತಾನ್ ಸ್ಥಳಾಂತರ್ ಕರಿಜಾಯ್.

ನರ್ಸರಿ ಆನಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ್ ಇಸ್ಕೊಲಾಂ ಎಕಾಚ್ ಮಾಳ್ಯೆಚ್ಯಾ ಬಾಂದ್ಪಾಂತ್ ಆಸಾಜಾಯ್. ಸಾಂಗಾತಾಚ್ ಇಸ್ಕೊಲಾಚಿಂ ಬಾಂದ್ಪಾಂ 3 ಮಾಳಿಯಾಂ ವಯ್ರ್ ಆಸೊಂಕ್ ನಜೊ. ಇಸ್ಕೊಲಾಚ್ಯಾ ಬಾಂದ್ಪಾಂಚಿ ಸೂಕ್ತ್ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಆಸಾಜಾಯ್. ವಾರೆಂ ಆನಿ ಉಜ್ವಾಡ್ ಸಗ್ಳ್ಯಾಂನಿ ಪಾಜಾರ್‍ನ್ ಬಾಂದ್ಪಾಂಚ್ಯಾ ಕುಶಿನಿಂ ಜಾಗೊ ಖಾಲಿ ಆಸ್ಚಿ ಗರ್ಜ್.

ಆತಾಂ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಇಸ್ಕೊಲಾಂಚ್ಯಾ ಬಾಂದ್ಪಾಂಕ್ ಗರ್ಜ್ ಮ್ಹಣ್ ದಿಸ್ಲ್ಯಾರ್ ಚಡ್ತಿಕ್ ಬಾಗ್ಲಾಂ, ಮುಖ್ಯ ದ್ವಾರಾಂ ಆನಿ ಕ್ಲಾಸಿಚಿಂ ಬಾಗ್ಲಾಂ ಲ್ಹಾನ್ ಆಸಾತ್ ತರ್ ರೂಂದ್ ಕರಂಚ್ಚಿ ಗರ್ಜ್. ಇಸ್ಕೊಲಾಚ್ಯಾ ಬಾಂದ್ಪಾಂಕ್ ಉಜ್ಯಾಕ್ ಆನಿ ನೈಸರ್ಗಿಕ್ ವಿಕೋಪಾ ವಿರುದ್ದ್ ಇನ್ಸೂರೆನ್ಸ್ ಕರಿಜಾಯ್. ಇಸ್ಕೊಲಾಚ್ಯಾ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಕ್ ಗ್ರೂಪ್ ಇನ್ಸೂರೆನ್ಸ್ ಕರ್ಚಿ ಅತೀ ಗರ್ಜ್. ಹರ್ಯೆಕಾ ಇಸ್ಕೊಲಾಂನಿ ಎಪ್ರಿಲ್ 14 'ಫ಼ಾಯರ್ ಸೇಪ್ಟಿ ದೀಸ್' ಜಾವ್ನ್ ಆಚರಣ್ ಕರಿಜಾಯ್ ಆನಿ ಸಾಂಗಾತಾ 'ಫ಼ಾಯರ್ ಸೇಫ್ಟಿ ಡ್ರಿಲ್' ತರ್ಬೆತಿ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಕ್ ದೀಜಾಯ್.

ವಯ್ರ್ ತಿಳ್ಸಿಲ್ಲೊ ಸುಪ್ರೀಮ್ ಕೋಡ್ತಿಚೊ ಆದೇಶ್ ಜ್ಯಾರಿ ಜಾಲಾಗಿ? ವಾ ನಾ. ವ ಖಂಯ್ಸರ್ ಉಣ್ ಘಡ್ಲ್ಯಾತ್? ಇತ್ಯಾದಿ, ವಿಷ್ಯಾಂತ್ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋಡ್ತ್ ಡಿಸೆಂಬರ್ 7 ತಾರಿಕೆರ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಆದೇಶಾಚೊ ವಿಮರ್ಸೊ ಕರ್ತೆಲಿ.

ಆತಾಂ ಮ್ಹಜೆಂ ಸವಾಲ್, ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಕಥೊಲಿಕ್ ವಿದ್ಯಾ ಬೋರ್ಡಾಚ್ಯಾ, ಬೆಥನಿ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಆನಿ ಇತರ್ ಕ್ರೀಸ್ತಾಂವ್ ಇಸ್ಕೊಲಾಂನಿ ತಸೆಂ ಇನ್ನಿತರ್ ಹರ್ಯೆಕಾ ಜಾತೀವಾರ್ ಇಸ್ಕೊಲಾಂನಿ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋಡ್ತಿಚೊ ಆದೇಶ್ ಮಾನುನ್ ಘೆತ್ಲಾಗಿ? ಕಾರ್ಯಾರೂಪಾಕ್ ಹಾಡ್ಲಾಗಿ? ಹಾಡುಂಕ್ ನಾಂ ತರ್ ಕಿತ್ಯಾಕ್? ಹಾಡ್ಲಾ ತರ್ ಕಿತ್ಲ್ಯಾ ಮಟ್ಟಾರ್? ವ ಆಮ್ಚಿಂ ಇಸ್ಕೊಲಾಂ ಪಯ್ಶೆ ಕಮಾಂವ್ಚಿಂ ಕೇಂದ್ರಾಂ ಜಾಲ್ಯಾಂತ್‌ಗೀ? ಹ್ಯಾ ವಿಶಿಂ ಇಸ್ಕೊಲಾಂಚ್ಯಾ ವ್ಹಡಿಲಾಂನಿಂ, ಸಂಭಂಧಿತ್ ಅಧಿಕಾರಿಂನಿ, ಶಿಕ್ಷಕ್ ಕೇಂದ್ರಾಂಚ್ಯಾ ಆಡಳ್ತೆದಾರಾಂನಿ ತುರ್ತಾನ್ ಕ್ರಮ್ ಘೆಂವ್ಚಿ ಗರ್ಜ್ ಆಸಾ.

ವಿದೇಶಿಯಾಂಕ್ ಪಯ್ಣಾ ಕಾನೂನ್

ಸ್ವದೇಶಾ ಥಾವ್ನ್ ವಿದೇಶಾಕ್ ವೆತೆಲ್ಯಾ ಪಯ್ಣಾರ್ಯಾಂಕ್ ಕಡ್ಡಾಯೆನ್ ಕಾನೂನಿ ನಿಯಮ್ ಪಾಳ್ಚೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾಯ್ದೆ ಅವಶ್ಯ್ ಪಾಳುಂಕ್ ಆಸಾತ್. ಹೆ ಪಾಳಿನಾತ್ಲ್ಯಾ ಪಯ್ಣಾರ್ಯಾಂಕ್ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಿಕ್ಷೆಕ್ ಬಲಿ ಜಾಂವ್ಕ್ ಪಡ್ತಾ. ತಿಂ ನಿಯಮಾಂ ಅಸಿಂ ಆಸಾತ್:

ಭಾರತಾಕ್ ಭೆಟ್ ದಿಂವ್ಚ್ಯಾ ವಿದೇಶಿ ಪಯ್ಣಾರ್ಯಾಲಾಗಿಂ ಪಾಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ನಾ, ತ್ಯಾ ಮನ್ಶ್ಯಾಚಿ ಮಾನಸಿಕ್ ಸ್ಥಿತಿ ಬರಿನಾ ವ ತಾಕಾ ಗೂಣ್ ಜಾಯ್ನಾ ತಸಲಿ ವ ಬದ್ಲೊಂಚಿ ಪಿಡಾ ಆಸಾ, ವ ತೊ ಮನಿಸ್ ತಾಚ್ಯಾ ದೇಶಾಂತ್ ಜೈಲಾಚ್ಯಾ ಶಿಕ್ಷೆಕ್ ಬಲಿ ಜಾಲಾ, ವ ತಸಲ್ಯಾ ಮನ್ಶ್ಯಾನ್ ಭಾರತಾಕ್ ಭೆಟ್ ದೀನಾಶೆಂ ಸರ್ಕಾರಾನ್ ಆದೇಶ್ ದಿಲಾ ತರ್, ವ ಸರ್ಕಾರಾನ್ ನೇಮಕ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಸಿವಿಲ್ ಅಥಾರಿಟಿನ್ ಪ್ರವೇಶ್ ನಿರ್ಬಂಧ್ ಕೆಲಾ ತರ್ ತಸಲ್ಯಾ ವಿದೇಶಿಯಾಂಕ್ ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಗಡಿ ಭಿತರ್ ಯೇಂವ್ಕ್ ಆಡ್ವಾರ್ಲ್ಲಾಂ.

ದರ್ಯಾಂತ್ಲ್ಯಾ ತಾರ್ವಾಂನಿ ಕಾಮ್ ಕರ್ಚೆ ದರ್ಯಾ ನವ್ಕರ್ ತಾಂಚೆಂ ತಾರುಂ ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಗಡಿ ಭಿತರ್ ಯೆತಾನಾ, ತಶೆಂಚ್ ವಿದೇಶಿ ವಿಮಾನಾ ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಗಡಿ ಭಿತರ್ ಯೇಜಾಯ್ ತರ್, ತ್ಯಾ ಗಾಂವ್ಚ್ಯಾ S.P. ಥಾವ್ನ್ ಸ್ಪೆಶಲ್ ಪರ್ವಣ್ಗಿ ಕಾಣ್ಘೆಲ್ಯಾ ತರ್, ಆನಿ ತಸಲಿ ಪರ್ವಣ್ಗಿ ತ್ಯಾ ತಾರ್ವಾಚ್ಯಾ ವ ವಿಮಾನಾಚ್ಯಾ ಧನ್ಯಾನ್, ವ ತಾಚ್ಯಾ ಏಜಂಟಾನ್ ಕಾಣ್ಘೆತಾನಾ ತ್ಯಾ ತಾರ್ವಾರ್ ವ ವಿಮಾನಾರ್ ಆಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಮನ್ಶ್ಯಾಂಚಿ ವಸ್ತೆ ಆನಿ ಇತರ್ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಆಪುಣ್ ಘೆತಾಂ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಮುಚ್ಚಳಿಕೆ ಪತ್ರ್ ದೀಂವ್ಕ್ ಆಸಾ.

ವಿದೇಶಿಯಾಂನಿ ಭಾರತ್ ಸೊಡ್ನ್ ವಚಾಜಾಯ್ ತರ್ ತ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾಚ್ಯಾ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಶನ್ ಆಫೀಸರ್ ವ ಸಿವಿಲ್ ಅಥಾರಿಟಿನಿ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಪೋರ್ಟಾ ಮುಖಾಂತ್ರ್ ತಾಂಚ್ಯಾ ವಪ್ಪಿಗೆನ್ ಮಾತ್ರ್ ವಚ್ಯೆತ್.

ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಸಿವಿಲ್ ಅಥಾರಿಟಿನ್ ಖಂಚಾಯಿ ವಿದೇಶಿ ನಾಗರಿಕಾಕ್ ಭಾರತಾಚೆಂ ವಿದೇಶಿಯಾಚೆಂ ನಿಯಮ್ ಪಾಳಿನಾ ತರ್, ವ ಖಂಚಾಯಿ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಕೇಜಿಂತ್ ತಾಚಿ ಗರ್ಜ್ ಆಸಾ ತರ್, ವ ತಸಲ್ಯಾ ವಿದೇಶಿಕ್ ವಚುಂಕ್ ಸೊಡ್ಲ್ಯಾರ್ ಖಂಚಾಯೀ ವಿದೇಶಿ ಗಾಂವಾ ಥಂಯ್ ಕೇಂದ್ರ್ ಸರ್ಕಾರಾಚೊ ಸಂಭಂದ್ ಬಿಗಡ್ಚೊ ಸಂಧರ್ಭ್ ಆಸಾ ತರ್, ವ ತ್ಯಾ ವಿದೇಶಿಯಾಚೆಂ ಪಾಟಂ ಪಯ್ಣ್ ಸಿವಿಲ್ ಅಥಾರಿಟಿನ್ ನಿರ್ಬಂಧ್ ಕೆಲಾಂ ತರ್ ತಸಲ್ಯಾ ವಿದೇಶಿಯಾಂನಿಂ ಭಾರತ್ ಸೊಡ್ನ್ ವಚುಂಕ್ ಸಾಧ್ಯ್ ಜಾಯ್ನಾಂ.

ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಸಿವಿಲ್ ಅಥಾರಿಟಿಕ್ ಖಂಚಾಯಿ ವಿದೇಶಿ ಮನ್ಶ್ಯಾಕ್ ಪಾಟಂ

ವಚುಂಕ್ ಸೊಡ್ಲ್ಯಾರ್ ಸಾರ್ವಜನಿಕಾಂಚ್ಯಾ ಹಿತಾಸಕ್ತೆರ್ ಮಾರ್ ಬಸ್ತಾ ಮ್ಹಣ್ ಕಳ್ಳ್ಯಾರ್, ತಸಲ್ಯಾ ವಿದೇಶಿ ನಾಗರಿಕಾಕ್ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಇಂಟ್ರೆಸ್ಟಾರ್ ಪಾಟಿಂ ವಚುಂಕ್ ವಪ್ಪಿಗಿ ದೀನಾಂತ್. ತ್ಯಾ ವಗ್ತಾ ಅಸಲೊ ವಿಷಯ್ ಕೇಂದ್ರ್ ಸರ್ಕಾರಾಚ್ಯಾ ಗುಮಾನಾಕ್ ಹಾಡಿಜಾಯ್.

ಖಂಚಾಯಿ ತಾರ್ವಾರ್ ವ ವಿಮಾನಾರ್ ಭಾರತಾಕ್ ಆಯಿಲ್ಲಾ ವ್ಯಕ್ತಿಕ್ ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಗಡಿ ಭಿತರ್ ಯೇಂವ್ಕ್ ನಜೊ ಮ್ಹಳ್ಳೊ ನಿರ್ಬಂಧ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ ತರ್, ತಸಲ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಕ್ ತ್ಯಾ ತಾರ್ವಾಚ್ಯಾ ವ ವಿಮಾನಾಚ್ಯಾ ಧನ್ಯಾನ್ ವ ಏಜಂಟಾನ್ 2 ಮಹಿನ್ಯಾ ಭಿತರ್ ಪಾಟಿಂ ತಾಚ್ಯಾ ಗಾಂವಾಕ್ ಧಾಡಿಜಾಯ್.

ಖಂಚೆಂಯಿ ತಾರುಂ ವ ವಿಮಾನ್ ಭಾರತಾ ಭಾಯ್ರ್ ವೆಚೆಂ ಆಸಾ ತರ್ ಕೇಂದ್ರ್ ಸರ್ಕಾರ್ ಫರ್ಮಾಯ್ತಾ ತರ್, ವಿದೇಶಿ ವ್ಯಕ್ತಿಕ್ ಭಾರತಾ ಭಿತರ್ ರಾವುಂಕ್ ಆದೇಶ್ ನಾಂ ತರ್, ವೆಚ್ಯಾ ತಾರ್ವಾರ್ ವ ವಿಮಾನಾರ್ ತಸಲ್ಯಾ ಮನ್ಶ್ಯಾಕ್ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಕರ್‍ನ್ ಧಾಡ್ಚಿ ವಿಲೇವಾರಿ ಕರ್ತಾತ್.

ಹರ್ಯೆಕಾ ತಾರ್ವಾಚ್ಯಾ ವ ವಿಮಾನಾಚ್ಯಾ ಕೇಪ್ಟನಾನ್ ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಗಡಿರ್ ಪ್ರವೇಶ್ ಜಾಂವ್ಚ್ಯಾ ವ ಭಾಯ್ರ್ ವೆಚ್ಯಾ 15 ಮಿನುಟಾಂ ಪಯ್ಲೆಂ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ್ ಶಾಸ್ತ್ರ್ (Electronic mode) ಮುಖಾಂತ್ರ್ ಇಮಿಗ್ರೇಶನ್ ಅಥಾರಿಟಿಕ್ ವಿಮಾನಾಚೆ ವಿವರ್, ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ವಿಮಾನ್ ನಂಬರ್, ವಿಮಾನ್ ಖಂಯ್ ಥಾವ್ನ್ ಯೆತಾ, ಪಾಟಿಂ ವೆಚೊ ದೀಸ್ ಆನಿ ವೇಳ್, ಯೆಂವ್ಚೊ ವೇಳ್, ಪ್ರಯಾಣಿಕಾಂಚೆಂ ನಾಂವ್ ಸ್ತ್ರೀ ಪ ದಾದ್ಲೊ ಆನಿ ತಾಂಚಿ ಜಲ್ಮಾ ತಾರಿಕ್, ಗಾಂವ್, ಪ್ರಯಾಣಿಕ್ ಖಂಯ್ ಥಾವ್ನ್ ಆಯ್ಲ್ಯಾ, ಖಂಯ್ ಪಯ್ಣ್ ಕರ್ತಾ, ಪಾಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ವಿವರ್ ದಿಲ್ಲಿ ತಾರಿಕ್ ಆನಿ ಖಂಚ್ಯಾ ದೇಶಾನ್ ದಿಲ್ಲೊ... ಇತ್ಯಾದಿ ತಾರ್ವಾರ್ ಯೆಂವ್ಚಾಂನಿ ವಯ್ರ್ ಸಾಂಗ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ವಿವರಾ ಸಾಂಗಾತಾ ತೊ ತಾರ್ವಾರ್ ಕಸಲೆಂ ಕಾಮ್ ಕರ್ತಾ ಮ್ಹಳ್ಳೊ ವಿವರ್ ದೀಜಾಯ್.

ಭಾರತಾಂತ್ ಯೆಂವ್ಚ್ಯಾ ವಿದೇಶಿಯಾಂನಿ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಶನ್ ಆಫೀಸಾರಾ ಥಾವ್ನ್ ತೊ/ತಿ ಕಿತ್ಲೆ ದೀಸ್ ರಾವ್ತಾತ್, ಖಂಚ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾರ್ ರಾವ್ತಾತ್! ಮ್ಹಳ್ಳಿ ವೀಸಾ ಕಾಣ್ಫೆಜಾಯ್. ಕೇಂದ್ರ್ ಸರ್ಕಾರಾನ್ ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಭೆಟೆಕ್ ಆಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ವಿದೇಶಿ ಮನ್ಶ್ಯಾಚಿ ಪರ್ಮಿಟ್ ಚಡಿತ್ ದಿಸಾಂಕ್ ಮುಂದರ್ಸುವ್ಯೆತ್.

ವಿದೇಶಿ ಪಯ್ಣಾರ್ಯಾನ್ ಭಾರತ್ ದೇಶಾಚ್ಯಾ ಸರ್ಕಾರಾನ್ ನಿರ್ಬಂಧ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾಂಕ್ (ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಆಫಿಶಿಯಲ್ ಸೀಕ್ರೆಟ್ ಕಾನೂನಾ ದ್ವಾರಿಂ ನಿರ್ಬಂದಿತ್ ಜಾಗೆ) ವಚುಂಕ್ ಆಡ್ಪಾರ್ಲ್ಲಾಂ. ಕೊಣೀ ವಿದೇಶಿ ಅಸಲ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾಂನಿ ವಸ್ತಿ ಕರ್ತಾ ಮ್ಹಣ್ ಕಳ್ಳ್ಯಾರ್ ಸಿವಿಲ್ ಅಥಾರಿಟಿನ್ ತ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಕ್ ತಸಲ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾ ಥಾವ್ನ್ ಇತ್ಲ್ಯಾಚ್ ಘಂಟ್ಯಾಂ ಭಿತರ್ ಜಾಗೊ ಖಾಲಿ ಕರುಂಕ್ ಆದೇಶ್ ದಿವ್ಯೆತ್.

ಸಿವಿಲ್ ಅಥಾರಿಟಿನ್ ಗರ್ಜ್ ಮ್ಹಣ್ ದಿಸ್ಲ್ಯಾರ್ ವಯ್ರ್ ಸಾಂಗ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿ ವಿಶಿಂ ಪೊಲಿಸಾಂಕ್ ವ ಮಿಲಿಟರಿ ಅಧಿಕಾರಿಂಕ್ ತಿಳ್ಸುವ್ಯೆತ್.

ಸಿವಿಲ್ ಅಥಾರಿಟಿಚಿ ವಪ್ಪಿಗಿ ಬರ್ಪಿನಿಶಿಂ ನಾತ್ಲ್ಯಾ ಶಿವಾಯ್ ಖಂಚಾಯಿ ವಿದೇಶಿ ವ್ಯಕ್ತಿನ್ ಸರ್ಕಾರಾಕ್ ವ ಸಾರ್ವಜನಿಕಾಂಕ್ ಕರೆಂಟ್, ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಆನಿ ಉದಾಕ್ ಸಪ್ಲಾಯ್ ಕೆಲ್ಯಾರ್ ವ ಬರ್ಪಿನಿಶಿಂ ವಪ್ಪಿಗಿ ನಾಸ್ತಾಂ ಕಾಮಾಕ್ ದವರ್ಲ್ಲಾಂ ತರ್ ತಸಲ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಕ್ ಹೆಂ ಕಾನೂನ್ ಅಮೆಂಡ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಏಕಾ ಮಹಿನ್ಯಾ ಭಿತರ್ ((1964) ವ ಪಾಕಿಸ್ತಾನಿ ದೇಶ್‌ವಾಸಿ ಕಾಮ್ ಕರ್‍ತಾ ತರ್) ತಾಂಚೊ ವಿವರ್ ಸಿವಿಲ್ ಅಥಾರಿಟಿಕ್ ದೀಜಾಯ್.

ಸಿವಿಲ್ ಅಥಾರಿಟಿನ್ ಭಾರತಾಕ್ ಆಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ವಿದೇಶ್‌ವಾಸಿಕ್ ಬರ್ಪಿವಿಶಿಂ ಸಾಂಗ್ಯೆತ್. ತಾಚಿ ವಸ್ತಿ ತಾಣೆಂ ವೆಚೆ ಜಾಗೆ ಆನಿ ತೊ ಕೊಣಾ ಕೊಣಾಕ್ ಭೆಟ್ತಾ, ತಾಣೆಂ ಖಂಚ್ಯೊ ವಸ್ತು ವರ್ಯೆತ್...? ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಾಂಚೆರ್ ನಿರ್ಬಂಧ್ ಘಾಲ್ಯೆತ್.

ವಿದೇಶಿ ಪಯ್ಣಾರ್ಯಾಂನಿ ಚಡ್ ಭೆಟ್ ದಿಂವ್ಚಿಂ ಹೊಟೆಲಾಂ, ರೆಸೋರ್ಟ್, ಕ್ಲಬ್ ವ ಖಾಣ್ ಪೀವನ್ ಸೇವನ್... ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಾಂಚೆರ್ ಸಿವಿಲ್ ಅಥಾರಿಟಿನ್ ನಿರ್ಬಂಧ್ ಘಾಲ್ಯೆತ್ ವ ಉಗ್ತೆಂ ದವರ್‍ಚ್ಯೊ ವೇಳ್ ಕಳವ್ಯೆತ್; ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಸಿವಿಲ್ ಅಥಾರಿಟಿಕ್ ವಿದೇಶಿ ಪ್ರವಾಸಿ ವೆಚೊ ಜಾಗೊ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಕಾರ್‍ಯಾಕ್ ಉಪಯೋಗ್ ಜಾಂವ್ಚೊ, ವ ತಸಲೊ ಜಾಗೊ ಸಾರ್ವಜನಿಕ್ ಹಿತಾಸಕ್ತೆನ್ ಬರೊ ನಹಿಂ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಕಳ್ಳ್ಯಾರ್ ಹೊ ನಿರ್ಬಂಧ್ ಹಾಡ್ಯೆತ್.

ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತ್ (ಹರಿಜನ್ ಆನಿಂ ಸರ್ಕಾರಾನ್ ಪಾಟಿಂ ಉರ್ಲ್ಲೆ ಮ್ಹಣ್ ಗಜೆಟ್ ನೋಟಿಫಿಕೇಶನಾ ಮುಖಾಂತ್ರ್ ಕಳಯಿಲ್ಲ್ಯೊ ಜಾತಿ ಎಸ್.ಸಿ, ಎಸ್.ಟಿ.) ದೌರ್ಜನ್ಯ್ ಆಡಾಂವ್ಚೆಂ ಕಾನೂನ್ 1989

(ಹೆಂ ಕಾನೂನ್ ಜಮ್ಮು ಕಾಶ್ಮಿರ್ ಸೊಡ್ನ್ ಅಖ್ಖ್ಯಾ ಭಾರತಾಕ್ ಲಾಗು ಜಾತಾ.)

ಹರಿಜನ್ ಯಾ ಸರ್ಕಾರಾನ್ ಪಾಟಿಂ ಉರುಲ್ಲ್ಯಾ ಜಾತಿಚೊ ಮ್ಹಣ್ ಕಳಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತಾಂಕ್ ಎಸ್.ಸಿ., ಎಸ್.ಟಿ. ಮ್ಹಣ್ ಸಮ್ಜೊಂಚೆಂ.

1. ಎಸ್.ಸಿ.,ಎಸ್.ಟಿ ಲೊಕಾಂಚ್ಯಾ ಭದ್ರತೆಕ್ ಭಾರತ್ ಸರ್ಕಾರಾನ್ ದಿಲ್ಲೆಂ ರಕ್ಷಣ್ ವ ಕೆಲ್ಲಿಂ ನಿಯಮಾಂ:

1) ಎಸ್.ಸಿ. ಎಸ್.ಟಿ.ಕ್ ಪಿಯೆಂವ್ಕ್ ಖಾಂವ್ಕ್ ಜಾಯಿನಾತ್ಲೆಂ ವತ್ತಾಯೆನ್ ವ ಜಬರ್‌ದಸ್ತೆನ್ ಖಾಂವ್ಕ್ ಪಿಯೆಂವ್ಕ್ ಲಾಯ್ಲ್ಯಾರ್.

2) ದುಕಂವ್ಚ್ಯಾ, ನಿಂದಾ ವ ಮರ್ಯಾದ್ ಕಾಡ್ಚ್ಯಾ ಇರಾದ್ಯಾನ್ ಎಸ್.ಸಿ., ಎಸ್.ಟಿ ಕ್ ಕುಸ್ಲ್ಲೆಂ ಖಾಂವ್ಕ್ ದಿಂವ್ಚೆ ವ ತಾಂಚ್ಯಾ ಹಿತ್ಲಾಂತ್ ಮೆಲ್ಲ್ಯಾ ಜಾನ್ವಾರಾಂಕ್ ಉಡೊಂವ್ಚೆಂ.

3) ವತ್ತಾಯೆನ್ ತಾಂಕಾಂ ವಿವಸ್ತ್ರ ಕರ್ಚೆಂ, ಕುಡಿಕ್ ರಂಗ್ ಸಾರವ್ನ್ ನಿಂದಾ ಕರ್ಚಿ.

4) ತಾಂಕಾಂ ಸಂಭಂದ್ ಜಾಲ್ಲಿ ಭುಂಯ್ ಆಸ್ತ್ ಜಬರ್‌ದಸ್ತೆನ್ ತಾಬೆಂತ್ ಘೆವ್ನ್ ವಾಪಾರ್ಚಿ.

5) ತಾಂಕಾಂ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾ ಥಾವ್ನ್ ಧಾಂವ್ಡಾವ್ನ್ ತ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾಂತ್ ತಾಂಕಾಂ ಹಕ್ಕ್ ನಾತ್ಲ್ಲ್ಯೆಬರಿ ನಿರ್ಗತಿಕ್ ಕರ್ಚೆಂ.

6) ಭಿಕ್ ಮಾಗೊಂವ್ಕ್ ಶಿಕೊಂವ್ಚೆಂ ವ ಬಂಧಡೆಂತ್ ಕಾಮ್ ಕರಂವ್ಚೆಂ.

7) ಮತದಾನಾಂತ್ ಓಟ್ ಘಾಲಿನಾತ್ಲ್ಲ್ಯಾಬರಿ, ವ ಆಪ್ಣೆಂ ಸಾಂಗ್ಲ್ಲ್ಯಾ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಕ್ ಓಟ್ ಘಾಲಿಸೆಂ ದಭಾವ್ ಘಾಲ್ಚೊ.

8) ಮರ್ಯಾದ್ ಕಾಡ್ಚೆ ತಸಲಿ, ವ ಫ್ಹೊರ್ಜರಿ ಕೇಜ್ ತಾಂಚೆರ್ ಘಾಲ್ಚಿ.

9) ಫ್ಹೊಂಗಿ ವ ಆಧಾರ್ ನಾತ್ಲ್ಲಿ ಮಾಹೆತ್ ಸರ್ಕಾರಿ ಆಫ್ಹಿಸಾರಾಂಕ್ ದೀವ್ನ್, ತಾಂಚೆರ್ ಕ್ರಮ್ ಘೆಂವ್ಚೆಬರಿ ಕರ್ಚೆಂ.

10) ಉದ್ಧೇಶ್ ಪೂರಕ್ ಜಾವ್ನ್ ಮರ್ಯಾದ್ ಕಾಡ್ಚ್ಯಾ ಇರಾದ್ಯಾನ್, ಧಾ ಜಣಾಂ

ಮುಖಾರ್ ತಾಂಕಾಂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ್ ಜಾಗ್ಯಾರ್ ಹಲ್ಕ್ ಕರ್ಚೆಂ.

11) ಸ್ತ್ರೀಪಣಾಕ್ ಅವ್ಮರ್ಯಾದ್ ಕರ್ಚ್ಯಾ ಇರಾದ್ಯಾನ್ ತಿಕಾ ಮಾರ್ಚೆಂ ವ ವತ್ತಡ್ ಘಾಲ್ಚೊ.

12) ವ್ಹಡ್ಪಣ್ ಆನಿಂ ಅಧಿಕಾರ್ ಚಲವ್ನ್ ಸ್ತ್ರೀಯೆಚೆಂ ಮ್ಹನ್ ಜಿಕೊನ್ ತಿಚೆರ್ ಲೈಂಗಿಕ್ ಸಂಭಂಧ್ (ಕ್ರಿಯೆಂ) ಚಲಂವ್ಚೆಂ (ಲೈಂಗಿಕ್ ಶೋಷಣ್).

13) ತಾಣಿಂ ಉಪಯೋಗ್ ಕರ್ಚ್ಯಾ ಬಾಂಯ್ಲ್ಯಾಂ ವ ತಳ್ಯಾಚೆಂ ಉದಾಕ್ ಮ್ಹೆಳೆಂ ಕರ್ನ್ ಪಿಯೆಂವ್ಕ್ ಜಾಯ್ನಾತ್ಲೆಬರಿ ಕರ್ಚೆಂ.

14) ಸಾರ್ವಜನಿಕ್ ಜಾಗ್ಯಾರ್ ಹಕ್ಕಾನ್ ಪ್ರವೇಶ್ ಆಸ್ಲ್ಯಾರೀ, ತಾಂಕಾಂ ಥಂಯ್ಸರ್ ಪ್ರವೇಶ್ ಆಡಾಂವ್ಚೊ ಆನಿಂ ತಾಣಿಂ ಘರ್ ವಸ್ತಿ ಸಾಂಡುನ್ ಧಾಂವ್ಡಾಂವ್ಕ್ ಲಾಂವ್ಚೆಂ.

ವಯ್ರ್ ತಿಳ್ಸಿಲ್ಲೆಂ ಖಂಚೆಂಯ್ ಕಾಮ್ ಎಸ್.ಸಿ.ಎಸ್.ಟಿಕ್ ಹೆರ್ ಜಾತಿಚ್ಯಾನಿಂ ಕೆಲ್ಯಾರ್ 6 ಮಹಿನ್ಯಾ ಥಾವ್ನ್ 5 ವರ್ಸಾಂ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಜಯ್ಲಾಚಿ ಶಿಕ್ಷಾ ಲಾಭ್ತಾ.

ಎಸ್.ಸಿ., ಎಸ್.ಟಿ. ಜಾತಿ ಭಾಯ್ಲ್ಯಾ ಖಂಚಾಯಿ ನಾಗರಿಕಾಕ್

1) ಫಟ್ಕಿರಿ ಯಾ ತಯಾರ್ ಕೆಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಸ್ ದಿಲ್ಯಾರ್ ಎಸ್.ಸಿ ಎಸ್.ಟಿ ಕ್ ಶಿಕ್ಷಾ ಜಾತಾ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಜಣಾಂ ಆಸೊನೀ, ತಸಲಿ ಕರ್ನಿ ಆಧಾರ್ನ್ ಎಸ್.ಸಿ. ವ ಎಸ್.ಟಿ. ಮನ್ಶ್ಯಾಕ್ ಜೀವಾವಧಿ ಶಿಕ್ಷಾ ಲಾಬೊಂಕ್ ಕಾರಾಣ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಮನ್ಶ್ಯಾಕ್ ಮರ್ಣಾಚಿ ಯಾ ಫಾಶೆಚಿ ಶಿಕ್ಷಾ ಫಾವೊ ಜಾತಾ.

2) ಫಟ್ ಸಾಕ್ಸಿ ಮುಖಾಂತ್ರ್ ಎಸ್.ಸಿ.ಎಸ್.ಟಿಕ್ 7 ವರ್ಸಾಂ ಜಯ್ಲ್ ಶಿಕ್ಷಾ ಜಾಂವ್ಕ್ ಕಾರಾಣ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಮನ್ಶ್ಯಾಕ್ 7 ವರ್ಸಾಂ ವ ತಾಚ್ಯಾಕೀ ಚಡ್ ಶಿಕ್ಷಾ ಫಾವೊ ಜಾತಾ.

3) ಕುತಂತ್ರಿ ರಿತಿನ್ ಎಸ್.ಸಿ. ಎಸ್.ಟಿ ವ್ಯಕ್ತಿಂಕ್ ಸಂಭಂಧ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ತಾಂಚ್ಯಾ ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಕಾರ್ಯಾಂಕ್, ಕೇಂದ್ರಾಂಕ್, ಉಪಯೋಗಾಚ್ಯಾ ವಸ್ತೆಂಕ್, ಬಾಂದ್ಪಾಂಕ್ ಉಜ್ಹೊ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಕ್ ಜೀವಾವಧಿ ಶಿಕ್ಷಾ ಆನಿ ದಂಡ್ ಫಾವೊ ಜಾತಾ.

ಕೊಣೀ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿ (ಎಸ್.ಸಿ, ಎಸ್.ಟಿ ಭಾಯ್ಲೊ) ಎಸ್.ಸಿ., ಎಸ್.ಟಿ. ವರ್ಗಾಚಾಂಕ್ ಸಂಭಂಧ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ವಿಷಯಾಂ ಥಂಯ್ ಗುಮಾನ್ ದೀನಾ ವ ತಾಚೆಂ ಕರ್ತವ್ಯ್ ಪಾಳಿನಾಂ ತರ್ ತ್ಯಾ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಂಕ್ 6 ಮಹಿನ್ಯಾ ಥಾವ್ನ್ ಏಕ್ ವರ್ಸ್ ಶಿಕ್ಷಾ ಜಾತಾ.

ಖಂಚ್ಯಾಯಿ ವ್ಯಕ್ತಿಕ್ ಎಸ್.ಸಿ. ಎಸ್ .ಟಿ. ಜಾತಿಂಕ್ ಸಂಬಂಧ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ

ವಿಷಯಾಂತ್ ಏಕ್ ಪಾವ್ಟಿಂ ಶಿಕ್ಷಾ ಲಾಭ್ಲ್ಯಾರ್‌ಯಿ ತೊ ಪರ್ತುನ್ ಚೂಕ್ ಆದಾರಿತ್ ತರ್ ತಸಲ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಕ್ ಏಕ್ ವರ್ಸಾ ಥಾವ್ನ್ ಚಡಿತ್ ಶಿಕ್ಷಾ ಲಾಭ್ತಾ.

1) ಎಸ್.ಸಿ, ಎಸ್.ಟಿ ಕಾನೂನಾ ಥಾವ್ನ್ ಶಿಕ್ಷಾ ಲಾಭ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಚಿ ಆಸ್ತ್-ಬದಿಕ್ ವ ತಾಕಾ ಸಂಭಂದಿತ್ ಖಂಚೇಂಯಿ ವಸ್ತ್ ಅಪ್ರಾಧ್ ಆಧಾರ್ಜಾಂತ್ ವಾಪಾರ್ಲ್ಲ್ಯಾ ತರ್, ಶಿಕ್ಯಾ ದಿಂವ್ಚೊ (ವಿಶೇಸ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯ್) ಸ್ಪೆಶಲ್ ಕೋರ್ಡ್ತ್, ತ್ಯಾ ಅಪ್ರಾಧಿಚಿ ಆಸ್ತ್ ಸ್ತಬ್ಧ್ ಕರ್‍ನ್ ಸರ್ಕಾರಾಕ್ ದಿತಾ.

2) ವಯ್ರ್ ಸಾಂಗ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ರಿತಿನ್ ಸ್ತಬ್ಧ್ ಕೆಲ್ಲಿ ಆಸ್ತ್-ಬದಿಕ್ ವಿಶೇಸ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯಾನ್ ಫ಼ರ್ಮಾಯಿಲ್ಲೊ ಧಂಡ್ ಭರ್‍ನ್ ಉರ್‌ಲ್ಲಿ ಆಸ್ತ್ ತ್ಯಾ ಅಪ್ರಾಧಿಕ್ ಪಾಟಿಂ ಮೆಳ್ತಾ.

ಖಂಚೊಯಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ಎಸ್.ಸಿ. ಎಸ್.ಟಿ.ಕ್ ಸಂಬಂದಿತ್ ಅಪ್ರಾದ್ ಆಧಾರುಂಕ್ ಪ್ರಯತ್ನ್ ಕರ್‍ನ್ ಆಸಾ ಮ್ಹಳ್ಳೊ ವಿಷಯ್ ಸ್ಪೆಶಲ್ ಕೋಡ್ತಿರ್ ವ್ಹಯ್ ಮ್ಹಣ್ ದಿಸ್ಲ್ಯಾರ್ ಕೋರ್ಡ್ತ್ ತ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಕ್ ಅತ್ಯಾಧಿಕ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ 2 ವರ್ಸಾಂಕ್ ಗಡಿಪಾರ್ ಕರುಂಕ್ ಹುಕುಂ ದಿತಾ, ಆನಿಂ ತೆದೊಳ್ ಪರ್ಯಾಂತ್ ತ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಕ್ ಎಸ್.ಸಿ. ಎಸ್.ಟಿ. ವಸ್ತಿ ಕರ್‍ನ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಕ್ ಯೇನಾಶೆಂ ಆಡಾಯ್ತಾ

ವಯ್ರ್ ಕಳಯಿಲ್ಲೊ ಸಂಭಂಧಿತ್ ವ್ಯಕ್ತಿ ಕೊಡ್ತಿನ್ ನಿರ್ದೆಶ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ 30 ದಿಸಾಂ ಭಿತರ್ ಬರ್ಪಿ ನಿಶಿಂ ಕೊಡ್ತಿಕ್ ಆಪುಣ್ ಅಪ್ರಾದಿ ನಹಿಂ ಮ್ಹಣ್ ಕಳಯ್ತ್ ತರ್, ಆನಿಂ ಕೊಡ್ತಿಕ್ ಹೆಂ ಸತ್ ಮ್ಹಣ್ ರುಜು ಝಾಯ್ತ್ ತರ್ ಕೋರ್ಡ್ತ್ ವಯ್ರ್ ದಿಲೆಲ್ಲಿ ಗಡಿಪಾರ್ ಫ಼ರ್ಮಾಣ್ ಪಾಟಿಂ ಕಾಡುಂಕ್ ಸಕ್ತಾ.

ಅಪ್ರಾದಿ ಮ್ಹಣೊನ್ ಕೊಡ್ತಿನ್ ಗಡಿಪಾರ್ ಕೆಲ್ಲೊ ವ್ಯಕ್ತಿ ಕೊಡ್ತಿಚ್ಯಾ ಪರ್ವಣ್ಗೆ ವಿಣೆಂ ಪಾಟಿಂ ಯೇತ್ ತರ್ ಕೊರ್ಡ್ತ್ ತ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಕ್ ಪರತ್ ನಿರ್ದೆಶಿತ್ ಝಾಗ್ಯಾಕ್ ಗಡಿಪಾರ್ ಕರುಂಕ್ ಆದೇಶ್ ದಿತಾ.

ತುರ್ತಾನ್ ತನ್ಕಿ ಕರ್‍ನ್ ಅಪ್ರಾದ್ಯಾಕ್ ಶಿಕ್ಯಾ ದೀಂವ್ಕ್ ರಾಜ್ಯ್ ಸರ್ಕಾರ್ ರಾಜ್ಯಚ್ಯಾ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧಿಶಾಚ್ಯಾ ವಪ್ಪಿಗೆನ್ ಖಂಚ್ಯಾಯಿ ಸೆಶನ್ಸ್ ಕೊಡ್ತಿಕ್ ಸ್ಪೆಶಲ್ ಕೋರ್ಡ್ತ್ ಮ್ಹಣ್ ಕರ್ತಾ ಆನಿಂ ತಿ ಕೋರ್ಡ್ತ್ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ್ ಕಾನೂನಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಅಪ್ರಾದ್ಯಾಂಕ್ ಶಿಕ್ಯಾ ದಿತಾ.

2. ಕೇಂದ್ರ್ ಸರ್ಕಾರ್ ಹೆಂ ಕಾನೂನ್ ಕಶೆಂ ಜ್ಯಾರಿಯೆಕ್ ಹಾಡ್ತಾ?

ಕೇಂದ್ರ್ ಸರ್ಕಾರಾಚ್ಯಾ ನಿರ್ದೆಶನಾ-ಖಾಲ್ ರಾಜ್ಯ್ ಸರ್ಕಾರಾನ್ ಹೆಂ ಕಾನೂನ್ ಪಾವ್ಪೊತ್ಯೆ ರಿತಿನ್ ಜ್ಯಾರಿಯೆಕ್ ಯೆಂವ್ಚೆ ಖಾತಿರ್ ಘೆಂವ್ಚೆಂ ಕ್ರಮ್:

(1) ದಗ್ದೊಣೆಕ್ ವಳಗ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾಂಕ್ ಜಾಯ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯೊ ಅನ್ಕುಲತಾ, ಕಾನೂನ್ ಮಾಹೆತ್ ಆನಿ ಸಹಾಯ್.

(2) ಅಪ್ರಾಧ್ ಆಧಾರ್ತಾನಾಂ ಪಳಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಕ್ ಕೋಡ್ತಿಕ್ ಯೆಂವ್ಚಾಕ್ ಭಾತೆಂ ದಿಂವ್ಚೆಂ.

(3) ದಗ್ಯೊಡ್ಣೆಕ್ ವಳಗ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಂಕ್ ಪಯ್ಲೆಂ ಆಸ್‍ಲ್ಲ್ಯಾ ಸ್ಥಿತಿಯೆಕ್ ಪಾಟಿಂ ಹಾಡ್ಚೆ ವಿಶಿಂ ಕ್ರಮ್ ಘೆಂವ್ಚೆಂ.

(4) ಅಧಿಕಾರಿಂಕ್ ನೇಮಕ್ ಕರ್‍ನ್ ಹೆಂ ಕಾನೂನ್ ಕಾಮ್ ಕರ್‍ಚೆಬರಿ ಪಳೆಂವ್ಚೆಂ.

(5) ಸರ್ಕಾರಾಕ್ ಗರ್ಜ್ ಮ್ಹಣ್ ದಿಸ್‍ಲ್ಲ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾಂನಿಂ ಕಮಿಟಿ ರಚುನ್ ಸರ್ಕಾರಾನ್ ಹಾತಿಂ ಘೆತ್‍ಲ್ಲೆಂ ಕ್ರಮ್ ಕಾರ್ಯಾಕ್ ಆಯ್ಲಾಂಗೀ ಮ್ಹಣ್ ಪಳೆಂವ್ಚೆಂ.

(6) ಎಸ್.ಸಿ. ಎಸ್.ಟಿ. ಮನ್ಶ್ಯಾಂ ವಸ್ತಿ ಕರ್‍ನ್ ಆಸ್ಚೆ ಜಾಗೆ ಘುರ್ತ್ ಕರ್‍ನ್ ತಾಂಚೆ ವಯ್ರ್ ಕಸೊಲೊಯಿ ಅತ್ಯಾಚಾರ್ ಜಾತಾಗೀ ಪಳೆವ್ನ್ ತಾಂಕಾಂ ಭದ್ರತಿ ದಿಂವ್ಚಿ.

ಕೇಂದ್ರ್ ಸರ್ಕಾರ್ ಹರ್ಯೆಕಾ ವರ್ಸಾ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಾ ಹುಜ್ರಿಂ ಎಸ್.ಸಿ. ಎಸ್.ಟಿ. ಖಾತಿರ್ ಕೇಂದ್ರ್ ಸರ್ಕಾರಾನ್ ಆನಿ ರಾಜ್ಯ್ ಸರ್ಕಾರಾನ್ ಘೆತ್ಲೆಲ್ಯಾ ಕ್ರಮಾಂ ವಿಶಿಂ ವರ್ಧಿ ದವರ್ತಾ.

ಕೇಂದ್ರ್ ಸರ್ಕಾರ್ ಗಜೆಟ್ ನೋಟಿಫಿಕೇಶನಾ ಮುಖಾಂತ್ರ್ ಎಸ್.ಸಿ. ಎಸ್.ಟಿ. ಖಾತಿರ್ ತ್ಯಾ ತ್ಯಾ ವೆಳಾ ಕಾಳಾಕ್ ಸರಿ ಜ಼ಾಲ್ಲೆಂ ಕಾನೂನ್ ಪಾಯ್ಸ್ ಕರ್ತಾ.

ಸ್ತ್ರೀಯಾಂಕ್ ಘರ್ಚ್ಯಾ ಹಿಂಸಾಂ ಥಾವ್ನ್ ರಾಕ್ಷೆಂ ಕಾನೂನು-2005

ಘೊವಾನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಪತಿಣೆಕ್ ಘಾವೊತೆಪರಿಂ ಪಳೈನಾಸ್ತಾಂ ತಿಕಾ ಹಿಂಸಾ ದೀಜಾಯ್ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಏಕಾಚ್ ಉದ್ದೇಶಾನ್ ಮೂಳ್‌ಭೂತ್ ಗರ್ಜೊ ಜಾವ್ನಾಸ್ಚ್ಯೊ ಖಾಣ್, ವಸ್ತಿ, ನ್ಹೆಸಾಣ್ ದೀನಾಸ್ತಾಂ ತಿಕಾ ಲಗ್ನಾ ಭೆಸಾಚ್ಯಾ ಕಾಯ್ದ್ಯಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಗರ್ಜೆಚೆಂ ಇನ್ಕಾರ್ಸುಂಚೆಂ ಏಕ್ ಅಪ್ರಾದ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ.

ಕಾಜಾರಿ ಜಿವಿತಾಂತ್ ಘೊವಾ ಥಾವ್ನ್ ಭೊಗ್‌ಲ್ಲಿ ಧಗ್ದೊಣಿ ಸ್ತ್ರೀಯೆಕ್ ಮಾತ್ರ್ ಕಳಿತ್ ಆಸ್ತಾ. ಘೊವಾನ್ ಖಂಚ್ಯಾ ರಿತಿನ್ ಕಷ್ಟಿಲಾಂ ವ ಧಗ್ದೊಣಿ ದಿಲ್ಯಾ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಸಾಂಗೊಂಕ್ ಸ್ತ್ರೀಯೆಕ್ ಕಷ್ಟ್ ಭಗುಂಕ್ ಪುರೊ ಆನಿ ಸಾಂಗೊಂಕ್ ಜಾಯ್ನಾತಸ್ಲಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉದ್ಭವ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ಪುರೊ. ತಶೆಂಚ್ ಥೊಡೆ ಖಾಸ್ಗಿ ವಿಷಯ್ ಮತಿಂತ್ಲೆ ಭಾಯ್ರ್ ಘಾಲುಂಕ್ ಜಾಯ್ನಾಂತ್ ತಸಲ್ಯಾ ಪರಿಸ್ಥಿತೆಂತ್ ಕಾಜಾರಿ ಬಾಯ್ಲೆಕ್ ಜಾಯ್ ಪುರ್ತೆಂ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ್ ದಿಂವ್ಚ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಚಿ ಆನಿ ಕಾನೂನಾಚಿ ಗರ್ಜ್ ಆಸಾ.

ಭಾರತಾಂತ್ ಪುರುಷ್ ಆನಿ ಬಾಪಯ್ ಪ್ರಧಾನ್ ಸಮಾಜ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ಅಸಲ್ಯಾ ಸಮಾಜೆಂತ್ ಸ್ತ್ರೀಯಾಂಚ್ಯಾ ಹಕ್ಕಾಂಚೆಂ ಉಲ್ಲಂಘನ್ ಜಾತೇ ಆಸಾ. ಆದಿಂ ಥಾವ್ನ್ ಚಲೊ/ಪುರುಷ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಕಾಮ್ ಕರ್‍ಚೊ, ಘೊಲೊನ್ ಹಾಡ್ಚೊ, ಘರ್ಚೊ ವ್ಯವಹಾರ್ ಸಾಂಭಾಳ್ಚ್ಯಾ ಜವಾಬ್ದಾರೆಚೊ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಚಿಂತಾಪ್ ಅಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಘರ್ ಕುಟಾಮ್ ಸಾಂಭಾಳ್ಚಿ, ರಾಂದಾಪ್ ಕರ್‍ಚಿ, ಭುಗ್ರ್ಯಾಂಚೆಂ ಪಾಲನ್- ಪೋಷಣ್ ಕರ್‍ನ್ ಘೊವಾನ್ ಸಾಂಗ್‌ಲ್ಲೆಂ ಕಾಮ್ ಕರ್‍ಚಿ ಮ್ಹಳ್ಳೊ ಪರಂಪರಾ ಆದಿಂ ಥಾವ್ನ್ ಚಲೊನ್ ಆಯ್ಲಾ. ಖಂಚಿಯಿ ಆಸ್ತ್ ಬದಿಕ್ ಮೊಲಾಕ್ ಘೆಂವ್ಚೆಂ ತರ್ ಚೆಡ್ವಾಚ್ಯಾ ನಾಂವಾರ್ ಕಾಣ್ಗೆತಾತ್ ನಹಿಂ ಆಸ್ತಾಂ ಚೆಡ್ವಾಂಚ್ಯಾ ನಾಂವಾರ್ ಕಾಣ್ಗೆನಾಂತ್, ಕಿತ್ಯಾಕ್! ಸ್ತ್ರೀ ಹೆಂ ಸಾಂಭಾಳುಂಕ್ ಸಕಾನಾ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಚಿಂತಾಪ್ ಆಸಾ. ಆವಯ್ ಬಾಪಾಯ್ನ್ ಪೂತ್ ಆಮ್ಕಾಂ ಪೊಸ್ತಾ, ಸಾಂಭಾಳ್ತಾ, ಪೂಣ್ ಚೆಡುಂ ಕಿತ್ಲೆಂಯಿ ಶಿಕ್ಲೆಂ ಜಾಲ್ಯಾರೀ ಕಾಜಾರ್ ಜಾವ್ನ್ ಘೊವಾಗೆರ್ ವೆಚೆಂ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಚಿಂತಾಪ್ ಚಡ್. ಹಾಕಾ ಸಗ್ಳೆಂ ಕಾರಣ್ ಸ್ತ್ರೀ ಆವಯ್ ಜಾವ್ನ್, ಭಯ್ಣ್ ಜಾವ್ನ್, ಧುವ್ ಜಾವ್ನ್

ಹರ್ಯೆಕ್ ಪಾತ್ರ್ ವ್ಹಯ್ಸುನ್ ಕಾಣ್ಗೆತಾ ತರೀ, ಆಮಿ ತಿಕಾ ಅಬಲ್ ಮ್ಹಣ್ ಚಿಂತ್ತೆಂ ಚಡ್.

ಸ್ತ್ರೀಯೆನ್ ಘಚ್ಯಾಂಲಾಗಿಂ, ವ ಮಾಲ್ಘಡ್ಯಾಂಲಾಗಿಂ ವ ಪೊಲಿಸಾಂಲಾಗಿಂ ಕಸಲೇಯಿ ಸಮಸ್ಯೆ ಸಾಂಗ್ಲ್ಯಾರ್ 'ಘೊವಾ ಕಡೆನ್ ಹೊಂದ್ವೊನ್ ಚಲ್' ಮ್ಹಣ್ ಸಾಂಗ್ತಾತ್ ಶಿವಾಯ್, ತಿಚೆರ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಹಿಂಸಾಕ್ ಆನಿ ಖಂತ್ ಬೆಜಾರಾಯೆಕ್ ಪರಿಹಾರ್ ಸೊಧುಂಕ್ ಕೊಣ್ಂಚ್ ಮುಖಾರ್ ಯೇನಾಂತ್. ವಯ್ರ್ ಸಾಂಗ್ಲ್ಲ್ಯೊ ಸಂಗ್ತಿ ಹಳ್ಳ್ಯೆಂನಿ ಆನಿ ಅಶಿಕ್ಪಿ ಮನ್ಶ್ಯಾಂ ಥಂಯ್ ಚಡ್ ದಿಸೊನ್ ಯೆತಾತ್.

ದೊತಿ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಉಲಯ್ಲ್ಯಾರ್, ನವ್ರೊ ಚಿಂತಾ ಚಡ್ ದೋತ್ ಘೆಂವ್ಚಿ ಮ್ಹಜ್ಯಾ ಘನಾ ಮರ್ಯಾದೆಕ್ ಏಕ್ ಥಿಕ್ ಮ್ಹಣೊನ್. ಥೊಡ್ಯಾ ಜಾತಿಂನಿಂ ದೋತ್ ನಾಸ್ತಾಂ ಕಾಜಾರಾಂಚ್ ಜಾಯ್ನಾಂತ್. ತ್ಯಾ ದೆಕುನ್ ರೀಣ್ ವ ಕಿತೆಂಯಿ ಆಡವ್ ದವರ್‍ನ್ ಸಯ್ತ್ ಧುವೆಚೆಂ ಕಾಜಾರ್ ಕರ್‍ತಾತ್. ತ್ಯಾಚ್ ಪರಿಂ ದಿಲ್ಲಿ ದೋತ್ ಉಣಿ ಜಾಲಿ ಮ್ಹಣ್ ಚೆಡ್ಯಾಚ್ಯಾ ಘರ್ಚಿಂ ಮನ್ಶ್ಯಾಂ ಅಬಲ್ ಸ್ತ್ರೀಯೆಕ್ ಹಿಂಸಾ ದೀಂವ್ಕ್ ಸುರು ಕರ್‍ತಾತ್. ಪೂಣ್ ಕೊಡ್ತಿಕ್ ಕೇಜ್ ದಾಖಲ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್, ಕೊಡ್ತಿಕ್ ಬಿಲ್ಲ್, ವಶೀದ್, ಸಾಕ್ಸ್, ಆದಾಯ್ ಇತ್ಯಾದಿ, ಸಾಕ್ಸಿಂಚಿ ಗರ್ಜ್ ಪಡ್ತಾ, ಆನಿ ಹ್ಯಾ ಸಾಕ್ಸಿ ನಾಸ್ತಾಂ ಸಭಾರ್ ಕೇಜಿ ಸಲ್ವಾತಾತ್ ಆನಿ ಸೋಷಿತ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಚಲಿಯೆಕ್ ಜೀವ್ಘಾತ್ ಕರ್ಚಿ ವಾಟ್ ಮಾತ್ರ್ ಉರ್‍ತಾ.

ಸ್ತ್ರೀ/ಚಲಿಯೆಚೆರ್ ಲೈಂಗಿಕ್ ಅತ್ಯಾಚಾರ್ ಚಲ್ಲ್ಯಾ ಸಂಧರ್ಭಾರ್ ಚೆಡ್ವಾಚ್ಯಾ ಗುಪ್ತ್ ಜಾಗ್ಯಾಂಕ್ ಮಾರ್ ಜಾಲಾಗೀ? ಲೈಂಗಿಕ್ ಸಂಭೋಗಾಕ್ ತಾಣೆ ಸಹಕಾರ್ ದಿಲಾಗೀ, ವ ತಿಚೆ ಖುಶೆ ವಿಣೆಂ ತಿಚೊ ಮಾನ್‍ಭಂಗ್ ಕೆಲಾಗೀ? ತಕ್ಷಣ್ ದೂರ್ ದಿಲಾಂಗೀ ಇತ್ಯಾದಿ ದುಬಾವಾಂಕ್ ಇಡೆಂ ಆಸ್ತಾ. ತೆಚ್ ಪರಿಂ ಆಪ್ಲಾಚೊ ಮಾನ್‍ಭಂಗ್ ಜಾಲಾ ಮ್ಹಣ್ ಕೊಡ್ತಿಕ್ ಅರ್ಥ್ ಜಾಂವ್ಚೆ ಬರಿ ಸಮ್ಜುಂವ್ಚಾಂತ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಸ್ತ್ರೀಯೊ ವಿಫಲ್ ಜಾತಾತ್.

ದಾದ್ಲ್ಯಾ ಆನಿ ಸ್ತ್ರೀಯಾಂಕ್ ಕಾನೂನ್ ಏಕ್‍ಚ್ ತರೀ, ಕೂಲಿ ಕಾಮಾಚ್ಯಾ ಸ್ತ್ರೀಯಾಂಚ್ಯಾ ಆನಿ ದಾದ್ಲ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಸಾಂಭಾಳಾಂತ್ ವ್ಯತ್ಯಾಸ್ ಆಸ್ತಾ. ಸ್ತ್ರೀಯಾಂಕ್ ಏಕ್ ರಿತಿಚೆಂ ಕಾಮ್, ಆನಿ ದಾದ್ಲ್ಯಾಂಕ್ ಆನ್ಯೆಕಾ ರಿತಿಚೆಂ ಕಾಮ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಆಮ್ಚ್ಯಾ

ಸಮಾಜೆನ್ ನಿರ್ಧಾರ್ ಕರ್‍್ನ ದವರ್‍ಲ್ಲಾ. ಉದಾ. ತಣ್ ಕಾಡುಂಕ್ ಬಾಯ್ಲ್, ಗಾದೆ ಕೊಸುಂಕ್ ದಾದ್ಲೊ... ಇತ್ಯಾದಿ.

ಸರಿಸುಮಾರ್ 1970 ಇಸ್ವೆ ಥಾವ್ನ್ ಸ್ತ್ರೀಯೊ ಆಪ್ಣಾವೈರ್ ಚಲ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಅತ್ತ್ಯಾಚಾರ್ ಆನಿ ದೋತ್ ದೀನಾತ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಕ್ ದಿಂವ್ಚಿ ದೌರ್ಜನ್ಯ್ ಹ್ಯಾ ವಿಶಿಂ ತಾಂಚೊ ತಾಂಕಿ ಪುರ್ತೊ ವಾವ್ರ್ ಕರ್‍್ನ ಆಸಾತ್. ಸ್ತ್ರೀಯಾಂಚಿ ಬೋಬ್ ಆಯ್ಕಾಲ್ಲ್ಯಾ ಕೇಂದ್ರ್ ಸರ್ಕಾರಾನ್ 26-10-2005ವೆರ್ ಕುಟ್ಮಾಚ್ಯಾ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಥಾವ್ನ್ ಸ್ತ್ರೀಯಾಂಕ್ ರಕ್ಷಣ್ ದಿಂವ್ಚೆಂ ಕಾನೂನು ಜ್ಯಾರಿಯೆಕ್ ಹಾಡ್ಲೆಂ. ಹ್ಯಾ ಕಾನೂನಾಚೊ ಮೂಳ್ ಉದ್ದೇಶ್ ಕುಟ್ಮಾ ಸಂಬಂಧಾಂತ್ ಘೊವ್, ಬಾಪುಯ್ ಆನಿ ಘೊವಾಚೆ ಭಾವ್ ಹಾಂಚೆ ಥಾವ್ನ್ ದಗ್ಧೊಣಿ ಭಗ್ಚ್ಯಾ ಸ್ತ್ರೀಯಾಂಕ್ ರಕ್ಷಣ್ ದಿಂವ್ಚೆಂ ಜಾವ್ನಾಸಾ.

ಕುಟುಂಬಿಕ್ ಹಿಂಸಾ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಕಿತೆಂ?

ಕುಟುಂಬಿಕ್ ಹಿಂಸಾ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಕಾಜಾರಿ ಸ್ತ್ರೀಯೆ ಥಂಯ್ ತಿಚ್ಯಾ ಘೊವಾ ಥಾವ್ನ್ ವ ಘೊವಾಚ್ಯಾ ಸಯ್ರ್ಯಾಂ ಥಾವ್ನ್ ವ ಘೊವಾಚ್ಯಾ ಆವಯ್ ಥಾವ್ನ್ ವ ಘೊವಾಚ್ಯಾ ಭಯ್ಣಿ ಥಾವ್ನ್, ವ ಭಾವಾ ಥಾವ್ನ್ ಚಲ್ಚೊ ಅನ್ನ್ಯಾಯ್, ಅತ್ತ್ಯಾಚಾರ್ ಆನಿ ದಗ್ಧೊಣಿ ಮ್ಹಣ್ಯೆತ್.

ಆನಿ ತಿಂ ಹಿಂ ಜಾವ್ನಾಸಾತ್:

1. ಬಾಯ್ಲ್ ಘರ್ಚಾ ಕಾಮಾಂತ್ ನಿರಂತರ್ ಮಗ್ನ್ ಜಾವ್ನ್ ಆಸ್ಚೆಂ ಕಳಿತ್ ಆಸೊನೀ ಘೊವಾನ್ ಆಪ್ಲೆಂ ಕಾಮ್ ಕರುಂಕ್ ಸಾಂಗ್ಚೆಂ. ಆನಿ ಕರಿನಾತ್ಲ್ಯಾ ವಗ್ತಾ ಗಾಳಿ ಶಿರಾಪ್ ದಿಂವ್ಚೊ ಕುಟುಂಬಿಕ್ ಹಿಂಸಾ ಜಾವ್ನಾಸಾ.

2. ಬಾಯ್ಲ್ ಭಾಯ್ರ್ ಉದ್ಯೋಗಿ ಜಾವ್ನ್ ಕಾಮ್ ಕರ್ತಾ ತರ್, ಸಕಾಳಿಂ ಆಫೀಸಾಕ್ ವೆತಾನಾ ಅಮ್ಸೊರಾನ್ ಸಕಾಳಿಂಚೆಂ ಖಾಣ್ ತಯಾರ್ ಕರುಂಕ್ ಸಾಧ್ಯ್ ಜಾಯ್ನಾತ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಕ್ ಘೊವಾಕ್ ಆಜ್ ಏಕ್ ದೀಸ್ ಅಡ್ಜೆಸ್ಟ್ ಕರ್ ಮ್ಹಣ್ ಸಾಂಗುನ್ ವಿನಂತಿ ಕರ್ತಾ. ತರ್ ಘೊವ್ ಮ್ಹಣ್ತಾ 'ತುಂ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ವೆಗ್ಗಿಂ ವೆತಾಯ್ ತೆಂ ಹಾಂವ್ ಜಾಣಾಂ. ತುಕಾ ಕೋಣೀ ಪುಣಿ ಎಕ್ಲೊ ಲಾಗ್ಲಾ ಆನಿ ರಾಕ್ತಾ ಆಸ್ತಲೊ ತಾಚೆ ವಟ್ಟುಕ್ ಚಕ್ಕಂದ್ ಮಾರುಂಕ್ ವೆತಾಯ್ ಮ್ಹಣ್' ತವಳ್ ಬಾಯ್ಲೆಕ್ ಭಗ್ಚೆ ತಳ್ಮಳೆ. ತಿಯಿೊ ಏಕ್ ಹಿಂಸಾ ಜಾವ್ನಾಸಾ.

3. ಭಾಯ್ರ್ ವಾವ್ರಾಕ್ ಗೆಲ್ಲಿ ಬಾಯ್ಲ್ ಘರಾ ಪಾಟಿಂ ಯೆತಾನಾ ತಡವ್ ಜಾಯ್ತ್ ತರ್ ಕೊಣಾ ಪಾಟ್ಲ್ಯಾನ್ ಗೆಲ್ಲೆಂಯ್? ಮ್ಹಣ್ ದುಬಾವ್ ಕರ್‍ನ್ಚೊ.

4. ಬಾಯ್ಲೆನ್ ಚೆಡ್ಯಾ ಭುರ್ಗ್ಯಾಕ್ ಜಲ್ಮ್ ದೀಂವ್ಕ್ ನಾ ಮ್ಹಣ್ ತಿಕಾ ಕೀಳ್ ಕರ್‍ನ್ ಗಾಳಿ ಶಿರಾಪ್ ದಿಂವ್ಚೆಂ ವ ಗಾವಾರ್ ತಿಚಿ ಅವ್ಮರ್ಯಾದ್ ಕರ್ಚಿ.

5. ಭಾಯ್ರ್ ಕಾಮಾಕ್ ವೆತೆಲ್ಯಾ ಬಾಯ್ಲೆಕ್ ಬಲಾತ್ಕಾರಾನ್ ವೆಚ್ಯಾಕ್ ಆಡಾಂವ್ಚೆಂ.

6. ಘೊವ್, ಬಾಯ್ಲ್ ಸಾಂಗಾತಾ ಭಾಡ್ಯಾಚ್ಯಾ ಘರಾಂತ್ ವಸ್ತಿ ಕರ್ತಾತ್ ಆನಿ ಭಾಯ್ಲೆಕ್ ಘರಾ ಥಾವ್ನ್ ಭಾಯ್ರ್ ಘಾಲ್ಚಾ ನಿಬಾನ್ ಬಾಡೆಂ ದೀನಾಸ್ತಾಂ ಬಾಯ್ಲೆಕ್ ಘರಾ ಥಾವ್ನ್ ಬಾಯ್ರ್ ಧಾಂವ್ಡಾಂವ್ಕ್ ಹಿಕ್ಮತ್ ಕರ್ಚಿ.

7. ಬಾಯ್ಲೆಚೆ ಪಯ್ಶೆ, ಆಸ್ತ್ ಸಂಪತ್ತ್ ವಿಕುಂಕ್ ವತ್ತಡ್ ಘಾಲ್ನ್ ದೈಹಿಕ್ ಹಿಂಸಾ ದಿಂವ್ಚಿ.

8. ಬಾಯ್ಲೆಕ್ ಕಾಜಾರಾ ಭಾಯ್ಲ್ಯಾ ಸಂಭೋಗಾಕ್, ವ ಬ್ಲೂ ಪಿಲ್ಮಾಂ ಪಳೆಂವ್ಕ್ ವತ್ತಾಯ್ ಕರ್ಚೆಂ, ಘರಾ ಆಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಘೊವಾಚ್ಯಾ ಇಷ್ಟಾಂಕಡೆ ಸಳ್ಗಿನ್ ಉಲಂವ್ಕ್ ದಬಾವ್ ಘಾಲ್ಚೊ.

ಹ್ಯಾ ಕಾಯ್ದ್ಯಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಕುಟುಂಬಿಕ್ ಹಿಂಸೆಕ್ ವಳಗ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಕ್ ಮೆಳಾಜಾಯ್ ಆಸ್ಚೆ ಪರಿಹಾರ್ ಹ್ಯಾ ಪರಿಂ ಆಸಾತ್.

1. ಭಾದ್ಯಿತ್ ವ್ಯಕ್ತಿ ತಿಚೆರ್ ಜಾಲ್ಲಿ ದೈಹಿಕ್ ಹಿಂಸಾ, ಪಯ್ಶ್ಯಾಂಚಿ ಹಿಂಸಾ (ನಿಂದನ್) ಆನಿ ಮಾನಸಿಕ್ ಅಘಾತಾಕ್ ವಳಗ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಸಂಧರ್ಭಾರ್ ಸೂಕ್ತ್ ಪರಿಹಾರ್ ಜೊಡುಂಕ್ ಅವ್ಕಾಸ್ ಆಸಾ. ತೊ ಪರಿಹಾರ್ ಘೊವಾನ್ ಕುಟುಂಬಿಕ್ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಕರಿನಾಶಿಂ ರಾವಂವ್ಚೊ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ಅಘಾತಾಕ್ ವಳಗ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ವಾವ್ರಾಕ್ ವಚಾನಾತ್ಲ್ಲೆಬರಿ, ವ ಇಸ್ಕೊಲಾಕ್ ಪ್ರವೇಶ್ ಕರಿನಾಶೆಂ ನಿರ್ಬಂಧ್ ಹಾಡ್ಚೊ, ಅಕ್ಮಾನ್ ಕರ್ಚೆ ತಸಲೆಂ ಉತಾರ್ ಉಲಯ್ನಾಶೆಂ, ದುಸ್ರೊನ್ ಪತ್ರ್ ಬರಯ್ನಾಶೆಂ, ಮತಿಚಿ ಶಾಂತಿ ಬೆಜಾರಾಯ್ ಪಾಡ್ ಕರ್ಚಿಂ ಉತ್ರಾಂ ವ ಸಬ್ದ್ ಉಚಾರಿನಾಸೆಂ, ಆನಿ ರಗ್ತೆ ಕರ್‍ಚ್ಯಾ ಇರಾದ್ಯಾನ್ ಖಂಚಿಯಿ ಆಸ್ತ್ ಸಂಪತ್ತ್ ವಿಕಾನಾತ್ಲ್ಲ್ಯಾಬರಿ ಪಳೆಂವ್ಚೆಂ, ಬಾಯ್ಲೆಚ್ಯಾ ರಕ್ಷಣೆಂತ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಕ್ ಬಲತ್ಕಾರಾನ್ ವ್ಹೊಡ್ನ್ ವ್ಹರ್‍ನ್

ವಚಾನಾಶೆಂ, ದುಸ್ರೆಂ ಕಾಜಾರ್ ಜಾಯ್ನಾಶೆಂ ಪಳೆಂವ್ಚೆಂ. ಹೆ ಸರ್ವ್ ಪರಿಹಾರ್ ಭಾಧ್ಯಿತ್ ವ್ಯಕ್ತಿಕ್ ಮೆಳಾಸೆಂ ಹೆಂ ಕಾನೂನ್ ರಕ್ಷಣ್ ದಿತಾ.

2. **ದುಡ್ವಾ ರುಪಾರ್ ಪರಿಹಾರ್:** ಭಾಧ್ಯಿತ್ ವ್ಯಕ್ತಿನ್ ಭೊರ್‌ಲ್ಲೊ ನಷ್ಟ್, ಆಸ್ಪತ್ರೆಚೊ ಖರ್ಚ್, ಜೀವನಾಂಶ್ (Maintenance) ಆನಿ ಇತರ್ ಖರ್ಚ್ ಭಾದರ್ ಹಾಡ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿನ್ ಪರಿಹಾರ್ ಜಾವ್ನ್ ದೀಂವ್ಕ್ ಕೋಡ್ತ್ ಹುಕುಂ ದಿತಾ.

3. ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಕ್ ಆವಯ್ಚ್ಯಾ ತಾಬೆಂತೂನ್ ವ್ಹೆಲಾಂ ತರ್, ಬಾಯ್ಲೆನ್ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಕ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ತಾಬೆಕ್ ಹಾಡುಂಕ್ ಮಾಂಡ್ಣಿಂ ಕರ್ಯೆತ್.

ಹ್ಯಾ ಕಾನೂನಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಬಾಯ್ಲೆನ್ ಆಪ್ಣಾಕ್ ಜಾಲ್ಲಿ ದೂಃಖ್ ಬೆಜಾರಾಯ್, ಮಾನಸಿಕ್ ದಗ್ದೊಣಿ, ಕಷ್ಟ್ ಆನಿ ಅವಶ್ಯ್ ವಸ್ತು ಜಾವ್ನಾಸ್ಚ್ಯಾ ಖಾಣ್, ರಾವುಂಕ್ ಘರ್, ನ್ಹೆಸೊಂಕ್ ವಸ್ತುರ್ ವದಗ್ಸುನ್ ದಿಂವ್ಚ್ಯಾಕ್ ಕೊಡ್ತಿಕ್ ಅರ್ಜಿ ದೀವ್ನ್ ಏಕಪಕ್ಷೀಯ್ ಆದೇಶ್ ದಿಂವ್ಚ್ಯಾಕ್ ವಿನಂತಿ ಕರ್ಯೆತ್.

ಕೊಡ್ತಿನ್ ದಿಲ್ಲೊ ಮಧ್ಯಂತರ್ ಆದೇಶ್ ಘೊವಾನ್ ಪಾಳಿನಾ ತರ್, ವ ಉಲ್ಲಂಘನ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾರ್ ತಸಲ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಕ್ ಏಕಾ ವರ್ಸಾಚಿ ಜೈಲಾ ಶಿಕ್ಷಾ ವ ರು.20,000/- ಧಂಡ್ ವ ದೊನೀ ಜ್ಯಾರಿ ಕರ್ಯೆತ್.

ಮನ್ಶಾ ಹಕ್ಕಾಂ ಕಾನೂನ್

'ಯುನ್ಯಾಟೆಡ್ ನೇಶನ್ಸ್'ಚ್ಯಾ ಖಂಚಾಯಿ ಘೋಷಣಾಂತ್, ವಾ ಒಪ್ಪಂದಾಂತ್ (ಸೊಲ್ಡ್ಲೊ) ಮನ್ಶಾ ಹಕ್ಕಾಂಚೊ ಅರ್ಥ್ ವಿವರಣ್ ದೀಂವ್ಕ್ನಾ. ಸಾಮಾನ್ಯ್ ಜಾವ್ನ್ ಮನ್ಶಾ ಹಕ್ಕಾಂ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಪ್ರಕೃತಿಂತ್ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ್ ಥರಾನ್ ಆಸ್ಚೆ ತಸಲಿಂ ಆನಿ ತಾಚೆ-ವಿಣೆಂ ಆಮ್ಕಾಂ ಮನ್ಶಾಂ ರಿತಿನ್ ಜಿಯೆಂವ್ಕ್ ಸಾಧ್ಯ್ ನಾ. ಪ್ರಾಕೃತಿಕ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ಚ್ಯಾ ಮನ್ಶಾ ಹಕ್ಕಾಂಕ್ ಮಾನ್ಯ್ ಕರ್ಚೆಂ ಮನ್ಶಾಂಚಿ ನಾಗರಿಕತಾ ಸುರು ಜಾಲ್ಲೆ ತಿತ್ಲಿ ಪುರ್ವಿಲ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ.

ಸಂಸಾರ್‌ಭರ್ ಮನ್ಶಾ ಹಕ್ಕಾಂಚೆಂ ಘೋಷಣ್ ಸರ್ವಾನುಮತೆನ್ ಸ್ವೀಕಾರ್ ಕರ್ನ್ ಯು.ಎನ್ ಅಸೆಂಬ್ಲಿನ್ 10-12-1948 ವೆರ್ ಉಗ್ತ್ಯಾನ್ ಜಾಹಿರ್ ಕೆಲೆಂ. ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್ ನಾಗರಿಕ್ ಆನಿ ರಾಜ್‌ಕೀಯ್ ಹಕ್ಕಾಂಚೆಂ ಘೋಷಣ್ 23-03-1976 ವೆರ್ ಜ್ಯಾರಿಯೆರ್ ಆಯ್ಲೆಂ. ಭಾರತ್ ರಾಷ್ಟ್ರ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್ ಮನ್ಶಾ ಹಕ್ಕಾಂಚ್ಯಾ ಸೊಲ್ಡ್ಯಾಕ್ ದಸ್ಕತ್ ಘಾಲ್ಲೊ ದೇಶ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ. 25-6-1993 ವೆರ್ ಚಲ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್ ಮನ್ಶಾ ಹಕ್ಕಾಂಚೊ ಸಮಾವೇಶ್ ಹಾಂಗಾ ಘೋಷಿತ್ ಕೆಲಾ ಕೀ ಮನ್ಶಾ ಹಕ್ಕಾಂ ಆನಿ ಮೂಳ್‌ಭೂತ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ ಸರ್ವ್ ನಾಗರಿಕಾಂಚೆಂ ಜಲ್ಮಾ-ಸಿದ್ಧ್ ಹಕ್ಕ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ಸರ್ಕಾರಾನ್ ಕಿತ್ಲ್ಯಾ ಮಟ್ಟಾರ್ ನಾಗರಿಕಾಚೆರ್ ಅಧಿಕಾರ್ ಚಲವ್ಯೆತ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಖಚಿತ್ ಜಾಲಾಂ ಜಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಮನ್ಶಾ ಹಕ್ಕಾಂಕ್ ಆತಾಂ ಜಾಯ್ ಪುರ್ತೊ ಗೌರವ್ ಆಸಾ ಮ್ಹಣ್ಯೆತ್.

ತರಿಪೂಣ್ ಭಾರತಾಂತ್ ತಶೆಂಚ್ ಸರ್ವ್ ಗಾವಾಂನಿಂ ಮನ್ಶಾ ಹಕ್ಕಾಂ ವಿಶಿಂ ಆಸಕ್ತ್ ಆನಿ ಕಳ್ವಳೆ ಚಡೊನ್ ಆಯ್ಲ್ಯಾತ್. ಬದ್ಲುನ್ ಯೆಂವ್ಚಿ ಸಾಮಾಜಿಕ್ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಚಡೊನ್ ಯೆಂವ್ಚೆ ಅಪ್ರಾದ್, ಹಿಂಸಾಚಾರಾ ವಿಶಿಂ ಗಮನ್ ದೀವ್ನ್ ಆತಾಂ ಚಾಲ್ತೆರ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಕಾನೂನಾಂಚೊ, ಕಾನೂನಾಂ ವಾಪಾರ್ಚ್ಯಾ ರಿತಿಚೊ, ನ್ಯಾಯಯುತ್ ಆಡಳಿತ್, ಚಡೀತ್ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಆನಿ ತಾಂಚೆರ್ ಪಾರದರ್ಶಕತಾ ಹಾಡವ್ನ್ ಸಮರ್ಥ್ ಆನಿ ನಿರೀಕ್ಷಿತ್ ಪರಿಣಾಮ್ ಹಾಡ್ಚೆ ತಸಲ್ಯೊ ಉಪಾಯ್ ರಿತಿ, ಆನಿ ತ್ಯಾ ಸಂಧರ್ಬಿಂ ವ್ಯವಹಾರ್ ಕಸೊ ಕರ್ಚೊ ಮ್ಹಳ್ಳೆ ವಿಶಿಂ ಸರ್ಕಾರ್ ಚಿಂತುನ್ ಆಸಾ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್ ಆನಿ ರಾಜ್ಯ್ ಮನ್ಶಾಂ ಹಕ್ಕಾಂಚೆಂ ಕಮಿಷನ್, ತಸೆಂಚ್ ಮನ್ಶಾ ಹಕ್ಕಾಂಚ್ಯೊ ಕೊಡ್ತಿ ಮನ್ಶಾಂ ಹಕ್ಕಾಂ ರಾಕುನ್ ವ್ಹರುಂಕ್ ಆನಿ ಹ್ಯಾ ವಿಶಿಂ ಸಂವಿಧಾನ್ ಬದ್ಧ್ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಕರುಂಕ್ ಮನ್ಶಾಂ ಹಕ್ಕಾಚೆಂ ಕಾನೂನ್ ಭಾರತಾಂತ್ 28-09-1993 ವೆರ್ ಜ್ಯಾರಿಯೆಕ್ ಆಯ್ಲೆಂ.

1. ಮಾನ್ಶಾ ಹಕ್ಕಾಂ ಹಾಚೊ ಅರ್ಥ್ ಕಿತೆಂ?

ಮಾನ್ಶಾ ಹಕ್ಕಾಂ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್, ಮನ್ಶಾಚ್ಯಾ ಜಿವಾಚಿಂ, ಸಮಾನತೆಚಿಂ, ಘನತೆ

ಗೌರವಾ ವಿಶಿಂ ಸಂವಿಧಾನ್ ಬದ್ಧ್ ಖಾತ್ರಿ ಕೆಲ್ಲಿಂ ವ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್ ಸೊಲ್ಲ್ಯಾ ದ್ವಾರಿಂ ಆಯಿಲ್ಲಿಂ ಆನಿ ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಕೊಡ್ತಿಂನಿಂ ಜ್ಯಾರಿ ಕರುಂಕ್ ಜಾಂವ್ಚೆ ತಸಲಿಂ ಜಾವ್ನಾಸಾತ್.

2. ಭಾರತಾಂತ್ ಮಾನ್ಯಾ ಹಕ್ಕಾಂ ವಿಶಿಂ ಇತಿಹಾಸ್ ಕಿತೆಂ ಮ್ಹಣ್ತಾ?

ಶೆಕ್ಡ್ಯಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಸಂಸಾರಾರ್ ಬಾಯ್ಲ್ ಮನ್ಶ್ಯಾಂಕ್ ಸರ್ವ್ ರಿತಿಂನಿ ನ್ಯಾಯ್ ನಿರಾಕರಣ್ ಕರ್ನ್ ಸಮಾಜಿಕ್, ಆರ್ಥಿಕ್ ಆನಿ ರಾಜಕೀಯ್ ಪೂಣ್ ದುರ್ಬಲ್/ಅಬಲ್ ಜಾತ್ ಮ್ಹಣೊನ್ ತಾಂಚೊ ದುರುಪಯೋಗ್, ನಿಂದನ್, ಶೋಷಣ್ ಆನಿ ಸ್ವಂತ್ ಗರ್ಜಾಂನಿ ಗಳ್ಸುನ್ ಉಪ್ರಾಂತ್ ತಾಂಕಾ ತಿರಾಸ್ಕಾರ್ ಕರ್ನ್ ತಾಣಿಂ ಅನೈತಿಕ್, ಅಲೆಮಾರಿ ಆನಿ ಸಾಂಡುನ್ ಘಾಲ್ಲ್ಯಾ ನಿರಾಧಾರಿಂಬರಿ ಸಗ್ಳಿ ಜೀಣ್ ಮರ್ತಾ ವರೇಗ್ ಖರ್ಚಿಜಾಯ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ. ಸ್ತ್ರೀಯೋ ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಜನಸಂಖ್ಯಾಚ್ಯಾ ಅರ್ಧ್ಯಾ ತಿತ್ಲ್ಯೊ ಆಸೊನ್, ದಾದ್ಲ್ಯಾಂ ಸಮಾಸಮ್ ಜಾವ್ನ್ ಭಾರತಾಕ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ ಹಾಡ್ಚ್ಯಾ ದಿಶೆನ್ ತಾಣಿಂಯಿ ತಾಂಚೆಂ ಬಲಿದಾನ್ ದಿಲಾಂ, ಆನಿ ವಾವ್ರ್ ಕೆಲಾ. ಪೂಣ್ ತಾಂಕಾಂ ತಾಂಚ್ಯಾ ಹಕ್ಕಾಂ ಥಾವ್ನ್ ವಂಚನ್ ಕರ್ನ್ ಅಮಾನುಷ್ ರಿತಿನ್ ನಿಂದನ್ ಕರ್ಚೆಂ ತಾಣಿಂ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಜಲ್ಮಾ ಥಾವ್ನ್ ಮರ್ಣಾ ಪರ್ಯಾಂತ್ ತಾಂಚ್ಯೊ ಚೂಕಿ ನಾಸ್ತಾಂ ಜಿಯೆಜಾಯ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ದೌರ್ಭಾಗ್ಯಚೊ ಅಭಿಪ್ರಾಯ್ ಆದಿಂ ಥಾವ್ನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊಕೀ ಸ್ತ್ರೀಯೊ ಮನ್ಶಾ ಜಾತಿಂತ್ ಸಕಯ್ಲ್ಯೊ ಪಂಗಡ್, ಏಕ್ ಅವ್ಮಾನಾಚಿ ಆನಿ ಅಪಹಾಸ್ಯಚಿ, ವಿನಿಮಯ್ ಕರ್ಚಿ ವಸ್ತ್, ಉಪಯೋಗ್ ಕರ್ಚೆ ತಸಲಿ ಆಸ್ತ್ ಆನಿ ಲೈಂಗಿಕ್ ತೃಪ್ತಿ ಆಪ್ಣಾಂವ್ಕ್ ಜಾಯ್ ಜಾಂವ್ಚಿ ಖೆಳ್ಚಿ ವಸ್ತ್ ಮ್ಹಣೊನ್ ಆದ್ಲೊ ಜುಡೊ-ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಪಂಗಡ್ ಚಿಂತಾಲೆ. ಸ್ತ್ರೀ ಖಂಚಾಯಿ ಘಡಿಯೆ ಚಾಬೊಂಕ್ ತಯಾರ್ ಆಸ್ಚಿ ವಿಕಾಚಿ ನಾಗಿನ್, ಅಧಾರ್ಮಿಕ್ ಅರಬ್ ಸ್ತ್ರೀಯೆಕ್ ಭುತಾಚಿ ಚಾಟಿ ಮ್ಹಣ್ತಾಲೆ. ಭಾರತೀಯ್ ಸ್ತ್ರೀಯಾಂಕ್ ಸಮಾಜಿಚೆಂ ಪಾಪ್ ಘೊವಾಚ್ಯಾ ಮೊಡ್ಯಾ ಸಂಗಿಂ ಹುಲ್ಪಾಂವ್ಚೆಂ ಮ್ಹಣ್ ಚಿಂತಾಲೆ. ಆಯ್ಚ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ಸ್ತ್ರೀಯಾಂನಿ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಸಾಮಾಜಿಕ್ ಬಂಧಡೆ, ಸಾಂಖ್ಳಿ ತುಟಯ್ಲ್ಯಾತ್. ಕಾಂಯ್ಚ್ ಭಿರಾಂತ್ ಆನಿ ಕೊಣಾಯ್ಚಿ ಸಹಾಯ್ ನಾಸ್ತಾಂ ಸಮಕಾಲೀನ್ ಸವಾಲ್, ಸ್ಪರ್ಧ್ಯಾಕ್ ತಯಾರ್ ಆಸಾತ್. ಸಂಸಾರ್‌ಭರ್ ಮಾರ್ಚ್ 8 ತಾರಿಕ್ ಸಮಾನತಾ ಹಕ್ಕಾಂ ಸ್ತ್ರೀಯಾಂಚೊ ಘನತೆ ಗೌರವ್ ಆನಿ ತಾಂಚಿ ಆರ್ಥಿಕ್ ಸಮಾಜಿಕ್, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹ್ಯಾ ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ್ ಸಂಸಾರಾಚ್ಯಾ ದೃಷ್ಟೆನ್ ಕಿತೆಂ ಸಾಧನ್ ಕೆಲಾಂ? ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ವಿಶಿಂ ಆಚರಣ್ ಕರ್ತಾತ್.

ಸಂಸಾರ್‌ಭರ್ ಸ್ತ್ರೀಯೊ ದಾದ್ಲ್ಯಾ ಪ್ರಧಾನ್ ಸಮಾಜಿಂತ್ ಹಿಂಸಾಚಾರಾಕ್ ಆನಿ ಶೋಷಣೆಕ್ ಒಳಗ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯೊ ಭೊಳ್ಯೊ ಶೆಳಿಯೊ ಜಾವ್ನಾಸಾತ್. ಆಮ್ಚಿ ರಿತಿ ರಿವಾಜಿಂಚಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಆನಿ ಹಾಂಗಾಸರ್ ಸ್ತ್ರೀಯೊ ಸಮಾಜಿಕ್, ಆರ್ಥಿಕ್, ದೈಹಿಕ್, ಮಾನಸಿಕ್, ಲೈಂಗಿಕ್ ಶೋಷಣಾಕ್ ಆದಿಂ ಥಾವ್ನ್ ವಳಗ್ ಜಾಲ್ಯಾತ್. ಜಾಂವ್ಕ್ ಪುರೊ ಥೊಡೆ ಪಾಪ್ಪಿಂ ಧರ್ಮಾಚ್ಯಾ ನಾಂವಾರ್, ಥೊಡೆ ಪಾಪ್ಚಿಂ ಧರ್ಮ್

ಗ್ರಂಥಾಚ್ಯಾ ಲಿಖ್ಣೆಧ್ವಾರಿಂ ಆನಿ ಥೊಡೆ ಪಾವ್ಚಿಂ ಸಾಮಾಜಿಕ್ ಬಂಧಡೆ ವರ್ವಿಂ (೧೩). ಭಾರತಾಚೆಂ ಸಂವಿಧಾನ್ ಅಸ್ಥಿತ್ವಕ್ ಯೆಂವ್ಚ್ಯಾ ಆದಿಂ ದಾದ್ಲ್ಯಾ ಆನಿ ಸ್ತ್ರೀಯೆ ಮಧೆಂ ಸಮಾನತಾ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಕಿತೆಂ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾಚೊ ಅರ್ಥ್‌ಚ್ ಕಳಿತ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲೊ. ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಸಂವಿಧಾನಾಚೆಂ ಪ್ರಸ್ತಾವನ್ ಜೆಂ ಹ್ಯಾ ರಾಷ್ಟ್ರಾಚೆಂ ಅತೀ ಉನ್ನತ್ ಕಾನೂನ್ ಭಾಸಾಯ್ತಾ. ಹ್ಯಾ ದೇಶಾಚ್ಯಾ ಸರ್ವ್ ನಾಗರಿಕಾಂಕ್ ಆನಿ ಸ್ತ್ರೀಯಾಂಕ್ ಕುಡ್ಸುನ್ ನ್ಯಾಯ್-ಸಾಮಾಜಿಕ್, ಆರ್ಥಿಕ್ ಆನಿ ರಾಜಕೀಯ್, ಉಲಂವ್ಚೆಂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್, ಅಭಿಪ್ರಾಯ್ ಉಚಾರ್ಚಿ, ಪಾತ್ಯೆಣಿ, ವಿಶ್ವಾಸ್ ಆನಿ ಆಚರಣ್, ಸಮಾನ್ ಸ್ಥಾನ್‌ಮಾನ್ ಆನಿ ಆವ್ಕಾಸ್, ಸಮಾನ್ ಉದ್ದೇಶ್ ಪ್ರಚಾರ್ ಕರ್‍ನ್ ಮನ್ಶ್ಯಾ ಗೌರವಾಕ್ ಅಶ್ವಾಸನ್ ದಿಂವ್ಚೆಂ.

ಮನ್ಶ್ಯಾ ಸ್ವತಂತ್ರಚೆಂ ಹಕ್ಕ್ ಏಕ್ ಬೋವ್ ಭಾಗೆವಂತ್ ಹಕ್ಕ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ತ್ಯಾ ದೆಕುನ್ ಕಾನೂನ್ ಸಮ್ಮತಿ ನಾಸ್ತಾಂ ಹೆಂ ಹಕ್ಕ್ ನಿರ್ಭಂಧ್ ಕರ್ಚೆಂ ಸಾರ್ಕೆಂ ನಹಿಂ. ಏಕ್ ಫಳಾಭರಿತ್ ಆನಿ ಅರ್ಥಾಭರಿತ್ ಜೀವನ್ ಪಯ್ಲೆಂಚ್ ಚಿಂತ್‌ಲ್ಲೆಂ ಸರ್ವ್ ಗೌರವ್, ಮರ್ಯಾದ್, ಭಲಾಯ್ಕಿ ಆನಿ ಬೊರೆಂಪಣ್ ಆಧುನಿಕ್ ಜೀವನ್‌ಕ್ರಮಾ ವಿಶಿಂ ಮನ್ಶ್ಯಾ ಗೌರವಾಕ್ ಭಾದಕ್ ಕರ್ಚೆಂ, ನಿವ್ರಾಂವ್ಕ್ ಸಾಧ್ಯ ಆಸ್ಚೆ ತಸಲಿ ಚಿತ್ರಹಿಂಸಾ ಆನಿ ಮನ್ಶ್ಯಾಕ್ ಮನ್ಶ್ಯಾತಿಚ್ಯಾಕೀ ಕೀಳ್ ರೀತಿರ್ ಲೆಕ್ಚೆಂ ಕ್ರಮ್ ರಹಿತ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ಆನಿ ಹೆಂ ಖಂಚಾಯೀ ಧರ್ಮಾಂನಿ ಮ್ಹನ್ಶ್ಯಾಚೆಂ ನಡ್ತೆಂ ಮ್ಹಣೊಂಕ್ ಜಾಯ್ನಾಂ.

ದುಸ್ರ್ಯಾ ಮಹಾ ಝುಜಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಮಾನ್ಶ್ಯಾ ಹಕ್ಕಾಂ ವಿಶಿಂ ಮನ್ಶ್ಯಾಂಕ್ ಚಡ್ ಆನ್ಭೋಗ್ ಜಾಲಾ. ದುಸ್ರ್ಯಾ ಮಹಾ ಝುಜಾ ವೆಳಿಂ ಮನ್ಶ್ಯಾಕುಳಾ ವಿರುದ್ಧ್ ಆನಿ ಮಾನ್ಶ್ಯಾಂ ಹಕ್ಕಾಂ ನಾಸ್ ಜಾಂವ್ಚ್ಯಾ ರಿತಿನ್ ಆಧಾರ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ, ಉಬ್ದೆಸ್ ಹಾಡ್ಚೆ ತಸಲ್ಯಾ ಅಫ್ರಾದಾಂ ವಿಶಿಂ ಮನ್ಶ್ಯಾಕ್ ಧಖೊ ಬಸ್‌ಲ್ಲೊ. ಜರ್ಮನಿಚ್ಯಾ ನಾಝಿ ಅಧಿಕಾರಿಂಚ್ಯಾ ಕಾನೂನಿ ವಿರೋಧ್ ಕೃತ್ಯಾಂಕ್ ಮನ್ಶ್ಯಾಕುಳ್ ಗುಪಿತ್ ತರೀ ಸಾಕ್ಸ್ ಜಾಲಾಂ. ಮನ್ಶ್ಯಾ ಮೊಲಾಂ ಗೌರವ್ ಆನಿ ಬೊರೆಂ ನಡ್ತೆಂ ರಾನ್ವಟ್ ಮನ್ಶ್ಯಾಂ ಪರಿ ವದ್ಧ್ ಕೆಲ್ಲೆಂ. ಲೊಕಾಚೆಂ ಹಕ್ಕಾಂ ತ್ಯಾ ವೆಳಾಚಿ ಗರ್ಜ್ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಪರಿಂ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್ ಶಾಂತಿ ಆನಿ ಭದ್ರತಿ ಸ್ಥಾಪನ್ ಕೆಲ್ಲಿ. ಅಧ್ಯಕ್ಷ್ ಫ್ರಾಂಕ್ಲಿನ್ ಡಿ' ರೂಸ್‌ವೆಲ್ಟ್ ಹಾಣೆ 6-1-1941ವೆರ್ ಚಾರ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ ಸೂತ್ರಾಂಚೆಂ ಘೋಷಣ್ ಕೆಲ್ಲೆಂ. ತಿಂ ಜಾವ್ನಾಸಾತ್:

(1) ಉಲವ್ಣ್ಯಾಚೆಂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್, (2) ಧರ್ಮಾಚರಣಾಚೆಂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್, (3) ಆಪೇಕ್ಷಚೆಂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ (4) ಭಿರಾಂತೆ ವಿರೋಧ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್. ಅಧ್ಯಕ್ಷನ್ ಸಾಂಗ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರಚೊ ಅರ್ಥ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ ಮನ್ಶ್ಯಾ ಹಕ್ಕಾಂಚ್ಯಾ ಮೇಳ್ಫಂಕ್ತಿಕ್ ಆಮಿ ಆಧಾರ್ ದೀಜಾಯ್. ಕೋಣ್ ಹ್ಯಾ ವಿಶಿಂ ಕಾಮ್ ಕರ್‍ನ್ ಹಿಂ ಹಕ್ಕಾಂ ಆಸಾ ಕರುಂಕ್ ಪೆಚಾಡ್ತಾತ್‌ಗೀ ತಾಂಕಾಂ ಆಮಿ ಸಹಾಕಾರ್ ದೀಜಾಯ್.

ಮನ್ಶಾ ಹಕ್ಕಾಂಚೆಂ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ್ ಘೋಷಣ್ 1948 ಕಿತೆಂ ಸಾಂಗ್ತಾ?

1. ಸರ್ವ್ ಮನಿಸ್ ಜೀವಿ ಸಮಾನ್ ಗೌರವ್ ಆನಿ ಹಕ್ಕಾಂನಿ ಜಲ್ಮಾಲ್ಯಾತ್.
2. ಹ್ಯಾ ಘೋಷಣಾಂತ್ ಸಾಂಗ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಸರ್ವ್ ಹಕ್ಕಾಂಕ್ ಆನಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರಾಕ್ ಸರ್ವಾಂಕ್ ಅಧಿಕಾರ್ ಆಸಾ ಜಾತ್, ಭೇದ್, ರಂಗ್, ಭಾಸ್, ಧರ್ಮ್, ರಾಜಿಕೀಯ್, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್, ಸಾಮಾಜಿಕ್, ಜಲ್ಮ್ ವ ದುಸ್ರ್ಯಾ ಗೌರವಾ ವಿಣೆಂ ಸರ್ವಾಂಕ್ ಹ್ಯಾ ಘೋಷಣಾಂತ್ ಸಾಂಗ್‌ಲ್ಲಿಂ ಹಕ್ಕಾಂ ಆಸಾ ಕೆಲ್ಯಾಂತ್.
3. ಸರ್ವಾಂಕ್ ಜೀವನ್, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ ಆನಿ ಮನ್ಶಾ ಭದ್ರತೆಚೆಂ ಹಕ್ಕ್ ಆಸಾ
4. ಕೊಣಾಯ್ಕಿ ಗುಲಾಮಾಪರಿಂ ದವರುಂಕ್ ನಜೊ ಆನಿ ಗುಲಾಮ್‌ಗಿರಿ ಹರ್ಯೆಕಾ ರಿತಿನ್ ನಿಷಿದ್ಧ್ ಕೆಲ್ಯಾ.
5. ಕೊಣ್ಯಾಯ್ಕಿ ಚಿತ್ರಹಿಂಸಾ, ಕ್ರೂರ್, ಅಮಾನುಷ್ ರಿತಿನ್ ವ ಲ್ಹಾನ್ ಕರ್ಚೆ ರಿತಿನ್ ಸಜಾ ದೀಂವ್ಕ್ ನಜೊ.
6. ಸರ್ವಾಂಕೀ ಸರ್ವ್ ಜಾಗ್ಯಾಂನಿ ಕಾನೂನ್ ರಿತಿನ್ ಮನ್ಶಾ ಬರಿ, ವಳ್ಕುಂಚೆಂ ಹಕ್ಕ್ ಆಸಾ.
7. ಸರ್ವಾಂ ಕಾನೂನಾ ಹುಜ್ರಿಂ ಸಮಾನ್ ಆನಿ ಸರ್ವಾಂಕೀ ಪಕ್ಷಪಾತ್ ನಾಸ್ತಾಂ ಸಮಾನ್ ಕಾನೂನಿ ರಕ್ಷಣ್ ಆಸಾ.
8. ಹರ್ಯೆಕ್ಲ್ಯಾಕ್ ಕಾನೂನಾ ಪ್ರಕಾರ್ ವ ಸಂವಿಧಾನ್‌ಬದ್ಧ್ ಮೂಳ್‌ಭೂತ್ ಹಕ್ಕಾಂ ಉಲ್ಲಂಘನ್ ಕರ್ನ್ಶೆಂ ಸಮರ್ಥ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲಾ ಥಾವ್ನ್ ರಕ್ಷಣ್ ಆಸಾ.
9. ಕೊಣಾಯ್ಕಿ ನಿರಂಕುಶ್ ಬಂಧನ್ ಜೈಲಾಂತ್ ವ ಇತರ್ ಜಾಗ್ಯಾಂನಿ ದವ್ರುಂಕ್ ನಜೊ.
10. ಕೊಣಾಯ್ ವಿಶಿಂ ಕಸಲೊಯ್ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಅಪ್ರಾದ್ ಆಸಾ ತರ್ ತಾಕಾ ಸಮಾನ್ ರೀತಿನ್ ನ್ಯಾಯ್‌ಯುತ್ ವಿಚಾರಣ್ ಸ್ವತಂತ್ರ್ ಆನಿ ಅವಿರೋಧ್ ರೀತಿನ್ ಕರ್ನ್ ತಾಚಿಂ ಹಕ್ಕಾಂ ಆನಿ ಕರ್ತವ್ಯ್ ಮಾನುನ್ ಘೆಜಾಯ್.
11. ಕೊಣಾಕ್‌ಚ್ ಧಂಡನೀಯ್ ಅಪ್ರಾದ್ ಆಧಾರ್ಲ್ಲಾ ಮ್ಹಣ್ ಆರೋಪಣ್ ಕೆಲ್ಲೊ ಅಪ್ರಾದಿ ಮ್ಹಣ್ ಘೋಷಣ್ ಕರ್ತಾ ವರೇಗ್ ಕಾನೂನಾ ಪ್ರಕಾರ್ ನಿರಾಪ್ರಾಧಿ ಮ್ಹಣ್ ಲೆಕುನ್ ತಾಚ್ಯಾ ತಸ್ಕೆ ಸಂಭಂಧಿಂ ಗರ್ಜ್ ಆಸ್ಚಿ ಭದ್ರತಾ ದೀಜಾಯ್.
12. ಕೊಣಾಯ್ಕಿ ಕ್ರಮ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಪರಿಂ ತಾಚ್ಯಾ ಖಾಸ್ಗಿಪಣಾಕ್ ಕುಟ್ಮಾ ಘರಾಕ್, ಪತ್ರ್ ವ್ಯವಹಾರಾಕ್ ವ ತಾಚ್ಯಾ ಘನತೆ, ಗೌರವಾಕ್ ಅಪಾಯ್ ಹಾಡುಂಕ್ ನಜೊ ಹರ್ಯೆಕ್ಲ್ಯಾಕ್ ಕಾನೂನಾ ಥಾವ್ನ್ ಹ್ಯಾ ವಿಶಿಂ ರಕ್ಷಣ್ ಆಸಾ.

3. ಹರ್ಯೆಕಾ ರಾಷ್ಟ್ರಾಚ್ಯಾ ಗಡಿ ಭಿತರ್ ರಾಂವ್ಚೆ ಆನಿ ಭಂವ್ಚೆಂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ ಹರ್ಯೆಕ್ಲ್ಯಾಕ್ ಆಸಾ.

4. ಹರ್ಯೆಕ್ಲ್ಯಾಕ್ ದುಸ್ರ್ಯಾ ರಾಷ್ಟ್ರಾಂತ್ ಶಿಕ್ಷಾ ಚುಕೊಂವ್ಚೆಂ, ರಕ್ಷಣ್ ಕಾಣ್ಘೆಂವ್ಚೆಂ ಹಕ್ಕ್ ಆಸಾ.

5. ಹರ್ಯೆಕ್ಲ್ಯಾಕ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಚೆಂ ಹಕ್ಕ್ ಆಸಾ.

6. ಪ್ರಾಯ್ ಭರ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಚೆಡ್ಯಾ ಆನಿ ಚೆಡ್ವಾಕ್ ಜಾತ್, ಕಾತ್, ಗಾಂವ್, ಧರ್ಮ್ ಲೆಕಿನಾಸ್ತಾಂ ಕಾಜಾರ್ ಜಾವ್ನ್ ಕುಟಾಮ್ ರಚನ್ ಕರ್ಚೆಂ ಹಕ್ಕ್ ಆಸಾ. ತಾಂಕಾಂ ಕಾಜಾರಾ ವೆಳಿಂ ಆನಿ ಕಾಜಾರ್ ಮೊಡ್ಚಾ ವಿಶಿಂ ಸಮಾನ್ ಹಕ್ಕ್ ಆಸಾ.

7. ಹರ್ಯೆಕ್ಲ್ಯಾಕ್ ಆಸ್ತ್ ಸಂಪತ್ತ್ ಸ್ವಂತಾಕ್ ಆಪ್ಣಾಂವ್ಚೆಂ ವ ದುಸ್ರ್ಯಾಂ ಸಾಂಗಾತಾ ಆಪ್ಣಾಂವ್ಚೆಂ ಹಕ್ಕ್ ಆಸಾ.

8. ಹರ್ಯೆಕ್ಲ್ಯಾಕ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯ್ ಉಚಾರ್ಚೆಂ, ಧರ್ಮ್‌ಸಾಕ್ಷಿ ಆನಿ ಧರ್ಮ್ ಆಚರಣ್ ಕರ್ಚೆಂ ಧರ್ಮಾಂತ್ ಬದ್ಲಾವಣ್ ಕರ್ಚೆಂ (change) ಹಕ್ಕ್ ಆಸಾ.

9. ಹರ್ಯೆಕ್ಲ್ಯಾಕ್ ಶಾಂತಿ ಸಮಾಧಾನೆನ್ ಸಾಂಗಾತಾ ಮೆಳ್ಚೆಂ ಆನಿ ಜಿಯೆಂವ್ಚೆಂ ಹಕ್ಕ್ ಆಸಾ.

10. ಹರ್ಯೆಕ್ಲ್ಯಾಕ್ ತಾಚ್ಯಾ ರಾಷ್ಟ್ರಾಚಾ ಸರ್ಕಾರಾಂತ್ ಸೀದಾ ವ ವಿಂಚುನ್ ಯೆಂವ್ಚ್ಯಾ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಂ ಪರಿಂ ಭಾಗ್ ಘೆಂವ್ಚೆಂ ಹಕ್ಕ್ ಆಸಾ.

11. ಹರ್ಯೆಕ್ಲ್ಯಾಕ್ ಸಮಾಜೆಚೊ ಭಾಗ್ ಜಾವ್ನ್ ಸಮಾಜೆ ಥಾವ್ನ್ ಭದ್ರತಿ ಘೆಂವ್ಚೆಂ ಹಕ್ಕ್ ಆಸಾ. ತಶೆಂಚ್ ಸರ್ಕಾರಾಚ್ಯಾ ಎಕ್ವಟ್ ಆನಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಾಂ ಪ್ರಕಾರ್, ಆರ್ಥಿಕ್, ಸಮಾಜಿಕ್ ಮನೋರಂಜನ್ ಹಕ್ಕಾಂ ಗರ್ಜ್ ಆಸ್ಚಾ ರಿತಿನ್ ತಾಚ್ಯಾ ಮರ್ಯಾದಿಕ್ ಘನತೆಕ್ ಊಣ್ ಯೇನಾಶೆಂ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ್ ಸುಧಾರಣ್ ಕರುಂಕ್ ಹಕ್ಕ್ ಆಸಾ.

12. ಹರ್ಯೆಕ್ಲ್ಯಾಕ್ ಕಾಮ್ ಕರುಂಕ್, ತಾಕಾ ಜಾಯ್ ಆಸ್ಚೆಂ ಕಾಮ್ ವಿಂಚುಂಕ್, ಗರ್ಜ್ ಆಸ್ಚಿಂ ಕಾಮಾಚಿಂ ಅವಶ್ಯಕತಾಂ ಆನಿ ಕಾಮಾ ಥಾವ್ನ್ ರಕ್ಷಣ್ ಆಪ್ಣಾಂವ್ಚೆಂ ಹಕ್ಕ್ ಆಸಾ.

13. ಹರ್ಯೆಕ್ಲ್ಯಾಕ್ ಕಾಮಾ ಮಧೆಂ ವಿರಾಮ್, ಕಾಮ್ ಕರ್ಚ್ಯೊ ವೇಳ್ ಆನಿ ಗರ್ಜೆಚೊ ಸಾಂಬಾಳ್ ದೀವ್ನ್ ರಜಾ ಘೆಂವ್ಚೆಂ ಹಕ್ಕ್ ಆಸಾ.

14. ಹರ್ಯೆಕ್ಲ್ಯಾಕ್ ಜಿಯೆಂವ್ಚ್ಯಾ ಮಟ್ಟಾಕ್ ಭಲ್ಯಾಕಿ ತಾಕಾ ಆನಿ ತಾಚ್ಯಾ ಕುಟ್ಮಾಚ್ಯಾ ಬೊರೆಪಣಾಕ್, ಖಾಣ್, ನ್ಹೆಸಾಣ್, ಘರ್, ವೈದ್ಯಕೀಯ್ ಸವ್ಲತಾ ಗರ್ಜ್ ಆನಿ

ಸಮಾಜ್ ಸೆವಾ, ಕಾಮ್ ನಾತ್ಲ್ಲ್ಯಾ ವೆಳಾ ಭದ್ರತಿ, ಹುಶಾರ್ ನಾತ್ಲ್ಲ್ಯಾ ವಗ್ತಾ, ಜಿವಾಂತ್ ಊಣ್ ಫಡ್ಲ್ಯಾರ್, ಬಾಯ್ಲ್ ಮೆಲ್ಲ್ಯಾ ವಗ್ತಾ, ಮ್ಹಾತಾರ್ಯಾ ಪ್ರಾಯೆರ್ ಜಿಯೆಂವ್ಕ್ ಸಾಧ್ಯ್ ನಾತ್ಲ್ಲ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ಭದ್ರತಿ ವಿಚಾರ್ಚೆಂ ಹಕ್ಕ್ ಆಸಾ.

25. ಹರ್ಯೆಕ್ಲ್ಯಾಕ್ ಧರ್ಮಾರ್ಥ್ ಆನಿ ಕಡ್ಡಾಯ್ ಪ್ರ್ಯಾಮರಿ ಶಿಕಾಪ್ ತಶೆಂಚ್ ತಾಂತ್ರಿಕ್ ಆನಿ ಪ್ರೊಫೆಶನಲ್ (ವ್ರತ್ತಿಪರ್) ಶಿಕ್ಪಾಚಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಸಾಂಗಾತಾ ಊಂಚ್ಲೆಂ ಶಿಕಾಪ್ ಹರ್ಯೆಕ್ಲ್ಯಾಕ್ ಮೆರಿಟಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಮೆಳ್ಚೆ ಬರಿ ಜಾಯ್ಜಾಯ್.

26 ಹರ್ಯೆಕ್ಲ್ಯಾಕ್ ಸಮುದಾಯೆಚ್ಯಾ ಕಾರ್ಯ್ಯಾಂನಿಂ ಭಾಗ್ ಘೆಂವ್ಕ್, ಮನೋರಂಜನ್ ಸುಖ್ ಭೊಗುಂಕ್ ಆನಿ ವಿಜ್ಞಾನಾಚ್ಯಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಚೊ ಲಾಬ್ ಜೊಡ್ಚೆಂ ಹಕ್ಕ್ ಆಸಾ

27. ಹರ್ಯೆಕ್ಲ್ಯಾಕ್ ಸಮಾಜಿಕ್ ಆನಿ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್ ಆದೇಶಾ ಪ್ರಕಾರ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ ಆನಿ ಹಕ್ಕಾಂ ವಿಶಿಂ ಅರ್ಥ್ ಕರ್ನ್ ಘೆಂವ್ಚೆಂ ಹಕ್ಕ್ ಆಸಾ.

28 ಹರ್ಯೆಕ್ಲ್ಯಾಕ್ ಸಮಾಜೆ ಥಂಯ್ ಜವಾಬ್ಧಾರಿ ಆಸಾ ತ್ಯಾ ವರ್ವಿಂ ಮಾತ್ರ್ ತಾಚಿ ಆನಿ ತಾಚ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಾಚಿ ಅಭಿವೃದ್ದಿ ಜಾಂವ್ಕ್ ಸಾಧ್ಯ್ ಜಾತಾ.

ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್ ನಾಗರಿಕ್ ಆನಿ ರಾಜಿಕೀಯ್ ಹಕ್ಕಾಂ ಸೊಲ್ಲೊ 1966 ಸಾಂಗ್ತಾ ಕೀ:

1. ಸರ್ವ್ ಲೊಕಾಂಕ್ ತಾಂಚೆ ಸ್ವಂತ್ ನಿರ್ಧಾರ್ ಕರ್ಚೆಂ ಹಕ್ಕ್ ಆಸಾ. ತ್ಯಾ ಹಕ್ಕಾ ನಿಮ್ತಿಂ ತಾಂಚೆಂ ರಾಜಕೀಯ್ ಗೌರವ್ ಆನಿ ಕಾಂಯ್ ಆಡ್ಕಳ್ ನಾಸ್ತಾಂ ಆರ್ಥಿಕ್ ಸಮಾಜಿಕ್ ಆನಿ ಸಾಂಸ್ಕ್ರತಿಕ್ ಅಭಿವೃದ್ದಿ ಕರ್ಯೆತ್.

2. ಹ್ಯಾ ಸೊಲ್ಲ್ಯಾಕ್ ಒಳಗ್ ಜಾಲ್ಲಿಂ ರಾಷ್ಟ್ರಾಂ ಭಾಸಾವ್ಣಿ/ಭರ್ವಸೊ ದಿತಾತ್ ಕೀ ತಾಂಚ್ಯಾ ಗಡಿ ಭಿತರ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ನಾಗರಿಕಾಂಕ್ ಮರ್ಯಾದ್ ದಿತಾತ್. ಆನಿ ಹ್ಯಾ ಸೊಲ್ಲ್ಯಾ ಪ್ರಕಾರ್ ದಿಲ್ಲಿಂ ಹಕ್ಕಾಂ ದಿತಾತ್, ರಾಜಿಕೀಯ್ ವ ದುಸ್ರ್ಯಾ ರಿತಿರ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್ ವ ಸಮಾಜಿಕ್ ರಿತಿನ್ ಆಸ್ತಿಚೆಂ, ಜಲ್ಮಾಚೆಂ ವ ದುಸ್ರ್ಯಾ ಗೌರವಾಚೆಂ ಹಕ್ಕ್ ಹಾಂಕಾಂ ಆಸಾ.

3. ರಾಷ್ಟ್ರಾಂ ಹ್ಯಾ ಸೊಲ್ಲ್ಯಾ ಪ್ರಕಾರ್ ನಾಗರಿಕ್ ಆನಿ ರಾಜಕೀಯ್ ಹಕ್ಕಾಂ ಸರ್ವ್ ಸ್ತ್ರೀಯಾಂಕ್ ಆನಿ ದಾದ್ಲ್ಯಾಂಕ್ ಮೆಳ್ಚೆ ಬರಿ, ಆನಿ ತಾಣಿಂ ತಿಂ ಅನ್ಭೋಗ್ಸುಂಚೆಪರಿ ಪಳೆಯ್ತಾತ್.

4. ಸಾರ್ವಜನಿಕ್ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಆಸ್ತಾನಾ ಮ್ಹನ್ಯಾಚ್ಯಾ ಜಿವಾಕ್ ಆನಿ ರಾಷ್ಟ್ರಾಚ್ಯಾ ಆಸ್ಥಿಕ್ ಆನಿ ಹೆಂ ಘೋಷಣ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ವಗ್ತಾ ಸರ್ವ್ ರಾಷ್ಟ್ರಾಂ ಹಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಪಾಳುಂಕ್ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್ ಕಾನೂನಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಜಾತ್, ಕಾತ್, ಧರ್ಮ್,

ಭಾಸ್ ಆನಿ ಸಮಾಜಿಕ್ ಸಂಭಂಧ್ ಹ್ಯಾ ವಿಶಿಂ ಪಕ್ಷಪಾತ್ ಕರ್‍ನಾಸ್ತಾಂ ಕಾಮ್ ಕರಿಶೆಂ ಪಳೆಯ್ತಾತ್.

ಹರ್‍ಯೆಕಾ ಮನ್ಶ್ಯಾಕ್ ಜಿಯೆಂವ್ಚೆಂ ಹಕ್ಕ್ ಆಸಾ ಆನಿ ತೆಂ ಹಕ್ಕ್ ಕಾನೂನಾ ಧ್ವಾರಿಂ ರಕ್ಷಣ್ ಕರಿಜಾಯ್. ಕೊಣಾಯ್ಕಿ ಜಿಯೆಂವ್ಚ್ಯಾ ಹಕ್ಕಾ ಥಾವ್ನ್ ವಂಚಿತ್ ಕರುಂಕ್ ನಜೊ.

ಕೊಣಾಯ್ಕಿ ಚಿತ್ರಹಿಂಸಾ ದಿಂವ್ಚಿ, ಅಮಾನುಷ್ ರಿತಿನ್ ಚಲಂವ್ಚೆಂ, ವ ಶಿಕ್ಷಾ ದಿಂವ್ಚಿ ನಹಿಂ. ಎಕಾ ಮನ್ಶ್ಯಾಚ್ಯಾ ಖುಶೆ ವಿರೋಧ್ ತಾಕಾ ವೈಧ್ಯಕೀಯ್ ವ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ್ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ್ ಪರೀಕ್ಷೆಕ್ ವಳಗ್ ಕರುಂಕ್ ನಜೊ.

ಖಂಚಾಯಿ ಮನ್ಶ್ಯಾಂಕ್ ಜೀತದಾಳ್ ಕರ್‍ಚೆಂ ನಹಿಂ, ಆನಿ ಸರ್ವ್ ಥರಾಂಚಿ ಜೀತ್‍ದಾಳ್ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ನಿರ್ಬಂಧಿತ್ ಕೆಲ್ಯಾ.

ಹರ್‍ಯೆಕ್ಲ್ಯಾಕ್ ಸ್ವತಂತ್ರ್ ಆನಿ ಮನ್ಶ್ಯಾ ಜೀವಾ ಭದ್ರತೆಚೆಂ ಹಕ್ಕ್ ಆಸಾ. ಕೊಣಾಯ್ಕಿ ನಿರಂಕುಶ್ ರಿತಿನ್ ಬಂಧನ್ ಕರ್‍ಚೆಂ ವ ಜೈಲಾಂತ್ ದವರ್‍ಚೆಂ ಆಡ್ವಾರ್‍ಲ್ಲಾಂ. ಕಾನೂನಾ ವಿರೋಧ್ ಕೊಣಾಯ್ಕಿ ತಾಚೆಂ ಸ್ವಂತ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ ಭಗುಂಕ್ ಆಡ್ಕಳಿ ಹಾಡ್ಚೆಂ ಸಾರ್ಕೆಂ.

ಕೊಣಾಕ್ ತಾಂಚ್ಯಾ ಸ್ವತಂತ್ರಾ ಥಾವ್ನ್ ವಂಚಿತ್ ಕೆಲಾಂಗೀ ತಾಂಕಾಂ ಮಾನವತಾ ರಿತಿನ್, ಮರ್‍ಯಾದ್ ದೀವ್ನ್ ಮನ್ಶ್ಯಾ ಜೀವಾಕ್ ಗೌರವ್ ದೀವ್ನ್ ಪಳೆಯ್ಜಾಯ್.

ಕೊಣೆಂಯಿ ಸಾಂಗ್‍ಲ್ಲೆಂ ಉತಾರ್ ಪಾಳುಂಕ್‍ನಾ ವ ಸಾಂಗ್‍ಲ್ಲೆಂ ಕಾಮ್ ಕರುಂಕ್ ನಾ ಮ್ಹಣ್ ಶಿಕ್ಷಾ ದಿಂವ್ಚೆಂ ನಹಿಂ.

ಹರ್‍ಯೆಕ್ಲ್ಯಾಕ್ ತ್ಯಾ ದೇಶಾಚ್ಯಾ ಗಡಿ ಬಿತರ್ ಜಾಯ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾಕ್ ಪಯ್ಣ್ ಕರುಂಕ್ ಆನಿ ತಾಚೆಂ ವಸ್ತೆ ಘರ್ ವಿಂಚ್ಚೆಂ ಹಕ್ಕ್ ಆಸಾ.

ಏಕ್ ದುಸ್ಮಾನ್ ರಾಷ್ಟ್ರಾಚೊ ವ್ಯಕ್ತಿ ಕಾನೂನಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಹ್ಯಾ ಸೊಲ್ಲ್ಯಾಕ್ ವಳಗ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ರಾಷ್ಟ್ರಾಂತ್ ಆಸಾ ತರ್ ತಾಕಾ ಕಾನೂನಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಥಂಯ್ ಥಾವ್ನ್ ಗಡಿಪಾರ್ ಕರಿಜಾಯ್.

ಕೋಡ್ತಿ ಆನಿ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲಾ ಹುಜ್ರಿಂ ಸರ್ವ್ ನಾಗರಿಕ್ ಸಮಾನ್ ಜಾವ್ನಾಸಾತ್.

ಖಂಚೆಂಯಿ ಕೃತ್ಯೆಂ ಆಧಾರ್‍ಲ್ಲೆಂ ಊಣ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ತೆಂ ಕ್ರತ್ಯೆಂ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಅಪ್ರಾದ್ ಗಾಂವ್ಚಾ ವ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್ ಕಾನೂನಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಜಾಯ್ನಾಂ ತರ್ ತ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಕ್ ಅಪ್ರಾದಿ ಮ್ಹಣ್ಚೆಂ ವ ಘೋಷಿತ್ ಕರ್‍ಚೆಂ ನಹಿಂ.

ಹರ್‍ಯೆಕ್ಲ್ಯಾಕ್ ಕಾನೂನಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಮನಿಸ್ ಮ್ಹಣ್ ವಳ್ಕೊಂಚೆಂ ಹಕ್ಕ್ ಆಸಾ.

16. ಕೊಣಾಯ್ಚ್ಯಾ ಘುಟಾ ವಿಶಿಂ, ಕುಟ್ಮಾ ಘರಾ, ಪತ್ರ್ ವ್ಯವಹಾರಾ ವಿಶಿಂ ವ ತಾಚ್ಯಾ ಮರ್ಯಾದ್ ಆನಿ ಘನತೆ ವಿಶಿಂ ಕಾನೂನಿ ವಿರೋಧ್ ದಾಖಲ್ ದಿಂವ್ಚೆಂ ಕಾನೂನ್ ವಿರೋಧ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ.

17. ಹರ್‍ಯೆಕ್ಲ್ಯಾಕ್ ಆಪ್ಲಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ್ ಉಚಾರ್ಚಿ ಆನಿ ಧರ್ಮ್ ವಿಂಚವ್ನ್ ಕರ್ಚೆಂ ಹಕ್ಕ್ ಆಸಾ.

18. ಕೊಣಾಯ್ಚೆಂ ದಾಖಲ್‌ಪಣ್ ನಾಸ್ತಾಂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯ್ ಸಂಗ್ರಹ್ ಕರುಂಕ್ ಕೊಣಾಯ್ಕಿ ಅಧಿಕಾರ್ ಆಸಾ ಜಾಂವ್ ತೊಂಡ್ಪಾಶಿಂ, ಬರ್ಪಿನಿಶಿಂ ಪ್ರಿಂಟ್ ವ ಖಂಚಾಯಿೀ ಮಾಧ್ಯಮಾ ಥಾವ್ನ್.

19. ಝುಜಾ ವಿಶಿಂ ಖಬಾರ್/ ಪ್ರಚಾರ್ ಕರ್ಚೆಂ ಕಾನೂನ್ ವಿರೋಧ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ.

20. ಶಾಂತಿಯುತ್ ರೀತಿರ್ ಸಾಂಗಾತಾ ಮೆಳ್ಚಾಕ್ ಮಾನ್ಯಾತಾ ದೀಜಾಯ್.

21. ಹರ್‍ಯೆಕ್ಲ್ಯಾಕ್ ದುಸ್ರ್ಯಾಂ ಸಾಂಗಾತಾ ಮೆಳೊಂಕ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ ಆನಿ ಹಕ್ಕ್ ಆಸಾ, ಸಾಂಗಾತಾ ಕಾಮೆಲ್ಯಾಂಚೆಂ ಯೂನಿಯನ್ ರಚನ್ ಕರುಂಕ್ ಆನಿ ತಾಂತುಂ ಭಾಗಿದಾರ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ಆನಿ ತಾಂಚೆಂ ರಕ್ಷಣ್ ಕರುಂಕ್ ಹಕ್ಕ್ ಆಸಾ.

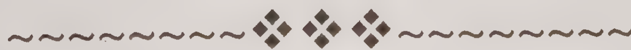
22. ಕುಟಾಮ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ್ ಆನಿ ಸಮಾಜಿಚೊ ಮೂಳ್‌ಭೂತ್ ಅಂಗ್ ಆನಿ ಹಾಕಾ ಸಮಾಜೆ ಥಾವ್ನ್ ಆನಿ ದೇಶಾ ಥಾವ್ನ್ ರಕ್ಷಣ್ ದೀಜಾಯ್.

23. ಹರ್‍ಯೆಕಾ ಭುರ್ಗ್ಯಾಕ್ ಜಾತ್ ಕಾತ್, ಲಿಂಗ್, ಭಾಸ್, ಧರ್ಮ್ ದೇಶ್, ತಾಚಿ ಸಮಾಜ್, ಆಸ್ತ್ ಆನಿ ಜಲ್ಮ್ ಪಳೆಯ್ನಾಸ್ತಾಂ ರಕ್ಷಣ್, ತಾಚ್ಯಾ ಕುಟ್ಮಾ ಥಾವ್ನ್, ಸಮಾಜೆ ಥಾವ್ನ್ ಆನಿ ರಾಷ್ಟ್ರಾ ಥಾವ್ನ್ ದೀಜಾಯ್.

24. ಹರ್‍ಯೆಕಾ ಪ್ರಜೆಕ್ ಸಾರ್ವಜನಿಕ್ ವಿಷಯಾಂನಿ ಭಾಗಿಧಾರ್ ಜಾಂವ್ಕ್, ಮತದಾನ್ ಕರುಂಕ್, ಚುನಾಯಿತ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ಆನಿ ತಾಚ್ಯಾ ಗಾಂವ್ಚಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕ್ ಕಾಮಾಂನಿ ಸಮಾನತಾ, ಹಕ್ಕ್ ಆಸಾ.

25. ಸರ್ವ್ ಮನಿಸ್ ಕಾನೂನಾ ಹುಜ್ರೆಂ ಸಮಾನ್ ಆನಿ ಕಾಂಯ್ ಪಕ್ಷಪಾತ್ ನಾಸ್ತಾಂ ಸರ್ವಾಂಕೀ ಕಾನೂನಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಏಕಾಚ್ ರಿತಿಚೆಂ ರಕ್ಷಣ್ ಆಸಾ.

26. ಖಂಚ್ಯಾ ಗಾಂವಾಂನಿ ಜನಾಂಗೀಯ್, ಧಾರ್ಮಿಕ್ ವ ಭಾಷಾ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ್ ಆಸಾತ್ ತರ್ ತಸಲ್ಯಾಂಕ್ ಜನಸಮುದಾಯಚ್ಯಾ ದುಸ್ರ್ಯಾ ಜನಾಂಗಾ ಸಾಂಗಾತಾ ತಾಂಚೆ ಆಚರಣ್, ಆನಿ ತಾಂಚೊ ಧರ್ಮ್ ಆನಿ ಭಾಸ್ ಗಳ್ಸುಂಕ್ ಇನ್ಕಾರ್ ಕರುಂಕ್ ನಜೊ.

ಭಾರತಾಂತ್ ಮನ್ಶಾಂ ಹಕ್ಕಾಂಚೆಂ ಕಾನೂನ್ 1993

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್ ಮನ್ಶಾ ಹಕ್ಕ್ ಆಯೋಗ್:

ಕೇಂದ್ರ್ ಸರ್ಕಾರ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್ ಮನ್ಶಾ ಹಕ್ಕ್ ಆಯೋಗ್ ರಚನ್ ಕರ್ನ್ ಹ್ಯಾ ಕಾನೂನಾಂತ್ ಕಾಣ್ಸಿಲ್ಲೊ ಅಧಿಕಾರ್ ದಿತಾ ಆನಿ ಕಾರ್ಯಾನಿರ್ವಹಣ್ ಕರುಂಕ್ ಹ್ಯಾ ಕಾಯ್ದ್ಯಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಫರ್ಮಾಯ್ತಾ.

ಹ್ಯಾ ಆಯೋಗಾಂತ್:

(i) ಅಧ್ಯಕ್ಷ್ ಜಾವ್ನ್ ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಸುಪ್ರೀಮ್ ಕೋಡ್ತಿಚೊ ಪ್ರಧಾನ್ ನ್ಯಾಯ್‌ಮೂರ್ತಿ.

(ii) ಸುಪ್ರೀಮ್ ಕೋಡ್ತಿಚೊ ಏಕ್ ಜಡ್ಜ್ ಸಾಂಧೊ ಜಾವ್ನ್.

(iii) ಹೈ ಕೋಡ್ತಿಚೊ ಪ್ರಧಾನ್ ನ್ಯಾಯ್‌ಮೂರ್ತಿ ಏಕ್ ಸಾಂಧೊ ಜಾವ್ನ್

(iv) ಮನ್ಶಾ ಹಕ್ಕಾಂ ವಿಶಿಂ ಕಾಮ್ ಕರ್ನ್ ಅನುಭವ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ ದೋಗ್ ಸಾಂಧೆ ಆಸ್ತಾತ್.

(v) ಏಕ್ಲೊ ಜೆರಾಲ್ ಕಾರ್ಯಾದರ್ಶಿ ಆಸ್ತಾ. ತಾಕಾ ಆಯೋಗಾಚೊ 'ಚೀಫ್ ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಆಫೀಸರ್' ಮ್ಹಣ್ತಾತ್. ಹೊ ಸಾಂಧೊ ಜಾವ್ನಾಸ್ತಾ.

(vi) ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್ ಆಯೋಗ್ ಆನಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್ ಸ್ತ್ರೀಯಾಂಚ್ಯಾ ಆಯೋಗಾಚೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷ್ ಸಾಂಧೆ ಜಾವ್ನಾಸ್ತಾತ್.

ಆಯೋಗಾಚೆಂ ಹೆಡ್‌ಕ್ವಾರ್ಟಸ್ ಡ್ಹೆಲ್ಲಿ ಆಸ್ತಾ. ಕೇಂದ್ರ್ ಸರ್ಕಾರಾಚ್ಯಾ ವಪ್ಪಿಗೆನ್ ರಾಷ್ಟ್ರಾಚ್ಯಾ ದುಸ್ರ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾಂನಿ ಹ್ಯಾ ಆಯೋಗಾಚಿಂ ದಪ್ತರಾಂ ಆಸಾ ಕರ್ಯೆತ್.

ಖೈದಿಂಕ್ ಸುದಾರ್ಸುಂಚಿಂ ನಿಯಮಾಂ:

ಯುನ್ಯಾಟೆಡ್ ನೇಶನ್ಸಾಚ್ಯಾ ದೀರ್ಘ್ ಅಧ್ಯಾಯನಾ ಧ್ವಾರಿಂ ಜೈಲಾಚ್ಯಾ ಕಾಮೆಲ್ಯಾಂಚಿ ಸ್ಥಿತಿಗತ್ ಆನಿ ಅಪ್ರಾದ್ಯಾಂಕ್ ಸುಧಾರ್ಸುಂಚಿಂ ನಿಯಮಾಂ ತಯಾರ್ ಕೆಲ್ಯಾಂತ್. ಹ್ಯಾ ಕಾಯ್ದ್ಯಾಂ ಪ್ರಕಾರ್ ಖೈದಿಂಕ್ ಯೋಗ್ಯ್ ವಸ್ತೆ ವ್ಯವಸ್ಥಾ, ವೈದ್ಯಕೀಯ್ ಸೌಲಭ್ಯ, ನ್ಹೆಸಾಣ್, ನಿದೊಂಕ್ ಹಾಂತುಳ್ನ್ ಆನಿ ಬೂಕ್ ಇತ್ಯಾದಿ ವದಗ್ಸಿಜಾಯ್. ಹಿಂ ನಿಯಮಾಂ ವರ್ಣನ್ ಕರ್ತಾತ್.

1. ಜೈಲಾಚಿ ಶಿಕ್ಷಾ ವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ ಅಪಹರಣ್/ನಾತ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಪರಿಂ ಕರ್ಚೆಂ ಸಮಾಜೆಕ್ ಅಪ್ರಾದಾಂ ಥಾವ್ನ್ ರಾಕ್ಚೆ ಖಾತಿರ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ಹೆಂ ಸರ್ವ್ ಸಾಧನ್ ಕರುಂಕ್ ಖೈದಿಂಚ್ಯಾ ಜೈಲಾ ಶಿಕ್ಷೆಚಿ ಆವ್ಧಿ ಬೊರ್‍ಯಾ ರಿತಿನ್ ಉಪಯೋಗ್ ಕರ್ನ್ ತೊ ಖೈದಿ ಸಮಾಜಿಕ್ ಪಾಟಿಂ ಯೆತಾನಾ ಕಾನೂನ್ ಪಾಲನ್ ಕರ್ಚೊ

ವ್ಯಕ್ತಿ ಆನಿ ಆಪ್ಣಾಚೆಂ ಜೀವನ್ ಸ್ವತಃ ಸಾರುಂಕ್ ಜಾಂವ್ಚೊ ತಸಲೊ ಜಾಯ್ಜಾಯ್.

2. ಜೈಲ್ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾನ್ ಶಿಕ್ಷೆಚೆಂ, ನೈತಿಕ್, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ್ ಆನಿ ದುಸ್ರ್ಯಾ ರಿತಿ ವಿಧಾನ್, ಪರಿಹಾರ್ ಸಾಧನಾಂ ಖೈದಿಂಕ್ ಗರ್ಜ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ರಿತಿನಿಂ ವಾಪಾರಿಜಾಯ್ ವ ಉಪಯೋಗ್ ಕರಿಜಾಯ್.

3. ಜೈಲಾಚಿ ಆವ್ದಿ ಅಪ್ರಾದ್ಯಾಂಕ್/ಖೈದಿಂಕ್ ಕಾನೂನ್ ಪಾಲನ್ ಕರ್ನ್ ತಾಂಚೆಂ ಜೀವನ್ ತಾಣಿಂಚ್ ರೂಪಿತ್ ಕರುಂಕ್ ಸಾಧ್ಯ್ ಜಾಯ್ತೆಂ ಕರ್ಚೆಂ. ತ್ಯಾ ದೆಕುನ್ ತಾಂಕಾಂ ದಿಂವ್ಚ್ಯಾ ಉಪಚಾರಾ ನಿಮ್ತಿಂ ತಾಂಚೊ ಸ್ವಾಭಿಮಾನ್ ಆನಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ವಾಡಾಜಾಯ್.

ಖೈದಿಂಕ್ ದಿಂವ್ಚೆಂ ಕಾಮ್ ಆನಿ ಸಾಂಭಾಳ್.

1 (i) ಖೈದಿಂಚೆಂ ಕಾಮ್ ಹಿಂಸಾತ್ಮಕ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ನಜೊ.

(ii) ವೈದ್ಯಕೀಯ್ ಆಫಿಸರಾನ್ ನಿರ್ಧಾರ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಖೈದಿಂನಿ ತಾಂಚ್ಯಾ ಜಿವಾಚ್ಯಾ ಆನಿ ಮತಿಚ್ಯಾ ಭಲಾಯ್ಕೆ ಫರ್ಮಾಣೆ ಕಾಮ್ ಕರುಂಕ್ ಆಸಾ.

(iii) ಉಪ್ಕಾರಾಕ್ ಪಡ್ಚೆ ತಸಲೆಂ ಜಾಯ್ ಪುರ್ತೆಂ ಕಾಮ್ ಖೈದಿಂಕ್ ದೀಂವ್ನ್ ಸಗ್ಳ್ಯಾ ದಿಸಾ ತಾಣಿಂ ಸುಡ್ಸುಡಿತ್ ಆಸ್ಚೆಂ ಪಳೆಯ್ಜಾಯ್.

(iv) ಖೈದಿಕ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ಕಾಮಾ ನಿಮ್ತಿಂ ತಾಕಾ ಸುಟ್ಕಾ ಮೆಳ್ಳ್ಯಾಉಪ್ರಾಂತ್ ತಾಚೆಂ ಜೀವನ್ ರೂಪಿತ್ ಕರುಂಕ್ ತಾಚಿ ಸಕತ್ ಚಡಂವ್ಚೆ ಬರಿ ಕರ್ಚೆಂ.

(v) ತರ್ನಾಟ್ಯಾ ಕೈದಿಂಕ್ ವೃತ್ತಿಪರ್ ತರ್ಬೆತಿ ದೀವ್ನ್ ಮುಖ್ಲ್ಯಾ ಜೀವನಾಕ್ ಉಪ್ಕಾರ್ ಜಾಂವ್ಚೆ ಬರಿ ಕರ್ಚೆಂ.

(vi) ವೃತ್ತಿಪರ್ ತರ್ಭೆತಿ ಗರ್ಜ್ ಆಸಾ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಆನಿ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಂತ್ ಶಿಸ್ತ್ ಆನಿ ನಿಯಮ್ ಪಾಲನ್ ಆಸ್ಲ್ಯಾರ್ ಖೈದಿಂಕ್ ತಾಂಕಾಂ ಮನ್ ಆಸ್ಚೆಂ ಕಾಮ್ ವಿಂಚುಂಕ್ ಸುಲಭ್ ಜಾತಾ.

2 (i) ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಂನಿಂ ವಾಪಾರ್ಚಿ ಕಾಮಾಚಿ ರೀತ್ ಖೈದಿಂಕ್ ಸುಟ್ಕಾ ಮೆಳ್ಳ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಭಾಯ್ಲ್ಯಾ ಪರಿಸರಾಕ್ ಹೊಂದ್ವೊನ್ ಚಲ್ಚೆ ತಸಲಿ ಆನಿ ಕಾಮ್ ಕರುಂಕ್ ಸಕ್ಚೆ ತಸಲಿ ಜಾಯ್ಜಾಯ್.

(ii) ಖೈದಿಂಚೆಂ ಬೊರೆಂಪಣ್ ಆನಿ ತಾಂಕಾಂ ದಿಂವ್ಚಿ ಕಾಮಾಚಿ ತರ್ಬೆತಿ ಖಂಚಾಯಿ ಕಂಪೆನಿ ಥಾವ್ನ್ ಲಾಭ್ ಕರ್ಚೆ ತಸಲಿ ಜಾಂವ್ಕ್ ನಜೊ.

(i) ಜೈಲ್ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಂಚೊ, ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ವ ಫಾರ್ಮಾಂಚೆಂ ಆಡಳ್ತ್ಯಾ ನಿರ್ವಹಣ್ ತ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾನ್ ಚಲಯ್ಜಾಯ್ ಶಿವಾಯ್ ಖಾಸ್ಗಿ ಕೊಂಟ್ರೆಕ್ಟ್‌ದಾರಾಂನಿ ನಹಿಂ.

(ii) ಆಡಳ್ತ್ಯಾಚೆಂ ನಿರ್ವಹಣ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಂತ್ ಖೈದಿ ಕಾಮ್ ಕರ್ತಾತ್ ತರ್ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಚ್ಯಾ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಾಣಾಖಾಲ್ ತಾಣಿಂ ಕಾಮ್ ಕರಿಜಾಯ್. ಸರ್ಕಾರಾಚ್ಯಾ ದುಸ್ರ್ಯಾ ಶಾಖ್ಯಾಂತ್ ಖೈದಿ ಕಾಮ್ ಕರ್ತಾತ ತರ್, ಆಡಳ್ತ್ಯಾನ್ ಖೈದಿಂಚ್ಯಾ ಖಾತ್ಯಾಂತ್ ದವ್ರಿಜಾಯ್.

(i) ಖೈದಿಂಚ್ಯಾ ಕಾಮಾಕ್ ನ್ಯಾಯ್‌ಯುತ್ ಸಾಂಭಾಳ್ ದಿಂವ್ಚಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಆಸಾಜಾಯ್

(ii) ಖೈದಿಂನಿ ಕಾಮ್ ಕರ್‌ನ್ ಘೊಳ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಸಾಂಭಾಳಾಂತ್ ಥೊಡೊ ವಾಂಟೊ ತಾಂಕಾಂ ಮಾನ್ಯ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ದಿಸ್ಪೊಡ್ತ್ಯಾ ವಸ್ತುಂನಿಂ ಖರ್ಚುಂಕ್ ಆನಿ ಸಾಂಬಾಳಾಚೊ ಥೊಡೊ ವಾಂಟೊ ತಾಂಚ್ಯಾ ಘರ್ ಖರ್ಚಾಕ್ ಧಾಡುಂಕ್ ವಪ್ಗಿ ದೀಜಾಯ್.

(iii) ತ್ಯಾಚ್ ಪ್ರಕಾರ್ ಖೈದಿಂಚ್ಯಾ ಸಾಂಬಾಳಾಚೊ ಥೊಡೊ ವಾಂಟೊ ತಾಂಚ್ಯಾ ಉರವ್ಣೆ ಖಾತ್ಯಾಂತ್ ದವರ್ನ್ ಖೈಂದಿಂಕ್ ಸುಟ್ಕಾ ಮೆಳ್ತಾನಾ ಪಾಟಿಂ ದೀಜಾಯ್.

ಅಪ್ರಾದ್:

(i) ಜೀತದಾಳ್ ಜಾವ್ನ್ ಘೊಳೊಂವ್ಚೆಂ

(ii) ಮ್ಹನ್ಯಾಂಚೊ ವ್ಯಾಪಾರ್ ಕರ್‍ಚೊ, ಭಿಕ್ ಮಾಗೊಂವ್ಕ್ ಶಿಕಂವ್ಚೆಂ, ವತ್ತಾಯೆನ್ ಕಾಮ್ ಕರಂವ್ಚೆಂ.

(iii) ಅಪ್ರಾದಿ ಮ್ಹಣ್ ವೊಲಾಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಖೈದಿಕ್ ದಿಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಾ ಸೊಡ್‌ನ್ ತಾಕಾ ಮನ್ ನಾಸ್ತಾಂ ಗುಲಾಮ್‌ಗಿರಿಖಾಲ್ ವತ್ತಾಯೆನ್ ಘೊಳೊಂವ್ಚೆಂ.

(iv) 14 ವರ್ಸಾಂ ಭರ್ನಾತ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಭುರ್ಗ್ಯಾಕ್ ಖಂಚಾಯಿ ಕಾರ್ಖಾನ್ಯಾಂನಿ ವ ಜೀವಾಕ್ ಆಪಾಯ್ ಹಾಡ್ಚ್ಯಾ ಕಾಮಾಕ್ ಲಾಂವ್ಚೆಂ.

ಚೌರ್ ಆನಿ ರಾಜಕೀಯ್ ಹಕ್ಕಾಂ:–

(i) ಕೊಣಾಯ್ಕಿ ಜೀತದಾಳ್ ಜಾವ್ನ್ ದವರ್‍ಚೆಂ ಸಾರ್ಕೆಂ ನಹಿಂ. ಸಾಂಗಾತಾಚ್ ಜೀತದಾಳ್ ವ್ಯಾಪಾರ್ ನಿರ್ಭಂಧ್ ಕೆಲಾ.

(ii) ಕೊಣಾಯ್ಕಿ ಗುಲಾಮ್‌ಗಿರಿಂತ್ ದವರುಂಕ್ ವಜೊ.

(iii) ಕೊಣಾಯ್ಕಿ ವತ್ತಾಯೆನ್ ವ ಬಲತ್ಕಾರಾನ್ ಘೊಳೊಂವ್ಚೆಂ ಕಾನೂನ್ ಬಾಹಿರ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷ್ ಆನಿ ಇತರ್ ಸಾಂಧ್ಯಾಂಕ್ ನೇಮಕ್ ಕರ್ಚಿ ರೀತ್ :

ಸಕಯ್ಲ್ಲ್ ಕಳಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಸಮಿತಿಚ್ಯಾ ಶಿಫಾರಸೆ ಧ್ವಾರಿಂ ಮ್ಹನ್ಯಾ ಹಕ್ಕಾಂ ಆಯೋಗಾಕ್ ನೇಮಕ್‌ಪಣ್ ಜಾತಾ. ಪೂಣ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷ್ ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿನ್ ಹುಕ್ಮೆಪತ್ರಾ ಧ್ವಾರಿಂ ಆಪ್ಲ್ಯಾಚ್ ಹಾತಾಂತ್ ಆಪ್ಣಾಚಿ ಮ್ಹೊರ್ ಘಾಲ್ನ್ ನೇಮಕ್ ಕರ್ಚೆಂ ಜಾವ್ನಾಸಾ.

ಸಮಿತಿಚೆ ಸಾಂಧೆ ಹ್ಯಾ ಪರಿಂ ಆಸಾತ್:

(i) ಪ್ರಧಾನ್‌ಮಂತ್ರಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷ್

(ii) ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಸ್ಪೀಕರ್–ಸಾಂಧೊ

(iii) ಭಾರತ್ ಸರ್ಕಾರಾಚೊ ಗೃಹಮಂತ್ರಿ–ಸಾಂಧೊ

(iv) ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಾಂತ್ ವಿರೋಧ್ ಪಾಡ್ತಿಚೊ ಮುಖೆಲಿ–ಸಾಂಧೊ

(v) ರಾಜ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ವಿರೋಧ್ ಪಾಡ್ತಿಂಚೊ ಮುಖೆಲಿ–ಸಾಂಧೊ

(vi) ರಾಜ್ಯಾಂಚೊ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಚೆಯರ್‌ಮನ್–ಸಾಂಧೊ

ಸುಪ್ರೀಮ್ ಕೋಡ್ತ್ ವ ಹೈ ಕೋಡ್ತಿಂಚೊ ಪ್ರಸ್ತುತ್ ಕಾಮ್ ಕರ್ಚ್ಯಾ ಜಡ್ಜಾಕ್ ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಚೀಫ್ ಜಸ್ಟಿಸಾಚ್ಯಾ ಪರ್ವಣ್ಗೆನ್ –ಸಾಂದೊ ಮ್ಹಣ್ ನೇಮಕ್ ಕರ್ಯೆತ್.

ಅಧ್ಯಕ್ಷ್ ಆನಿ ಸಾಂಧ್ಯಾಂಚೆಂ ರಾಜಿನಾಮ್ ಆನಿ ಹುದ್ದ್ಯಾ ಥಾವ್ನ್ ಕಾಡ್ಚೆಂ:

(i) ಅಧ್ಯಕ್ಷ್ ವ ಖಂಚಾಯಿ ಸಾಂಧ್ಯಾನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾಚ್ ಹಾತಾನ್ ಬರಯಿಲ್ಲೆಂ ನೊಟೀಸ್ ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಕ್ ಧಾಡ್ನ್ ರಾಜಿನಾಮ್ ದಿವ್ಯೆತ್.

(ii) ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಸುಪ್ರೀಮ್ ಕೊಡ್ತಿನ್ ಆಸಾ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷ್ ವ ಸಾಂಧ್ಯಾಂಚೆಂ ದುರ್ನಡ್ತೆಂ ವ ಅಸಾಮರ್ಥ್ಯ್ ಆಸಾ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ತನ್ಕಿ ಕರುಂಕ್ ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿನ್ ಫರ್ಮಾಯ್ಲ್ಯಾರ್ ಸುಪ್ರೀಮ್ ಕೋಡ್ತ್ ತನ್ಕಿ ಕರ್ನ್ ತ್ಯಾ ಸಾಂಧ್ಯಾಕ್ ಹುದ್ದ್ಯಾ ಥಾವ್ನ್ ವಜಾ ಕರುಂಕ್ ಆದೇಶ್ ದಿತಾ.

(iii) ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿನ್, ಅಧ್ಯಕ್ಷ್ ವ ಸಾಂಧೊ ದಿವಾಳಿ ಜಾಲಾ ತರ್, ದುಸ್ರ್ಯಾ ಖಂಚಾಯಿ ಸಾಂಭಾಳ್ ಘೆಂವ್ಚ್ಯಾ ಕಾಮಾಂತ್ ಆಸಾ ತರ್, ತಕ್ಲಿ ವ ಜೀವ್ ಅಸ್ಕತ್ ಜಾವ್ನ್ ಕಾಮ್ ಕರುಂಕ್ ಸಮರ್ಥ್/ಯೋಗ್ಯ್ ನಾಂ ತರ್, ಅಸ್ವಸ್ಥ್ ಮತಿರ್ ಆಸೊನ್ ಕೊಡ್ತಿನ್ ತಶೆಂ ಡಿಕ್ಲೇರ್ ಕೆಲಾಂ ತರ್, ನೈತಿಕ್ ನೀಚ್‌ತನಾ ಖಾತಿರ್ ಅಪ್ರಾದಿ ಮ್ಹಣ್ ಕೊಡ್ತಿನ್ ತೀರ್ಮಾನ್ ದಿಲಾಂ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ್ ದೀತ್ ತರ್ ಅಸಲ್ಯಾಂ ಕಾರಣಾಂಕ್ ತಾಂಚೆಂ ಸಾಂದೆಪಣ್ ರದ್ದ್ ಕರ್ಯೆತ್.

ಅಧ್ಯಕ್ಷ್ ಆನಿ ಸಾಂಧ್ಯಾಂಚಿ ಕಾರ್ಯಾವ್ಯಾಪ್ತ್ ಆವ್ದಿ ಆನಿ ಸಾಂಭಾಳ್:

(i) ಅಧ್ಯಕ್ಷ್ ಜಾವ್ನ್ ನೇಮಕ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್ 5 ವರ್ಸಾಂಚ್ಯಾ ಆವ್ದೆಕ್ ವ ತಾಕಾ 70 ವರ್ಸಾಂ ಪ್ರಾಯ್ ಜಾತಾ ವರೇಗ್ ಅಧಿಕಾರಾರ್ ಆಸ್ಯೆತ್.

(ii) ಸಾಂಧೊ ಜಾವ್ನ್ ನೇಮಕ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್ 5 ವರ್ಸಾಂಚ್ಯಾ ಆವ್ದೆಕ್ ಆನಿ ಉಪ್ರಾಂತ್ ದುಸ್ರ್ಯಾ ಆವ್ದೆಕ್ ನೇಮಕ್ ಜಾವ್ಯೆತ್.

(iii) ಸುಪ್ರೀಮ್ ಕೊಡ್ತಿಚೊ ವ ಹೈ ಕೊಡ್ತಿಚೊ ನಿವ್ರತ್ತ್ ಚೀಫ್ ಜಸ್ಟೀಸ್ ಹ್ಯಾ ಆಯೋಗಾಕ್ ನೇಮಕ್ ಜಾಲಾ ತರ್, ತಾಕಾ ಮೆಳ್ಚೆಂ ಪೆನ್ಶನ್ ಕಳ್ಟುನ್ ಉರ್‌ಲ್ಲೆ ಪಯ್ಶೆ ಸಾಂಭಾಳ್ ಜಾವ್ನ್ ಘೆವ್ಯೆತ್.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್ ಮನ್ಶ್ಯಾ ಹಕ್ಕ್ ಆಯೋಗಾಚೊ ಅಧಿಕಾರ್ ಆನಿ ಕಾರ್ಯಾವ್ಯಾಪ್ತ್:

ಹ್ಯಾ ಆಯೋಗಾಚೊ ಅಧ್ಯಕ್ಷ್ ಹೈ ಕೋಡ್ತಿಚೊ ಜಡ್ಜ್ ಜಾವ್ನಾಸೊನ್, ರಾಷ್ಟ್ರಾಚೊ ಚೀಫ್ ಜಸ್ಟೀಸ್ ಜಾವ್ನಾಸೊನ್, ಆನಿ ಆಯೋಗಾಚೊ ಜಡ್ಜ್ ಜಾವ್ನಾಸೊನ್ ಸಾಂಗಾತಾ ಆಯೋಗಾಚೊ ಸಾಂಧೊ ಹೈ ಕೊಡ್ತಿಚೊ ಚೀಫ್ ಜಸ್ಟೀಸ್ ಜಾವ್ನಾಸೊನ್ ತಾಂಚ್ಯಾ ಕಾಮಾ ಆವ್ದೆಂತ್ ಮೂಳ್‌ಭೂತ್ ಹಕ್ಕಾಂ ಪ್ರತಿಪಾದನ್ ಕರ್ನ್ ತಿಂ ಜ್ಯಾರಿ ಕೆಲ್ಯಾಂತ್ ಆನಿ ತಾಂಚ್ಯಾ ರಿತಿನ್ ತೆ ವಿಶೇಷ್ ತಜ್ಞ್ ಜಾವ್ನಾಸಾತ್. ಹ್ಯಾ ಕೊಡ್ತಿಕ್ ಧಾಡ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ವಿಷಯಾಂಚೆಂ ಇತ್ಯರ್ಥ್ ಕರುಂಕ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್ ಮನ್ಶ್ಯಾ ಹಕ್ಕ್ ಆಯೋಗಾಕ್ ಖಂಚಾಯಿ ಕಾಯ್ದ್ಯಾಂಚೆಂ ಸೀದಾ ಬಂಧನ್ ನಾ. ತ್ಯಾ ದೆಕುನ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್ ಮನ್ಶ್ಯಾ ಹಕ್ಕ್ ಆಯೋಗಾನ್ ಕಾಮ್ ಕರ್ಚಿ ಕಾರ್ಯಾವ್ಯಾಪ್ತ್ ಏಕ್ ವಿಶೇಷ್ ರಿತಿಚಿ ಜಾವ್ನಾಸಾ ಆನಿ ಹಾಕಾ ಕಾನೂನಾಚೆಂ ಬಂಧನ್ ನಾ.

ಆಯೋಗಾಚೆಂ ಕಾರ್ಯಾವಿಧಾನ್ ನಿಯಂತ್ರಣ್ ಕರ್ಚಿ ರೀತ್:

(i) ಆಯೋಗಾಚ್ಯಾ ಅಧ್ಯಕ್ಷಾನ್ ಸಾರ್ಕೆಂ ಮ್ಹಣ್ ಚಿಂತ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ಆನಿ ಜಾಗ್ಯಾರ್ ಆಯೋಗಾಚೆ ಸಾಂಧೆ ಸಾಂಗಾತಾ ಮೆಳ್ತಾತ್.

(ii) ಸಂವಿಧಾನಾಚ್ಯಾ ಆಡ್ತಿಗ್ 21 ಕ್ ಬಾಧಕ್ ಯೇನಾಶೆಂ ಆಯೋಗಾಕ್ ತಾಚೆಂ ಕಾರ್ಯಾವಿಧಾನ್ ಜಾಯ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ರಿತಿನ್ ನಿಯಂತ್ರಣ್ ಕರುಂಕ್ ಅಧಿಕಾರ್ ಆಸಾ.

(iii) ಆಯೋಗಾಚ್ಯಾ ಅಧ್ಯಕ್ಷಾನ್ ನಮಿಯಾರ್ಲ್ಲ್ಯಾ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಜೆರಾಲ್ ಕಾರ್ಯಾದರ್ಶಿನ್ ಆಯೋಗಾಚೆ ಆದೇಶ್ ಆನಿ ತೀರ್ಮಾನ್ ಅಧಿಕೃತ್ ಮ್ಹಣ್ ಪ್ರಗಟ್ ಕರ್ಯೆತ್.

ಆಯೋಗಾಚೆಂ ಕಾರ್ಯಾನಿರ್ವಹಣ್ ಆನಿ ಅಧಿಕಾರ್:

I ಕೊಣಾಯ್ಚ್ಯಿ ಪರ್ವಣ್ಗಿ ನಾಸ್ತಾಂ ಹಿಂಸಾಕ್ ಬಲಿ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಮನ್ಶ್ಯಾನ್ ವ ತಾಚ್ಯಾ ಪಾಡ್ತಿನ್ ವ

ದುಸ್ರ್ಯಾನ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ಮಸವಿ/ಅರ್ಜಿಚೆಂ ವಿಚಾರಣ್ (ವ ಕೊಡ್ತಿನ್ ಆದೇಶ್ ದಿಲ್ಯಾರ್)

(i) ಮನ್ಶಾ ಹಕ್ಕಾಚೆಂ ಉಲ್ಲಂಘನ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್

(ii) ಮನ್ಶಾ ಹಕ್ಕಾಚೆಂ ಉಲ್ಲಂಘನ್ ನಿಯಂತ್ರಣ್ ಕರ್‍ಚ್ಯಾಂತ್ ಸರ್ಕಾರಿ ಆಫೀಸರಾನ್ ಅಲಕ್ಷ್ಯ ಕೆಲ್ಯಾ ತರ್.

II ಖಂಚ್ಯಾ ಕೊಡ್ತಿಂತ್ ಮನ್ಶಾ ಹಕ್ಕ್ ಉಲ್ಲಂಘನ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ವಿಶಿಂ ಕೇಜ್ ಚಲೊನ್ ಆಸಾಗೀ, ತ್ಯಾ ಕೊಡ್ತಿಚ್ಯಾ ಪರ್ವಣ್ಗೆನ್ ಆಯೋಗಾನ್ ಮೆತೆರ್ ಜಾವ್ಯೆತ್.

III ಆಯೋಗ್ ಖಂಚಾಯಿ ಜೈಲಾಕ್ ವ ರಾಜ್ಯ್ ಸರ್ಕಾರಾಚ್ಯಾ ಆಧೀನ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಕ್ ಭೆಟ್ ದೀವ್ನ್ ಕೊಣಾಕ್ ಬಂಧಿಂತ್ ದವರ್ಲಾಂ ವ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ದಿಂವ್ಚಾಕ್ ದಾಖಲ್ ಕೆಲಾಂ, ವ ಖೈದಿಂಚ್ಯಾ ಸುಧಾರಣ್ ವ ರಕ್ಷಣೆಕ್ ಖೈದಿಂನಿ ಜಿಯೆಂವ್ಚೆಂ ಕಂಡಿಶನ್ ಪಳೆವ್ನ್ ಸರ್ಕಾರಾಕ್ ಶಿಫಾರಸ್ ಕರ್‍ತಾ.

IV ಸಂವಿಧಾನಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಮನ್ಶಾ ಹಕ್ಕಾಂ ಖಾತಿರ್ ರಕ್ಷಣ್ ದಿಲ್ಲೆಂ ಸಮಾ ಜ್ಯಾರಿ ಜಾಲಾಂಗಿ?

V ಭಯೋತ್ಪಾದನಾ ವರ್ವಿಂ ಮನ್ಶಾ ಹಕ್ಕಾಂ ನಿರ್ಬಂಧಿತ್ ಜಾಲ್ಯಾಂತ್ ತರ್ ತುರ್ತ್ ಕ್ರಮ್ ಶಿಫಾರಾಸ್ ಕರ್‍ಚೆಂ.

VI ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್ ವಪ್ಪಂದಾಂ ಆನಿ ಮನ್ಶಾ ಹಕ್ಕಾ ವಿಶಿಂ ಇತರ್ ವಿಷಯ್ ಶಿಕೊನ್ ತೆ ಸಮರ್ಪಕ್ ರಿತಿನ್ ಜ್ಯಾರಿ ಜಾಂವ್ಚೆ ಬರಿ ಪಳೆಂವ್ಚೆಂ.

VII ಮನ್ಶಾ ಹಕ್ಕಾಂ ವಿಶಿಂ ಸಂಶೋಧನ್ ಕರುಂಕ್ ಕಾಮ್ ಕರ್‍ಚೆಂ

VIII ಮಾಧ್ಯಮ್, ಸೆಮಿನಾರ್ ಆನಿ ಇತರ್ ಸಾಧ್ಯ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ರಿತಿನ್ ದೇಶಾಚ್ಯಾ ವಿವಿಧ್ ಜಾತಿ ಕಾತಿಂಚ್ಯಾ ಲೊಕಾಂಕ್ ಮನ್ಶಾ ಹಕ್ಕಾಂ ವಿಶಿಂ ಶಿಕಾಪ್ ದೀವ್ನ್, ಜಾಗೃಣಿ ದೀವ್ನ್ ಆನಿ ತಿಂ ರಾಕೊನ್ ವ್ಹರ್ಚೆ ವಿಶಿಂ ಲಭ್ಯ ಆಸ್ಚೆಂ ರಕ್ಷಣ್ ದಿಂವ್ಚೆಂ.

IX ಸರ್ಕಾರಿ ಭಾರ್ ಆಸ್ಚಾ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಂನಿ ಆನಿ ಕೇಂದ್ರಾಂನಿ ಮನ್ಶಾ ಹಕ್ಕಾಂ ವಿಶಿಂ ಕರ್‍ಚ್ಯಾ ಕಾಮಾಂಕ್ ಉತ್ತೇಜನ್ ದಿಂವ್ಚೆಂ.

ತನ್ಖಿ ಕರ್‍ಚೊ ಅಧಿಕಾರ್:

ಸಿವಿಲ್ ಕೊಡ್ತಿಕ್ ಕೇಜ್ ಚಲವ್ನ್ ವ್ಹರುಂಕ್ ಆಸ್ಚೊ ಸರ್ವ್ ಅಧಿಕಾರ್ ಮನ್ಶಾ ಹಕ್ಕ್ ಆಯೋಗಾಕ್ ತಾಕಾ ಆಯಿಲ್ಲಿಂ ದೂರಾಂ, ತನ್ಕಿ ಕರ್‍ಚೊ ಅಧಿಕಾರ್

ಹ್ಯಾ ಪರಿಂ ಆಸಾ:

i) ಸಾಕ್ಷಿಂಕ್ ಸಮ್ಮನ್ಸ್ ಧಾಡ್ನ್ ತಾಣಿಂ ಹಾಜರ್ ಜಾವ್ನ್ ಪ್ರಮಾಣ್ ವಚನ್ ಕರಂವ್ಚೆಂ

ii) ಖಂಚೊಯಿ ಧಾಖ್ಲೊ ಜಾಯ್ ತರ್ ತಾಚಿಂ ಸೊಧ್ನಾಂ ಕರ್ಚಿಂ

iii) ಪ್ರಮಾಣ್ ಪತ್ರಾ ಮುಖಾಂತ್ರ್ ಸಾಕ್ಸ್ ವಿಚಾರಣ್ ಕರ್ಚೆಂ

iv) ಖಂಚಾಯಿ ಕೊಡ್ತಿ ಥಾವ್ನ್ ವ ಆಫೀಸಾ ಥಾವ್ನ್ ಸರ್ಕಾರಿ ದಾಖ್ಲೆ ಹಾಡಂವ್ಚೆಂ.

v) ಗರ್ಜ್ ಆಸ್ತಾನಾ ಸಾಕ್ಶಿಂಚೆಂ ವಿಚಾರಣ್ ಆನಿ ಧಾಖ್ಲೆ ಹಾಡುಂಕ್ ಕೋಡ್ತ್ ಕಮಿಷನ್ ಕರ್ಚೆಂ.. ಇತ್ಯಾದಿ.

'ಮನ್ಶಾ ಹಕ್ಕ್' ಹ್ಯಾ ಸಬ್ದಾಚೊ ಅರ್ಥ್ ವಿವರಣ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ - ಮನ್ಶಾ ಹಕ್ಕಾಂ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಜೀವಾಕ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರಕ್, ಸಮಾನತೆಕ್ ಆನಿ ಮನ್ಶಾ ಗೌರವಾಕ್ ಸಂವಿಧಾನಾಧ್ವಾರಿಂ ಭರ್ವಾಸ್ಯಾನ್ ಖಾತ್ರಿ ಕೆಲ್ಲೊ ವ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್ ಸೊಲ್ಲಾ್ಯ ಧ್ವಾರಿಂ ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಕೊಡ್ತಿಂನಿಂ ಜ್ಯಾರಿ ಕರುಂಕ್ ಸಾಧ್ಯ್ ಆಸ್ಚಿಂ ಹಕ್ಕಾಂ ಮ್ಹಣ್ಯೆತ್. ತ್ಯಾ ದೆಕುನ್ ಹ್ಯಾ ಹಕ್ಕಾಂಚೆಂ ಉಲ್ಲಂಘನ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ತವಳ್ ಆಯೋಗಾಕ್ ತನ್ಕಿ ಕರ್ರ್ಚೊ ಅಧಿಕಾರ್ ಆಸಾ.

ಸಂವಿಧಾನಾಚೊ ಆಡ್ತಿಗ್ 21 ಸಾಂಗ್ತಾ ಕೀ 'ಖಂಚಾಯಿ ವ್ಯಕ್ತಿಚ್ಯಾ ಜಿವಾಚೆಂ ವ ತಾಚ್ಯಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರಚೆಂ ಹಕ್ಕ್ ಅಪಹರಣ್ ಕರುಂಕ್ ದೇಶಾಚ್ಯಾ ಕಾನೂನಾ ವರ್ವಿಂ ಮಾತ್ರ್ ಸಾಧ್ಯ್ ಆಸಾ.

ತನ್ಖಿ :

ಮನ್ಶಾ ಹಕ್ಕ್ ಆಯೋಗ್ ತನ್ಕಿ ಕರ್ಚೆ ಖಾತಿರ್ ಕೇಂದ್ರ್ ವ ರಾಜ್ಯ್ ಸರ್ಕಾರಾಚ್ಯಾ ಖಂಚಾಯಿ ಆಫೀಸರ್ ವ ತನ್ಖೆ ಖಾತ್ಯಾಚಿ ಸಹಾಯ್ ಕೇಂದ್ರ್ ವ ರಾಜ್ಯ್ ಸರ್ಕಾರಾಚ್ಯಾ ಪರ್ವಣ್ಗೆನ್ ಕರ್ತಾ.

ವಯ್ರ್ ಸಾಂಗ್‍ಲ್ಲಿ ತನ್ಕಿ ಕರುಂಕ್ ಆಯೋಗ್:

– ಖಂಚ್ಯಾಯಿ ವ್ಯಕ್ತಿಚಿ ಹಾಜ್ರಿ ಖಡ್ಡಾಯ್ ಕರ್ನ್ ತನ್ಕಿ ಕರ್ತಾ

– ಗರ್ಜ್ ಆಸ್ಚೆ ಧಾಖ್ಲೆ ಸೊಧುನ್ ಕಾಡ್ತಾ

– ಸರ್ಕಾರಿ ಧಾಖ್ಲೊ ತರ್ ತೊ ಧಾಡುಂಕ್ ಫರ್ಮಾಯ್ತಾ.

ಸಿ.ಬಿ.ಐ ತನ್ಖಿ ಜ್ಯಾರಿ ಕರ್ನ್ ಆನಿ ಮನ್ಶಾ ಹಕ್ಕ್ ಉಲ್ಲಂಘನಾಕ್ ಕೋಣ್ ಜವಾಬ್ದಾರ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಸೊಧುನ್ ಕಾಡ್ಲಾಂ ತರೀ, ಉರ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ವಿಷಯಾಂಚಿ ತನ್ಕಿ

ಕರುಂಕ್ ಆಯೋಗಾಕ್ ನಮಿಯಾರ್ಲ್ಲಾಂ ತರ್ ತೊ ವಿಷಯ್ ನಿಜಾಯ್ಕಿ ಮನ್ಶಾ ಹಕ್ಕ್ ಉಲ್ಲಂಘನಾಚೊ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ತಾ 22.07.1996ಚ್ಯಾ ಸುಪ್ರೀಮ್ ಕೋರ್ಡ್ತಿಚ್ಯಾ ಆದೇಶಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಮನ್ಶ್ಯಾಂ ಹಕ್ಕಾಂ ಉಲ್ಲಂಘನ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ವಿಶಿಂ ತನ್ಕಿ ಕರುಂಕ್ ಆಯೋಗಾನ್ ಪತ್ರಾಂನಿ ಜಾಹಿರಾತ್ ದಿಲ್ಲೆಂ ಆನಿ ಸಾಂಗ್‌ಲ್ಲೆಂ ಕೀ 'ತಾಂಚೆ ಮುಖಾರ್ ಯೆಂವ್ಚ್ಯಾ ಹರ್ಯೆಕಾ ಫಿರ್ಯಾದೆಚಿ ತನ್ಕಿ ಕಾನೂನಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಚಲ್ತೆಲಿ. ಆನಿ ಹಿ ತನ್ಕಿ ತಾಂಚ್ಯಾ ಸಿ.ಬಿ.ಐ ನೀ ಕೆಲ್ಲಿ ಜಾವ್ನಾಸಾ.

ಮನ್ಶಾ ಹಕ್ಕ್ ಆಯೋಗಾಕ್ ವ್ಹಡ್ ಹುದ್ದ್ಯಾಚ್ಯಾ ಮನ್ಶ್ಯಾಂನಿ ಲೈಂಗಿಕ್ ಶೋಷಣ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ವಿಶಿಂ ಫಿರ್ಯಾದಿ ಆಯ್ಲ್ಯಾರ್, ತ್ಯಾ ಆಫೀಸರಾಚಿ ತನ್ಕಿ ಲ್ಹಾನ್ ಹುದ್ದ್ಯಾರ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಕೆಲ್ಲಿ ತರ್, ಆನಿ ಆಯೋಗಾನ್ ರಾಜ್ಯ್ ಸರ್ಕಾರಾಕ್ ಕ್ರಮ್ ಘೆಂವ್ಕ್ ಸಾಂಗ್‌ಲ್ಲೆಂ ವಪ್ಪಾನಾತ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ವೆಳಾ, ತನ್ಕೆ ವರ್ವಿಂ ವ್ಹಡ್ ಹುದ್ದ್ಯಾಚ್ಯಾ ಮನ್ಶ್ಯಾಚಿ ಮಾನ್ ಮರ್ಯಾದ್ ನಷ್ಟ್ ಜಾಲ್ಯಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್, ತಾಕಾ ಏಕ್ ಆವ್ಕಾಸ್ ದೀವ್ನ್ ತಾಚಿ ತನ್ಕಿ ಎಕಾ ಮಾಲ್ಘಡ್ಯಾ ಆಫಿಸರಾ ಥಾವ್ನ್ ಕರಯ್ಜಾಯ್ ಆನಿ ತಾಕಾ ರಾಕುನ್ ವ್ಹರ್ಚೆ ತಸಲಿ ಸಹಾಯ್ ಆನಿ ಆವ್ಕಾಸ್ ದೀಜಾಯ್.

ಆಯೋಗಾ ಹುಜ್ರಿಂ ತಾಚ್ಯಾ ಸಾಕ್ಸಿ ತನ್ಕೆ ವೆಳಿಂ ದಿಲ್ಲೆಂ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ತಾಚ್ಯಾ ವಿರೋಧ್ ಖಂಚ್ಯಾಯಿ ಸಿವಿಲ್ ವ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಕೇಜಿಂನಿ ಉಪಯೋಗ್ ಕರ್ಚೆಂ ಆಡ್ವಾರ್ಲ್ಲಾಂ. ಪೂಣ್ ತ್ಯಾ ಕೇಜಿಂನಿ ಆಯೋಗಾ ಹುಜ್ರಿಂ ಚಲ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಘಟನಾ ವಿಶಿಂ ಸಂಬಂಧಿತ್ ತರ್ ತ್ಯಾ ವಗ್ತಾ ಹೆಂ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಉಪಯೋಗ್ ಕರ್ಯೆತ್.

ಫಿರ್ಯಾದಿ ತನ್ಕಿ ಕರ್ಚಿ ರೀತ್:

ಆಯೋಗ್ ಮನ್ಶ್ಯಾ ಹಕ್ಕಾಂ ಉಲ್ಲಂಘನ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ವಿಶಿಂ ತನ್ಕಿ ಕರ್ತಾನಾ

(i) ಕೇಂದ್ರ್ ವ ರಾಜ್ಯ್ ಸರ್ಕಾರಾ ಥಾವ್ನ್ ವ ಖಂಚ್ಯಾಯಿ ಅಥಾರಿಟಿ ವ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾ ಥಾವ್ನ್ ಮಾಹೆತ್ ವ ವರ್ಧಿ ವಿಚಾರ್ತಾ.

(a) ತಾಕಿದ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ಆವ್ದೆ ಭಿತರ್ ವರ್ಧಿ ಆಯೋಗಾಕ್ ಮೆಳಾನಾ ತರ್, ಆಯೋಗ್ ಆಪ್ಲೆಸ್ತಕಿಂ ತನ್ಕಿ ಅರಂಭ್ ಕರ್ತಾ.

(b) ವರ್ಧಿ ಸೂಕ್ತ್ ಸರ್ಕಾರಾ ಥಾವ್ನ್ ವ ಅಥಾರಿಟಿ ಥಾವ್ನ್ ಮೆಳ್ಳ್ಯಾ ಆನಿ ಗರ್ಜೆಚೆಂ ಕ್ರಮ್ ಘೆತ್ಲಾಂ ತರ್ ಆಯೋಗ್ ಫಿರ್ಯಾದಿದಾರಾಕ್ ತ್ಯಾ ವಿಶಿಂ ಮಾಹೆತ್ ದಿತಾ.

(c) ಆನಿ ಆಯೋಗ್ ಸಮಾಧಾನ್ ಪಾವಾನಾ ತರ್ ಫಿರ್ಯಾದೆಚಿ ತನ್ಕಿ ಕರ್ತಾ.

ನ್ಕೆ ವೆಳಿಂ ಆನಿ ಉಪ್ರಾಂತ್ಲೆಂ ಕ್ರಮ್ ಕಸಲೆಂ ?

ಆಯೋಗಾನ್ ತನ್ಕೆ ವೆಳಿಂ ವ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಸಕ್ಲಾ ತಿಳ್ಸಿಲ್ಲೆಂ ಕ್ರಮ್ ಹ್ಯಾ ನೂನಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಘೆವ್ಯೆತ್:

1. ತನ್ಕೆ ವೆಳಿಂ ಶಾಬೀತ್ ಜಾತಾಕೀ ಮನ್ಶಾ ಹಕ್ಕ್ ಉಲ್ಲಂಘನ್ ವ ಮನ್ಶಾ ಹಕ್ಕ್ ಉಲ್ಲಂಘನ್ ರಾಕ್ಚಾಂತ್ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ ಘಡ್ಲ್ಯಾ ವ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ವಿಂ ಊಣ್ ಘಡ್ಲಾ ತರ್ ಆಯೋಗ್ ಸೂಕ್ತ್ ಸರ್ಕಾರಾಕ್ ವ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಾಕ್ (ಅಥಾರಿಟಿ) ಸಲಹಾ ದಿತಾ ಕೀ,

   (i) ಆಯೋಗಾಕ್ ಗರ್ಜ್ ಮ್ಹಣ್ ದಿಸ್ಲ್ಲ್ಯಾ ಫಿರ್ಯಾದಿದಾರಾಕ್ ವ ತ್ಯಾ ಘಟನಾಕ್ ಬಲಿಪಶು ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಕ್ ವ ತಾಚ್ಯಾ ಕುಟ್ಮಾ ಸಾಂಧ್ಯಾಂಕ್ ಪರಿಹಾರ್ ವ ನಷ್ಟ್ ಭರ್ತಿ ಕರ್ನ್ ದೀಂವ್ಕ್ ಆದೇಶ್ ದಿತಾ.

   (ii) ಆಯೋಗಾಕ್ ಸೂಕ್ತ್ ಮ್ಹಣ್ ದಿಸ್ಲ್ಲೆಂ ಕ್ರಮ್ ಚೂಕ್ ಆಧಾರ್ಲ್ಲಾಂ ಮ್ಹಣ್ ಕಳ್ಲ್ಲ್ಯಾ ಮನ್ಶ್ಯಾಚ್ಯಾ ವ ಮನ್ಶ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ವಿರೋಧ್ ಕಾಣ್ಘೆತಾ.

   (iii) ವ ದುಸ್ರೆಂ ಇತರ್ ಕ್ರಮ್ ಆಯೋಗಾಕ್ ಸಾರ್ಕೆಂ ದಿಸ್ಲ್ಲೆಂ ಘೆತಾ.

2. ಸುಪ್ರೀಮ್ ಕೊಡ್ತಿಕ್ ವ ಸಂಭಂಧಿತ್ ರಾಜ್ಯಾಚ್ಯಾ ಹೈ ಕೋಡ್ತಿಕ್ ಭೆಟೊನ್ ಗರ್ಜ್ ಆಸ್ಚೆಂ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ್, ಆದೇಶ್ ಆನಿ ರಿಟ್ ದಾಖಲ್ ಕರುಂಕ್ ತ್ಯಾ ಕೊಡ್ತಿಕ್ ಸಮಾ ದಿಸ್ಚೆಪರಿಂ ಕರ್ತಾ.

3. ಸೂಕ್ತ್ ಕೇಂದ್ರ್ ವ ರಾಜ್ಯ್ ಸರ್ಕಾರಾಕ್ ವ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಾಕ್ ತನ್ಕೆಚ್ಯಾ ಖಂಚಾಯಿ ವೆಳಾ ಮನ್ಶಾ ಹಕ್ಕ್ ಉಲ್ಲಂಘನಾಕ್ ಬಲಿಪಶು ಜಾಲ್ಲ್ಯಾಕ್ ವ ತಾಚ್ಯಾ ಕುಟ್ಮಾ ಸಾಂಧ್ಯಾಂಕ್ ಪರಿಹಾರ್ ದೀಂವ್ಕ್ ಆಯೋಗಾಕ್ ಸೂಕ್ತ್ ದಿಸ್ಲ್ಲ್ಯಾ ರಿತಿಂ ಶಿಫಾರಾಸ್ ಕರ್ತಾ.

4. ತನ್ಕೆ ವರ್ದೆಚಿ ಏಕ್ ಪ್ರತಿ ಫಿರ್ಯಾದಿಕ್ ವ ತಾಚ್ಯಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿಕ್ ದಿತಾ.

5. ತನ್ಕೆಚಿ ವರ್ಧಿ ಆನಿ ಆಯೋಗಾಚಿ ಶಿಫಾರಾಸ್ ಸೂಕ್ತ್ ಸರ್ಕಾರಾಕ್ ವ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಾಕ್ ಧಾಡ್ನ್ ಏಕಾ ಮಹಿನ್ಯಾ ಭಿತರ್ ವ ಗರ್ಜ್ ಆಸ್ಲ್ಯಾರ್ ಚಡಿತ್ ಆವ್ದಿ ದೀವ್ನ್ ಕ್ರಮ್ ಘೆತ್ಲ್ಲ್ಯಾ ವಿಶಿಂ ಆಯೋಗಾಕ್ ವರ್ಧಿ ದೀಂವ್ಕ್ ಫರ್ಮಾಯ್ತಾ.

6. ಆಯೋಗ್ ತನ್ಕೆ ವರ್ಧಿ ಆನಿ ಸರ್ಕಾರಾಚೆ ವ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಾಚೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ್, ಘೆತ್ಲ್ಲೆಂ ಕ್ರಮ್, ವ ಆಯೋಗಾಚ್ಯಾ ಶಿಫಾರಾಸೆ ನಿಮ್ತಿಂ ತಾಚ್ಯಾ ತನ್ಕೆ ವರ್ಧೆಂತ್ ಸೂಕ್ತ್ ಸರ್ಕಾರಾನ್ ಘೆಂವ್ಕ್ ಚಿಂತ್ಲ್ಲೆಂ ಕ್ರಮ್ ಪ್ರಗಟ್ ಕರ್ತಾ.

ಕೇಂದ್ರ್ ಮನ್ಶ್ಯಾ ಹಕ್ಕ್ ಉಲ್ಲಂಘನ್ ಆಯೋಗ್ ರಚನ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ರಿತಿನ್‌ಂಚ್ ಹರ್ಯೆಕಾ ರಾಜ್ಯಾಂನಿ ತಾಂಚ್ಯಾ ರಾಜ್ಯಾಚೆಂ ನಾಂವ್ ದೀವ್ನ್ ಮನ್ಶ್ಯಾ ಹಕ್ಕ್ ಆಯೋಗ್ ರಚ್ಲ್ಯಾತ್, ಆನಿ ಹ್ಯಾ ಆಯೋಗಾಂಕ್ ತೆ ತೆ ರಾಜ್ಯ್ ಸರ್ಕಾರ್ ಆನಿ ತ್ಯಾ ರಾಜ್ಯಾಂಚೆ ಹೈ ಕೊಡ್ತಿಂಚೆ ಚೀಫ್ ಜಸ್ಟೀಸ್ ಆನಿ ಇತರ್ ನಮಿಯಾರ್ಲ್ಲೆ ಸಾಂಧೆ, ರಾಜ್ಯ್ ಮುಖೆಲ್ ಮಂತ್ರಿ ಆನಿ ಕೇಂದ್ರ್ ಆಯೋಗ್ ರಚನ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ರಿತಿನ್ ಕಾಮ್ ಕರ್ನ್ ಆಸಾತ್. ಹರ್ಯೆಕಾ ರಾಜ್ಯ್ ಆಯೋಗಾಕ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷ್ ಆಸ್ತಾ ಆನಿ ರಾಜ್ಯಾಂತ್ ಮನ್ಶ್ಯಾ ಹಕ್ಕ್ ಉಲ್ಲಂಘನ್ ಜಾಲ್ಲೆಂ ತನ್ಕಿ ಕರುಂಕ್ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಸೆಶನ್ಸ್ ಕೋಡ್ತ್ ವ ಸ್ಪೆಶಲ್ ಕೋಡ್ತ್ ಆಸಾ ಕೆಲ್ಯಾತ್. ಕೇಂದ್ರ್ ತನ್ಕೆ ಆಯೋಗಾಕ್ ಆಸ್ಚೆ ಪರಿಂ ಅಧಿಕಾರ್ ರಾಜ್ಯ್ ತನ್ಕೆ ಆಯೋಗಾಕ್ ತಾಚ್ಯಾ ಪರಿಧೆ ಭಿತರ್ ಅಧಿಕಾರ್ ಆಸಾ. ರಾಜ್ಯ್ ಸರ್ಕಾರ್ ತಾಚ್ಯಾ ಮನ್ಶ್ಯಾ ಹಕ್ಕ್ ಉಲ್ಲಂಘನ್ ತನ್ಕೆ ಆಯೋಗಾಕ್ ಜಾಯ್ ಪುರ್ತೆ ಪಯ್ಶೆ ಆನಿ ಸವ್ಲತಾ ದಿತಾ.

ಆಯೋಗಾಚೊ ವಾರ್ಷಿಕ್ ಆನಿ ಸ್ಪೆಶಲ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ :-

(i) ಆಯೋಗಾನ್ ಕೇಂದ್ರ್ ಸರ್ಕಾರಾಕ್, ಆನಿ ರಾಜ್ಯ್ ಸರ್ಕಾರಾಕ್ ವಾರ್ಷಿಕ್ ವರ್ದಿ ಅತೀ ಗರ್ಜೆಚ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ಸ್ಪೆಶಲ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ದೀಜಾಯ್. ವಾರ್ಷಿಕ್ ವರ್ದೆ ವರೇಗ್ ರಾಕ್ಚೆಂ ನಹಿಂ.

(ii) ಕೇಂದ್ರ್ ಆನಿ ರಾಜ್ಯ್ ಸರ್ಕಾರ್ ಆಯೋಗಾಚೊ ವಾರ್ಷಿಕ್ ಆನಿ ಸ್ಪೆಶಲ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಆನಿ ರಾಜ್ಯ್ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಹುಜ್ರಿಂ ದವರ್ತಾತ್, ಸಾಂಗಾತಾ ಘೆತ್‌ಲ್ಲೆಂ ಕ್ರಮ್, ಆಯೋಗಾಚಿ ಶಿಫಾರಾಸ್ ಆನಿ ಶಿಫಾರಾಸೆಕ್ ವಪ್ಪಿಗ್ ನಾ ತರ್ ತಾಕಾ ಕಾರಾಣ್ ಕಳಯ್ತಾತ್.

ಆಯೋಗಾಚ್ಯಾ ವ್ಯಾಪ್ತೆ ಭಾಯ್ರ್ ಯೆಂವ್ಚೆ ವಿಷಯ್:-

(i) ಖಂಚಾಯಿ ರಾಜ್ಯ್ ಆಯೋಗಾ ಹುಜ್ರಿಂ, ವ ಕಾನೂನಾ ಪ್ರಕಾರ್ ರೂಪಿತ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ದುಸ್ರ್ಯಾ ಆಯೋಗಾ ಹುಜ್ರಿಂ ತನ್ಕಿ ಜ್ಯಾರಿ ಆಸ್ಚೆ ವಿಷಯ್ ಆಯೋಗಾಚ್ಯಾ ವ್ಯಾಪ್ತೆ ಭಾಯ್ರ್ ಯೆತಾತ್.

(ii) ಕೇಂದ್ರ್ ವ ರಾಜ್ಯ್ ಆಯೋಗಾನ್ ಮನ್ಶ್ಯಾ ಹಕ್ಕ್ ಉಲ್ಲಂಘನ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ವಿಷಯಾಂನಿ ಏಕಾ ವರ್ಸಾ ಉಪ್ರಾಂತ್‌ಯಿ ತನ್ಕಿ ಅರಂಭ್ ಕರ್ಯೆತ್.

ಬೊರ್ಯಾ ಪಾತ್ಯೆಣೆನ್ ಕಾಣ್ಘೆಲ್ಲ್ಯಾ ಕ್ರಮಾಕ್ ರಕ್ಷಣ್:-

ಕೇಂದ್ರ್, ರಾಜ್ಯ್ ಸರ್ಕಾರಾಚ್ಯಾ, ಆನಿ ಕೇಂದ್ರ್, ರಾಜ್ಯ್ ಆಯೋಗಾಚ್ಯಾ ಪರ್ವಣ್ಗೆನ್ ದಿಲ್ಲಿ ವರ್ದಿ ವ ಕೇಂದ್ರ್ ಸರ್ಕಾರಾಚ್ಯಾ, ರಾಜ್ಯ್ ಸರ್ಕಾರಾಚ್ಯಾ ಕೇಂದ್ರ್ ಆಯೋಗಾಚಾ ರಾಜ್ಯ್ ಆಯೋಗಾಚ್ಯಾ ವ ಖಂಚಾಯಿ ಸಾಂಧ್ಯಾ ವಿರೋಧ್ ತಾಣಿ ಬೊರ್ಯಾ ಪಾತ್ಯೆಣೆನ್ ಹ್ಯಾ ಕಾನೂನಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಕಾಮ್ ಕೆಲಾಂ ವ ಕ್ರಮ್

ತ್ಲಾಂ ತರ್ ತಾಂಚೆ ವಿರೋಧ್ ಖಂಚಿಯೀ ಕೇಜ್ ವ ಇತರ್ ಕ್ರಮ್ ಘೆತ್ಲಾಂ
ರ್ ತಾಂಚೆ ವಿರೋಧ್ ಖಂಚಿಯಿ ಕೇಜ್ ವ ಇತರ್ ಕ್ರಮ್ ಘೆಂವ್ಚೆಂ ಆಡ್ವಾರ್ಲಾಂ.

ಆಯೋಗಾಚೊ ಹರ್ಯೆಕ್ ಸಾಂಧೊ ರಾಜ್ಯ್ ಆಯೋಗ್ ಆನಿ ಹರ್ಯೆಕ್
ಫೀಶಿಯಲ್ ನೇಮಕ್ ಜಾಲ್ಲೆ ವ ಆಯೋಗಾನ್ ಹ್ಯಾ ಕಾನೂನಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಕಾಮ್
ರುಂಕ್ ಅಧಿಕಾರ್ ದಿಲ್ಲೆ ಸರ್ವ್ ಭಾರತೀಯ್ ಧಂಡ್ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಚ್ಯಾ ಸೆಕ್ಷನ್ 21
ಕಾರ್ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ತಾತ್.

ೇಂದ್ರ್ ಸರ್ಕಾರಾನ್ ನಿಯಮ್ ರಚನ್ ಕರ್ಚೊ ಅಧಿಕಾರ್:-

) ಕೇಂದ್ರ್ ಸರ್ಕಾರ್ ನೋಟಿಫಿಕೇಶನಾ ಧ್ವಾರಿಂ ರೆಗ್ರೋ/ನಿಯಮಾಂ ಹ್ಯಾ ಕಾನೂನಾ ಧ್ವಾರಿಂ ಕರ್ತಾ.

) ತಸಲ್ಯೊ ರೆಗ್ರೊ/ನಿಯಮಾಂ ಆಯೋಗಾಚ್ಯಾ ಅಧ್ಯಕ್ಷಾಕ್, ಸಾಂಧ್ಯಾಂಕ್ ಸಾಂಭಾಳ್, ಭಾತೆಂ ತಾಂಚ್ಯಾ ಕಾಮಾಚೆಂ ಕಂಡಿಷನ್, ಟೆಕ್ನಿಕಲ್, ವಿಜ್ಞಾನಿಂಚೆಂ ನೇಮಕ್ವಣ್, ಸಿವಿಲ್ ಕೊಡ್ತಿಚೊ ಅಧಿಕಾರ್, ವಾರ್ಷಿಕ್ ಲೇಖ್ ಪಾಕ್ ಕಶೆಂ ತಯಾರ್ ಕರ್ಚೆಂ.. ಇತ್ಯಾದಿ ಹ್ಯಾ ನಿಯಮಾಂತ್ ವಿಲೀನ್ ಜಾವ್ನಾಸಾತ್.

ಆಯೋಗಾಚೊ ಶಾಸನ್/ನಿಯಮ್ ಕರ್ಚೊ ಅಧಿಕಾರ್

ಕೇಂದ್ರ್ ಸರ್ಕಾರಾಚ್ಯಾ ಪರ್ವಣ್ಗಿನ್, ನೋಟಿಫಿಕೇಶನಾ ಧ್ವಾರಿಂ ಹೆಂ ಕಾನೂನ್
ಜ್ಯಾರಿ ಜಾಂವ್ಚೆ ಶಾಸನ್/ನಿಯಮ್ ಆಯೋಗಾನ್ ಕರ್ಯೆತ್. ಆಯೋಗಾನ್ ಕರ್ಚೆಂ
ಶಾಸನ್/ನಿಯಮ್ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಾಚಿಂ ದೊನೀ ಸದನ್ 30 ದಿಸಾಂಕ್ ಚಲವ್ನ್
ಆಸ್ಚ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ತಾಂಚೆ ಹುಜ್ರಿಂ ಮಂಡನ್ ಕರಿಜಾಯ್. ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಾಚಿಂ
ದೊನೀ ಸದನಾಂ ಆಯೋಗಾಚಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ್ ತಿದ್ವೊಣಿ ಕರುಂಕ್ ಸಾಂಗ್ತಾತ್ ತರ್,
ತಶೆಂ ತಿದ್ವೊಣಿ ಕರ್ನ್ ತಾಣಿಂ ತಾಂಚಿ ಅನುಮತಿ ದಿವ್ಯೆತ್.

ಹೆಂ ಕಾನೂನ್ ಜ್ಯಾರಿ ಕರ್ಚ್ಯಾಂತ್ ಕಾಂಯ್ ತೊಂದ್ರೆ ಯೆತಾತ್ ತರ್
ಕೇಂದ್ರ್ ಸರ್ಕಾರ್ ಆಫೀಶಿಯಲ್ ಗಜೆಟಿ ಧ್ವಾರಿಂ ನೋಟಿಫಿಕೇಶನ್ ಫಾಯ್ಸ್ ಕರ್ನ್
ಹೆಂ ಕಾನೂನ್ ಜ್ಯಾರಿ ಜಾಂವ್ಕ್ ಆಸ್ಚ್ಯೊ ಆಡ್ಕಳಿ ನಿವ್ರಾಯ್ತಾ. ಪೂಣ್ ಅಸಲೆ
ಆದೇಶ್ ಜ್ಯಾರಿ ಕೆಲ್ಲೆಂ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಾಚ್ಯಾ ದೊನೀ ಸದನಾಂ ಹುಜ್ರಿಂ ದವರಿಜಾಯ್.

~~~~~~~~❖❖❖~~~~~~~~
~~~~~~~~

“ಮಾಹೆತ್ ಹಕ್ಕ್” ಕಾನೂನ್

1. ಹ್ಯಾ ಕಾನೂನಾಚೊ ಉದ್ದೇಶ್ ಕಸಲೊ?

ಭಾರತ್ ದೇಶಾಕ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ ಮೆಳೊನ್ 61 ವರ್ಸಾಂ ಸಂಪ್ಲಿಂ. ಹಾಂತುಂ 58 ವರ್ಸಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಕೇಂದ್ರ್ ಆನಿ ರಾಜ್ಯ್ ಸರ್ಕಾರ್ ಹರ್ಯೆಕ್ ಮಾಹೆತ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾಚ್ ಮುಟಿ ಭಿತರ್ ದವರ್‍ನ್ ಸಾರ್ವಜನಿಕ್ ಲೊಕಾಕ್ ತಿ ಮಾಹೆತ್ ಮೆಳಾನಾತ್‌ಲ್ಯಾ ಬರಿಂ ಪಳೈತಾಲೆ. ಹಾಕಾ ಕಾರಣ್ ಸರ್ಕಾರಿ ‘ರಹಸ್ಯ ನಿಯಮ 1923’ ಪ್ರಕಾರ್ ಸರ್ಕಾರಾಕ್ ಸಂಬಂಧಿತ್ ಮಾಹೆತ್ ಬಹಿರಂಗ್ ಕರ್ಚೆಂ ಕಾನೂನ್ ರಿತ್ಯಾ ಅಪ್ರಾದ್ ಜಾವ್ನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಮಾಹೆತ್ ಹಕ್ಕ್ ಕಾನೂನ್ 2005 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 12 ತಾರಿಕೆರ್ ಜ್ಯಾರಿಯೆಕ್ ಆಯ್ಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಥೊಡ್ಯೊ ಮಾಹೆತಿ ದೇಶಾಚ್ಯಾ ಭದ್ರತೆಕ್ ಸಂಬಂಧ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯೊ ಸೊಡ್ನ್, ಸರ್ಕಾರಾಚ್ಯಾ ಆಧೀನ್ ಆಸ್ಚ್ಯೊ ಸರ್ವ್ ಮಾಹೆತಿ ಪ್ರಗಟ್ ಕರ್ಯೆತ್ ಮ್ಹಣ್ ಹೆಂ ಕಾನೂನ್ ಸಾಂಗ್ತಾ.

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಚೊ ಉದ್ದೇಶ್ ಸುಫಳ್ ಜಾಯ್ಜಯ್ ತರ್, ದೇಶಾಚ್ಯಾ ಆಡಳ್ತ್ಯಾಂತ್ ಹರ್ಯೆಕಾ ನಾಗರಿಕಾನ್ ಸಕ್ರಿಯ್ ರಿತಿನ್ ಭಾಗ್ ಘೆತ್ಲ್ಯಾರ್ ಮಾತ್ರ್ ಹೆಂ ಸಾಧ್ಯ್ ಜಾತಾ. ಆಡಳ್ತ್ಯಾಂತ್ ಸುಧಾರಣ್ ಜಾತಾ ಆನಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತಾ ಚಡ್ತಾ. ಅಶೆಂ ಆಡಳ್ತ್ಯಾಂತ್ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ್ ನಿವ್ರಾಂವ್ಕ್ ಸಾಧ್ಯ್ ಜಾತಾ. ಮಾಹೆತ್ ಹಕ್ಕ್ ಕಾನೂನ್ ಸಮರ್ಪಕ್ ರಿತಿನ್ ಉಪಯೋಗ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಬರಿ ಜಾತಾ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಂತ್ ಸರ್ಕಾರಾಚ್ಯಾ ಸ್ವಾಧೀನ್ ಆಸ್ಚಿ ಹರ್ಯೆಕ್ ಮಾಹೆತ್ ದೇಶಾಚ್ಯಾ ನಾಗರಿಕಾಂಚಿ ಆಸ್ತ್ ಮ್ಹಣೊನ್ ಹ್ಯಾ ಕಾನೂನಾನ್ ಮಾನುನ್ ಘೆತ್ಲಾಂ. ತ್ಯಾ ದೆಕುನ್ ದೇಶಾಚ್ಯಾ ಕನಿಷ್ಠ್ ನಾಗರಿಕಾನ್ ಸಯ್ತ್ ವಿಚಾರ್‌ಲ್ಲಿ ಮಾಹೆತ್ ದಿಂವ್ಚಿ ಸರ್ಕಾರಾಚೆಂ ಕರ್ತವ್ಯ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ಪುಣ್ ಸಾಧ್ಯಾ ನಾಗರಿಕಾನ್ ವಿಚಾರ್‌ಲ್ಲಿ ಮಾಹೆತ್ ವದಗ್ಸುಂಚ್ಯಾಂತ್ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿ ಮಸ್ತು ರೀತಿನಿ ಆಡ್ಕಳಿ, ಆತಂಕ್ ಹಾಡ್ತಾತ್.

2. ಸರ್ಕಾರಾಚ್ಯಾ ಅಧೀನ್ ಆಸ್ಚಿ ಮಾಹೆತ್ ವಿಚಾರ್ಚಿ ರೀತ್ ಕಶಿ?

(i) ಕೊಣಾಕ್ ಸರ್ಕಾರಿ ಧಪ್ತರಾಂತ್ ಚಲ್ಚ್ಯಾ ಕಾಮಾ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಖಂಚೆಂಯಿ ಕೊಂಟ್ರೆಕ್ಟ್ ಕೊಣಾಕ್, ಕಿತ್ಲ್ಯಾ ಐವಜಾಕ್ ದಿಲಾಂ? ಇತ್ಯಾದಿ, ಮಾಹೆತ್ ಗರ್ಜ್ ಆಸ್ಲ್ಯಾರ್ ತ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿನ್ ಬರ್ಪಿನಿಶಿಂ, ವಾ ಇ ಮೇಯ್ಲಾ ಧ್ವಾರಿಂ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವಾ ಹಿಂದಿ ಭಾಶೆನ್ ವಾ ತ್ಯಾ ರಾಜ್ಯಾಚ್ಯಾ ಭಾಶೆನ್ ಅರ್ಜೆ ಸವೆಂ ಸರ್ಕಾರಾನ್ ನಿಯಮಿತ್ ಕೆಲ್ಲಿ ದರ್ ಭಾರಿಕ್ ಕರ್‍ನ್ ಸರ್ಕಾರಾನ್ ನಿಯುಕ್ತ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕ್ ಮಾಹೆತಿ ಆಫೀಸರಾಕ್ ದೀಜಾಯ್ (ಸ್ಟೇಟ್ ಯಾ ಸೆಂಟ್ರಲ್).

(ii) ಅರ್ಜಿದಾರಾನ್ ಖಂಚ್ಯಾ ಕಾರಾಣಾ ಖಾತಿರ್ ಆಪ್ಣಾಕ್ ಸರ್ಕಾರಿ ಮಾಹೆತ್

ಜಾಯ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಅರ್ಜೆಂತ್ ಕಾಣ್ಸುಂಚಿ ಗರ್ಜ್ ನಾ. ಫಕತ್ ಅರ್ಜಿದಾರಾನ್ ತಾಚೊ ಸಂಪರ್ಕ್ ವಿಳಾಸ್ ಮಾತ್ರ ದಿಲ್ಯಾರ್ ಪಾವ್ತಾ.

ಭಾರತೀಯ್ ನಾಗರಿಕಾನ್ ಯಾ ಅರ್ಜಿದಾರನ್ ಸರ್ಕಾರಿ ಫಾಯ್ಲಾಂನಿ ಧಿಕಾರಿನಿಂ ಬರಯಿಲ್ಲೆ ನೋಟಿಂಗ್ಸ್ ವಿಚಾರುಂಕ್ ಜಾತಾಗಿ?

ನಾ. ಕಿತ್ಯಾಕ್! ಮಾಹೆತ್ ಹಕ್ಕ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಅಧಿಕಾರಿಂಚೆಂ ಫಾಯ್ಲ್ ೋಟಿಂಗ್ಸ್' ನ್ಹಯ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್.

. ಭಾರತೀಯ್ ನಾಗರಿಕಾನ್ ಸರ್ಕಾರಿ ರೆಕಾರ್ಡ್ಸ್ ತಪಾಸಣ್ ಕರುಂಕ್ ನಿ ತಾಂತ್ಲೊ ತಪ್ಶಿಲ್ ವಿವರ್ ಬರ್ಪಿನಿಶಿಂ ಕಾಣ್ಫೆಂವ್ಕ್ ಜಾತಾಗಿ?

ಜಾತಾ. ಭಾರತೀಯ್ ನಾಗರಿಕಾನ್ ಸರ್ಕಾರಿ ದಫ್ತರಾಕ್ ವಚೊನ್ ಸರ್ಕಾರಿ ಾಯ್ಲಾಂ ಆನಿ ಸಾಂಗಾತಾ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾಮ್ ತಪಾಸಣ್ ಕರ್ಯೆತ್. ಆಮ್ಕಾಂ ಾಯ್ ಆಸ್ಚಿ ಮಾಹೆತ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ಪುರೊ ಏಕ್ ಫಾಯ್ಲ್, ರಿಕಾರ್ಡ್, ಮೈಕ್ರೋ ಲ್ಮ್ ವ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಮಾಹೆತ್ ತಪಾಸಣ್ ಕರ್ಯೆತ್.

. ಸರ್ಕಾರಾನ್ ಸಾರ್ವಜನಿಕಾಂಕ್ ದೀಂವ್ಕ್ ಇನ್ಕಾರ್ ಕರ್ಯೆತ್ ಜಾಲ್ಲಿ ಾಹೆತ್ ಖಂಚಿ?

ಭಾರತ್ ದೇಶಾಚ್ಯಾ ಭದ್ರತೆಕ್ ಅಪಾಯ್ ಹಾಡ್ಚಿ, ದೇಶಾಚ್ಯಾ ಕೊಡ್ತಿನ್ ಾಪುಂಕ್ ನಿರ್ಬಂಧ್ ಕೆಲ್ಲಿ, ದೇಶಾಚ್ಯಾ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ವ ರಾಜ್ಯಾಚ್ಯಾ ವಿಧಾನ್ ಭೆಚ್ಯಾ ಘನತೆಕ್ ಕೀಳ್ ಕರ್ಚಿ, ಖಂಚಾಯಿ ನಾಗರಿಕಾಚ್ಯಾ ಭದ್ರತೆಕ್ ಅಪಾಯ್ ಾಡ್ಚಿ, ತನ್ಕೆಕ್ ಆಡ್ಕಳ್ ಹಾಡ್ಚಿ, ಕೇಬಿನೆಟ್ ಪೇಪರ್ಸ್, ಆನಿ ಮಂತ್ರಾಲಯಚ್ಯೊ ರ್ಥ್ಯೊ ಸಾರ್ವಜನಿಕಾಂಕ್ ಪ್ರಗಟ್ ಜಾತಾ ವರೇಗ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಮಾಹೆತ್ ಸರ್ಕಾರಾನ್ ಾರ್ವಜನಿಕಾಂಕ್ ದೀಂವ್ಕ್ ಇನ್ಕಾರ್ ಕರ್ಯೆತ್.

. ಪಬ್ಲಿಕ್ ಅಥಾರಿಟಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಕೋಣ್?

ಪಬ್ಲಿಕ್ ಅಥಾರಿಟಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಸಂವಿಧಾನಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಸ್ಥಾಪನ್ ಾಲ್ಲೊ ಏಕ್ ಸಂಸ್ಥೊ ವ ಸರ್ಕಾರಿ ಧಫ್ತರ್. ಹೆಂ ರಚನ್ ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ವ ರಾಜ್ಯಾಚ್ಯಾ ವಿಧಾನ್ ಸಭೆಚ್ಯಾ ಕಾನೂನಾ ಧ್ವಾರಿಂ ಜಾಂವ್ಚೆಂ ಜಾವ್ನಾಸಾ.

7. ಸರ್ಕಾರಾನ್ ಕೋಣಾಕ್ ವ ಖಂಚಾ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಂಕ್ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಅಥಾರಿಟಿ/ ಾರ್ವಜನಿಕ್ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ್ ಮ್ಹಣ್ ನೇಮಕ್ ಕರ್ಯೆತ್?

ಸರ್ಕಾರಿ ನೋಟಿಫಿಕೇಶನಾ ಮುಖಾಂತ್ರ್, ಸರ್ಕಾರಿ ಆದೇಶಾ ಧ್ವಾರಿಂ ರ್ಕಾರಾಚ್ಯಾ ಪೈಶಾಂನಿ ಚಲ್ಚಾ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಂಕ್ ಸರ್ಕಾರಾನ್ ಸಹಾಯ್ ಧನ್

ದಿಲಾಂ ತರ್ ತ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಂಕ್ 'ಪಬ್ಲಿಕ್ ಆಥಾರಿಟಿ' ಮ್ಹಣ್ತಾತ್.

ಮಾಹೆತ್ ಹಕ್ಕ್ ಕಾಯ್ದ್ಯಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಸಾರ್ವಜನಿಕ್ ಪ್ರಾದಿಕಾರಾನ್ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಾಚೆಂ ರಚನ್ ಕಶೆಂ ಕೆಲಾಂ, ಕಾಮ್ ಕರ್ಚಿ ರೀತ್, ಕ್ರಮ್ ಘೆಂವ್ಚೊ ಅಧಿಕಾರ್, ನಾಗರಿಕಾಂನಿ ಕಶಿ ಮಾಹೆತ್ ಆಪ್ಣಾಂವ್ಚಿ? ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಗಟ್ ಕರ್ಚಿ ಗರ್ಜ್. ಹ್ಯಾ ಕಾನೂನಾಚೊ ಮೂಳ್ ಉದ್ದೇಶ್ ಗರ್ಜ್ ಆಸ್ಚಿ ಮಾಹೆತ್ ಶೀದಾ ಆನಿ ಸುಲಭಾಯೆನ್ ಮೆಳಾಜಾಯ್ ಮ್ಹಳ್ಳೊ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ಪೂಣ್ ಸಾರ್ವಜನಿಕ್ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ್ ಸ್ವ ಖುಶೆನ್ ವಯ್ರ್ ಕಾಣ್ಸಿಲ್ಲ್ಯೊ ಮಾಹೆತಿ ಪ್ರಗಟ್ ಕರಿನಾಂತ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್, ಹ್ಯಾ ಕಾನೂನಾಚೊ ಮೂಳ್ ಉದ್ದೇಶ್ ಸುಫಳ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ನಾ.

8. ಸಾರ್ವಜನಿಕ್ ಮಾಹೆತ್ ಆಫೀಸಾರಾಚೆಂ ಕಾಮ್ ಆನಿ ಕರ್ತವ್ಯ್ ಕಸಲೆಂ?

(ಅ) ಸಾರ್ವಜನಿಕಾಂಚ್ಯೊ ಅರ್ಜ್ಯೊ ಸ್ವೀಕಾರ್ ಕರ್ಚ್ಯೊ.

(ಆ) ಸಂಭಂಧಿತ್ ಮಾಹೆತ್ ದುಸ್ರ್ಯಾ ಇಲಾಖ್ಯಾಚಿ ತರ್ ತಿ ಅರ್ಜಿ 5 ದಿಸಾಂ ಭಿತರ್ ಸಂಭಂಧಿತ್ ಇಲಾಖ್ಯಾಕ್ ಧಾಡ್ನ್ ದೀವ್ನ್ ಅರ್ಜಿದಾರಾಕ್ ಕಳಂವ್ಚೆಂ.

(ಇ) ಅರ್ಜಿ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ 30 ದಿಸಾಂ ಭಿತರ್ ಅರ್ಜಿದಾರಾನ್ ವಿಚಾರ್‌ಲ್ಲಿ ಮಾಹೆತ್ ಸರ್ಕಾರಾನ್ ಕಾಣ್ಸಿಲ್ಲೆಂ ಫೀಸ್ ಕಾಣ್ಗೆವ್ನ್ ದಿಂವ್ಚಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ್ ಮಾಹೆತ್ ಆಫೀಸರಾಚಿ.

(ಈ) ಸಾರ್ವಜನಿಕ್ ನಾಗರಿಕಾನ್ ವಿಚಾರ್‌ಲ್ಲಿ ಮಾಹೆತ್ ಮನ್ಶ್ಯಾ ಜಿವಾಕ್ ಆನಿ ತಾಚ್ಯಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಾಕ್ ಸಂಭಂಧಿತ್ ಜಾಲ್ಲಿ ತರ್, ತಸಲಿ ಮಾಹೆತ್ 48 ವೊರಾಂ ಭಿತರ್ ದೀಜಾಯ್.

(ಉ) ಮಾಹೆತ್ ತಿಸ್ರ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಕ್ ಸಂಭಂಧ್ ಜಾಲ್ಲಿ ತರ್ 40 ದಿಸಾಂ ಭಿತರ್ ದೀಜಾಯ್.

9. ಮಾಹೆತ್ ಹಕ್ಕ್ ಕಾನೂನಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಮಾಹೆತ್ ದೀಂವ್ಕ್ ಕಿತ್ಲೆಂ ಶುಲ್ಕ್ ಫಾರಿಕ್ ಕರುಂಕ್ ಪಡ್ತಾ?

(ಅ) ನಾಗರಿಕಾಕ್ ಫಾರಿಕ್ ಕರುಂಕ್ ತಾಂಕ್ ಜಾಂವ್ಚೆ ತಿತ್ಲೆಂ.

(ಆ) ಚಡ್ತಿಕ್ ಫೀಸ್ ಗರ್ಜ್ ಆಸಾ ತರ್ ಸಾರ್ವಜನಿಕ್ ಮಾಹೆತ್ ಆಫೀಸರಾನ್ ಕಳಂವ್ಚೆಂ.

(ಇ) ಉಣೊ ಆದಾಯ್ ಆಸ್ಚಾ ಕುಟ್ಮಾಂನಿಂ (ಬಿ.ಪಿ.ಎಲ್.) ಶುಲ್ಕ್ ದೀಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ ನಾ.

10. ಕೇಂದ್ರ್ ಯಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕ್ ಸಂಪರ್ಕ್ ಅಧಿಕಾರಿಂಚೊ ಅಧಿಕಾರ್ ಕಸಲೊ?

(ಅ) ಖಂಚ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಂತ್ ಸಾರ್ವಜನಿಕ್ ಸಂಪರ್ಕ್ ಅಧಿಕಾರಿ ನೇಮಕ್ ಜಾವ್ನಾ ತರ್.

(ಆ) ಸಾರ್ವಜನಿಕ್ ಸಂಪರ್ಕ್ ಅಧಿಕಾರಿ ಮಾಹೆತ್ ದೀಂವ್ಕ್ ಇನ್ಕಾರ್ ಕರ್ತಾ ತರ್.

(ಇ) ಹ್ಯಾ ಕಾಯ್ದ್ಯಾ ಪ್ರಕಾರ್ ನಮಿಯಾರ್ಲ್ಲ್ಯಾ ವಾಯ್ದ್ಯಾ ಭಿತರ್ ಮಾಹೆತ್ ಮೆಳೊಂಕ್ ನಾ ತರ್.

(ಈ) ಶುಲ್ಕ್ ವಿಚಾರ್ಲ್ಲೆಂ ಚಡ್ ಆಸಾ ತರ್.

(ಉ) ವಿಚಾರ್ಲ್ಲ್ಯಾ ಮಾಹೆತಿಚಾಕೀ ಉಣಿ ಮಾಹೆತ್ ದಿಲ್ಯಾ ತರ್

ವಯ್ರ್ ಸಾಂಗ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಕಾರಣಾಂಕ್ ಕೇಂದ್ರ್ ಯಾ ರಾಜ್ಯ್ ಸಾರ್ವಜನಿಕ್ ಸಂಪರ್ಕ್ ಅಧಿಕಾರಿನ್ ಸಿವಿಲ್ ಕೋಡ್ತಿಚೊ ಅಧಿಕಾರ್ ಚಲವ್ಯೆತ್. ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್:

(ಅ) ಅಧಿಕಾರಿಂಕ್ ಖುದ್ದ್ ಹಾಜರ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ಫರ್ಮಾಣ್ ದಿಂವ್ಚೆಂ.

(ಆ) ಮಾಹೆತ್ ಬೂಕ್ ಹಾಜರ್ ಕರುಂಕ್ ಫರ್ಮಾಣ್ ದಿಂವ್ಚೆಂ.

(ಇ) ಅಫಿದಾವಿತ್ ಮುಖಾಂತ್ರ್ ಸಾಕ್ಸ್ ವಿಚಾರಣ್ ಕರ್ಚೆಂ.

(ಈ) ಸರ್ಕಾರಿ ಆಫೀಸಾ ಥಾವ್ನ್ ಯಾ ಕೋಡ್ತಿ ಥಾವ್ನ್ ಗರ್ಜ್ ಆಸ್ಚಿ ಮಾಹೆತ್ ಧಾಡುಂಕ್ ಸೂಚನ್ ದಿಂವ್ಚೆಂ.

ಪೂಣ್ ವಯ್ರ್ ಕಾಣ್ಸೆಲ್ಲೆಂ ನಿಯಮ್ ಆಸಾ ಕೆಲಾಂ ತರೀ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ್ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ್ ಅಧಿಕಾರಿ ಮಸ್ತು ಪಾವ್ಟಿಂ ಅರ್ಜಿ ಸ್ವೀಕಾರ್ ಕರುಂಕ್ ನಿರಾಕರಣ್ ಯಾ ಫಟ್ ಮಾಹೆತ್ ದಿಂವ್ಚೆಂ, ಯಾ ಮಾಹೆತ್ ವಿಚಾರ್ಲ್ಲ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಕ್ ಉಪಾದ್ರ್ ದಿಲ್ಲೆ ಧಾಕ್ಲೆ ವರ್ಧಿ ಜಾಲ್ಯಾತ್. ಥೊಡೆ ಪಾವ್ಟಿಂ ವಿಚಾರ್ಲ್ಲಿ ಮಾಹೆತ್ ಲಭ್ಯ್ ಆಸೊನೀ, ತಿ ಮಾಹೆತ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಧಫ್ತರಾಂತ್ ನಾ ಮ್ಹಣ್ ಜಾಪ್ ದಿಂವ್ಚಿ ಭ್ರಷ್ಟ್ ಅಧಿಕಾರಿಂಕ್ ಸದಾಂಚೆಂ ಕಾಮ್ ಜಾಲಾಂ.

ಹ್ಯಾಚ್ ರಿತಿನ್ ಸಾರ್ವಜನಿಕ್ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಾಕ್ ಅರ್ಜಿ ದೀವ್ನ್ ನಿಯಮಿತ್ ಆವ್ದೆ ಭಿತರ್ ಮಾಹೆತ್ ಮೆಳಾಸಾಸ್ತಾಂ ಉಂಚ್ಲ್ಯಾ ಆಯೋಗಾಕ್ ಮನವಿ ದಿಲ್ಯಾರೀ ಗರ್ಜ್ ಅಸ್ಚಿ ಮಾಹೆತ್ ಮೆಳಾನಾ ತರ್ ರಾಜ್ಯ್ ಮಹೆತ್ ಆಯೋಗಾಕ್ ದುಸ್ರಿ ಮನವಿ ದೀಜಾಯ್ ಪಡ್ತಾ. ಪ್ರಸ್ತುತ್ ಹರ್ಯೆಕಾ ರಾಜ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಮಾಹೆತ್ ಆಯೋಗಾಂ ಸಮ್ಕಾರ್ ಹಜಾರಾಂನಿ ಮನವ್ಯೊ ಇತ್ಯಾರ್ಥಕ್ ಬಾಕಿ ಆಸಾತ್. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಾಂತ್ 16,000 ಆನಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ ಸುಮಾರ್ 4000 ಚಾಕೀ ಚಡ್ ಅರ್ಜ್ಯೊ ಇತ್ಯಾರ್ಥ್

ಜಾಯ್ನಾಸ್ತಾಂ ಬಾಕಿ ಉರ್ಲ್ಯಾತ್. ಸಾಂಗಾತಾ ಮನವಿ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ಅರ್ಜಿದಾರಾನ್ ಆಯೋಗಾಚ್ಯಾ ವಿಚಾರಣ್ ಸಂಧರ್ಭಿಂ ಸ್ವತಃ ಹಾಜರ್ ಆಸೊನ್ ವೇಳ್ ಆನಿ ಪಯ್ಶೆ ವಿಭಾಡಿಜಾಯ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಚಡಾವತ್ ನಾಗರಿಕ್ ಮಾಹೆತ್ ಆಪೇಕ್ಸುನ್ ಅರ್ಜಿಚ್ ದೀನಾಂತ್.

ಹಾಕಾ ಮೂಳ್ ಕಾರಾಣ್ ರಾಜ್ಯ್ ಸರ್ಕಾರಾನ್ ಅವಶ್ಯಕ್ ಆನಿ ಗರ್ಜ್ ಆಸ್ಚೆ ತಿತ್ಲ್ಯಾ ಮಾಹೆತ್ ಅಧಿಕಾರಿಂಕ್ ನೇಮಕ್ ಕರ್ಚ್ಯಾಕ್ ಮೂಳ್ ವ್ಯವಸ್ಥಾ, ಜಾಯ್ ಪುರ್ತಿ ಶಿಭಂಧಿ ನೇಮಕ್ ಕರ್ನ್ಸಾತಾಂ ಆಸ್ಚೆಂ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ಹ್ಯಾ ನಿಮ್ತಿಂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ್ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಾ ಥಾವ್ನ್ ಮಾಹೆತ್ ಮೆಳಾನಾಸ್ತಾಂ ಆಖ್ರೇಚೆಂ ಪ್ರಯತ್ನ್ ಜಾವ್ನ್ ರಾಜ್ಯ್ ಮಾಹೆತ್ ಆಯೋಗಾಕ್ ಅರ್ಜಿ ದಿಲ್ಲ್ಯಾಂಕ್ ಗರ್ಜ್ ಆಸ್ಚಿ ಮಾಹೆತ್ ಮೆಳಾಜಾಯ್ ತರ್ ಥೊಡೆ ಮಹಿನೆ ಲಾಗ್ತಾತ್.

ಕೇಂದ್ರ್ ಮಾಹೆತ್ ಅಯೋಗಾಕ್ 2007 ಮಾರ್ಚ್ ಮ್ಹಣಾಸರ್ 22,688 ಮನವ್ಯೊ ಆಯ್ಲ್ಯಾತ್. ಹ್ಯಾ ಪಯ್ಕಿ 12441 ಮನವ್ಯೊ ಮಾತ್ರ್ ವಿಚಾರಣ್ ಕರುಂಕ್ ಕಾಣ್ಗೆಲ್ಯಾತ್. ಉರ್ಲ್ಯೊ ಮನವ್ಯೊ ಸಮಾ ಕರ್ನ್ ಬೊರೊಂವ್ಕ್ನಾಂತ್, ವ ಗರ್ಜ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲಿ ಮಾಹೆತ್ ವಿಚಾರ್ಲ್ಯಾ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ನೀಬ್ ದೀವ್ನ್ ಇನ್ಕಾರ್ ಕೆಲ್ಯಾತ್.

ಮಾಹೆತ್ ಹಕ್ಕ್ ಕಾನೂನ್ ಉಪಯೋಗ್ ಕರ್ತೆಲ್ಯಾಂ ಪೈಕಿ 60-70% ಸಾರ್ವಜನಿಕ್ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಚೆ ಸಿಭಂಧಿ ಮ್ಹಳ್ಳೊ ವಿಷಯ್ ಪೋರ್ ಥಾಯ್ಸ್ ಜಾಲ್ಲಿ ಏಕ್ ವರ್ದಿ ಸಾಂಗ್ತಾ. ಕಾಮಾ ಥಾವ್ನ್ ಅಮಾನತ್ ಜಾಲ್ಲೆ ನಿವ್ರತ್ತ್ ಜಾಲ್ಲೆ, ಕಾಮೆಲ್ಯಾ ಸಂಘಂಚೆಂ ಅಧಿಕಾರಿ ವಿಚಾರಣಾಂತ್ ಭಾಗ್ ಜಾಲ್ಲೆ ಮನಿಸ್ ಹೆಂ ಮಾಹೆತ್ ಕಾನೂನ್ ಚಡ್ ಮಾಪಾನ್ ವಾಪಾರ್ತಾತ್. ಸಾರ್ವಜನಿಕ್ ಲೋಕ್ ಕಶೆಂ ಮಾಹೆತ್ ಹಕ್ಕಾನ್ ಧಾಖ್ಲೆ ವಿಚಾರುಂಕ್ ಸಕ್ತಾತ್‌ಗೀ! ತ್ಯಾಚ್ ಪ್ರಕಾರ್ ಅಧಿಕಾರಿಂಕ್‌ಯಿ ತಿತ್ಲೆಂಚ್ ಹಕ್ಕ್ ಆಸಾ ದಾಖ್ಲೆ ವಿಚಾರುಂಕ್. ದೃಷ್ಟಾ: ಚಡಾವತ್ ಸರ್ಕಾರಿ ಅರ್ಜಿದಾರಾನಿಂ ವಿಚಾರ್ಚಿ ಮಾಹೆತ್ ಆನ್ಯೆಕಾ ಸಿಭಂಧಿಚೆಂ ವರ್ಗಾವಣ್ ಕರ್ತಾನಾ ಖಂಚೆಂ ವಿಧಾನ್ ವಾಪರ್ಚೆಂ, ಪ್ರೊಮೋಶನ್ ದೀಂವ್ಕ್ ವ ದೀನಾಸ್ತಾಂ ರಾವುಂಕ್ ಕಾರಣ್, ಅಸಲೆ ವಿಷಯ್ ವಿಚಾರ್ತಾತ್. ಪೂಣ್ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರಾಂಕ್ ಆನಿ ಅಧಿಕಾರಿಂಕ್ ಹಿ ಮಾಹೆತ್ ಸುಲಭಾಯೆನ್ ಮೆಳಾನಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಸರ್ಕಾರಿ ದಫ್ತರಾನಿಂ ಆಡಳ್ತೆಂ ಪಾರದರ್ಶಕ್ ನಾಂ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಸಮ್ಜಾತಾ.

ಥೊಡೆ ಅರ್ಜಿದಾರ್ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾಮೆಲ್ಯಾಂಚೆ ವ ತಾಂಚ್ಯಾ ಸಿಭಂಧೆಚೆಂ (ಎ.ಸಿ.ಆರ್.) ವರ್ಸಾಚೆ ಗುಪ್ತ್ ವರ್ದೆಚೆ ಪ್ರತಿ ವಿಚಾರ್ತಾತ್. ಹೆಂ ನಾಂವಾನ್‌ಂಚ್ ಕಳ್ತಾ ಗುಪ್ತ್ ವರ್ಧಿ ಮ್ಹಣ್. ಹೆಂ ಕಶೆಂ ಬಹಿರಂಗ್ ಕರ್ಚೆಂ? ದೆಕುನ್ ಎ.ಸಿ.ಆರ್. ದಿಜಾಯ್‌ಗೀ ವ ನಾ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಂತಾರ್ ಚರ್ಚಾ ಜಾವ್ನ್‌ಂಚ್ ಆಸಾ. ಥೊಡ್ಯಾ ರಾಜ್ಯಾಂನಿ ಎ.ಸಿ.ಆರ್. ಪ್ರತಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕಾಂಕ್ ವ ಸಿಭಂದಿಕ್ ದಿಂವ್ಚೆ ವಿಶಿಂ ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗಾಂತ್‌ಚ್ ಅಸಮಧಾನ್ ಆಸಾ. ಹ್ಯಾ ವಿಷ್ಯಾಂತ್ ಕೇಂದ್ರ್

ಮಾಹೆತ್ ಆಯೋಗನ್ ಆದೇಶ್ ದಿಲಾ ಆನಿ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋಡ್ತಿನ್‌ಯಿ ತೀರ್ಪ್
ದಿಲಾಂ.

ಡ್ಹೆಲ್ಲಿಚ್ಯಾ ಪಿ.ಕೆ. ಸರಿನ್. ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾನ್ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಡಿ. ಖಾತ್ಯಾಕ್ ಅರ್ಜಿ ದೀವ್ನ್ ಆಪ್ಲಿಚ್ ಎ.ಸಿ.ಆರ್. ಪ್ರತಿ ಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ ವಿಚಾರ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಪೂಣ್ ಕೇಂದ್ರ್ ಮಾಹೆತ್ ಅಧಿಕಾರಿನ್ ದುಸ್ರಿ ಮಾಹೆತ್ ದಿಲಿ ತರೀ, ಎ.ಸಿ.ಆರ್. ಪ್ರತಿ ದೀಂವ್ಕ್ ಇನ್ಕಾರ್ ಕೆಲಾಂ. ಕಾರಣ್ ತಿ ಬೋವ್ ಗುಪ್ತ್ ವರ್ದಿ ಮ್ಹಣ್. ಹಾಚೆ ವಿರೋಧ್ ಶ್ರೀ ಸರಿನ್, ಕೇಂದ್ರ್ ಮಾಹಿತ್ ಆಯೋಗಾಕ್ ದೂರ್ ದಿತಾ. ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಡಿ ಖಾತೊ ವಾದ್ ಮಾಂಡ್ತಾ, ಎ.ಸಿ.ಆರ್.ಂತ್ ಸಿಭಂದಿಚ್ಯಾ ವಿರೋಧ್ ಬರಯಿಲ್ಲಿ ವರ್ಧಿ ದಾಕಂವ್ಕ್ ಅವ್ಕಾಸ್ ಆಸಾ ತರೀ, ಸಂಪೂರ್ಣ್ ವರ್ಧಿ ದೀಂವ್ಕ್ ಜಾಯ್ನಾಂ. ಕೇಂದ್ರ್ ಆಯೋಗ್ ಹ್ಯಾಚ್ ಪರಿಂ ತೀರ್ಮಾನ್ ದಿತಾ. ಗುಪ್ತ್ ವಿಷಯ್ ಸಾರ್ವಜನಿಕ್ ಮೊರೆಪಣಾಚಾಕೀ ಚಡ್ ಪ್ರಮುಖ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ ಮ್ಹಣ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯ್ ದಿತಾ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ್ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಾಂನಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಆನಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಹಾಡ್ಚೆ ವಿಶಿಂ ಮಾಹಿತಿ ಕಾನೂನಾಚೊ ಉದ್ದೇಶ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ತಶೆಂ ಮ್ಹಣೊನ್ ಎಕಾ ಸಿಬಂಧಿಚಿ ಎ.ಸಿ.ಆರ್. ದೀಜಾಯ್ ಮ್ಹಳ್ಳೊ ಹಾಸೊ ಅರ್ಥ್ ನಹಿಂ. ತಶೆಂಚ್ ಎ.ಸಿ.ಆರ್. ಘೆಂವ್ಚೆಂ ಆಪ್ಣಾಚೆಂ ಹಕ್ಕ್ ಮ್ಹಣ್ ವಿಚಾರುಂಕ್ ಅವ್ಕಾಸ್ ನಾ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ್ ಮೊರೆಪಣಾ ಖಾತಿರ್ ಮಾತ್ರ್ ತೆಂ ದಿವೈತ್.

ಕರ್ನಾಟಕ್ ಮಾಹೆತ್ ಆಯೋಗಾನ್ ಹ್ಯಾಚ್ ಜನವರಿ 30 ವೆರ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ತೀರ್ಪಾಂತ್ ಸಾಂಗ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣೆ ವಿಧಾನ್‌ಸಭಾ ಆನಿ ಲೋಕ್‌ಸಭೆಕ್ ಚುನಾಯಿತ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿಂಚಿಂ ಧಪ್ತರಾಂ ಮಾಹೆತ್ ಹಕ್ಕ್ ಕಾನೂನ್ ಕಾಯ್ದ್ಯಾಕ್ ಸಂಭಂಧಿತ್ ಜಾವ್ನಾಸಾತ್. ಜಾಯ್ ಜಾಲ್ಲಿ ಮಾಹೆತ್ ಆಪ್ಣಾಂವ್ಕ್ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿನ್ ತಾಚ್ಯಾ ಜಿಲ್ಲಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಕ್ ಸಂಭಂಧಿತ್ ವಿಧಾನ್ ಸಭಾ ಆನಿ ಲೋಕ್‌ಸಭಾ ಚುನಾಯಿತ್ ಪ್ರತಿನಿಧಿಂಕ್, ಧಪ್ತರ್ ಸೌಲಭ್ಯ್, ಆಪ್ತ್ ಸಹಾಯಕ್ ಸೌಲಭ್ಯ್ ಹೆಂ ಸಗ್ಳೆಂ ದೀಂವ್ನ್ ಸಂಭಂದಿತ್ ಕಚೇರಿನಿಂ ನೇಮಕ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕ್ ಮಾಹಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿಂಕ್ ಮಾಹೆತ್ ವಿಚಾರ್‍ನ್ ಅರ್ಜಿ ದಿವೈತ್ ಮ್ಹಣ್ ತೀರ್ಪ್ ದಿಲಾಂ.

~~~~~~~~❖❖❖~~~~~~~~
~~~~~~~~

ಆವಯ್-ಬಾಪ್ ಆನಿ ಮಾಲ್ಘಡ್ಯಾ ನಾಗರಿಕಾಂಚೆಂ ಜೀವನಾಂಶ್ ಆನಿ ಜತ್ನೆ ಕಾನೂನ್ 2007

ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಚಿ ವಶೀಲಾಯ್ ಆನಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯ್ ಮಾಲ್ಘಡ್ಯಾಂಚೆಂ ರಕ್ಷಣ್ ಆನಿ ಜತನ್ ಘೆಂವ್ಚೆ ವಿಶಿಂ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತಾ ಘೆತಾ. ಆಜ್ ಕಾಲ್ಚ್ಯಾ ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯಸ್ ಕುಟ್ಮಾ ಜಿವಿತಾ ವರ್ವಿಂ ಬಹುತೇಕ್ ಮಾಲ್ಘಡ್ಯಾಂಚಿ ಜತನ್ ಘೆಂವ್ಚಿಂ ಕೊಣೀ ನಾತ್ಲ್ಲ್ಯಾಬರಿ ಜಾಲಾಂ. ಸಭಾರ್ ಪ್ರಾಯೆಸ್ತ್ ಆನಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ್ ಜಾವ್ನ್ ಘೊವ್ ಸರ್‌ಲ್ಲ್ಯೊ ವಿಧ್ವಿ ಎಕ್ಸುರಿಂ ಜಿಯೆಂವ್ಚಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಬ್ಜಾಲ್ಯಾ. ತಾಂಕಾಂ ಕುಟ್ಮಾಚೊ ಮೋಗ್ ಆನಿ ಪಯ್ಶ್ಯಾಂಚೊ ಆಧಾರ್‌ಯಿ ಮೆಳಾನಾ. ಹೆಂ ಪ್ರಾಯೆಸ್ತಾಂ ಆನಿ ವಿಧ್ವಿಂ ಥಂಯ್ ದಿಸೊನ್ ಆಸ್ಚೆಂ ಏಕ್ ಬಿರ್ಮತೆಚೆಂ ದೆಖಾಪ್. ಪ್ರಾಯೆಸ್ತಾಂಕ್ ಚಡ್ ಜತನ್ ಆನಿ ರಕ್ಷಣ್ ದಿಂವ್ಚಿ ಗರ್ಜ್. ಹ್ಯಾ ಉದ್ಧೇಶಾಕ್ ಲಾಗೊನ್ ಹೆಂ ಕಾನೂನ್ ರಚಿತ್ ಕೆಲಾಂ.

'ಪ್ರಾಯೆಸ್ತ್ ಕುಟ್ಮಾದಾರಾಂಚಿ ಆಸ್ತ್ ಬೊದಿಕ್ ಭೊಗ್ಚೆಂ ಭಾಗ್ ಖಂಚ್ಯಾ ಭುರ್ಗ್ಯಾಕ್ ಫಾವೊ ಜಾತಾಗೀ, ತಾಣೆಂ ತ್ಯಾ ಪ್ರಾಯೆಸ್ತ್ ಕುಟ್ಮಾದಾರಾಚಿ ಜತನ್ ಘೆಜಾಯ್. ಸಾಂಗಾತಾಚ್ ಉತ್ತಮ್ ಮಟ್ಟಾಚೆ ವೈದ್ಯಕೀಯ್ ಸೌಲಭ್ಯ ಪ್ರಾಯೆಸ್ತ್ ಮನ್ಶ್ಯಾಂಕ್ ಲಾಭಂವ್ಚಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಕರ್ನ್ ತಾಂಚ್ಯಾ ಜಿವಾಚೆಂ ಆನಿ ಆಸ್ತಿಚೆಂ ರಕ್ಷಣ್ ಕರಿಜಾಯ್, ತಶೆಂಚ್ ಪ್ರಾಯೆಸ್ತಾಂಚೆ ಆಸ್ರೆ ಹರ್ಯೆಕಾ ಜಿಲ್ಲ್ಯಾಂತ್ ರಚಿತ್ ಕರ್ಚಿ ಗರ್ಜ್ ಆಸಾ ಮ್ಹಣ್ ಹೆಂ ಕಾನೂನ್ ಸಾಂಗ್ತಾ.

ಹ್ಯಾ ಕಾನುನಾ ಪ್ರಕಾರ್ (Parent) ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಬಾಪುಯ್ ವ ಆವಯ್ ನೀಜ್ ವ ಪೊಸ್ಕಿ, ಬಾಪಾಯ್ಚಿ ವ ಆವಯ್ಚಿ ದುಸ್ರಿ ಬಾಯ್ಲ್, ವ ಘೊವ್, ಆನಿ ತಿಂ ಪ್ರಾಯೆಸ್ತ್ ವ ಮಾಲ್ಘಡಿಂ ನಾಗರಿಕ್.

ಆಸ್ತ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್, ಜಾಗೊ ವ ಘರ್‌ದಾರ್ ವ ಘರಾಂತ್ಲ್ಯೊ ವಸ್ತು, ಮಾಲ್ಘಡ್ಯಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಮೆಳ್‌ಲ್ಲ್ಯೊ ವ ಸ್ವಂತ್ ಘೆತ್‌ಲ್ಲ್ಯೊ ವ ಜಾಗ್ಯಾಚೆಂ ವ ಇತರ್ ಹಕ್ಕ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ.

ಕುಟ್ಮಾದಾರ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್, ಭುರ್ಗಿಂ ನಾತ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಮಾಲ್ಘಡ್ಯಾ ನಾಗರಿಕಾಚೊ ಸಯ್ರೊ ಆನಿ ಆಸ್ತಿಚೊ ವಾರೆಸ್ತ್‌ದಾರ್, ತಿ ಆಸ್ತ್ ತ್ಯಾ ವಾರೆಸ್ದಾರಾಚ್ಯಾ ತಾಬೆಂತ್ ಆಸಾ ವ ಪ್ರಾಯೆಸ್ತ್ ಸರ್ಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ತಾಕಾ ಮೆಳ್ಚಿ ಜಾವ್ನಾಸ್ತಾ.

1. ಮಾಲ್ಘಡೊ (ಪ್ರಾಯೆಸ್ತ್) ನಾಗರಿಕ್ ತಾಕಾ ತಾಚೊ ಖರ್ಚ್ ಪಳೆಂವ್ಕ್ ತಾಚ್ಯಾ ವ ತಾಚ್ಯಾ ಆಸ್ತಿಚ್ಯಾ ಆದಾಯಾ ಥಾವ್ನ್ ಸಾಧ್ಯ್ ನಾ ತರ್, ತಸಲ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂ ವಯ್ರ್ ವ ನಾತ್ರಾಂ ವಯ್ರ್, ಆನಿ ಭುರ್ಗಿಂ

ನಾತ್ಲ್ಲೊ ಪ್ರಾಯೆಸ್ತ್ ತರ್, ತಾಚ್ಯಾ ಕುಟ್ಮಾದಾರಾಂ ವಯ್ರ್ ಆಪ್ಣಾಚ್ಯಾ ಜೀವನ್ ಖರ್ಚಾ ಖಾತಿರ್ ಪಯ್ಶೆ ವಿಚಾರ್ನ್ ಕೊಡ್ತಿಕ್ ಅರ್ಜಿ ದಿವ್ಯೆತ್.

(ಅ) ಬಾಪಾಯ್ನ್ ವ ಆಜ್ಯಾನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಎಕ್ಲ್ಯಾ ವ ಚಡ್ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂ ವಯ್ರ್.

(ಇ) ಭುರ್ಗಿಂ ನಾತ್ಲ್ಲೊ ಪ್ರಾಯೆಸ್ತ್ ತರ್ ತಾಚ್ಯಾ ಸಂಭಂಧಿಕಾಂ ವಯ್ರ್ ಕೇಜ್ ದಾಖಲ್ ಕರ್ಯೆತ್.

2. ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಚೆಂ ಆನಿ ಕುಟ್ಮಾದಾರಾಂಚೆಂ ಕರ್ತವ್ಯ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ ಪ್ರಾಯೆಸ್ತ್ ನಾಗರಿಕಾಕ್ ಸಾಂಬಾಳ್ಚೆಂ, ತಾಂಚ್ಯೊ ಗರ್ಜೊ ಪಳೆಂವ್ಚ್ಯೊ, ಆನಿ ಪ್ರಾಯೆಸ್ತಾಂನಿ ಬೊರೆಂ ಜೀವನ್ ಸಾರ್ಚೆಬರಿ ಪಳೆಂವ್ಚೆಂ.

3. ಪ್ರಾಯೆಸ್ತ್ ನಾಗರಿಕಾಚ್ಯಾ ಸಯ್ತ್ರ್ಯಾಕ್ ಜಾಯ್ ತಿತ್ಲಿ ಆಸ್ತ್ ಆಸಾ ತರ್, ವ ತ್ಯಾ ಪ್ರಾಯೆಸ್ತ್ ನಾಗರಿಕಾಚಿ ಆಸ್ತ್ ತಾಚ್ಯಾ ಮರ್ಣಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಮೆಳ್ತಲ್ಯಾ ಮನ್ಶ್ಯಾನ್ ಪ್ರಾಯೆಸ್ತ್ ನಾಗರಿಕಾಕ್ ಸಾಂಭಾಳ್ಚೆಂ ಕಾನೂನ್ ಬದ್ಧ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ.

'ಎಕಾ ವರ್ಸಿ ಚಡ್ ಜಣ್ ಪ್ರಾಯೆಸ್ತ್ ನಾಗರಿಕಾಚ್ಯಾ ಆಸ್ತಿಚೆ ಹಕ್ಕ್‌ದಾರ್ ತರ್, ಸಕ್ಡಾಂನಿ ಮೆಳೊನ್ ತ್ಯಾ ಪ್ರಾಯೆಸ್ತ್ ನಾಗರಿಕಾಕ್ ಸಾಂಭಾಳ್ಚಿ ಗರ್ಜ್' ಮ್ಹಣ್ತಾ ಕಾನೂನ್.

"ಮೇಂಟೆನೆನ್ಸ್ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್"

ಹೆಂ ಕಾನೂನ್ ಜ್ಯಾರಿಯೆಕ್ ಆಯಿಲ್ಲ್ಯಾ 6 ಮಹಿನ್ಯಾಂ ಭಿತರ್ ರಾಜ್ಯ್ ಸರ್ಕಾರಾನ್ ಗಜೆಟ್ ನೋಟಿಫಿಕೇಶನಾ ಮುಖಾಂತ್ರ್ ಹರ್ಯೆಕಾ ಸಬ್ ಡಿವಿಜನಾಕ್ ಏಕ್ ವ ಚಡ್ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್ ರಚಿಜಾಯ್. ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಪ್ರಾಯೆಸ್ತ್ ನಾಗರಿಕಾಂಚ್ಯೊ ಕೇಜಿ ಇತ್ಯಾರ್ಥ್ ಕರ್ಚೆ ಖಾತಿರ್.

ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲಾಚೊ ಜಡ್ಜ್ ಜಾವ್ನ್ ರಾಜ್ಯಚೊ ಸಬ್ ಡಿವಿಜನಲ್ ಆಫೀಸರ್ ರೇಂಕಾಚ್ಯಾ ಮ್ಹನ್ಯಾನ್ ಮಾತ್ರ್ ಬಸ್ಯೆತ್.

ಜೀವನಾಂಶಕ್ ಆರ್ಜಿ ಘಾಲ್ಚಿ ರೀತ್:

ಪ್ರಾಯೆಸ್ತ್ ಮನ್ಶ್ಯಾನ್ ವ ಅವಯ್ ಬಾಪಾಯ್ನ್ ತಾಂಕಾಂ ಸಾಧ್ಯ್ ನಾ ತರ್, ಸೊಸ್ಯಾಟಿ ರೆಜಿಸ್ಟ್ರೇಶನ್ ಕಾನೂನಾ ಪ್ರಕಾರ್ ನೊಂದಾವಣ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಏಕಾ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾನ್ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲಾಕ್ ಜೀವನಾಂಶ್ ಮಾಗೊನ್ ಅರ್ಜಿ ದಿವ್ಯೆತ್.

ಟಿಬ್ಯುನಲಾಕ್ ಅರ್ಜಿ ಮೆಳ್ಲ್ಲ್ಯಾ ತಕ್ಷಣ್ ತಿ ಕೇಜ್ ಇತ್ಯಾರ್ಥ್ ಜಾಂವ್ಚೆ ಪಯ್ಲೆಂಚ್ ಪ್ರಾಯೆಸ್ತ್ ನಾಗರಿಕಾಂಚ್ಯಾ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂನಿ ಪ್ರಾಯೆಸ್ತಾಂಕ್ ಜೀವನಾಂಶ್

ಭಾತೆಂ ದೀಂವ್ಕ್ ಆನಿ ಮಹಿನ್ಯಾಳ್ಯಾ ಖರ್ಚಾಕ್ ಪಯ್ಶೆ ದೀಂವ್ಕ್ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್ ತಾಕಿದ್ ದಿತಾ ವ ದಿವ್ಯೆತ್. ಪ್ರಾಯೆಸ್ತ್ ನಾಗರಿಕಾಚಿ ಅರ್ಜಿ ಮೆಳ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ತಕ್ಷಣ್ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್ ತಾಂಚ್ಯಾ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಕ್ ನೋಟಿಸ್ ಜ್ಯಾರಿ ಕರ್‍ತಾ. ಆನಿ ಮ್ಹಹಿನ್ಯಾಕ್ ಖರ್ಚಾಕ್ ಕಿತ್ಲೆ ಪಯ್ಶೆ ದೀಜಾಯ್ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ವಿಶಿಂ ತನ್ನಿ ದವರ್‍ತಾ.

ಪ್ರಾಯೆಸ್ತ್ ನಾಗರಿಕಾನ್ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲಾಕ್ ಮಹಿನ್ಯಾಳ್ಯಾ ಖರ್ಚಾ ಬಾಬ್ತಿನ್ ಪಯ್ಶೆ ವಿಚಾರ್‍ನ್ ಅರ್ಜಿ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ 90 ದಿಸಾಂ ಭಿತರ್ ತಿ ಆರ್ಜಿ ಇತ್ಯಾರ್ಥ್ ಕರಿಜಾಯ್. ಪೂಣ್ ಥೊಡ್ಯಾ ವಿಶೇಷ್ ಸಂಧರ್ಭಾರ್ 30 ದೀಸ್ ಚಡ್ ಆವ್ದಿ ದಿವ್ಯೆತಾ.

ಮಹಿನ್ಯಾಳ್ಯಾ ಖರ್ಜಾಕ್ ವ ಜೀವನಾಂಶ್ ದೀಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ ಫರ್ಮಾಣ್ ದಿಲ್ಲೊ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅವ್ಚಿತ್ ಮೆಲೊ ತರ್ ಉರ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ವಾರೆಸ್ದಾರಾಂನಿ ಪ್ರಾಯೆಸ್ತ್ ನಾಗರಿಕಾಕ್ ಮಹಿನ್ಯಾಳ್ಯಾ ಖರ್ಚಾಕ್ ಪಯ್ಶೆ ದಿಂವ್ಚಿ ಗರ್ಜ್.

ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲಾನ್ ಪ್ರಾಯೆಸ್ತ್ ನಾಗರಿಕಾಕ್ ಮಹಿನ್ಯಾಳ್ಯಾ ಖರ್ಚಾಕ್ ದೀಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ ಆರ್ಡರ್ ಕೆಲ್ಲೆ ಪಯ್ಶೆ ಪ್ರಾಯೆಸ್ತ್ ನಾಗರಿಕಾಚಿಂ ಭುರ್ಗಿಂ ವ ಸಂಭಂಧಿತ್ ಕಾರಣ್ ನಾಸ್ತಾಂ ದೀನಾಂತ್ ತರ್ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್ ತಸಲ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಕ್ ಖೈದ್ ಕರುಂಕ್ ವಾರಂಟ್ ದಿತಾ. ಸಾಂಗಾತಾಚ್ ಪಯ್ಶೆ ದೀಂವ್ಕ್ ಚುಕ್ಲ್ಯಾರ್ ಎಕಾ ಮಹಿನ್ಯಾಚಿ ಜೈಲಾಚಿ ಶಿಕ್ಷಾ ಪಯ್ಶೆ ದಿತಾ ವರೇಗ್ ಜ್ಯಾರಿ ಕರ್‍ತಾ.

ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲಾನ್ ಎರೆಸ್ಟ್ ವಾರಂಟ್ ದೀಜಾಯ್ ತರ್ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲಾಚೆಂ ಆರ್ಡರ್ ಆಸೊನೀ ಮಹಿನ್ಯಾಳ್ಯಾ ಖರ್ಜಾಕ್ ಪಯ್ಶೆ ಮೆಳಾತ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ವೆಳಾ, 3 ಮಹಿನ್ಯಾಂ ಭಿತರ್ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲಾಕ್ ಅರ್ಜಿ ದಿಲ್ಯಾರ್ ಮಾತ್ರ್ ಸಾಧ್ಯ್ ಜಾತಾ.

ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲಾನ್ ತನ್ನಿ ಕರ್‍ಚಿ ರೀತ್:

ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲಾಕ್ ಸಿವಿಲ್ ಕೊಡ್ತಿ ಬರಿಂಚ್ ಸಾಕ್ಸ್ ವಿಚಾರಣ್ ಕರ್‍ಚೊ ಸಾಕ್ಸಿಂಕ್ ದಸ್ತವೇಜಾಂ ಸವೆಂ ಯೇಂವ್ಕ್ ಫರ್ಮಾಂವ್ಚೊ ಇತ್ಯಾದಿ ಅಧಿಕಾರ್ ಆಸಾ.

ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್ ತನ್ನಿ ಕರ್‍ಚ್ಯಾ ಸಂಧರ್ಭಾರ್, ತ್ಯಾ ತನ್ಕೆ ಸಂಭಂಧೀ ವಿಶೇಸ್ ಜ್ಞಾನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಎಕ್ಲ್ಯಾ ವ ದೊಗಾಂ ಮನ್ಶಾಂಚಿ ಸಹಾಯ್ ಘೆವ್ನ್ ತನ್ಕೆಕ್ ಆದೇಶ್ ದಿವ್ಯೆತ್.

ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲಾನ್ ಆರ್ಡರ್ ಜ್ಯಾರಿ ಕರ್‍ಚಿ ರೀತ್:

ಮಹಿನ್ಯಾಳ್ಯಾ ಖರ್ಚಾಕ್, ಸಾಂಗಾತಾಚ್ ತನ್ಕೆಚೊ ಖರ್ಚ್ ಪ್ರಾಯೆಸ್ತ್ ನಾಗರಿಕಾಕ್ ತಾಚ್ಯಾ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂನಿ ವ ಕುಟ್ಮಾದಾರಾಂನಿ ದೀಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲಾನ್ ಕೆಲ್ಲಿ ಹುಕ್ಮೆ ಪ್ರತಿ ಕಸಲೆಂಚ್ ಫೀಸ್ ಘೆನಾಸ್ತಾಂ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲಾನ್ ಪ್ರಾಯೆಸ್ತ್ ನಾಗರಿಕಾಕ್

ದೀಜಾಯ್. ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲಾಚೆಂ ಆರ್ಡರ್ ಜ್ಯಾರಿ ಕರುಂಕ್ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಕೇಜಿನಿಂ ಕೋಡ್ತ್ ಕಸಲಿ ರೀತ್ ವಾಪಾರ್ತಾಗೀ, ತಿಚ್ ರೀತ್ ಹೆಂ ಆರ್ಡರ್ ಜ್ಯಾರಿ ಕರುಂಕ್ ವಾಪಾರಿಜಾಯ್. ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್, ಪ್ರಾಯೆಸ್ತ್ ನಾಗರಿಕಾಕ್ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲಾನ್ ಮಹಿನ್ಯಾಚ್ಯಾ ಖರ್ಚಾಕ್ ದೀಂವ್ಕ್ ಫರ್ಮಾಯಿಲ್ಲೆ ಪಯ್ಶೆ ದೀಂವ್ಕ್ ನಾಂತ್ ತರ್, ದೀನಾತ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿ ವಯ್ರ್ ಆರ್ಡರ್ ಜ್ಯಾರಿ ಕರ್ಚೆ ಸವೆಂ ಕೇಜ್ ದಾಖಲ್ ಕರ್ನ್ ಪಯ್ಶೆ ವ್ಹಸೂಲ್ ಕರೈತ್.

ಆಮ್ಚ್ಯಾ ರಾಜ್ಯ್ ಸರ್ಕಾರಾಚ್ಯಾ ಕಾಯ್ದ್ಯಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲಾನ್ ಪ್ರಾಯೆಸ್ತ್ ನಾಗರಿಕಾಚ್ಯಾ ಮಹಿನ್ಯಾಚ್ಯಾ ಖರ್ಚಾ ಬಾಬ್ತಿನ್ ದೀಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ ಆರ್ಡರ್ ಕೆಲ್ಲೆ ಪಯ್ಶೆ ರೂ.10,000/- ಮಿಕ್ವೊಂಕ್ ನಜೊ.

ರಾಜ್ಯ್ ಸರ್ಕಾರ್ ಗಜೆಟ್ ನೋಟಿಫಿಕೇಶನಾ ಮುಖಾಂತ್ರ್ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲಾನ್ ದಿಲ್ಲೆಂ ಆರ್ಡರ್ ಆಪೀಲ್ ಕರುಂಕ್ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಮೆಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್ ರೇಂಕಾಚ್ಯಾ ಮನ್ಯಾಕ್ ನಮ್ಯಾರ್ತಾ.

ಭಾರತೀಯ್ ಕ್ರೀಸ್ತಾಂವಾಂಚ್ಯಾ ಕಾಜಾರಾಂಚೆಂ ಕಾನೂನ್ 1872

ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚ್ಯಾ ಕಾಜಾರಾಂಚೆಂ ಕಾನೂನ್ ಭಾರತಾಂತ್ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಡಳ್ತೆಂ ಆಸ್ತಾನಾ, ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ 135 ವರ್ಸಾಂ ಆದಿಂ 1872 ಇಸ್ವೆಂತ್ ಜ್ಯಾರಿ ಕೆಲ್ಲೆಂ ಹೆಂ ಕಾನೂನ್ ಭಾರತಾಕ್ ಸ್ವತಂತ್ರ್ ಮೆಳ್ಳ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ 1-11-1956 ವೆರ್ ತಿದ್ವಣಿ ಕರ್ನ್ ಜ್ಯಾರಿಯೆರ್ ಹಾಡ್ಲೆಂ. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಡಳ್ತೆಂ ಆಸ್ತಾನಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಧರ್ಮ್ ಆಚರಣ್ ಕರ್ತೆಲ್ಯಾಂಕ್ ಕಾಜಾರಾಚಿ ಸೆರೆಮನಿ ಚಲವ್ನ್ ವ್ಹರುಂಕ್ ಏಕ್ ಸಮಗ್ರ್ ಕಾನೂನಾಚಿ ಗರ್ಜ್ ಆಸಾ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಸಮ್ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್ ತ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ದೋನ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಾನೂನಾಂ ಆನಿ ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಸರ್ಕಾರಾಚಿಂ 3 ಕಾನೂನಾಂ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿಂ. ತ್ಯಾ ದೆಕುನ್ ಹ್ಯಾ ಸರ್ವ್ ಕಾನೂನಾನಿಂ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ ಊಣ್ ಕಾಡ್ನ್ ಉಡವ್ನ್ ಎಕ್‌ಚ್ ಕಾನೂನ್ ರಚ್ಚಿ ಗರ್ಜ್ ತವಳ್ ಉದೆಲ್ಲಿ.

ಬೆಂಗಾಲ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಅಸೋಸಿಯೇಶನಾಚೊ ಅಧ್ಯಕ್ಷ್ ಆನಿ ಮಸ್ತು ಸಾಂಧ್ಯಾನಿಂ ಮನವಿ ಕೆಲ್ಲಿಕೀ ಕ್ರಿಸ್ತಾವಾಂಕ್ ಕಾಜಾರಾಚಿ ಪ್ರಾಯ್ ಉಣಿ ಆಸಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಹಿತದ್ರಷ್ಟೆನ್ ಹೆಂ ಭಾರಿ ಪಾಡ್. ಕಿತ್ಯಾಕ್! ಉರ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಜಾತಿಚ್ಯಾಂಕ್ ತಾಂಚ್ಯಾ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂ ವಯ್ರ್ ನಿಯಂತ್ರಣ್ ಆಸಾ ಆನಿ ಆಮ್ಕಾಂ ಕ್ರಿಸ್ತಾವಾಂಕ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂ ವಯ್ರ್ ನಿಯಂತ್ರಣ್ ದವರುಂಕ್ ಜಾಯ್ನಾಂ. ಕಿತ್ಯಾಕ್, ತ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ಕಾನೂನ್ ಬಾಹಿರ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚ್ಯಾ ಕಾಜಾರಾಂಚಿ ಪ್ರಾಯ್ 16 ಆನಿ 13 ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ. ತಶೆಂಚ್ ಕಾಜಾರಾಂಚಿಂ ದಸ್ತವೇಜಾಂ ಖಂಯ್ ದವರ್ಚಿಂ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ವಿಶಿಂ ತಕ್ರಾರ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ. ತ್ಯಾ ದೆಕುನ್ ಸರ್ವ್ ಕಾಜಾರಾಂ ಕಶೆಂ ಧಾಖ್ಲ್ಯಾಭರಿತ್ ಕರ್ಚಿಂ ಆನಿ ಧಾಖ್ಲ್ಯಾಭರಿತ್ ಖಂಯ್ಸರ್ ದವರ್ಚಿಂ, 'ಕಾಜಾರಾಂಚ್ಯಾ ರೆಜಿಸ್ಟ್ರಾರಾ ಸಾಮ್ಕಾರ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಕಾಜಾರಾಂಚೆ ಫ್ಹಿಸ್ ಕಿತ್ಲೆ?, ಸರ್ಕಾರಾನ್ ಫ್ಹಿಸ್ ಕಶೆಂ ಕಾಣ್ಘೆಂವ್ಚೆ?, ಆನಿ ಖಂಯ್ ದವರ್ಚೆ?, ತಸೆಂಚ್ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಡಳ್ತೆಂ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾಂನಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಧರ್ಮ್ ಪಾಳ್ತೆಲ್ಯಾಂಕ್ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಗಾಂವ್ಚ್ಯಾಂಕ್‌ಯೀ ಎಕ್‌ಚ್ ಕಾನೂನ್ ಲಗ್ತಿ ಜಾಂವ್ಚೆ ರಿತಿನ್ ಹೆಂ ಕಾನೂನ್ ರಚನ್ ಕೆಲ್ಲೆಂ.

ಹ್ಯಾ ಕಾನೂನಾ ಪ್ರಕಾರ್ 'ಚರ್ಚ್' ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಾಚಿ ಚರ್ಚ್, ಸ್ಕೋಟ್ಲೆಂಡ್ ಚರ್ಚ್, ರೊಮಾಚಿ ಚರ್ಚ್, ಛಾಪೆಲ್, ವ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿಂ ಸಾಂಗಾತಾ ಮೆಳೊನ್ ಮಾಗ್ಣಿಂ ಕರ್ಚೆಂ ಮಾಗ್ಣ್ಯಸಾಲ್ ಜಾವ್ನಾಸಾತ್.

ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಧರ್ಮ್ ಪಾಳುಂಕ್ ಬಾಪ್ತಿಜ್ಮ್ ಘೆತ್‌ಲ್ಲ್ಯಾನಿಂ ಮಾತ್ರ್ ತೆಂ ಆಚರಣ್ ಕರಿಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ಚೆಂ ಸಾರ್ಕೆಂ ನಹಿಂ. ಹ್ಯಾ ಕಾಯ್ದ್ಯಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಧರ್ಮ್ ಪಾಳ್ತೆಲೆ ಸರ್ವ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಜಾವ್ನಾಸಾತ್. ದೆಕುನ್ ಬಾಪ್ತಿಜ್ಮ್ ಘೆನಾತ್‌ಲ್ಲೊಯಿ

ಹ್ಯಾ ಕಾಯ್ದ್ಯಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ ಮ್ಹಣ್ 1953ಚೆಂ ಒರಿಸ್ಸಾ ಹೈ ಕೋಡ್ತಿಚೆಂ ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಸಾಂಗ್ತಾ.

ಜರ್ ಎಕ್ಲೊ ವ ದೊಗಾಂಯಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಜಾವ್ನಾಸೊನ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಧರ್ಮಾಚ್ಯಾ ಆಚರಣಾ ಪ್ರಕಾರ್ ವ ಕಾಯ್ದ್ಯಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಜಾಲ್ಲೆಂ ಕಾಜಾರ್ ಜಾವ್ನಾಸಾಜಾಯ್ ನಾಂ ತರ್ ತೆಂ ಕಾಜಾರ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಕಾನೂನಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಸಾರ್ಕೆಂ ನಹಿಂ.

1960 ಚ್ಯಾ ಮದ್ರಾಸ್ ಹೈ ಕೋಡ್ತಿಚ್ಯಾ ಎಕಾ ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟಾಂತ್ ಅಶೆಂ ಸಾಂಗ್ಲಾಂ. "ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಕಾಜಾರ್ ದೋನ್ ರಿತಿರ್ ಪಳೆಯ್ತಾತ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್, ಗಾಂವ್ಚ್ಯಾ ಕಾನೂನಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಆನಿ ಕೆನನ್ ಲೊ ಪ್ರಕಾರ್. ತ್ಯಾ ದೆಕುನ್ ಗಾಂವ್ಚ್ಯಾ ಕಾನೂನಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಜಾಲ್ಲೆಂ ಕಾಜಾರ್ ಕಾನೂನಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಸಮ್ಮತ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ಕೆನನ್ ಲೊ ಪ್ರಕಾರ್ ಪಾದ್ರಿ ಮುಖಾಂತ್ರ್ ಕಾಡ್ಲೆಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಕೆಲ್ಲೆಂ ಕಾಜಾರ್ ರೋಮನ್ ಕಥೊಲಿಕಾಂಚೆಂ ತರ್ ತೆಂ ಕಾನೂನ್‌ಬದ್ಧ್ ನಹಿಂ. ಪೂಣ್ ಹ್ಯಾ ಕಾನೂನಾ ಪ್ರಕಾರ್ ತೆಂ ಕಾಜಾರ್ ಸಾರ್ಕೆಂ" ಮ್ಹಣ್ತಾ ಕೋಡ್ತ್.

1991ಚ್ಯಾ ಎಕಾ ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟಾಂತ್ ಕೋಡ್ತ್ ಸಾಂಗ್ತಾಕೀ "ಏಕ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಆನಿ ಹಿಂದೂ ಮಧೆಂ ಕಾಜಾರ್ ಜಾಲ್ಲೆಂ. ದೊಗಾಂಯಿ ಭಾರತೀಯ್ ನಾಗರಿಕ್ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲಿಂ. ತಾಂಚೆಂ ಕಾಜಾರ್ ಹಿಂದೂ ರಿವಾಜಿ ಪ್ರಕಾರ್ ಜಾಲ್ಲೆಂ. ಆನಿ ಹೆಂ ದೊಗಾಯಿಂಚ್ಯಾ ಒಪ್ಪಿಗೆರ್ ಜಾಲ್ಲೆಂ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್, "ಹೆಂ ಕಾಜಾರ್ ಸಾರ್ಕೆಂ" ಮ್ಹಣ್ತಾ ಕೋಡ್ತ್.

1989ಚ್ಯಾ ಮದ್ರಾಸ್ ಹೈ ಕೋಡ್ತಿಚೆಂ ಏಕ್ ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಸಾಂಗ್ತಾ: "ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚ್ಯಾ ಕಾಜಾರಾಚ್ಯಾ ಕಾನೂನಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಕಾಜಾರ್ ನೊಂದಾವ್ಣ್ ಕರುಂಕ್ ಸಬ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅರ್ಹ್ ವ್ಯಕ್ತಿ ನಹಿಂ. ಹ್ಯಾ ಕಾನೂನಾಚ್ಯಾ ಸೆಕ್ಷನ್ 7 ಪ್ರಕಾರ್ ಸಬ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ನಹಿಂ, ಆನಿ ತೊ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಕಾಜಾರಾಂಚೊ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಜಾವ್ನ್ ನೇಮಕ್ ಜಾಯ್ನಾತ್‌ಲ್ಲ್ಯಾನ್ ತಾಣೆಂ ಕೆಲ್ಲೆಂ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಕಾಜಾರ್ ಸಾರ್ಕೆಂ ನಹಿಂ.

ಜೊ ಕೋಣ್ ಕ್ರೀಸ್ತಾಂವ್ ಧರ್ಮ್ ಸ್ವೀಕಾರ್ ಕರ್ತಾ, ಪಾಳ್ತಾ ವ ಕೋಣ್ ಭಾರತೀಯ್ ಕ್ರೀಸ್ತಾಂವ್ ಜಾವ್ನಾಸಾತ್ (ಭಾರತೀಯ್ ಜಾವ್ನಾಸುನ್ ಕ್ರೀಸ್ತಾಂವ್ ಧರ್ಮಾಕ್ ಮತಾಂತರ್ ಜಾಲ್ಯಾಂತ್) ಹಾಂಕಾಂ ಹೆಂ ಕಾನುನ್ ಲಾಗು ಜಾತಾ.

1. ಕಾಜಾರ್ ಕರ್ಚೊ ಅಧಿಕಾರ್:–

a) ಓಡ್ದ್ ಮೆಳ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಯಾಜಕಾನ್ ಇಗರ್ಜ್ ಮಾತೆಚ್ಯಾ ಕಾಯ್ದ್ಯಾ ಪರ್ಮಾಣೆ ರೆಸ್ಪೆರ್ ಕರ್ಯೆತ್.

b) ಚರ್ಚ್ ಆಫ್ ಸ್ಕಾಟ್ಲೆಂಡಾಚ್ಯಾ ಪಾದ್ರಿನ್.

c) ಧರ್ಮಾಚೊ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಥಾಕಾ ಹ್ಯಾ ಕಾನೂನಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಕಾಜಾರ್ ಕರ್‍ಚೊ ಅಧಿಕಾರ್ ದಿಲಾ ತರ್.

d) ಹ್ಯಾ ಕಾನೂನಾ ಅನುಸಾರ್ ಸರ್ಕಾರಾನ್ ನೇಮಕ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಕ್ರೀಸ್ತಾಂವ್ ಕಾಜಾರಾಂಚ್ಯಾ ರಿಜಿಸ್ತ್ರಾರಾ ಸಮ್ಕಾರ್ ಕಾಜಾರ್ ರೆಜಿಸ್ಟ್ರೇಶನ್ ಕರ್‍ಯೆತ್.

e) ಹ್ಯಾ ಕಾನೂನಾ ಪರ್ಮಾಣೆಂ ಕಾಜಾರ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಶನ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ದೀಂವ್ಕ್ ಲೈಸನ್ಸ್ ಮೆಳ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿನ್ ಕ್ರೀಸ್ತಾಂವ್ ಕಾಜಾರಾಂ ಕರ್‍ಯೆತ್.

1989 ಕೇರಳ ಹೈ ಕೋಡ್ತಿಚೆಂ ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಸಾಂಗ್ತಾಕೀ "ಇಗರ್ಜೆಚ್ಯಾ ಮಿನಿಸ್ಟರಾನ್. ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಪಾದ್ರಿನ್ ಕೆಲ್ಲೆಂ ಕಾಜಾರ್ ಸಾರ್ಕೆಂ. ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಕಾಜಾರ್ ಜಾಂವ್ಚ್ಯಾ ಜೊಡ್ಯಾಚಿ ಒಪ್ಪಿಗಿ ಕಾಣ್ಗೆಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಮಾತ್ರ್ ಪಾದ್ರಿ ಕಾಜಾರಾಚೊ ಸಂಭ್ರಮ್ ಚಲೈತಾ. ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಕಾಜಾರ್ ಏಕ್ ಸಾಕ್ರಾಮೆಂತ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ದೆಕುನ್ ತೆಂ ಕಾಜಾರ್ ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಡೈವೋರ್ಸ್ ಕಾನೂನಾಚ್ಯಾ ಸೆಕ್ಷನ್ 18, 19 ಪ್ರಕಾರ್ ಮಾತ್ರ್ ಮೊಡ್ಯೆತಾ.

ರಾಜ್ಯ್ ಸರ್ಕಾರಾನ್ ಅಧಿಕ್ರತ್ ಗಜೆಟ್ ನೋಟಿಫಿಕೇಶನಾ ಮುಖಾಂತ್ರ್ ಕಾಜಾರ್ ಕರ್‍ಚೊ ಅಧಿಕಾರ್ ಕ್ರೀಸ್ತಾಂವ್ ಜಾತಿಚ್ಯಾ ಮಿನಿಸ್ಟರಾಕ್ ದಿವ್ಯೆತ್. ವ ದಿಲ್ಲೊ ಆಧಿಕಾರ್ ಪಾಟಿಂ ಕಾಡ್ಯೆತ್.

2. ಸಕಾಳಿಂ 6.00 ಥಾವ್ನ್ ಸಾಂಜೆರ್ 7.00 ವರಾಂ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಕಾಜಾರ್/ ರೆಸ್ಪೆರ್ ಜಾವ್ಯೆತ್.

3. ಸರ್ಕಾರಾನ್ ಕ್ರೀಸ್ತಾಂವ್ ಕಾಜಾರಾಂಚೊ ರಿಜಿಸ್ತ್ರಾರ್ ಜಾವ್ನ್ ನೇಮಕ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಅಧಿಕಾರಿ ಸಾಮ್ಕಾರ್ ಇಗರ್ಜೆಂತ್ ಕಾಜಾರ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ನಾ ತರ್ ಕಾಜಾರಾಚಿ ರೀತ್ ಅಸಿ ಆಸ್ತಾ:

i) ನವ್ರ್ಯಾನ್ ಆನಿ ಹೊಕ್ಲೆನ್, ತಾಂಚೆಂ ನಾಂವ್, ಕಾಮ್, ಕಾಜಾರಿ ವ ವಿಧವ್ ವ ಆಂಕ್ವಾರಿ, ವಿಳಾಸ್, ವಸ್ತಿ ಕರ್ಚಿ ವ ಕೆಲ್ಲಿ ಆವ್ದಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಬರ್ಪಿಂನಿಶಿಂ ತಾಣಿಂ ವಸ್ತಿ ಕರ್‍ಚ್ಯಾ ಜಿಲ್ಲ್ಯಾಚ್ಯಾ ಕಾಜಾರಾಚ್ಯಾ ರಿಜಿಸ್ತ್ರಾರಕ್ ನೊಟಿಸ್ ದೀಜಾಯ್.

ii) ಹೊಕಾಲ್, ನವ್ರೊ ವೆವೆಗ್ಳ್ಯಾ ಜಿಲ್ಲ್ಯಾಂನಿ ವಸ್ತಿ ಕರ್ತಾತ್ ತರ್ ತ್ಯಾ ತ್ಯಾ ಜಿಲ್ಲ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಾಚ್ಯಾ ಕಾಜಾರಾಚ್ಯಾ ರಿಜಿಸ್ತ್ರಾರಕ್ ನೊಟಿಸ್ ದೀವ್ನ್ ನೊಟಿಸಾಂತ್ ಕಾಜಾರ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ಖುಶಿ ವ್ಹರ್‍ಚ್ಯಾ ಜಿಲ್ಲ್ಯಾಚೆಂ ನಾಂವ್ ಕಾಣ್ಸೆಜಾಯ್.

iii) ಹೊಕಾಲ್, ನವ್ರೊ ಏಕಾ ಮಹಿನ್ಯಾ ಪ್ರಾಸ್ ಚಡ್ ತ್ಯಾ ಜಿಲ್ಲ್ಯಾಂತ್ ವಸ್ತಿ ಕರ್‍ನ್ ಆಸಾತ್ ತರ್ ತ್ಯಾ ನೊಟಿಸಾಂತ್ ಆವ್ದಿ ಕಾಣ್ಸೆಜಾಯ್.

ಕಾಜಾರಾಂಚೊ ರೆಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ತಾಕಾ ಹೊಕ್ಲೆನ್ ವ ನವ್ರ್ಯಾನ್ ದಿಲ್ಲೆಂ, ನೊಟಿಸ್
ಚ್ಯಾ ದಫ್ತರಾಂತ್ಲ್ಯಾ ನೊಟಿಸ್ ಬೋರ್ಡಾರ್ ಘಾಯ್ಸ್ ಕರ್ತಾ. ಕಾಜಾರಾಂಚೊ
ಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ತಾಚ್ಯಾ ದಫ್ತರಾಂತ್ಲ್ಯಾ ನೊಟಿಸ್ ಪುಸ್ತಾಕಾರ್ ನೊಟಿಸಾಚಿ ನೊಂದಣಿ
ರ್ತಾ. ತ್ಯಾ ಪುಸ್ತಾಕಾಕ್ ಕಾಜಾರಾಚೊ ನೊಟಿಸ್ ಪುಸ್ತಕ್ ಮ್ಹಣ್ತಾತ್.

ತ್ಯಾಚ್ ಪ್ರಮಾಣೆ ತ್ಯಾ ನೊಟಿಸಾಚಿ ಪ್ರತಿ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರಾನ್ ತಾಚ್ಯಾ ಆಫಿಸಾಚ್ಯಾ
ಸ್ತವೇಜಾಂ ಸಂಗಿಂ ದವ್ರಿಜಾಯ್. ಸಾಂಗಾತಾ ಸರ್ಕಾರಾನ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ನೊಟಿಸ್
ುಕಾರ್ ಎಂಟ್ರಿ ಕರಿಜಾಯ್. ಹೊ ಕಾಜಾರಾಚೊ ನೊಟಿಸ್ ಬುಕ್ ಆಫಿಸಾಚ್ಯಾ
ವ್ದರ್ ಸಾರ್ವಜನಿಕಾಂಚ್ಯಾ ದರ್ಶನಾಕ್ ದವರ್ತಾತ್. ಕೊಣೆಂಯಿ ಪಯ್ಶೆ ಫಾರಿಕ್
ರಿನಾಸ್ತಾನಾ ಹ್ಯಾ ಬುಕಾರ್ ಬರಯಿಲ್ಲೆ ವಿಷಯ್ ಪಳವೈತ್/ವಾಚ್ಯೆತ್

ರೆಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಕಾಜಾರಾಚೆ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ದಿಂವ್ಚ್ಯಾ ಪಯ್ಲೆಂ ಹೊಕ್ಲೆನ್ ಆನಿಂ
ವ್ರ್ಯಾನ್ ಬರ್ಪಿನಿಶಿಂ ಡಿಕ್ಲರೇಶನಾ ಧ್ವಾರಿಂ ಪ್ರಮಾಣ್ ಕರುಂಕ್ ಆಸಾ.

ಿಷಯ್

ಹೊಕಾಲ್ ನವ್ರೊ ಎಕಾಮೆಕಾ ರಗ್ತಾ ಸಂಬಂಧಿ ನ್ಹಯ್.

ಹೊಕಾಲ್ ನವ್ರೊ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಧರ್ಮ್ ಪಾಳ್ತಾತ್.

ಹೊಕಾಲ್ ನವ್ರೊ ಸರ್ಕಾರಾನ್ ಕಾಜಾರ್ ಜಾಂವ್ಕ ನಮಿಯಾರ್ಲೆಲಿ ಪ್ರಾಯ್
ಭೊರ್ಲ್ಲಿಂ ಜಾವ್ನಾಸಾತ್

ಹೊಕಾಲ್ ನವ್ರೊ ಹಾಚೆ ಆದಿಂ ಕಾಜಾರ್ ಜಾಂವ್ಕ್‌ನಾಂತ್, ವ ವಿಧವ್ ವ
ವೆಗ್ಳ್ಯಾಚಾರಿ ನಹಿಂ.

ವಯ್ರ್ ಕಾಣ್ಸಿಲ್ಲೆಂ ಪ್ರಮಾಣ್ ವಚನ್ ಕಾಜಾರಾಚ್ಯಾ ರೆಜಿಸ್ಟಾರಾಕ್ 20
ುಪ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಸ್ಟ್ಯಾಂಪ್ ಪೇಪರಾರ್ ಬೊರೊವ್ನ್ ನೋಟರಿ ಪಬ್ಲಿಕಾ ಹುಜ್ರಿಂ ದೊನ್
ಾಕ್ಶಿ ಸಾಮ್ಕಾರ್ ದಸ್ಕತ್ ಕೆಲ್ಲೆಂ ಡಿಕ್ಲರೇಶನ್ ರೆಜಿಸ್ಟಾರಾಕ್ ದಿಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ತೊ
ಪ್ಲ್ಯಾ ದಫ್ತರಾಂತ್ಲ್ಯಾ ರಿಜಿಸ್ತ್ರಾಂತ್ ನೊಂದಾಪ್ಣಿ ಕರ್ತಾ ಆನಿ ಕಾಜಾರ್ ರೆಜಿಸ್ಟ್ರೇಶನ್
ರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ದಿತಾ.

ಕಾಜಾರಾಚ್ಯಾ ರೆಜಿಸ್ಟಾರಾಕ್ ನೊಟಿಸ್ ದೀವ್ನ್ 2 ಮಹಿನ್ಯಾಂ ಭಿತರ್ ಕಾಜಾರ್
ೊಂದಾಪ್ಣಿ ಜಾಯ್ನಾ ತರ್, ತ್ಯಾ ಜೊಡ್ಯಾನ್ ಪರ್ತ್ಯಾನ್ ನೊಟಿಸ್ ದೀಜಾಯ್.

ಕಾಜಾರ್ ರೆಜಿಸ್ಟ್ರೇಶನ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ದಿಂವ್ಚ್ಯಾ ಪಯ್ಲೆಂ ಹೊಕಾಲ್, ನವ್ರೊ,
ಆನಿ ದೋನ್ ಸಾಕ್ಷಿ ರಿಜಿಸ್ತ್ರಾಂತ್ ತಶೆಂಚ್ ತಾಂಕಾಂ ದಿಂವ್ಚ್ಯಾ ಕಾಜಾರ್
ಜಿಸ್ಟ್ರೇಶನ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟಿರ್ ದಸ್ಕತ್ ಘಾಲ್ತಾತ್ ಆನಿ ಉಪ್ರಾಂತ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಆಪ್ಲಿ
ದಸ್ಕತ್ ಘಾಲ್ನ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ದಿತಾ.

ಸರ್ಕಾರಾನ್ ನೇಮುಕ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಕಾಜಾರಾಚ್ಯಾ ರೆಜಿಸ್ಟಾರಾನ್ ಹರ್ಯೆಕಾ ಮಹಿನ್ಯಾಂತ್ ನೊಂದಾವ್ಣ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯೊ ಕಾಜಾರಾಚ್ಯೊ ಸರ್ಟಿಫ್ಲಿಕೇಟಿ ಜನನ್, ಮರಣ್ ಆನಿ ಕಾಜಾರಾಚ್ಯಾ ಚೀಫ್ ಕಮಿಷನರಾಕ್ ಧಾಡಿಜಾಯ್.

ಇಗರ್ಜೆಂತ್ ರೆಸ್ಪೆರ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಕಾಜಾರಿ ಜೊಡ್ಯಾನ್ ಕಾಜಾರಾಚಿ ನೊಂದಾವ್ಣ್ ಕರಿಜಾಯ್ ತರ್ ಇಗರ್ಜೆಂತ್ ರೆಸ್ಪೆರ್ ಜಾಲ್ಲಿ ಸರ್ಟಿಫ್ಲಿಕೇಟ್, ವಸ್ತೆಚೆ ಧಾಖ್ಲೆ, ಪಾಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಪ್ರತಿ ವ ಧಾವಿ ಪಾಸ್ ಜಾಲ್ಲಿ ಸರ್ಟಿಫ್ಲಿಕೇಟ್, 4 ಫೊಟೊ, ಆನಿ 2 ಸಾಕ್ಶಿ ಹಾಡ್ನ್ ಕಾಜಾರಾಚ್ಯಾ ರೆಜಿಸ್ಟಾರಾಚ್ಯಾ ದಫ್ತರಾಕ್ ಗೆಲ್ಯಾರ್ ಕೂಡ್ಲೆ ಕಾಜಾರಾಚಿ ನೊಂದಾವ್ಣ್ ಕರ್ಯೆತ್.

4. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಸ್ ಕಳಾನಾತ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಂಕ್ ಕಿತೆಂ ಕರ್ಯೆತ್?

ಭಾರತೀಯ್ ಕ್ರೀಸ್ತಾಂವಾಂ ಕಾಜ಼ಾರಾಂ ನೊಂದಾವ್ಣಿ ಕರ್ತಾನಾ ವ ಕಾಜಾರಾಚೆಂ ನೋಟಿಸ್ ದಿತಾನಾ ಹೊಕ್ಲೆಕ್ ವ ನೊವ್ರ್ಯಾಕ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಸ್ ಸಮ್ಜಾತಾಗಿ? ನಾ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರಾನ್ ಜ಼ಾಣಾ ಜ಼ಾಯ್‌ಜ಼ೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಸ್ ಸಮ್ಜಾನಾ ತರ್ ರೆಜಿಸ್ಟಾರಾನ್ ಹೊಕ್ಲೆಕ್ ವ ನೊವ್ರ್ಯಾಕ್ ತಾಂಕಾಂ ಸೊಮ್ಜೊಂಚ್ಯಾ ಭಾಷೆನ್ ತರ್ಜುಮೊ ಕರ್‍್ನ ಸಾಂಗ್ಚೆಂ.

5. ಕಾಜಾರಾಚಿ ರೆಜಿಸ್ಟ್ರೇಶನ್ ಸರ್ಟಿಫ್ಲಿಕೇಟ್ ಕೊಣಾಕ್ ದಿವ್ಯೆತ್?

1) ಕಾಜ಼ಾರ್ ಜ಼ಾತೆಲ್ಯಾ ಚಲ್ಯಾಕ್ 21 ವರ್ಸಾಂ ಭರ್ಲ್ಯಾಂತ್ ತರ್,

2) ಕಾಜ಼ಾರ್ ಜ಼ಾತೆಲ್ಯಾ ಚಲ್ಯೆಕ್ 18 ವರ್ಸಾಂ ಪ್ರಾಯ್ ಭರ್ಲ್ಯಾ ತರ್,

3) ಕಾಜಾರಿ ಜೊಡೆಂ ಆಂಕ್ವಾರ್ ತರ್,

4) ಕಾಜ಼ಾರ್ ಜಾಂವ್ಚೊ ಚಲೊ ವಿಧುರ್ ಆನಿ ಚಲಿ ವಿಧವ್ ತರ್,

6. ಕಾಜಾರಾಚಿ ರೆಜಿಸ್ಟ್ರೇಶನ್ ಸರ್ಟಿಫ್ಲಿಕೇಟ್ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಗರ್ಜ್?

ಆದಿಂ ಪಾಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಕರುಂಕ್, ಬಾಯ್ಲೆಚೆಂ ನಾಂವ್ ಪಾಸ್‌ಪೋರ್ಟಾರ್ ಧಾಖಿಲ್ ಕರುಂಕ್, ಗಲ್ಫಾಕ್ ವೀಜಾ ಎಪ್ಲಾಯ್ ಕರುಂಕ್ ವ ಇತರ್ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾಮಾಂಕ್ ಇಗರ್ಜೆಚಿ ಕಾಜಾರಾಚಿ ಸರ್ಟಿಫ್ಲಿಕೇಟ್ ಮಾನುನ್ ಘೆತಾಲೆ. ಪೂಣ್ ಆತಾಂ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಕಾಜಾರಾಚ್ಯಾ ರೆಜಿಸ್ಟ್ರಾರಾನ್ ದಿಲ್ಲಿ ಸರ್ಟಿಫ್ಲಿಕೇಟ್ ಮಾತ್ರ್ ಸರ್ಕಾರ್ ಮಾನುನ್ ಘೆತಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್, ಕಾಜಾರ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಶನ್ ಭೋವ್ ಗರ್ಜ್ ಮ್ಹಣ್ಯೆತ್.

ಆಗೊಸ್ತ್ 22, 2008 ತಾರಿಕೆಚ್ಯಾ 'ನ್ಯೂ ಇಂಡಿಯನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್' ದೈನಿಕ್ ವರ್ದೆ ಪ್ರಕಾರ್ ಭಾರತ್ ಸರ್ಕಾರಾಚೊ ಕಾನೂನ್ ಮಂತ್ರಾಲಯ್ ಸಮಾನ್ ಕಾಜ಼ಾರಾಂ ರೆಜಿಸ್ಟ್ರೇಶನ್ ಕರ್ಚಿ ರೀತ್ ಜ್ಯಾರಿಯೆಕ್ ಹಾಡುಂಕ್ ಪ್ರಯತ್ನ್ ಕರ್‍್ನ ಆಸಾ.

ಕಾರಣ್, ಸರಿ ಸುಮಾರ್ 25,000 ಚಾಕೀ ಚಡ್ ಕಾಜ಼ಾರಿ ಬಾಯ್ಲೊ ಆಪ್ಲೆ ಘೊವ್ ಅಮೇರಿಕಾ, ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್, ಕೆನಡಾ ತಶೆಂ ಭಾಯ್ಲ್ಯಾ ಗಾವಾಂಕ್ ಪಾವ್ಲೆ ನಪಂಯ್ಶ್ಯಾ ಜ಼ಾಲ್ಯಾತ್, ತೆ ಖಂಯ್ ಆಸಾತ್ ತೆಂ ಸೊಧುನ್ ಕಾಡಿಜ಼ಾಯ್ ಮ್ಹಣೊನ್ ಬಾಯ್ಲಾಂನಿ ದಿಲ್ಲ್ಯೊ ಅರ್ಜ್ಯೊ (Ministry of Overseas Indian Affairs Law & Justice, External Affairs, National Commission of Women) ಹ್ಯಾ ಮಂತ್ರಾಲಯಾನಿಂ ರಾಸ್ ಪಡ್ಲ್ಯಾತ್.

ಚಡಾವತ್ ಬಾಯ್ಲೊ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಘೊವಾಂ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಚಡ್ ಮಾಹೆತ್ ದೀಂವ್ಕ್ ಸಕಾನಾಂತ್. ತ್ಯಾ ದೆಕುನ್ ವೆಗಿಂಚ್ ಕಾಜ಼ಾರಾಂ ರೆಜಿಸ್ಟ್ರೇಶನ್ ಕರ್ಚ್ಯಾಕ್ ನವಿಂ ಫೊರ್ಮಾಂ ಭಾರತ್ ಸರ್ಕಾರಾಚಿಂ ಕಾನೂನ್ ಮಂತ್ರಾಲಯ್ ತಯಾರ್ ಕರ್ನ್ ಆಸಾ. ತ್ಯಾ ಫೊರ್ಮಾಂನಿ ಘೊವಾಚೆ ಪಾಸ್‌ಪೊರ್ಟ್ ಡಿಟೆಯ್ಲ್ಸ್, ಕಾಮ್ ಕರ್ನ್ ಆಸ್ಚೊ ಗಾಂವ್, ಕಂಪೆನಿಚೆಂ ನಾಂವ್, ದೋತ್ ಘೆತ್ಲ್ಯಾಗಿ?, ರಗ್ತಾ ಸಂಭಂದಿಗೀ? ಇತ್ಯಾದಿ... ಕಾಣ್ಸುಂಕ್ ಆಸ್ತೆಲೆಂ. ತವಳ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಸರ್ಕಾರಾಚ್ಯಾ ಮಂತ್ರಾಲಯಾಕ್ ಚುಕೊನ್ ಗೆಲ್ಲ್ಯಾ ವ ಬಾಯ್ಲೆಕ್ ಸೊಡ್ನ್ ಗೆಲ್ಲ್ಯಾ/ಧಾಂವ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಘೊವಾಂಕ್ ಸೊಧುನ್ ಕಾಡುಂಕ್ ಸುಲಭ್ ಜ಼ಾತೆಲೆಂ

ಘೊವಾನ್ ಸೊಡ್ನ್ ಭಾಯ್ಲ್ಯಾ ಗಾವಾಕ್ ಗೆಲ್ಲ್ಯಾ/ಧಾಂವ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಬಾಯ್ಲಾಂಕ್ ಭಾರತ್ ಸರ್ಕಾರಾನ್ ಪಯ್ಶ್ಯಾಂ ಕುಮ್ಕೆಚೊ ಆಧಾರ್ ದಿಂವ್ಚೊ ಸಂಸ್ಥೊ ಹ್ಯಾಚ್ ಫೆಬ್ರೆವರಿ 2008 ಥಾವ್ನ್ ಆರಂಭ್ ಕೆಲಾ. ಹ್ಯಾ ಸಂಸ್ತ್ಯಾಕ್ ಪಯ್ಶ್ಯಾಂ ಕುಮ್ಕೆಕ್ ಆಯಿಲ್ಲ್ಯೊ ಚಡ್ ಅರ್ಜ್ಯೊ ಪಂಜಾಬ್, ಆಂದ್ರ ಪ್ರದೇಶ್ ಆನಿ ಕೇರಳ ಥಾವ್ನ್ ಜ಼ಾವ್ನಾಸಾತ್.

7. ಹ್ಯಾ ಕಾನೂನಾಂತ್ ಅಪ್ರಾಧ್ ಆದಾರ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಕ್ ಶಿಕ್ಶ್ಯಾ ಕಿತೆಂ?

ವಯ್ರ್ ಕಾಣ್ಸಿಲ್ಲ್ಯಾ ಸಂಗ್ತಿಂಚೆರ್ ಹೊಕಾಲ್ ವ ನೊವ್ರೊ ಫಟ್ ಪ್ರಮಾಣ್ ಪತ್ರ್ ದೀವ್ನ್ ಕಾಜ಼ಾರಾಚೆ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕಾಣ್ಗೆತಿತ್ ತರ್ ತಸಲ್ಯಾಂಕ್ 3 ವರ್ಸಾಂ ಜೈಲಾಚ್ಯಾ ಶಿಕ್ಶೆ ಸಾಂಗಾತಾ ಧಂಡ್ ಫಾವೊ ಜ಼ಾತಾ, ತಶೆಂಚ್ ಹ್ಯಾ ಕಾನೂನಾಚ್ಯಾ ಸೆಕ್ಷನ್ 5 ಪ್ರಕಾರ್ ಅಧಿಕಾರ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲೊ ವ್ಯಕ್ತಿ ಕಾಜ಼ಾರಾಚೆ ಸೆರೆಮನಿ ಚಲಯ್ತಾ ವ ನೊಂದಾವ್ಣಿ ಕರ್ತಾ ತರ್ ತಸಲ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಕ್ 10 ವರ್ಸಾಂಚಿ ಜೈಲಾಚಿ ಶಿಕ್ಶ್ಯಾ ಸಾಂಗಾತಾ ಧಂಡ್ ಫಾವೊ ಜ಼ಾತಾ. ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಕಾಜಾರ್ ಕರುಂಕ್ ಅಧಿಕಾರ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಕಾಳಿಂ 6.00 ಥಾವ್ನ್ ಸಾಂಜೆರ್ 7.00 ವರಾಂ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಕಾಜಾರ್ ಕರ್ತಾ ವ 2 ಸಾಕ್ಷಿ ನಾಸ್ತಾಂ ನೊಂದಾವ್ಣ್ ಕರ್ತಾ ತರ್ ತಸಲ್ಯಾಕ್ 3 ವರ್ಸಾಂ ಜೈಲಾಚಿ ಶಿಕ್ಶ್ಯಾ ಫಾವೊ ಜ಼ಾತಾ.

ಹ್ಯಾ ಕಾನೂನಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಚೂಕ್ ಆಧಾರ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಕ್ ಶಿಕ್ಷಾ ಜಾಯ್ಜಾಯ್. ತರ್ 2 ವರ್ಸಾಂ ಭಿತರ್ ಕೇಜ್ ಕೊಡ್ತಿಕ್ ದಾಖಲ್ ಕರಿಜಾಯ್.

ಹ್ಯಾ ಕಾನೂನಾಚ್ಯಾ ಸೆಕ್ಷನ್ 4 ಆನಿ 5 ಪ್ರಕಾರ್ ಜಾಲ್ಲೆಂ ಕಾಜಾರ್, ವ್ಹಕ್ಲೆನ್ ವ ನೊವ್ರ್ಯಾನ್ ವಸ್ತೆಚೊ ಜಾಗೊ ಚೂಕ್ ದಿಲಾ ತರ್, ಕಾಜಾರಾಚ್ಯಾ ನೊಟಿಸಾಂತ್ ಕಾಂಯ್ ಉಣ್ ಘಡ್ಲ್ಯಾತ್ ತರ್, ಕಾಜಾರ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಕ್ ತಾಚ್ಯಾ ಭಾಷೆನ್ ತರ್ಜುಮೊ ಕರ್ನ್ ಸಾಂಗುಂಕ್ ನಾ ತರ್, ಕಾಜಾರ್ ಜಾಲ್ಲೊ ವೇಳ್ ಆನಿ ಜಾಗೊ ಸಾರ್ಕೊ ನಾ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಕಾರಾಣಾಂಕ್ ಲಾಗೊನ್ ಕಾಜಾರ್ ಸಾರ್ಕೆಂ ನಹಿಂ ಮ್ಹಣ್ ಸಾಂಗೊಂಕ್ ಜಾಯ್ನಾಂ.

ಕಾಜಾರಾಚೆ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ಎಕಾ ಮ್ಹಹಿನ್ಯಾ ಭಿತರ್ ಕಾಂಯ್ ತಿದ್ವೊಣಿ ಕರುಂಕ್ ಆಸಾ ತರ್, ಕಾಜಾರ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಜೊಡ್ಯಾನ್ ದೊಗಾಂ ಸಾಕ್ಷಿಂ ಸಂಗಿಂ ರಿಜಿಸ್ಟಾರಾಚ್ಯಾ ಆಫೀಸಾಕ್ ವಚೊನ್ ಕಾಜಾರಾಚ್ಯಾ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟಿರ್ ತಿದ್ವೊಣಿ ಕರ್ಯೆತ್.

ಕ್ರೀಸ್ತಾಂವ್ ವಿದ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಂಕ್ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ್ ಸ್ಥಾನ್‌ಮಾನ್ ಗರ್ಜ್ ಆಸಾಗೀ?

ಸಬಾರ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ವಿದ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥೆ (ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ಆನಿ ಕೊಲೇಜಿ) 1950 ಚ್ಯಾಕೀ ಪಯ್ಲೆಂ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಭಾರತಾಚೆಂ ಸಂವಿಧಾನ್ ಅಸ್ತಿತ್ವಾಕ್ ಯೆಂವ್ಚ್ಯಾ ಪಯ್ಲೆಂ ಸ್ಥಾಪನ್ ಜಾಲ್ಲೆ ಆನಿ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತಾಂಕ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಹಕ್ಕಾನ್ ತೆ ಆರಂಭ್ ಕೆಲ್ಲೆ. (ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಸಂಸ್ಥೆ ಸ್ಥಾಪನ್ ಕರುಂಕ್ ಆನಿ ತೆ ಚಲವ್ನ್ ವ್ಹರುಂಕ್ ಆಸ್ಚೆಂ ಹಕ್ಕ್) ಅಸಲೊ ವಿದ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥೊ ಆಪ್ಣಾಚ್ಯಾ ಅಧೀನ್ ಯೆತಾ ಆನಿ ತೊ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಜಾತಿಚ್ಯಾಂನಿ ಚಲವ್ನ್ ವ್ಹರ್ಚೊ ಜಾವ್ನಾಸಾ ಮ್ಹಣ್ ದಿಯೆಸೆಜಿಚ್ಯಾ ಭಿಸ್ಪಾನ್ ಏಕ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೆಟ್ ದಿಲ್ಯಾರ್ ಪಾವ್ತಾಲೆಂ. ಡಾ. ಮನಿ ಜಾಕೋಬ್ ಹಾಣೆಂ ಜನೆರ್ 2009 ವೆರ್ ಚಲ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಏಕಾ ಮೀಟಿಂಗಾ ವೆಳಾರ್ ತವಳ್ಚೊ HRD ಮಂತ್ರಿ ಅರ್ಜುನ್ ಸಂಘಾಲಾಗಿಂ (ನೇಶನಲ್ ಮೈನಾರಿಟಿ ಕಮಿಟಿ ಫಾರ್ ಮೈನಾರಿಟಿಸಿ) ವಿಚಾರ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ವಗ್ತಾ ಮಂತ್ರಿ ಮಹೋದಯ್ ಸಾಂಗಾಲಾಗ್ಲೊ ಕೀ 'ಬಿಸ್ಪಾನ್ ದಿಂವ್ಚಿ ಸರ್ಟಿಫಿಕೆಟ್ ಗರ್ಜ್ ತರೀ ತಿ ಸಾರ್ಕಿ ನ್ಹಯ್ ಕಿತ್ಯಾಕ್! ತ್ಯಾ ಸರ್ಟಿಫಿಕೆಟಿಕ್ 'ಕಾನೂನ್ ಬಂಧನ್' ನಾ. ತ್ಯಾ ದೆಕುನ್ ನವೆಂಬರ್ 2004 ವೆರ್ ಜಸ್ಟಿಸ್ MSA ಸಿದ್ಧಿಕಿ ಚೆಯರ್‌ಮೆನ್ ಜಾವ್ನಾಸೊನ್ ಸ್ಥಾಪನ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ 'ನೇಶನಲ್ ಕಮಿಷನ್ ಫಾರ್ ಮೈನಾರಿಟಿ ಎಜ್ಯುಕೇಶನಲ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಶನ್ಸ್' ಹಾಚ್ಯಾ ಅಧೀನ್ ಹೊ ವಿಷಯ್ ಯೆತಾ' ಮ್ಹಣಾಲೊ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್ ಆಯೋಗ್ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ್ ವಿದ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಂಚೆಂ ಕಾನೂನ್ 2004 ಹಾಚೆ ಪ್ರಕಾರ್ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ್ ವಿದ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥೆ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಏಕ್ ಕೊಲೇಜ್ ವ ಸಂಸ್ಥೊ (ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿ ನಹಿಂ) ಸ್ಥಾಪನ್ ಕರ್ನ್ ರಾಕೊನ್ ವ್ಹೆಲ್ಲೊ ಏಕಾ ಮನ್ಸ್ಯಾನ್ ವ ಮನ್ಸ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಹಿಂಡಾನ್ ಆಸೊನ್ ತೆ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ್ ಜಾವ್ನಾಸಾಜಾಯ್. ಹ್ಯಾ ಆಯೋಗಾಂತ್ ಏಕ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷ್ ಆನಿ ದೋಗ್ ಸಾಂಧೆ ಆಸ್ತಾತ್. ತೆ ಸರ್ವ್ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ್ ಜಾತಿಚೆ ಆನಿ ತೆ ಅಸಾಧಾರಣ್, ಪ್ರತಿಭಾವಂತ್, ಶಾತಿವಂತ್, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ್ ಜಾವ್ನಾಸಾಜೆ. ಹ್ಯಾ ಕಾನೂನಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಕೊಣೀ ಮನಿಸ್ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ್ ವಿದ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥೊ ಸ್ಥಾಪನ್ ಕರುಂಕ್ ಆಶೆತಾ ತರ್, ತಾಣೆಂ ಸಂಭಂಧಿತ್ ಅಧಿಕಾರಿ ಸಾಮ್ಕಾರ್ ಅರ್ಜಿ ದೀವ್ನ್ 'ನೋ ಆಬ್ಜೆಕ್ಷನ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೆಟ್' ದೀಂವ್ಕ್ ಸಾಂಗಾಜಾಯ್. 'ಸಂಭಂಧಿತ್ ಅಧಿಕಾರಿ' ತಿ ಅರ್ಜಿ ಪರಿಶೀಲನ್ ಕರ್ನ್ ಅರ್ಜಿ ಸ್ವೀಕಾರ್ ಕರ್ತಾ ವ ತಿರಾಸ್ಕಾರ್ ಕರ್ತಾ. 90 ದಿಸಾಂ ಭಿತರ್ 'ನೋ ಆಬ್ಜೆಕ್ಷನ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೆಟ್' ದೀಂವ್ಕ್ ನಾಂ ತರ್, ವ ಅರ್ಜಿ ತಿರಾಸ್ಕಾರ್ ಕೆಲ್ಯಾ ತರ್, ಹ್ಯಾ ಕಾನೂನಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಅರ್ಜಿದಾರಾನ್ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ್ ವಿದ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥೊ ಸ್ಥಾಪನ್ ಕರುಂಕ್ ಪರ್ವಣ್ಗಿ ವಿಚಾರಿಜೆ.

ಗರ್ಜ್ ಮ್ಹಣ್ ದಿಸ್ಲ್ಯಾರ್ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ್ ವಿದ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾನ್ ತಾಚ್ಯಾ ಖುಶೆಚ್ಯಾ ಖಂಚ್ಯಾಯೀ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಚೊ ಭಾಗ್ ಜಾವ್ಯೆತ್.

ಆಯೋಗಾಕ್ ಸಿವಿಲ್ ಕೊಡ್ತಿಚೊ ಅಧಿಕಾರ್ ಪ್ರಾಪ್ತ್ ಕೆಲಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಖಂಚ್ಯಾಯೀ ವ್ಯಕ್ತಿಕ್ ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಖಂಚ್ಯಾಯೀ ಭಾಗಾ ಥಾವ್ನ್, ಖಂಚೊಯಿ ದಾಖ್ಲೊ ಹಾಜರ್ ಕರುಂಕ್, ಸಾಕ್ಸೆಂಚೆಂ, ವಿಚಾರಣ್ ಕರುಂಕ್ ಅಧಿಕಾರ್ ಆಸಾ. ಆಯೋಗಾಚೆಂ ಕಾರ್ಯಾಕಲಾಪ್ ನ್ಯಾಯಾಂಗ್ ಕಾರ್ಯಾರೂಪ್ ಜವ್ನಾಸಾ. ಆಯೋಗ್ ದೊನೀ ಪಾಡ್ತಿಂಕ್ ಆಯ್ಕಾಲ್ಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಆದೇಶ್ ದಿತಾ ಆನಿ ತೊ ಆದೇಶ್ ಸಿವಿಲ್ ಕೊಡ್ತಿಚ್ಯಾ ಡಿಕ್ರಿ ಪ್ರಕಾರ್ ದೊನೀ ಪಾಡ್ತಿ ಬದ್ದ್ ಜಾವ್ನಾಸಾತ್. ಆಯೋಗಾನ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ಆದೇಶಾಕ್ ಸುಪ್ರೀಮ್ ಕೋಡ್ತ್ ಆನಿ ಹೈಕೋಡ್ತ್ ಸೊಡ್ನ್ ದುಸ್ರ್ಯಾ ಖಂಚ್ಯಾಯಿ ಕೊಡ್ತಿಕ್ ಹ್ಯಾ ವಿಶಿಂ ಅರ್ಜಿ ಕಾಣ್ಘೆಂವ್ಕ್, ಕೇಜ್ ಚಲಂವ್ಕ್ ಅಧಿಕಾರ್ ನಾ. ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ್ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಂಕ್ ಹ್ಯಾ ಕಾನೂನಾಂತ್ ಆವ್ಕಾಸ್ ದಿಲಾಕೀ ಕೇಂದ್ರಾಚ್ಯೊ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿ, ಜಾವ್ನಾಸ್ಚ್ಯೊ ಡೆಲ್ಲಿ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿ, ನೋರ್ತ್ ಈಸ್ಟರ್ನ್ ಹೆಲ್ತ್ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿ, ಪಾಂಡಿಚೇರಿ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿ, ಅಸ್ಸಾಂ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿ, ನಾಗಲ್ಯಾಂಡ್ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿ ಆನಿ ಮಿಜೋರಾಂ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿ ಹಾಂಚೆ ಲಾಗಿಂ (Affiliate) ಭಾಗಿದಾರ್ ವ ಅಂಗ್ ಜಾವ್ನ್ ಆಸ್ಯೆತ್ ಮ್ಹಣೊನ್.

ಹೊ ಆಯೋಗ್ ಡಿಸೆಂಬರ್ 2004 ಥಾವ್ನ್ ಆಜ್ ವರೇಗ್ ಕಾರ್ಯಾಪ್ರಾಪ್ತ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ಎದೊಳ್ ವರೇಗ್ 1000 ಚ್ಯಾಕಿ ಚಡ್ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ್ ಸ್ಥಾನ್ ಮಾನ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೆಟ್ಯೊ' ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ್ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಂಕ್ ದಿಲ್ಯಾತ್. ಪೂಣ್ 5000 ಅರ್ಜ್ಯಾಂ ಪಯ್ಕಿ ಹೆಂ ಕಾಮ್ ಭಾರಿ ನಿಕೃಷ್ ಮ್ಹಣ್ಯೆತ್. ಗೊಂದೊಳ್, ಕ್ಲಿಷ್ಟತೆ ನಿಮ್ತಿಂ ಆನಿ ನ್ಯಾಯಾಂಗಾಚ್ಯಾ ರಿವಾಜಿಂ ನಿಮ್ತಿಂ ಸಾಂಗಾತಾ ರಾಜ್ಯ್ ಸರ್ಕಾರಾಕ್ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ್ ಸ್ಥಾನ್‌ಮಾನ್ ದೀಂವ್ಕ್ ಇಚ್ಛಾ/ಮನ್ ನಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಸಭಾರ್ ಪಾವ್ಟಿಂ ಆಯೋಗಾಚೆಂ ಕಾರ್ಯಾರೂಪ್ ಜಾಯ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ದಿಸಾ ಜಾಯ್ನಾಸ್ತಾಂ ಸಭಾರ್ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ್ ದಾವೆ ಘಾಲ್ಲ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಂಕ್ ಕಷ್ಟಾಂಚಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಬ್ಜಾಲ್ಯಾ ಮ್ಹಣ್ಯೆತ್. ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ್ ಆಯೋಗಾಚ್ಯಾ ಕೊಡ್ತಿ ಸಾಮ್ಕಾರ್ ಅಖ್ಖ್ಯಾ ಭಾರತ್ ದೇಶಾ ಥಾವ್ನ್ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಂಚೆ ಮೆನೇಜರ್, ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲ್ ತಾಂಚ್ಯಾ ವಕೀಲಾಂ ಸಾಂಗಾತಾ ಯೇವ್ನ್ ತಾಂಚ್ಯಾ ಕೇಜಿಂಕ್ ಸಾಂಜ್ ಪರ್ಯಾಂತ್ ರಾಕುನ್, ಆಖೇರಿಕ್ ಕೇಜ್ ಮುಖಾರ್ ಘಾಲ್ಯಾ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಆಯ್ಕೊನ್ ಪಾಟಿಂ ವೆಚೆಂ ಬೆಜಾರಾಯೆಚೆಂ ಜಾಲಾಂ.

ಆಯೋಗಾನ್ ದೇಶಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ್ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಂಕ್, ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ್ ವಿದ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥೊ ಬಿಲ್ಲೊ ವಾ ಸ್ಟೆಂಪ್ ಮಾನ್ಯತಾ ದೀಜಾಯ್ ತರ್, ಉಣ್ಯಾರ್ ಉಣೆಂ 5-10 ವರ್ಸಾಂ ಲಾಗ್ತಿತ್. ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ್ ಆಯೋಗಾಚೊ ಅಧ್ಯಕ್ಷ್ ಹೈಕೋಡ್ತಿಚೊ ಆದ್ಲೊ ಜಡ್ಜ್ ಜಸ್ಟೀಸ್ ಎಂ.ಎಸ್.ಎ. ಸಿದ್ದಿಕಿ ಸಮರ್ಥ್ ಶಕ್ತ್ ಅರ್ಹತಾ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ ಕಾಮಾಕ್ ಅರ್ಪಿತ್ ಕೆಲ್ಲೊ ಜಾವ್ನಾಸೊನ್, ಕೇಜಿ ಇತ್ಯಾರ್ಥ್ ಕರುಂಕ್ ತಾಕಾ

ಧ್ಯ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ರಿತಿನ್ ಕಾಮ್ ಕರ್‍ನ್ ಆಸಾ. ಹ್ಯಾ ಖಾತಿರ್ 7/08/2009 ವೆರ್ RD ಮಂತ್ರಿ ಮಹೋದಯ್ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕಪಿಲ್ ಸಿಬಲ್ ಹಾಣೆಂ ಲೋಕ್‌ಸಭೆಂತ್ ಷ್ಟ್ರೀಯ್ ಆಯೋಗ್ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ್ ವಿದ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಂಚೆಂ (ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್) ಲ್ಲ್ ಹೆಂ 2004 ಇಸ್ವೆಚ್ಯಾ ಕಾನೂನಾಕ್ ತಿದ್ವೊಣಿ ಹಾಡ್ಚ್ಯಾ ಖಾತಿರ್ ಮಂಡನ್ ಲಾಂ. ಹಾಂತ್ಲೆ ಪ್ರಮುಖ್ ವಿಷಯ್ ಹೆ ಜಾವ್ನಾಸಾತ್:

. ‘ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ್ ವಿದ್ಯಾ ಕೇಂದ್ರಾಂ’ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಕೊಲೆಜಿ ವ ಶಿಕ್ಪಾ ಸಂಸ್ಥೆ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ್ ವ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತಾಂನಿ ಸ್ಥಾಪನ್ ಕರ್‍ನ್ ಚಲವ್ನ್ ವ್ಹರ್ಚಿಂ, ಆಡಳ್ತೆಂ ಚಲಂವ್ಚಿಂ ಜಾವ್ನಾಸಾತ್. ಹ್ಯಾ ಬದ್ಲಾವ್ಣೆ ವರ್ವಿಂ ಸಂಸ್ಥೊ ಸ್ಥಾಪನ್ ಕೆಲ್ಲೊ ಆನಿ ಆಡಳ್ತೆಂ ಚಲಂವ್ಚೆಂ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತಾಂನಿ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ಹಾಚೊ ನೀಜ್ ಅರ್ಥ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತಾಂನಿ ಆದಿಂ ಸ್ಥಾಪನ್ ಕರ್‍ನ್ ಆಡಳ್ತೆಂ ಚಲವ್ನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ ಸಂಸ್ಥೊ ಖಂಚ್ಯಾಯೀ ಎಕಾ ಪಂಗ್ಡಾನ್ ಸ್ವಾಧಿನ್ ಕೆಲೊ ತರ್ ತಾಕಾ ವಪ್ಪಿಗಿ ನಾ. ವ್ಯಾಪಾರಿಂಚ್ಯಾ ಪಂಗ್ಡಾಂನಿಂ ಲಾಭಾಚ್ಯಾ ವ ವಾಣಿಜ್ಯ ದೃಷ್ಟೆನ್ ಚಲಂವ್ಚ್ಯೊ ಜಾವ್ನಾಸೊಂಕ್ ನಜೊ. ಹ್ಯಾ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಾನೂನಾಂತ್ ‘ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿ ನ್ಹಯ್’ ಮ್ಹಳ್ಳೊ ಸಬ್ದ್ ಕಾಡ್ನ್ ಸೊಡ್ಲಾ. ತಶೆಂ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಯೀ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ್ ಸ್ಥಾನ್‌ಮಾನ್ ಮೆಳೊಂಕ್ ಅರ್ಹ್ ಜಾವ್ನಾಸಾತ್.

. ಆಯೋಗಾಕ್ ತೆಗಾಂ ಬದ್ಲಾಕ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷ್ ಕುಡ್ಸುನ್ ಚವ್ಗ ಸಾಂದೆ ಆಸ್ತಾತ್.

. ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ್ ಸಂಸ್ಥೊ ಸ್ಥಾಪನ್ ಕರುಂಕ್ ಅರ್ಜಿ ಫಾಲಿಜಾಯ್ ತರ್ ಪ್ರಸಕ್ತ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಕಾನೂನೀ ಸಂಬಂಧಿತ್ ಜಾವ್ನಾಸಾಜಾಯ್.

. ಆದ್ಲ್ಯಾ 2004 ಚ್ಯಾ ಕಾನೂನಾಂತ್ ಆಯೋಗಾನ್ ತಾಚೊ ಆದೇಶ್ ದೀಜಾಯ್ ತರ್, ರಾಜ್ಯ್ ಸರ್ಕಾರಾಲಾಗಿಂ ಸಮಾಲೋಚನ್ ಕರಿಜಾಯ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಪೂಣ್ ಆತಾಂ ಲೋಕ್‌ಸಭೆಕ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಿಲ್ಲಾಂತ್ ಹೆಂ ಕಾಡ್ನ್ ಸೊಡ್ಲಾಂ. ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್, ಥೊಡ್ಯಾ ಕೇಜಿಂನಿ ರಾಜ್ಯ್ ಸರ್ಕಾರ್ ವ ತಾಚಿ ಏಜೆನ್ಸಿ ಆಯೋಗಾ ಸಾಮ್ಕಾರ್ ಏಕ್ ಪಾಡ್ತ್ ಜಾವ್ನಾಸಾತ್. ಆಯೋಗಾಕ್ ಚಡಿತ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ ಆನಿ ಅಧಿಕಾರ್ ಮೆಳ್ತಾ ಆನಿ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ್ ಸ್ಥಾನ್‌ಮಾನ್ ದೀಂವ್ಕ ರಾಜ್ಯ್ ಸರ್ಕಾರಾಚಿ ಪರ್ವಣ್ಗಿ ಗರ್ಜ್ ಆಸ್ಚಿ ನಾ. ಆನಿ ಹ್ಯಾ ವರ್ವಿಂ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ್ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಆಯಿಲ್ಲ್ಯೊ ಅರ್ಜ್ಯೊ ವಿಲೆವಾರಿ ಕರುಂಕ್ ಸುಲಭ್ ಜಾತೆಲೆಂ.

ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಕಾಯ್ದ್ಯಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಹೆಂ ಬಿಲ್ಲ್ ಯೆತಾತ್ಯಾ ೋಕ್‌ಸಭಾ ಬಸ್ಣೆ ವೆಳಾರ್ ಮಾನುನ್ ಘೆತೆಲೆ. ಆನಿ ಆಯೋಗ್ ನವೆಂಬರ್ 2009 ರ್ ಸವ್ಯಾನ್ ರಚನ್ ಜಾತೊಲೊ.

ಹರ್ಯೆಕಾ ಹೈಸ್ಕೂಲ್, ಕೊಲೇಜ್ ಆನಿ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿನ್ ಪ್ರತ್ಯೇಕ್ ಪ್ರತ್ಯೇಕ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೆಟ್ ಕಾಣ್ಫೆಜಾಯ್ ಆನಿ ಅಸಲಿ ಸರ್ಟಿಫಿಕೆಟ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಟ್ ಏಜನ್ಸಿಕ್ ದಿಂವ್ಚೆನಾಂತ್. ನೀಜ್ ಜಾವ್ನ್ ಅಸಲಿ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ರಾಜ್ಯ್ ಸರ್ಕಾರಾನ್ ದೀಜಾಯ್. ಪೂಣ್ ರಾಜ್ಯ್ ಸರ್ಕಾರ್ ಹ್ಯಾ ನಿಶಿಂ ನಿರುತ್ಸಾಹ್‌ಭರಿತ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್, ಚಡಿತ್ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಂಕ್ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ್ ಸ್ಥಾನ್‌ಮಾನ್ ದಿಲ್ಯಾರ್, ಹ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಂಚೆಂ ನಿರ್ವಹಣ್, ಆರ್ಥಿಕ್ ಸಹಾಯ್ ಆನಿ ತಾಂಚೆ ಸಂಗಿಂ ಕಾಮ್ ಕರುಂಕ್ ಕಷ್ಟ್ ಜಾತಾತ್. ತ್ಯಾ ದೆಕುನ್ ಹೆ ಕಷ್ಟ್ ನಿವಾರಣ್ ಕರುಂಕ್ ಆಯೋಗ್ ರಾಜ್ಯ್ ಸರ್ಕಾರಾಂನಿ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ್ ವಿದ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಂಕ್ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ್ ಸ್ಥಾನ್‌ಮಾನ್ ದೀಂವ್ಕ್ ಆಸ್ಚಿ ಆಡ್ಕಳ್ ನಿವಾರಣ್ ಕರ್ನ್ ನೀಜ್ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ್ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಂಕ್ ಹೊ ಸ್ಥಾನ್‌ಮಾನ್ ಫಾವೊ ಜಾಂವ್ಚೆಪರಿಂ ಪಳೆಯ್ತಾ.

ಹರ್ಯೆಕಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಹೈಸ್ಕೂಲ್, ಕೊಲೇಜ್ ಆನಿ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಂನಿಂ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ್ ಸ್ಥಾನ್ ಮಾನ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ವಿಚಾರ್ನ್ ರಾಜ್ಯ್ ಸರ್ಕಾರಾಕ್ ಅರ್ಜಿ ದೀಜಾಯ್. ತಸಲಿ ಸರ್ಟಿಫಿಕೆಟ್ ದೀಂವ್ಕ್ ರಾಜ್ಯ್ ಸರ್ಕಾರ್ ಮನ್ ದಾಕಯ್ನಾ ತರ್, ತ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾನ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ್ ಆಯೋಗಾಕ್ ತಾಣಿಂ ಸಾಂಗ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಫೊರ್ಮಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಅರ್ಜಿ ದೀಜಾಯ್. ಹೆಂ ಕಾಮ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಂನಿಂ ಕರ್ಚೆಂ ಗರ್ಜೆಚೆಂ. ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್, ಭವಿಷ್ಯಾಂತ್ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ್ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಂಕ್ ವಿಶೇಷ್ ಸೌಲಭ್ಯ್ ಆನಿ ಲಾಭ್ ಜಾವ್ನ್ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಂಕ್ ಪ್ರವೇಶ್ ಹಕ್ಕ್, ಗವರ್ನಿಂಗ್ ಬೋಡಿ ಆಸಾ ಕರ್ಚೆಂ ಹಕ್ಕ್, ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲ್ ಟೀಚರಾಂಕ್ ನೇಮಕ್ ಕರ್ಚೆಂ ಹಕ್ಕ್. ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ್ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್, ದುಸ್ರ್ಯಾ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಚೆ ಭಾಗ್ ಜಾವ್ನ್ ರಾಂವ್ಚೆಂ (affiliation) ಇತ್ಯಾದಿ, ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ್ ಸ್ಥಾನ್‌ಮಾನ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೆಟ್ ಆಸ್ಲ್ಯಾರ್ ಮಾತ್ರ್ ಸಾಧ್ಯ್ ಜಾತೆಲೆ ಆನಿ ಗರ್ಜ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ವಗ್ತಾ ಹೆಂ ಹಾತೆರ್ ಆಮ್ಕಾಂ ಉಪ್ಕಾರಾಕ್ ಪಡ್ತೆಲೆಂ.

“ಇಂಡಿಯನ್ ಪೀನಲ್ ಕೋಡ್ ಸೆಕ್ಷನ್ 377 ಮನ್ಶಾಹಕ್ಕಾಂಚೆಂ ಉಲ್ಲಂಘನ್ ಕರ್ತಾ. ಸಲಿಂಗರತಿ ಲೈಂಗಿಕ್ ತೃಷಾ ಆಪ್ಣಾಂವ್ಚೆಂ ಏಕ್ ವಿಧಾನ್ ಮ್ಹಣ್ತಾ” ಡೆಲ್ಲಿ ಹೈಕೋರ್ಡ್ತ್

ಇಂಡಿಯನ್ ಪೀನಲ್ ಕೋಡ್ (IPC) ಸೆಕ್ಷನ್ 377ಂತ್ ಅಸ್ವಾಭಾವಿಕ್ ಅಪ್ರಾದ್ ಹಾಂತುಂ ಸಾಂಗ್ಲಾಂಕೀ “ಕೊಣೀ ಜಾಂವ್ದಿ, ಪ್ರಕೃತಿಕ್ ವಿರೋಧ್ ಜಾವ್ನ್ ಸ್ವ-ಇಚ್ಛೆನ್ ಏಕ್ ದಾದ್ಲೊ, ಸ್ತ್ರೀ ವ ಮನ್ಶಾತಿ ಲಾಗಿಂ ಲೈಂಗಿಕ್ ತೃಪ್ತಿ ಜೊಡ್ತೆಲ್ಯಾ (ಸಂಭೋಗ್ ಆಧಾರ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ) ವ್ಯಕ್ತಿಕ್ ಅಜೀವ್ ಯಾ 10 ವರ್ಸಾಂಚಿ ಜಯ್ಲ್ ಶಿಕ್ಷಾ, ವ ದೊನಾಂ ಪಯ್ಕಿ ಏಕ್ ಶಿಕ್ಷಾ ದೀಜಾಯ್” ಮ್ಹಣ್ ಹೆಂ ಕಾನೂನ್ ಸಾಂಗ್ತಾ. ಹ್ಯಾ ಸೆಕ್ಷನಾಚ್ಯಾ ವಿವರಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಲೈಂಗಿಕ್ ತೃಪ್ತಿ ಜೊಡ್ಚಾಕ್ ಆದಾರ್‌ಲ್ಲೊ ಅಪ್ರಾದ್ ಮ್ಹಣ್ ಮಾಂದಿಜಾಯ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಚಲ್ಯಾಚೆಂ ಶಿಶ್ನ್ ಪ್ರವೇಶ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಪಾವ್ತಾ.

ದೊಗಾಂ ಮಧೆಂ ಜಾಂವ್ಚೊ ‘ಸಲಿಂಗ್‌ರತಿ’ ಅಪ್ರಾದ್ ಮ್ಹಣ್ ತೀರ್ಮಾನ್ ಕರ್ಚ್ಯಾ IPC ಸೆಕ್ಷನ್ 377 ಹ್ಯಾ ವಿಶಿಂ ‘ನಾಜ್ ಪೌಂಡೇಶನ್’ ಮ್ಹಳ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾನ್ ಡೆಲ್ಲಿ ಹೈಕೋರ್ಡ್ತಿಕ್ ದಾಖಿಲ್ ಕೆಲ್ಲಿ ರಿಟ್ ಅರ್ಜಿ ಪಾಟ್ಲ್ಯಾ 8 ವರ್ಸಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಪಡೊನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ. ಹ್ಯಾ ಮಧೆಂ ಲೈಂಗಿಕ್ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತಾಂನಿ ದೇಶ್‌ಭರ್ IPC ಸೆಕ್ಷನ್ 377 ವಿರುದ್ಧ್ ಜಾಯಿತ್ತಿಂ ಪ್ರತಿಭಟನಾಂ ಆನಿ ವಿವಿಧ್ ರೀತಿಂಚ್ಯೊ ಚಳ್ವಳ್ಯೊ ಚಲಯಿಲ್ಲ್ಯೊ.

ಹ್ಯಾ ದೇಶಾಚೆ ಪ್ರಖ್ಯಾತ್ ಮಾನವ್‌ಶಾಸ್ತ್ರಾಜ್ಞ್, ಸಮಾಜ್‌ವಾದಿ, ಖ್ಯಾತ್ ಸಾಹಿತಿ, ಪ್ರತ್ರ್‌ಕರ್ತ್, ಸೀನಿಯರ್ ವಕೀಲ್ ಹಾಂಚೆ ಪಯ್ಕಿ ಅಮೃತಾಸೇನ್, ವಿಕ್ರಂಸೇನ್, ಸ್ವಾಮಿ ಅಗ್ನಿವೇಶ್, ಸೋಲಿ ಸೊರಾಬ್ಜಿ, ಎಂ.ಜೆ. ಅಕ್ಬರ್, ಶೋಭ ಡೇ, ಅಮಿತಾವ್ ಘೋಷ್, ಇಂದಿರಾ ಜೈಸಿಂಗ್, ಗಿರೀಶ್ ಕಾರ್ನಾಡ್, ಕುಲದೀಪ್ ನಯ್ಯರ್, ಅರುಂಧತಿರಾಯ್, ಶಭಾನಾ ಆಜ್ಮಿ, ನಂದಿತಾದಾಸ್ ಅಸಲ್ಯಾ ಸುಮಾರ್ 140 ಪ್ರಾಸ್ ಚಡ್ ಬುದ್ವಂತ್ ಮನ್ಶ್ಯಾಂನಿ ಕೇಂದ್ರ್ ಸರ್ಕಾರಾಕ್, ಕೊಡ್ತಿಕ್ ಆನಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕಾಂಕ್ ಬರ್ಪಿನಿಶಿಂ ಹ್ಯಾ ಪರಿಂ ತಿಳ್ವಳ್ಕಿ ದಿಲ್ಲಿ.

ತಾಚೊ ಸಾರಾಂಶ್ ಅಸೊ ಆಸಾ. “ದೊಗಾಂ ಪ್ರಾಯೆಕ್ ಪಾವುಲ್ಲ್ಯಾಂ ಮಧೆಂ ಆಸ್ಚಿ ಸಲಿಂಗ್ ಲೈಂಗಿಕ್ ಕ್ರಿಯಾ ಅಪ್ರಾಧ್ ಮ್ಹಣ್ ಲೆಕ್ಚ್ಯಾ IPC ಸೆಕ್ಷನ್ 377 ರದ್ಧ್ ಕರ್ಚೆ ಚಳ್ವಳೆಕ್ ಭಾರತೀಯ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ಚಿಂ ಆಮಿಂ ಆಮ್ಚೊ ಮೊಟೊ ಸಹಕಾರ್ ದಿತಾಂವ್. ಹೆಂ ಕಾನೂನ್ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಡಳ್ತ್ಯಾಂತ್ (ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ 1861 ವೆರ್ ರಚನ್ ಜಾಲ್ಲೆಂ ಸ್ವತಂತ್ರ್ ಭಾರತಾಂತ್. ವ ತ್ಯಾ ಪ್ರಾಸೀ ಆದ್ಲ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್

ಅಸಲ್ಯಾ ಕ್ರೂರ್ ಪ್ರಾಚೀನ್ ಕಾನ್ಹೂನಾ ನಿಮ್ತಿಂ ಬೊರೆಂಪಣ್ ಜಾಲ್ಲೆಂ ನಿದರ್ಶನ್ ನಾ. ಲೈಂಗಿಕ್ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತಾಂಕ್ ನಿರಂತರ್ ಬ್ಲೇಕ್‌ಮೇಯ್ಲ್ ಕರ್ನ್ ಹಿಂಸಾ ದೀವ್ನ್, ಭೆಷ್ಟಾವ್ನ್ ಬಂಧನ್ ಕರ್ನ್ ಶಿಕ್ಷಾ ದೀಂವ್ಕ್ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಖಾತಿರ್ ಹೆಂ ಕಾನೂನ್ ಉಪಯೋಗ್ ಕೆಲಾಂ. ಹ್ಯಾ ಕಾನೂನಾ ಥಾವ್ನ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತ್ ಲೊಕಾಂಚೆ ತಳ್ಮಳೆ, ಆನಿ ಪೂರ್ವಾಗ್ರಹ ನಿಮ್ತಿಂ ಲಾಕಾಂನಿ ಸಲಿಂಗ್ ಆನಿ ಅಂತರ್‌ಲಿಂಗ್ ಚೆಡೆ ಆನಿ ಚೆಡ್ವಾಂ ಭಿಂಯಾನ್ ಮರ್ಯಾದಿ ಖಾತಿರ್ ರಾವ್ಲ್ಯಾಂತ್. ತಾಂಚೆಂ ವೈಯುಕ್ತಿಕ್ ಆನಿ ಕುಟ್ಮಾ ಜೀವನ್ ಯೆಮ್ಕೊಂಡಾ ಸಾರ್ಕೆಂ ಜಾಲಾಂ. IPC ಸೆಕ್ಷನ್ 377 ರದ್ದ್ ಕೆಲ್ಯಾರ್ ನ್ಯಾಯ್‌ಯುತ್ ರಿತಿನ್ ಬಹು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ರಿತಿನ್ ಆನಿ ಜನತಾಂತ್ರಿಕ್ ಸಮಾಜ್ ಬಾಂಧ್ಚ್ಯೆ ವಿಶಿಂ ಆನಿಕೀ ಚಾರ್ ಮೆಟಾಂ ಮುಖಾರ್ ಗೆಲ್ಲ್ಯೆಪರಿಂ ಜಾತಾ".

'ಸಲಿಂಗ್‌ಕಾಮ' ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಕಿತೆಂ?

ಏಕ್ ಚಲೊ ಆನ್ಯೆಕಾ ಚಲ್ಯಾಚೊ ಮೋಗ್ ಕರ್ತಾ. ತಾಕಾ ಚೆಡ್ವಾಂಕ್ ಪಳೆಯ್ಲ್ಯಾರ್ ಕಾಮುಕಾಯೆಚಿಂ ಲೈಂಗಿಕ್ ಭಗ್ಣಾಂ ಉಬ್ಜಾನಾಂತ್. ತಶೆಂಚ್ ಏಕಾ ಚೆಡ್ವಾನ್ ಚೆಡ್ವಾಕ್ ಪಳೆಯ್ಲ್ಯಾರ್ ತಾಚೆ ಥಂಯ್ ಕಾಮುಕಾಯೆಚಿಂ ಲೈಂಗಿಕ್ ಭಗ್ಣಾಂ ಉದೆತಾತ್ ಶಿವಾಯ್, ಚಲ್ಯಾ ತೆವ್ಹಿಂ ನಹಿಂ. ಮನೋತಜ್ಞಾಂನಿ ಸಾಂಗ್ಚೆ ಪ್ರಕಾರ್ ಸಲಿಂಗ್‌ಕಾಮಿಂನಿ ಲ್ಹಾನ್ ಆಸ್ತಾನಾ ಆವಯ್ ಬಾಪ್ಯಾಂನಿ ಲಡಾಯ್ ಕರ್ಚೆಂ, ಝುಗಡ್ಚೆಂ ಮಾತ್ರ್ ಪಳಯ್ಲಾಂ ಆಸ್ತಾಂ ತಾಣಿಂ ಮೊಗಾನ್ ಸಾಂಗಾತಾ ಆಸ್ಚೆಂ ಪಳೆಂವ್ಕ್ ನಾ. ದೆಕುನ್ ಆಪ್ಣೆಂ ಆಪೇಕ್ಷಿಲ್ಲೆಂ ಸುಖ್ ತಾಣಿಂ ಮೆಚ್ವಾಲ್ಲ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿ ಥಾವ್ನ್ ಜೊಡುಂಕ್‌ನಾ ದೆಕುನ್, ಲೈಂಗಿಕ್ ತೃಷಾ ಜೊಡ್ಚೆ ಖಾತಿರ್ ಚೆಡ್ಯಾನ್ ಚೆಡ್ವಾ ವಯ್ರ್ ಪ್ರಭುತ್ವ್ ಚಲಂವ್ಚೆಂ ಬರೆಂ ಲಾಗಾನಾಸ್ತಾಂ ಚೆಡ್ಯಾ ಥಂಯ್ ಚೆಡ್ವಾಪಣ್ ಚಡೊನ್ ವೆತಾ. ತಸಲೊ ಚಲೊ ಕಾಜಾರ್ ಜಾಲ್ಯಾರೀ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಬಾಯ್ಲೆ ಥಂಯ್ ತಾಕಾ ಸುಖ್ ಮೆಳಾನಾ. ತಾಕಾ ಚೆಡ್ಯಾಂ ಥಂಯ್ ಆಕರ್ಶಣ್ ಕಾಜಾರ್ ಜಾಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್‌ಯಿ ಚಡ್ ಆಸ್ತಾ. ಮನೋತಜ್ಞಾನಿ (ಮನೋಚಿಕಿತ್ಸಕಾನಿಂ) ಸಾಂಗ್ಚೆ ಪ್ರಕಾರ್ ಲೈಂಗಿಕ್ ಆಕರ್ಷಣ್ ನಿರ್ಧಾರ್ ಕರ್ಚೊ ಭಾಗ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಮೆಂಧ್ವಾಂತ್ (Brain) ಆಸ್ತಾ. ಹೈಪೋಥಲಾಮಸ್‌ಚ್ಯಾ (Hypothalamus) ಏಕಾ ನಿರ್ಧಿಷ್ಟ್ ಭಾಗಾಕ್ ಚೆಡ್ಯಾಕ್ ಚೆಡ್ವಾ ಥಂಯ್, ತಶೆಂಚ್ ಚೆಡ್ವಾಕ್ ಚೆಡ್ಯಾ ಥಂಯ್ ಆಕರ್ಷಣ್ ಆಸಾ ಕರ್ಚಿ ಸಮರ್ಥಿ ಆಸಾ. ಹ್ಯಾಚ್ ಪ್ರಕಾರ್ ಸಲಿಂಗ್ ಕಾಮಿ ಚೆಡ್ಯಾ ಚೆಡ್ವಾಂ ಆನಿ ಸಾಮಾನ್ಯ್ ಚೆಡೆ ಚೆಡ್ವಾಂಚ್ಯಾ ಮೆಂಧ್ವಾಚ್ಯಾ ರಚ್ನೆಂತ್ ವ್ಯತ್ಯಾಸ್ ಆಸಾ ಮ್ಹಣ್ತಾತ್.

ತ್ಯಾ ದೆಕುನ್ ಏಕ್ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಲಿಂಗ್‌ಕಾಮಿ ಜಾಂವ್ಕ್ ಎಕ್‌ಚ್ ಕಾರಣ್ ಮ್ಹಣೊಂಕ್ ಜಾಯ್ನಾಂ. ಜಲ್ಮಾ ಥಾವ್ನ್ ಆಯಿಲ್ಲಿ ಜಿವಾಂತ್ಲಿ ನೈಜ್ಯ್ ಬದ್ಲಾವಣ್, ಲ್ಹಾನ್ಪಣಾಚೆ ಸಾಮಾಜಿಕ್ ಸನ್ನಿವೇಶ್, ಭಂವ್ತಣಿಂಚ್ಯಾ ಮನ್ಶ್ಯಾಂಲಾಗಿಂ ಪರಸ್ಪರ್ ಸಂಭಂಧ್, ಪಯ್ಲೊ ಲೈಂಗಿಕ್ ಅನ್ಭೊಗ್, ಚೆಡ್ವಾಕ್ ಚೆಡ್ವಾ ಥಂಯ್ ವ ಚೆಡ್ಯಾಕ್ ಚೆಡ್ಯಾ

ಥಂಯ್ ವ ಚೆಡ್ವಾಕ್ ಚೆಡ್ವಾ ಥಂಯ್ ಉಬ್ಜೊಂಚೆಂ ಭಗ್ಣಾಂ, ಆಶಾ, ಲೈಂಗಿಕ್
ಯೆಕ್ ಮೆಳ್ಚೆ ಆವ್ಕಾಸ್.. ಇತ್ಯಾದಿ.. ಜೈವಿಕ್ ಆನಿ ಮನೋ ಸಾಮಾಜಿಕ್ ವಿಷಯಾಂಚೆಂ
ಮಗ್ರ್ ವರ್ತನ್ ಜಾಂವ್ಚೊ ಪರಿಣಾಮ್ 'ಸಲಿಂಗ್‌ಕಾಮ್' ಜಾವ್ನಾಸಾ. ಸಾಮಾಜಿಕ್
ಆನಿ ವೈಯುಕ್ತಿಕ್ ಪಾತ್ಯೆಣೆ ಮಧೆಂ ಜಾಂವ್ಚ್ಯಾ ಘರ್ಷಣಾಚೊ ಪ್ರಭಾವ್ ಆಪ್ಣಾಕ್
ಕಾಯ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಲಿಂಗಚೊ ನಿರ್ಧಾರ್ ಕರ್ತಾ ಮ್ಹಣ್ಯೆತ್. ಥೊಡ್ಯಾ ಕಟ್ಟಾ ಸಲಿಂಗಕಾಮಿ
ಥಂಯ್ ಜಲ್ಮಾ ಥಾವ್ನ್ಂಚ್ ಆಯಿಲ್ಲೊ ವ್ಯತ್ಯಾಸ್ ಮ್ಹಣ್ಯೆತ್.

ಆನ್ಯೆಕ್ ವಿಷಯ್ ಮನೋತಜ್ಞಾಂ ಪ್ರಕಾರ್ ಎಕಾ ಚಲ್ಯಾಚೆಂ ತರ್ನಾಟ್ಪಣ್
8 ಥಾವ್ನ್ 24 ವರ್ಸಾಂ ಭಿತರ್ ಆಸ್ತಾ. ಹ್ಯಾ ಪ್ರಾಯೆರ್ ಚೆಡ್ಯಾಕ್ ಸರಾಸರಿ 17
ಕುಂದಾಕ್ ಏಕ್ ಪಾವ್ಟಿಂ ಕಾಮಚೊ (ಲೈಂಗಿಕ್) ವಿಷಯ್ ಮತಿರ್ ಯೆತಾ
ಮ್ಹಣ್ ವಿಜ್ಞಾನಿಂ ಮ್ಹಣ್ತಾತ್. ಹ್ಯಾ ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿ ಪ್ರಾಯೆರ್ ಕಾಜಾರ್ ಜಾಂವ್ಕ್
ಕಾಯ್ ಪುರ್ತೆ ಪಯ್ಶೆ, ತಾಂಕ್ ಆನಿ ಮತಿಚಿ ವಾಡಾವಳ್ ಆಸಾನಾ. ಕಾಜಾರ್
ಕಾಯ್ನಾಸ್ತಾಂ ದುಸ್ರ್ಯಾ ಚಲಿಯೆ ಸಂಗಿ ಲೈಂಗಿಕತಾ ಆಧಾರ್ಲ್ಯಾರ್ ಗರ್ಭ್ ರಾಂವ್ಚೊ
ಸಂಭವ್, ಸಾಮಾಜೆಚೆಂ ಆನಿ ಪಿಡೆಚೆಂ ಭ್ಯೆಂ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂಚ್. ತ್ಯಾ ದೆಕುನ್ ಹಿಂ
ಸರ್ವ್ ಅನ್ವಾರಾಂ ಚುಕಂವ್ಕ್ ಸಲಿಂಗ್‌ಕಾಮಚಿ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ್ ವಿಂಚವ್ಣ್ ಚೂಕ್
ಮ್ಹಣ್ ದಿಸಾನಾ. ಮ್ಹಣ್ತಾತ್ ಮನೋತಜ್ಞ್.

'ಬೈಸೆಕ್ಸುವಲ್' ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಕಿತೆಂ?

ಹಾಂಕಾಂ ಚೆಡ್ಯಾಂ ಆನಿ ಚೆಡ್ವಾಂ ದೊಗಾಂಯಿ ಥಂಯ್ ಲೈಂಗಿಕ್ ಇಚ್ಛಾ
ಆಸ್ತಾ ಆನಿ ದೊಗಾಂಯಿ ಥಾವ್ನ್ ಲೈಂಗಿಕ್ ತೃಪ್ತಿ / ಕ್ರಿಯಾ ಆಧಾರ್ತಾತ್.

'ಟ್ರಾನ್ಸೆಕ್ಸುವಲ್' ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಕೋಣ್?

ಹಿಂ ಮನ್ಶ್ಯಾಂ ಜಲ್ಮಾ ಥಾವ್ನ್ ಚೆಡ್ಯಾಚೊ ವ ಚೆಡ್ವಾಚೊ ಲಿಂಗ್‌ರಚನ್
ಆಸ್‌ಲ್ಲಿಂ ಜಾವ್ನಾಸಾತ್. ಪೂಣ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಲಿಂಗ ಥಂಯ್ ತಾಂಕಾಂ ಕಾಂಯ್
ಪ್ರೊಡ್ಶಿ, ಮನ್ ಆಸಾನಾ. ಆಪ್ಣಾಚೊ ಅತ್ಮೊ ನಾಕಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಜಿವಾಂತ್ ರಿಗ್ಲಾ.
ತಾಚೆ ಥಾವ್ನ್ ಸುಟ್ಕಾ ಜಾಯ್ಜಯ್ ಮ್ಹಣ್ ಆಪೇಕ್ಷಿತಾತ್. ತಶೆಂ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಚೆಡೊ
ಕಾವ್ನ್ ಜಲ್ಮಾಲ್ಲೊ ಚೆಡುಂ ಜಾವ್ನ್ ಜಿಯೆಂವ್ಕ್ ಅತ್ರೆಗ್ತಾ, ಆನಿ ಚೆಡುಂ ಜಾವ್ನ್
ಜಲ್ಮಾಲ್ಲೆಂ ಚೆಡೊ ಜಾವ್ನ್ ಜಿಯೆಂವ್ಕ್ ಆಶೆತಾ. ಹ್ಯಾ ಪಯ್ಕಿ ಥೊಡೆ ಚೆಡೆ
ತಾಂಚೆಂ ಜನನಾಂಗ್ ಕಾತರ್ನ್ ಕಾಡವ್ನ್ ಹಿಜ್ಡ್ಯಾಂ ಸಾಂಗಾತಾ ಜಿಯೆತಾತ್.
ಆಜ್-ಕಾಲ್ ಬೊರೆಂ ಶಿಕಾಪ್ ಜೊಡ್‌ಲ್ಲಿಂ ಮನ್ಶ್ಯಾಂ ಶಸ್ತ್ರ್ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಮುಖಾಂತ್ರ್
ಚೆಡೊ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ ಚೆಡ್ವಾಚೊ ಜನನಾಂಗ್ ಆಪ್ಣಾಯ್ತಾ. ತಶೆಂಚ್ ಚೆಡುಂ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ
ಮತಕ್ ಚೆಡ್ಯಾಚೊ ಜನನಾಂಗ್ ಆಪ್ಣಾಯ್ತಾ. ಹಿಂ ಲೈಂಗಿಕ್ ಹಾರ್ಮೋನಾ ವರ್ವಿಂ
ಜಿಯೆತಾತ್.

ಆಯ್ಚ್ಯಾ ಆಧುನಿಕ್ ಕಾಳಾರ್ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ್ ಜಾವ್ನ್ ಆಮ್ಕಾಂ ಆಯಿಲ್ಲೆ ಜನನಾಂಗ್

ಸಂತಾನ್ ಅಭಿವೃದ್ದಿ ಕರುಂಕ್ ಮಾತ್ರ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ರಾಜಾಂವ್ ವಪ್ರೊಂಕ್ ಜಾಯ್ನಾಂ. ತಸಲಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ದೊಳ್ಯಾಂ ಮುಖಾರ್ ಘಡ್ತಾ. ಆಜ್ ಸಂಭೋಗ್ ಕ್ರಿಯೆ–ವಿಣೆಂ ಭುರ್ಗ್ಯಾಚೆಂ ಜನನ್ ಸಾಧ್ಯ್ ಜಾಲಾಂ. ಆಮ್ಕಾಂ ಅಜಾಪ್ ಜಾಂವ್ಚ್ಯಾ ರೀತಿನ್ ಸಭ್ಯತೆನ್ ಆನಿ ಶಿಸ್ತೆನ್ ಜೀವನ್ ಸಾರ್‍ಚಿಂ ಸಲಿಂಗ್‌ಕಾಮಿ ಆಮ್ಚೆ ಮಧೆಂ ಆಸಾತ್. ಸರ್ವ್ ರಿತಿನ್ ಭಲಾಯ್ಕೆವಂತ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ಚಿಂ ತರ್ನಾಟಿಂ ಸಲಿಂಗಾಸಕ್ತ್ ಜೊಡಿಂ ಸಮಾಜ್ ಆನಿ ಕಾನೂನಾಚ್ಯಾ ವತ್ತಡಾಕ್ ಲಾಗೊನ್ ಜೀವ್ಘಾತ್ ಕರ್ಚೆಂ ಆಮ್ಕಾಂ ಪಳೆಂವ್ಕ್ ಮೆಳ್ತಾ, ವ ಮತಿಭ್ರಷ್ಟ್ ಜಾವ್ನ್ ಜಿಯೆತಾತ್ ಮ್ಹಣ್ ಮನೋವೈಜ್ಞಾನಿಕ್ ಸಂಶೋಧನಾಂ ಸಾಂಗ್ತಾತ್. ಡ್ಹೆಲ್ಲಿ ಹೈ ಕೋಡ್ತಿಚೆಂ ತೀರ್ಪ್ ಆಯಿಲ್ಲೆಂಚ್ ಸಭಾರ್ ಧರ್ಮಾಂಚ್ಯಾ ಮುಖೆಲ್ಯಾಂನಿ ಹ್ಯಾ ವಿರುಧ್ ಬೊಬೊ ಮಾರುಂಕ್ ಸುರು ಕೆಲಾಂ. ಸುಪ್ರೀಮ್ ಕೋಡ್ತಿಕ್ ಅರ್ಜಿ ದಾಖಲ್ ಕೆಲ್ಯಾ. ಸಹಜ್ ನಹಿಂ ಆಸ್ಚಿ ಸಲಿಂಗರತಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯ್‌ವಂತ್ ದೇಶ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ಚ್ಯಾ ಭಾರತಾಂತ್ ಮಾನ್ಯ್ ಕೆಲ್ಯಾರ್ ದೇಶಾಚ್ಯಾ ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಪರಂಪರಾಕ್ ಧಖೊ ಬೊಸ್ತಾ ಮ್ಹಣ್ ಹ್ಯಾ ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಮುಖೆಲ್ಯಾಂಚೊ ವಾದ್. ಹಾಂಗಾ ವಿಚಿತ್ರ್ ಸಂಗತ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಸದಾಂಯ್ ಎಕ್ಲ್ಯಾ ವಯ್ರ್ ಆನ್ಯೆಕ್ಲೊ ಮತಾಂಧತೆನ್ ವೀಕ್ ವೊಂಕ್ಚೆ ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಮುಖೆಲಿ ಸಲಿಂಗ್‌ರತಿ ವಿಷ್ಯಾಂತ್ ಸಾಂಗಾತಾ ಮೆಳ್ಯ್ಯಾತ್. ಸಲಿಂಗ್‌ಕಾಮ್ ಅಸಲೊ ಅಪ್ರಾದ್ ಚಡ್ ಆಧಾರ್‌ಲ್ಲೆ ಆನಿ ಆಧಾರುನ್ ಆಸ್ಚೆ ಚಡಾವತ್ ಆಂಕ್ವಾರ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ಚೆ ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಮುಖೆಲಿ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಸತ್ ಆನಿ ಹೊ ಆರೋಪ್ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ ಕರುಂಕ್ ಫಾವೊಗೀ?

IPC ಸೆಕ್ಷನ್ 377 ಪೊಲಿಸಾಂನಿ ಎದೊಳ್ ಮ್ಹಣಾಸರ್ ಉಪಯೋಗ್ ಕೆಲ್ಲಿ ರೀತ್ ಪಳೆಯ್ಲ್ಯಾರ್ ಸಲಿಂಗ್‌ರತಿ ಅಪ್ರಾದಾಂತ್ ಕೋಜಾ, ಕೋಧಿ, ಹಿಜ್ರಾ, ಹಿಜ್ಡಾ, ಡಬಲ್‌ಡೆಕ್ಕರ್ ಅಸಲ್ಯಾ ಲೈಂಗಿಕ್ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತಾಂಕ್ ಮತಿಕ್ ಆನಿ ಜೀವಾಕ್ ಬಾಧ್ಯ್ ಕರ್ನ್ ತಾಂಚೆಂ ಜೀವನ್ ನಿರ್ನಾಮ್ ಕೆಲ್ಲೆಂ ಮಾತ್ರ್. ಹ್ಯಾ ಸೆಕ್ಷನಾಚ್ಯಾ ಉಪಯೋಗಾ ಸಾಂಗಾತಾ ಹೆಂ ಸೆಕ್ಷನ್ ಏಡ್ಸ್ ಪಿಡೆ ವಿರುದ್ಧ್ ಗಳ್ಸಿಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಸಲಿಂಗ್ ಆನಿ ದ್ವಿಲಿಂಗ್ ಅಸಹಾಯಕ್ ಜಾವ್ನ್ ಗೆಲ್ಯಾಂತ್. ಮನ್ಶಾ ಹಕ್ಕಾಚೆಂ ಉಲ್ಲಂಘನ್ ಖಂಯ್ ಆನಿ ಖಂಚಾಯಿ ರಿತಿನ್ ಜಾಲ್ಯಾರೀ, ತೆಂ ಲಜೆಕ್ ಕಾರಾಣ್. ದೆಕುನ್ IPC ಸೆಕ್ಷನ್ 377 ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಮೂಳ್‌ಭೂತ್ ಹಕ್ಕಾಂಚೆಂ ಉಲ್ಲಂಘನ್, ಆಮಿ ವೊಪುನ್ ಘೆಂವ್ಚ್ಯಾ ಆನಿ ಸ್ವೀಕಾರ್ ಕರ್ಚ್ಯಾ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್ ನೀತ್ ನಿಯಮಾಚೆಂ ಸ್ವಷ್ಟ್ ಉಲ್ಲಂಘನ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ.

ತ್ಯಾ ದೆಕುನ್ ಡ್ಹೆಲ್ಲಿ ಹೈ ಕೋಡ್ತಿಚೆಂ ಹೆಂ ನಿರ್ಣಾಯಕ್ ಐತಿಹಾಸಿಕ್ ತೀರ್ಪ್ ಬೋವ್ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ್ ಆನಿ ಹೊಗ್ಳಾಪಾಕ್ ಫಾವೊ ಜಾಲ್ಲೆಂ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ದೆಕುನ್ ಸಲಿಂಗ್‌ರತಿ ಶಿಕ್ಷಾ ಆಸ್ಚೆ ತಸಲೆ ಅಪ್ರಾದ್ ಮ್ಹಣ್ಚ್ಯಾ IPC ಸೆಕ್ಷನ್ 377 ರಧ್ದ್ ಕರ್ಚೆ ವಿಶಿಂ ಕೇಂದ್ರ್ ಸರ್ಕಾರಾನ್ ಶೀರ್ಘ್ ನಿರ್ಣಯ್ ಕಾಣ್ಫೆಂವ್ಚಿ ಗರ್ಜ್ ಉದೆಲ್ಯಾ.

ಸಲಿಂಗ್‌ತ್ವ ಚೂಕ್ ಮ್ಹಣ್ ಸಾಂಗೊಂಕ್ ವಿವರಣ್ ಲಭ್ಯ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ತ್ಯಾ ಖಾತಿರ್ ನೈತಿಕ್ ನಿಯಮಾವಳ್ ರಚನ್ ಜಾಲ್ಯಾಶಿ ದಿಸ್ತಾ. ಸಲಿಂಗ್‌ಕಾಮಿಂಚೆಂ ವರ್ತನ್ ನೈತಿಕ್ ಮೌಲ್ಯಾಂ ಆಸ್ಲೆಲ್ಯಾಂ ಥಂಯ್ ಫುಡ್ಪಾಕ್ ಕಾರಾಣ್ ಜಾಂವ್ಚಿಂ ಅಸಹ್ಯ್ ಭಗ್ಣಾಂ ಹ್ಯಾ ವಿಷಯಾಕ್ ಏಕ್ ದೃಷ್ಠಾಂತ್.

ಲೈಂಗಿಕ್ ವರ್ತನಾ ವಿಶಿಂ 1950 ವೆರ್ ಕಿನ್ಸೆ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಅಮೇರಿಕಾನಾನ್ ಚಲಯಿಲ್ಲೆಂ ಅಧ್ಯಯನ್ ಲೊಕಾಂಚ್ಯಾ ಮತಿಂತ್ ಗೊಂದೊಳಾಕ್ ಕಾರಾಣ್ ಜಾಲ್ಲೆಂ. ಸುಖೀ ಕುಟ್ಮಾ ಸಾಂಧ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಮನಾಭಿತರ್ ಕಸಲೊ ಗೊಂದೊಳ್ ಜಾತಾ. ಮಳ್ಳೆಂ ಸಾಂಪ್ರಾದಾಯಿಕ್ ಕುಟ್ಮಾಂಚೆ ಬುನ್ಯಾದೆ ಮುಖಾಂತ್ರ್ ಬಹಿರಂಗ್ ಕೆಲ್ಲೆಂ.

ಕಿನ್ಸೆಚ್ಯಾ ಅಧ್ಯಯನಾ ಪಯ್ಲೆಂ ಸಲಿಂಗ್ ಆಸಕ್ತ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ವಿಶಿಂ ವಿವರಣ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಹ್ಯಾ ವಿಶಿಂ ವಿವರಣ್ ದಿಲ್ಲೊ 'ಪ್ಲೇಟೊ' ಸಲಿಂಗಾಸಕ್ತ್ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೊ. ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊದಾವಿಂಚಿನ್ ಸಲಿಂಗ್‌ತ್ವ ಅಸಹಜ್ ಮ್ಹಣ್ ಸಾಂಗ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಹೊಚ್ ಸಬ್ಧ್ ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ದಂಢ್ ಸಂಹಿತೆಚ್ಯಾ ಸೆಕ್ಷನ್ 377ತ್ ಉಪಯೋಗ್ ಕೆಲಾ. ಮನ್ಜಾತಿ ಆನಿ ಸುಕ್ಣಿಂ ಸಯ್ತ್ ಸಲಿಂಗಾಚ್ಯಾ ಜೀವಿಂಲಾಗಿಂ ಲೈಂಗಿಕಾಸಕ್ತ್ ದವರ್‍ನಾಂತ್. ತಶೆಂಚ್ ಮನಿಸ್‌ಯೀ. ಪೂಣ್ ಆಧುನಿಕ್ ಕಾಳಾರ್ ಪ್ರಕೃತಿನ್ ಜಲ್ಮ್ ದಿಲ್ಲೆಂ ಜನನಾಂಗ್ ಸಂತಾನ್ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಕರುಂಕ್ ಮಾತ್ರ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ವೊಪ್ಸೊಂಕ್ ಜಾಯ್ನಾಂ. ತಸಲಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ್ ಅಭಿವೃದ್ದಿ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ದೊಳ್ಯಾಂ ಮುಖಾರ್ ಆಸಾ.

ಸಲಿಂಗಾಸಕ್ತ್ ಏಕಾ ರೀತಿಚಿಂ ಭಗ್ಣಾಂ ಆನಿಂ ತಾಚೆಂ ಮೂಳ್ ಮೋಗ್ ಆನಿ ಮಯ್ಪಾಸ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ಮೋಗ್, ಮಯ್ಪಾಸ್ ಜೀವಿಚೆಂ ಸಾಮರ್ಥ್ ಚಡಾಶೆಂ ಕರ್‍ತಾ ಆನಿ ಸಮುದಾಯೆಚ್ಯಾ ಬೊರ್‍ಯಾಪಣಾಕ್ ಗರ್ಜೆಚೆಂ ಜಾತಾ.

ಕೇಂದ್ರ್ ಸರ್ಕಾರಾಚೊ 'ಸಮಾನ್ ಅವ್ಕಾಸ್ ಆಯೋಗ್' ರಚನ್

11-07-2009 ವೆರ್ ಡ್ಹೆಲ್ಲಿಂತ್ ಚಲ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ "ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತಿಂಚಿಂ ಹಕ್ಕಾಂ ಆನಿ ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸಾ ವಿಶಿಂ ಜವಾಬ್ದಾರಿ" ಹಾಚ್ಯಾ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್ ಸಮಾಲೋಚನಾ ವೆಳಿಂ 'ಸಾಚಾರ್ ಕಮಿಟಿಚೊ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಡಾ. ಜಾಫಾರ್ ಮಹ್ಮಮೂದ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯ್ ಉಚಾರ್ತಾ ಕೀ "ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಮುಸ್ಲಿಮಾಂಚಿ ಸಮಾಜಿಕ್, ಆರ್ಥಿಕ್ ಆನಿ ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸ್ ಮಟ್ಟ್/ಸ್ಥಿತಿ ಹ್ಯಾ ವಿಶಿಂ ಅಧ್ಯಯನ್ ಕರುಂಕ್ ಸಮಿತಿ ರಚ್ಲ್ಯಾ. ಆನಿ ಹ್ಯಾ ಸಮಿತಿಚಿ ಶಿಫಾರಾಸ್ ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ಚ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್, ಸಿಖ್, ಬುದ್ಧಿಸ್ಟ್ ಆನಿ ಪಾರ್ಸಿಸ್ ಹಾಂಕಾಂಯಿ ಲಾಗು ಜಾತಾ. ಹ್ಯಾಚ್ ಸಮ್ಮೇಳನಾ ವೆಳಿಂ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ್ ವ್ಯವಹಾರ್ ಮಂತ್ರಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಲ್ಮಾನ್ ಖುರ್ಶೀದ್ ಸಾಂಗ್ತಾ. ತಾಚೊ ಮಂತ್ರಾಲಯ್" ಯೆತೆತ್ಯಾ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಬೈಟಕಾ ವೆಳಿಂ 'ಸಮಾನ್ ಅವ್ಕಾಸ್ ಆಯೋಗ್' ರಚನ್ ಕರ್ಚೆ ವಿಶಿಂ ಏಕ್ ಬಿಲ್ಲ್ ಹಾಜರ್ ಕರ್ತೊಲೊ. ಹಾಂತ್ಲೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ ವಿಷಯ್ ಹೆ ಜಾವ್ನಾಸಾತ್:

1. ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸ್, ನೌಕರಿ ಆನಿ ರಾವುಂಕ್ ಘರ್, ಹ್ಯಾ ಸಂಗ್ತಿಂನಿಂ ವಂಚಿತ್ ಆನಿ ಪಕ್ಷಪಾತ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾಂಚಿಂ ದೂರಾಂ.

2. ಸಮಾನ್ ಅವ್ಕಾಸಾ ಥಾವ್ನ್ ವಂಚಿತ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾಂಕ್ ಸ್ಥಿರ್ ಕರ್ಚೆ ತಸಲೆಂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ್.

ದೃಷ್ಟಾಂ: ಮುಸ್ಲಿಂ ಜನಾಂಗ್ ಭಾರತಾಂತ್ 13% ಆಸಾ ತರೀ, 28 ಬೆಂಕಾಂನಿ 7.5 ಲಾಖ್ ಕಾಮಾಗಾರ್ ಆಸಾತ್ ತರ್, ತಾಂತ್ಲೆ 5% ಮಾತ್ರ್ ಮುಸ್ಲೀಂ ಜಾವ್ನಾಸಾತ್. ತ್ಯಾ ದೆಕುನ್ 'ಸಮಾನ್ ಅವ್ಕಾಸ್ ಆಯೋಗ್' ಪಯ್ಲೆಂ ಉಣೆಂ ಪಡ್‌ಲ್ಲೆಂ ಭರ್ತಿ ಕರುಂಕ್ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ್ ಜಾತಿಂಚ್ಯಾ ಮನ್ಶ್ಯಾಂಚೆ ಉದ್ಯೋಗ್, ಶಿಕಾಪ್, ಘರಾಂ ಹ್ಯಾ ವಿಷಯಾಂನಿಂ ಹಾಜರ್ಪಣ್ ಆಸ್ಚೆ ಪರಿಂ ಪಳೆತೊಲೊ. ಉದ್ಯಮ್ ಆನಿ ವ್ಯಾಪಾರ್ ಘರಾಂನಿ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತಾಂಚಿ ಹಾಜ್ರಿ ಚಡಂವ್ಚೆಂ ವಿಶಿಂ ಪಳೆಯ್ತೆಲೆ.

'ಸಾಚಾರ್ ಕಮಿಟಿ' ವರ್ದೆಚ್ಯಾ 240 ವ್ಯಾ ಪಾನಾರ್ ಅಶೆಂ ಕಾಣ್ಸಿಲಾಂ. "ಹಿ ಸಮಿತಿ ಶಿಫಾರಾಸ್ ಕರ್ತಾ ಸರ್ಕಾರಾನ್ ವಂಚಿತ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಜನಾಂಗಾ ವಿಶಿಂ ತಾಂಚೆ ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರ್ ಕರುಂಕ್ 'ಸಮಾನ್ ಅವ್ಕಾಸ್ ಆಯೋಗ್' ರಚಿಜಾಯ್. ಹಾಕಾ ದೃಷ್ಟಾಂತ್ ಆನಿ ಕಾರ್ಯಾನೀತ್ ಉಪಕರಣ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ ಯು. ಕೆ. ರೇಸ್ ರಿಲೇಶನ್ಸ್ ಕಾನೂನ್ 1976. ಸಭಾರ್ ರಿತಿಚೆ ತಾರತಮ್ಯ್, ತೊಂದ್ರೆ ನಿವಾರಣ್ ಕರ್ಚ್ಯಾಂತ್ ಅಸಲೊ ಆಯೋಗ್ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತಾಂಕ್ ಏಕ್ ಭರ್ವಸೊ ದೀಂವ್ಕ್

ಸಕ್ತಲೊ ಕೀ, ಆಪ್ಣಾ ವಯ್ರ್ ಜಾಂವ್ಚ್ಯಾ ಅತ್ತ್ಯಾಚಾರ್ ಕಾನೂನಾಚ್ಯಾ ಗಮನಾಕ್ ಯೆತಾ ಮ್ಹಣ್.

ಥೊಡ್ಯಾ ದಿಸಾಂ ಆದಿಂ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯ್ಯಾತ್ ಮಂತ್ರಾಲಂಯಾನ್ ಏಕ್ ಜಾಣಾರ್‍ಯಾಂಚೊ ಪಂಗಡ್ ರಚನ್ ಕರ್ನ್ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಎನ್.ಆರ್. ಮಾಧವಾ ಹಾಕಾ ಚೆಯರ್‌ಮನ್ ಕರ್ನ್ ಸಮಾನ್ ಅವ್ಕಾಸ್ ಆಯೋಗ್ ಹಾಚಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಆನಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಣ್ ಹ್ಯಾ ವಿಶಿಂ ಸೂತ್ರ್ ನಿರ್ಮಾಣ್ ಕರುಂಕ್ ಸಾಂಗ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಹ್ಯಾ ಜಾಣಾರ್‍ಯಾಂಚ್ಯಾ ಪಂಗ್ಡಾನ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯ್ ಉಚಾರ್‍ಲ್ಯಾಕೀ 'ಅಸಲ್ಯಾ ಆಯೋಗಾಚಿ ಬೋವ್ ಚಡ್ ಗರ್ಜ್ ಆಸಾ. ಆನಿ ಸಂವಿಧಾನಾಂತ್ ಸಮಾನತಾ ಆಸಾ ಕರ್ಚೆ ವಿಷ್ಯಾಂತ್ ದಿಲ್ಲೆಂ ವಚನ್ ಜ್ಯಾರಿ ಜಾತೆಲೆಂ' ಮ್ಹಳಾಂ. ಏಕ್ ಕಚ್ಚಾ ಬಿಲ್ ಸಮಾನ್ ಅವ್ಕಾಸ್ ಆಯೋಗಾ ವಿಶಿಂ ಯೆತಾತ್ಯಾ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಬಸ್ಕೆ ವೆಳಿಂ ಹಾಜರ್ ಕರುಂಕ್ ತಾಣಿಂ ತಯಾರ್ ಕೆಲಾಂ. ತಾಂಚ್ಯಾ ಅಭಿಪ್ರಾಯಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಹ್ಯಾ ಆಯೋಗಾಂತ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷ್ ಆನಿ 6 ಸಾಂಧೆ ಪಾಂಚ್ ವರ್ಸಾಂಚ್ಯಾ ಆವ್ದೆಕ್ ಆಸ್ತೆಲೆ. ಪಾಂಚ್ ಪ್ರಾಂತೀಯ್ ಆಯೋಗ್ ರಚನ್ ಕರಿಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ ಸಾಂಗ್ಲಾಂ.

ಹ್ಯಾ ಸಂಧರ್ಭಿಂ ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಸುಪ್ರೀಮ್ ಕೊಡ್ತಿನ್ 1992 ವೆರ್ ಇಂದಿರಾ ಸೋವ್ನೆ ಆನಿ ಭಾರತ್ ಸರ್ಕಾರ್ ಹ್ಯಾ ಕೇಜಿಂತ್ ದಿಲ್ಲೆಂ ತೀರ್ಪ್ ತಾಳ್ ಪಡ್ಚೆ ತಸಲೆಂ ಜಾವ್ನಾಸಾ.

"ಹಾಚೆ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಚಡ್ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತಾ ದೀಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ ದಿಸಾನಾ. ಕಿತ್ಯಾಕ್? ಸಂವಿಧಾನಾಚ್ಯಾ ಆಡ್ತಿಗ್ 14, 15(1), 16(1), 28(2) ಆನಿ 29(2) ಧ್ವಾರಿಂ ಯೋಜಿತ್ ಕೆಲ್ಲಿ ಸಮಾನತಾ, ಸಮಾನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಂಕ್ ಸಮಾನ್ ರಿತಿನ್ ಲೆಖ್‌ಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಮಾತ್ರ್ ಮೆಳ್ಚಿ ನಹಿಂ, ಬಗಾರ್ ಅಸಮಾನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಂಕ್ ಅಸಮಾನ್ ರಿತಿನ್ ಲೆಖ್‌ಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಅಸಮಾನ್ ಮಸ್ತಾಂಕ್ ಸಮಾನ್ ಮನ್ತಾಂ ಸಾಂಗಾತಾ ತಾಳ್ ಕೆಲ್ಯಾರ್/ಲೆಖ್ಲ್ಯಾರ್ (treat) ಸಮಾನತಾ ಕಾನೂನ್ ಭಂಗ್ ಯಾ ಉಲ್ಲಂಘನ್ ಜಾತಾ. ತ್ಯಾ ದೆಕುನ್ ಅಸಮಾನಾಂ ಮಧೆಂ ಸಮಾನತಾ ಹಾಡಿಜಾಯ್ ತರ್, ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ್ ರಿತಿ ವಾಪಾರ್ನ್ ಅಸಮಾನತಾ ನಾಸ್ ಕರಿಜಾಯ್. ಅಸಮಾನತಾ ಕಶಿ ಆಸಾ ಕೆಲ್ಲಿಗೀ ತೆಚ್ ಪರಿಂ ಸಮಾನತಾ ಹಾಡ್ಚ್ಯೊ ರಿತಿ ವಾಪಾರಿಜಾಯ್. ಸಮಾನತಾ ಸಮಾನ್ ಅವ್ಕಾಸ್ ಆನಿ ಸಮಾನ್ ಫಲಿತಾಂಶ್ ಹಾಂತುಂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ್ ಪಳೆಯ್ಜಾಯ್. ಹೆಂ ಏಕ್ ಗುಣಾತ್ಮಕ್ ಹಕ್ಕ್ ಆನಿ ರಾಷ್ಟ್ರಾಕ್ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಆಸಾ. ಹೆಂ ನೀಜ್ ಆನಿ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ್ ಜಾಂವ್ಚೆ ವಿಶಿಂ ಜಾಯ್ ಜಾಲ್ಲೆಂ ಕಾಮ್ ಕರುಂಕ್ ಫಕತ್ತ್ ಹಕ್ಕಾಚೆಂ ಘೋಷಣ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ವರ್ವಿಂ ಅಸಮಾನ್, ಸಮಾನ್ ಜಾಯ್ನಾಂತ್. ಗುಣಾತ್ಮಕ್ ರಿತಿ ವಾಪರ್ನ್ ಅನಾನ್ಕೂಲತಾ ಆನಿ ಅಂಗವಿಕಲತಾ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಂಕ್ ಅನ್ಕೂಲ್ ಆನಿ ಸಮರ್ಥಿ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಲೆವೆಲಾರ್ ಹಾಡಿಜಾಯ್."

ಅಸಮಾನತೆಚೆಂ ವಿವರಣ್ ಕರ್ಚೆಂ ತರ್ ಉಂಚ್ಲೆ ಶಿಕ್ಷಾ ಸಂಸ್ಥೆ (IIT) ಸಂವಿಧಾನಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಎಸ್‌ಸಿ/ಎಸ್‌ಟಿ/ಒ.ಬಿ.ಸಿ ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿಂಕ್ ತಾಂಚೆ ಮಾರ್ಕ್ಸ್, ಗ್ರೇಡ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಪಳೆಯ್ನಾಸ್ತಾಂ ರಿಜರ್ವೇಶನ್ ದೀಜಾಯ್. ಪೂಣ್ ಏಕ್ ಪಾವ್ಟಿಂ ತಸಲ್ಯಾಂಕ್ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಂತ್ ಪ್ರವೇಶ್ ದಿಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ತ್ಯಾ ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿನಿಂ ಬೊರೆಂ ಫಲಿತಾಂಶ್ ದಾಕಯ್ಜಾಯ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಶರ್ಥ್ ಘಾಲ್ನ್ ತಾಂಕಾಂ ಎಕಾ ಸೆಮಿಸ್ಟರಾ ಥಾವ್ನ್ ಆನ್ಯೆಕಾ ಸೆಮಿಸ್ಟರಾಕ್ ವಚೊಂಕ್ ಇನ್ಕಾರ್ ಕರುಂಕ್ ನಜೊ. ಅಶೆಂ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾಕ್ ಥೊಡ್ಯಾ ಎಸ್‌ಸಿ/ಎಸ್‌ಟಿ ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿಂನಿ ಸುಪ್ರೀಮ್ ಕೊಡ್ತಿಕ್ ರಿಟ್ ಪಿಟಿಶನ್ ಘಾಲ್ಲೆಂ. ಆನಿ ಹೆಂ ಪಿಟಿಶನ್ ಸ್ವೀಕಾರ್ ಕರ್ನ್ ಸುಪ್ರೀಮ್ ಕೊಡ್ತಿಚೊ ಚೀಫ್ ಜಸ್ಟಿಸ್ ಕೆ.ಜಿ.ಬಾಲಕೃಷ್ಣನ್ ಆನಿ ದೊಗಾಂ ಜಡ್ಜಾಂಚೊ ಬೆಂಚ್ ಆದೇಶ್ ದಿತಾ! ಅಸಲ್ಯಾ ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿಂಕ್ ಇಸ್ಕೊಲಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಭಾಯ್ರ್ ಧಾಡುಂಕ್ ನಜೊ. ಐ.ಐ.ಟಿ ಆನಿ ಸಮಾನ್ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಂಚೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಜಾವ್ನಾಸಾ ಅಸಲ್ಯಾ ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿಂಕ್ ಜೆರಾಲ್ ವರ್ಗಾಚ್ಯಾ ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿಂಚ್ಯಾ ಲೆವೆಲಾಕ್ ಹಾಡ್ಚೆಂ. ತಾಂಕಾಂ ಚಡಿತ್ ಕೋಚಿಂಗ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಇತ್ಯಾದಿ ದೀವ್ನ್. ಹೊ ಆದೇಶ್ ದುಸ್ರ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಂಕ್‌ಯಿ ಲಾಗು ಕರ್ಜೊ.

ಸಂವಿಧಾನ್ ಅಸ್ಥಿತ್ವಾಕ್ ಯೇವ್ನ್ 60 ವರ್ಸಾಂ ಜಾಲಿಂ, ತರೀ ರಿಜರ್ವೇಶನ್ ಆನಿ ಸಮಾನ್ ಅವ್ಕಾಸ್ ದೀಂವ್ಕ್ ಅನುಕರಣ್ ಕೆಲ್ಲಿ ರೀತ್ ಪಳೆಯ್ಲ್ಯಾರ್ ಸಮ್ಜಾತಾ. ಪೂಣ್ ಊನತಾ ಆನಿ ಹಕ್ಕಾಂ ಥಾವ್ನ್ ವಂಚಿತ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ರಿಜರ್ವೇಶನ್ ಪಾಲಿಸಿ ಧ್ವಾರಿಂ ನಿವ್ರಾಂವ್ಕ್ ಸಾಧ್ಯ್ ನಾ. ಹಾಕಾ ಪಾಟಿಂಬೊ ದೀಂವ್ಕ್ 'ಸ್ಥಿರ್ ಕಾರ್ಯ್ ತಂತ್ರ್' ಕೋಣ್ ಹಕ್ಕಾಂ ಥಾವ್ನ್ ವಂಚಿತ್ ಜಾಲ್ಯಾಂತ್ ತಾಂಕಾಂ ಸಮಾನ್ ಅವ್ಕಾಸ್ ದೀವ್ನ್ ಹಕ್ಕಾಂ ಮೆಳಾಶೆಂ ಕರ್ಜೊ ಹೊ ಸಮಾನ್ ಅವ್ಕಾಸ್ ಆಯೋಗಾಚೊ ಉದ್ದೇಶ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ಹಾಕಾ 3 ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣಾಂ ಆಸಾತ್:

ಪ್ರಸ್ತುತ್ ಅಸಮಾನ್ ಅವ್ಕಾಸ್, ಗರ್ಜೆಚ್ಯಾಕೀ ಚಡ್ ವಂಚಿತ್ ಕರ್ಚೆ. ಅಸಲ್ಯಾ ವಿವಿಧ್ ರಿತಿಚೆ ತಾರತಮ್ಯ್ ತೊಂದ್ರೆ ನಿವಾರಣ್ ಕರುಂಕ್ ಪರತ್ ಚಿಂತ್ಪಾಚಿ ಗರ್ಜ್ ಆಸಾ. ಪಯ್ಲೆಂ ಆಮಿ ಸಮಸ್ಸೊ ಅರ್ಥ್ ಕರುಂಕ್ ವಾಪಾರ್ಚ್ಯೊ ರಿತಿ ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ್ ಜಾಂವ್ಚಿ ಗರ್ಜ್ ಆಸಾ. ದುಸ್ರೆಂ ಪರಿಹಾರಚ್ಯೊ ರಿತಿ ವಾಡಯ್ಜಾಯ್. ಸಮಗ್ರ್ ಮುಂದಾಲೋಚನ್ ವಿಧಾನ್ ವಾಪಾರ್ನ್ ವಿವಿಧ್ ಸಮಸ್ಯೆ ಅಸಮಾನತಾ ವ ಅವ್ಕಾಸ್ ಸಾಂಗಾತಾ ವಿಲೀನ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ಚೆ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ್ ಆನಿ ಕ್ರಮಬದ್ಧ್ ರಿತಿನ್ ನಿವ್ರಾಂವ್ಕ್ ಪಳೆಂವ್ಚೆ.

ಗ್ರಾಹಕ್ ರಕ್ಷಕ್ ಕಾನೂನ್, 1986.

ಸವಾಲ್: ಹೆಂ ಕಾನೂನ್ ರಚ್‌ಲ್ಲೊ ಮೂಳ್ ಉದ್ದೇಶ್ ಕಿತೆಂ?

1. ಜೀವಾಕ್ ಅಪಾಯ್ ಹಾಡ್ಚ್ಯಾ ವಸ್ತುಂಚೊ ವ್ಯಾಪಾರ್-ವಹಿವಾಟ್ ಕರ್ನ್ ಗ್ರಾಹಕಾಂಕ್ ಬಾಧಕ್ ಜಾಯ್ನಾಸೆಂ ರಾಕೊನ್ ವ್ಹರ್‍ಚೊ.
2. ವ್ಯಾಪಾರಿಂಚೊ ಕಾಯ್ದೊ ಜಾವ್ನಾಸಾ ವಸ್ತುಂಚೆಂ ಗುಣಾಮಟ್ಟ್, ವಜನ್, ನಿತಳಾಯ್ ಆನಿ ಮೋಲ್, ಇತ್ಯಾದಿ ಪೆಕೆಟಿಂಚೆರ್ ವ ಲೇಬಲಾಂಚೆರ್ ನಮೂದ್ ಕರ್‍ಚೊ.
3. ಗ್ರಾಹಕಾಂಕ್ ಅನ್ಯಾಯಾಂಚ್ಯಾ ವ್ಯಾಪಾರ್-ವಹಿವಾಟಾ ಥಾವ್ನ್ ರಾಕೊನ್ ವ್ಹರ್‍ಚೆಂ.
4. ಗರ್ಜೆ ವೆಳಾರ್ ಗ್ರಾಹಕಾಂಕ್ ತೆಂ ಹಕ್ಕ್ ಲಾಭಂವ್ಚೆಂ.
5. ವಿವಿಧ್ ನಮೂನ್ಯಾಂಚ್ಯೊ ವಸ್ತು ಆನಿ ಸೌಲಭ್ಯ್ ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ್ ಮೊಲಾಕ್ ಮೆಳಾಸೆಂ ಕರ್‍ಚೆಂ.
6. ಗ್ರಾಹಕಾಂಚೆಂ ರಕ್ಷಣ್ ಆನಿ ತಾಂಚ್ಯಾ ತೊಂದ್ರ್ಯಾಂಕ್ ಥಾವೊ ತೊ ಸಹಕಾರ್ ತ್ಯಾ-ತ್ಯಾ 'ಫೋರಮಾ'ಂನಿ ಮೆಳಾಸೆಂ ಕರ್‍ಚೊ.
7. ಗ್ರಾಹಕಾಂಕ್ ಲುಟ್ಚ್ಯಾ ಮನ್ಶ್ಯಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಚತ್ರಾಯ್ ಆನಿ ಸುಟ್ಕಾ ಲಾಭಂವ್ಚಿ, ಸಾಂಗಾತಾಚ್ ಗ್ರಾಹಕಾಂಕ್ ತ್ಯಾ ವಿಶಿಂ ಮಾಹೆತ್ ದಿಂವ್ಚಿ... ಇತ್ಯಾದಿ.,

ಹೆಂ ಕಾನೂನ್ ರೂಪಿತ್ ಜಾಂವ್ಚ್ಯಾ ಆಧಿಂ, ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್, 1986 ಇಸ್ವೆ ಪಯ್ಲೆಂ, ಗ್ರಾಹಕಾಂಕ್ ತಾಂಚ್ಯಾ ಪಯ್ಶ್ಯಾಂಕ್ ಥಾವೊತ್ಯೊ ವಸ್ತು ಮೆಳ್ತಾಲ್ಯೊ. ಪೂಣ್, ತಾಂಕಾಂ ವ್ಯಾಪಾರಿಸ್ತ್ ಆನಿ ವಸ್ತು ಉತ್ಪಾದಕ್ ಲುಟ್ತೇ ಆಸ್ತಾಲೆ. ಹ್ಯಾ ಖಾತಿರ್ ಹೆಂ ಕಾನೂನ್ ರಚಿತ್ ಕೆಲ್ಲೆಂ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ವ್ಯಾಪಾರಿಸ್ತಾಂನಿ ಆನಿ ವಸ್ತು ಉತ್ಪಾದಕಾಂನಿ ಗ್ರಾಹಕಾಂಕ್ ಲುಟ್ಚೆಂ ರಾವಂವ್ಕ್ ತಾಂಚ್ಯಾ ಹಕ್ಕಾಂಚೆಂ ರಕ್ಷಣ್ ಕರ್‍ಚೆ ಖಾತಿರ್ ಹೆಂ ಕಾನೂನ್ ಆಧಾರ್ ಜಾಲಾಂ.

ಸವಾಲ್: ಗ್ರಾಹಕ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಕೋಣ್?

ಜಾಪ್: 1. ಕೋಣ್ ಪಯ್ಶೆ ದೀವ್ನ್ ವಸ್ತ್ ಖರೀದ್ ಕರ್ತಾ, ತೊ ಗ್ರಾಹಕ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ತಾ. ಜೊ ಕೋಣ್ ವಸ್ತ್ ಮೊಲಾಕ್ ಘೆವ್ನ್, ಲಾಭಾ ಖಾತಿರ್ ಹೆರಾಂಕ್ ವಿಕ್ತಾ ತೊ 'ಗ್ರಾಹಕ್' ನಹಿಂ.

2. ಭಾಡ್ಯಾಚಿ ಸೇವಾ-ಖಂಯ್ಚೆಂಯಿ ಕಾಮ್ ಪಯ್ಶೆ ದೀವ್ನ್ ಘೆತಾ ತರ್; ದೃಷ್ಟಾಂತ್: ಬಸ್ಸ್ ಟಿಕೆಟ್-ತೊ ಗ್ರಾಹಕ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ತಾ.

ಸವಾಲ್: ಊಣ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಕಿತೆಂ?

ಜಾಪ್: ಊಣ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಉತ್ಪನ್ನಾಂತ್ (ವಸ್ತುಂತ್) ಕಾನೂನಾ ಪ್ರಮಾಣೆಂ ಆಸೊಂಕ್ ಜಾಯ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ ಅಂಶ್ ನಾ ಜಾಂವ್ಚೆ.

ದೃಷ್ಟಾಂ: ಗುಣಮಟ್ಟ್, ಮಾಪ್, ಆಕಾರ್, ನಿತಳಾಯ್, ವಜನ್, ಭರ್ಸಾವಳ್, ಮೋಲ್ ಇತ್ಯಾದಿ.

ಸವಾಲ್: ಉಣೆಂಪಣ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಕಿತೆಂ?

ಜಾಪ್: ಖಂಯ್ಚೆಂಯಿ ಕಾಮ್, ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ್ಪಣಾನ್ ಕರ್ತಾಂವ್, ಸಾಂಭಾಳ್ತಾಂವ್ ಮ್ಹಣ್ ಭಾಸ್-ಭರ್ವಾಸೊ ದೀವ್ನ್, ಉಪ್ರಾಂತ್ ವಚನ್ ಭೃಷ್ಟ್ ಜಾಂವ್ಚೆಂ.

ಸವಾಲ್: ಅಪ್ರಾಮಾಣಿಕ್ ವ್ಯಾಪಾರ್ ಅಭ್ಯಾಸ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಕಿತೆಂ?

ಜಾಪ್:
1. ಖಂಯ್ಚ್ಯಾಯಿ ವಸ್ತುಚೆಂ ಗುಣಮಟ್ಟ್, ತೂಕ್, ಗ್ರೇಡ್, ಸ್ಟಾಯ್ಲ್, ಮೋಡಲ್ ಇತ್ಯಾದಿ., ಹ್ಯಾಚ್ ಸ್ಟೆಂಡರ್ಡಾರ್ (ಮಟ್ಟಾರ್) ಆಸಾ ಮ್ಹಣ್ ಫಟ್ ಮಾರ್ನ್, ತಿ ವಸ್ತ್ ವಿಕ್ಚಿ.
2. ಆಪ್ಣೆಂ ದಿಂಫ್ಚಿ ಸೆವಾ ಬರ್‍ಯಾ ಗುಣಮಟ್ಟಾರ್ ಆಸಾ ಮ್ಹಣ್ ಗ್ರಾಹಕಾಂಕ್ ಫಟಂವ್ಚೆಂ.
3. ಪನ್ರ್ಯೊ ವಸ್ತು ರಿಪೇರಿ ಕರ್ನ್, ರಂಗವ್ನ್, ನವ್ಯೊಚ್ ಮ್ಹಣ್ ಫಟ್ ಮಾರ್ನ್ ವಿಕ್ರೊ ಕರ್ಚೆಂ.
4. ವ್ಯಾಪಾರಿಸ್ತ್ ವ ವಸ್ತು ಸಪ್ಲಾಯ್ ಕರ್ಚ್ಯೊ, ತಿ ಘೆತ್ಲ್ಯಾರ್, ಕಸಲೆಂಯಿ ಸ್ಪೊನ್ಸರ್‌ಶಿಪ್ ಮೆಳ್ತಾ ಮ್ಹಣ್ ಫಟ್ ಮಾರ್ನ್ ವಿಕ್ಚೆಂ.
5. ಗ್ರಾಹಕಾಕ್ ತಾಣೆಂ ಖರೀದ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ವಸ್ತುಕ್ ಗೆರೆಂಟಿ ನಾ ತರೀ, ಫಟವ್ನ್ ಗ್ಯಾರೆಂಟಿ ವ ವಾರಂಟಿ ಆಸಾ ಮ್ಹಣ್ಚೆಂ ಆನಿ ತಿ ವಸ್ತ್ ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಆವ್ದೆ ಭಿತರ್ ಭಿಗಡ್ಲಿ ತರ್, ವ್ಯಾಪಾರಿಸ್ತ್ ಗೇರಂಟಿಚಿ ಭಾಸ್ ಪಾಳಿನಾ ತರ್, ಗ್ರಾಹಕ್ ವೇದಿಕ್ ದೂರ್ ದಿವ್ಯೆತ್.

ಗ್ರಾಹಕ್ ಕೊಡ್ತಿಕ್ ದೂರ್ ದಿಂವ್ಚೆಂ ಕಶೆಂ?

ಹರ್ಯೆಕಾ ರಾಜ್ಯಾಂತ್ ಏಕ್ ರಾಜ್ಯ್ ಕಮಿಷನ್ ವ ರಾಜ್ಯ್ ಗ್ರಾಹಕ್ ಅಯೋಗ್ ಮ್ಹಣ್ ಆಸಾ. ಕರ್ನಾಟಕಾಚೆಂ ರಾಜ್ಯ್ ಕಮಿಷನ್ ಬೆಂಗ್ಳೂರಾಂತ್ ಆಸಾ. ಪರಿಹಾರ್ ಪಯ್ಶೆ 20 ಲಾಖಾಂಚಾಕೀ ಚಡ್ ಆಸ್ಲ್ಯಾರ್ ಏಕ್ ಕೊರೊಡ್ ರುಪ್ಯಾಂ ಪರ್‍ಯಾಂತ್ ರಾಜ್ಯ್ ಕಮಿಷನಾಕ್ ದೂರ್ ದೀಜಾಯ್. ಹೊ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣ್ ಅಯೋಗ್‌ಯೀ

ಜಾವ್ನಾಸಾ. ಜಿಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಹಕ್ ವೇದಿಕೆಚ್ಯಾ ತೀರ್ಪಾಂತ್ ತೃಪ್ತಿ ಜಾಯ್ನಾಂ ತರ್ ರಾಜ್ಯ್ ಗ್ರಾಹಕ್ ವೇದಿಕ್ ಆಪೀಲ್ ಕರ್ಯೆತ್. ತೀರ್ಪ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ 30 ದಿಸಾಂ ಭಿತರ್ ಆಪೀಲ್ ಕರಿಜಾಯ್. ಉರ್ಲ್ಲೆ ಸಗ್ಳೆ ವಿಷಯ್ ಜಿಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಹಕ್ ವೇದಿಕೆಚ್ಯಾ ರಿತಿರ್ ಆಸ್ತಾತ್. ದೀಂವ್ಕ್ ಆಸ್ಚೆಂ ಶುಲ್ಕ್ 20 ಲಾಕ್ ಥಾವ್ನ್ 50 ಲಾಖ್ ಪರ್‍ಯಾಂತ್ ರು.2,000/-. 50 ಲಾಕ್ ಥಾವ್ನ್ ಏಕ್ ಕೊರೊಡ್ ಪರ್‍ಯಾಂತ್ ರು.4,000/- ಶುಲ್ಕ್ ಆಪೀಲ್ ಕರಿಜಾಯ್ ತರ್ ಮುಂಗಡ್ ಭರುಂಕ್ ಆಸಾ.

ಅನ್ನ್ಯಾಯ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾಚಾ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿರ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಗ್ರಾಹಕ್ ಆಯೋಗಾಕ್ ದೂರ್ ದೀಜಾಯ್. ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಬೆಂಗ್ಳೂರಾಂತ್ ವಂಚನ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿನ್ ಮಂಗ್ಳೂರಾಂತ್ ದೂರ್ ದೀಂವ್ಕ್ ಜಾಯ್ನಾಂ. ಬೆಂಗ್ಳೂರ್‍ಚ್ಯಾ ಜಿಲ್ಲಾ ಆಯೋಗಾಕ್‌ಚ್ ದೂರ್ ದೀಜಾಯ್. ಪೂಣ್ ಮೊಲಾಕ್ ವಸ್ತ್ ಘೆತ್‌ಲ್ಲಿ ವ ಸೆವಾ ವಂಚನ್ ಘಟನ್ ಮಂಗ್ಳೂರಾಂತ್ ಜಾಲಾಂ ತರ್ ಆನಿ ವಸ್ತ್ ಧಾಡ್ನ್ ದಿಲ್ಲೊ ಮನಿಸ್ ಬೆಂಗ್ಳೂರ್‌ಚೊ ಜಾಲ್ಯಾರೀ ಮಂಗ್ಳೂರಾಂತ್ ತಾಣೆಂ ದೂರ್ ದಾಖಲ್ ಕರ್ಯೆತ್. ಪೋಸ್ಟ್ ವ ಮಾಧ್ಯಮಾ ಥಾವ್ನ್ ವಂಚಿತ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ತವಳ್‌ಯೀ ಹೊ ನಿಯಮ್ ಅನ್ವಯ್ ಜಾತಾ. ಘಟನ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ 2 ವರ್ಸಾಂ ಭಿತರ್ ದೂರ್ ದೀಜಾಯ್. ಪೂಣ್ ತಡವ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾರ್ ಕಾರಾಣಾಂ ದಾಕಯ್ಜಾಯ್.

ಏಕಾ ಗ್ರಾಹಕಾಕ್ ಅನ್ನ್ಯಾಯ್ ಜಾಲಾ ತರ್ ತಾಣೆಂ ಕಸಲೆಂ ಕ್ರಮ್ ಕಸೆಂ ಘೆವ್ಯೆತ್?

1. ಕೊಣೆಂಯಿ ಏಕಾ ಆಂಗ್ಡಿ ಥಾವ್ನ್ ಏಕ್ ವಸ್ತ್ ಖರೀದ್ ಕೆಲಿ; ದೃಷ್ಟಾ: ಏಕ್ ವಿ.ಸಿ.ಡಿ. ಘೆವ್ನ್ ಹಾಡ್ಲಿ ಆನಿ ತಾಂತುಂ ಥೊಡೆ ತೊಂದ್ರೆ ಆಸಾತ್ ಮ್ಹಣ್ ಕಳೊನ್ ಯೆತಾನಾ...

2. ವ್ಯಾಪಾರಿನ್ ವಸ್ತುಂಚ್ಯಾ ಪೆಕೆಂಟಿಂಚೆರ್ ಬರಯಿಲ್ಲ್ಯಾಚ್ಯಾಕ್‌ಯಿ ಚಡ್ ಮೊಲ್ ಘೆತ್ಲಾಂ ವ ಛಾಪ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಕಾನೂನಿ ಮೊಲಾ ಪ್ರಾಸ್ ಚಡ್ ಪಯ್ಶೆ ವ್ಹಸೂಲ್ ಕೆಲ್ಯಾತ್ ತೆದ್ನಾಂ...

3. ವ್ಯಾಪಾರಿಸ್ತಾನ್ ಲೊಕಾಚ್ಯಾ ಜೀವಾಂಕ್ ಅಪಾಯ್ ಹಾಡ್ಚ್ಯೊ ತಸಲ್ಯೊ ವಸ್ತು ವಿಕ್ರಾಪಾಕ್ ಘಾಲ್ಯಾರ್ ಆನಿ ತ್ಯೊ ಉಪ್ಯೋಗ್‌ದಾರಾಂಚ್ಯಾ ಭಲಾಯ್ಕೆಕ್ ಬಾಧಕ್ ದೀಂವ್ಕ್ ಕಾರಣ್ ಜಾತಾತ್/ಜಾಲ್ಯಾತ್. ತೆದ್ನಾಂ...

4. ವ್ಯಾಪಾರಿಸ್ತಾನ್ ಉತ್ಪನ್ನಾಚ್ಯಾ ಪೆಕೆಟಿಚೆರ್ ವ ಬೊತ್ಲೆ ವಯ್ಲ್ಯಾ ಲೇಬಲಾಂಚೆರ್ ಭಿತರ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ವಸ್ತುಂನಿ ಕಿತೆಂ ಸರ್ವ್ ಆಟಾಪುನ್ ಮಿಶ್ರಣ್ ಕೆಲಾಂ, ಕಿತ್ಲೆಂ ಅಂಶ್ ಕೆಲಾಂ ಆನಿ ಉಪ್ಯೋಗ್ ಕರ್ಚಿ ರೀತ್ ತಿಳ್ಸಿನಾತ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ವೆಳಾರ್...

ಹ್ಯಾ ವಯ್ಲ್ಯಾ ಮಹತ್ವಾಚ್ಯಾ ಸಂಗ್ತಿಂಚಿ ಅಲಕ್ಷಾ ಕರ್ನ್ ಜರ್ ವಿಕ್ರ್ಯಾಂಗಾರ್

ತಾಂಚ್ಯೊ ವಸ್ತು ವ ಸಾಮಾನ್ ವಿಕ್ರೊ ಕರ್‍್ನ ಪಯ್ಶೆ ಕಮಾಯ್ತಾತ್ ತೆದ್ನಾಂ ಗ್ರಾಹಕಾಂನಿ ಪಾಟಿಂ–ಫುಡೆಂ ಪಳೆನಾಸ್ತಾಂ 'ಗ್ರಾಹಕ್ ವೇದಿ'ಂಕ್ ದೂರ್ ದಿವ್ಯೆತ್.

1. ಜಾಲ್ಲೊ ಅನ್ನಾ್ಯಯ್, ನ್ಯೂನತ್, ನಷ್ಟಾ ವಿಶಿಂ ವಸ್ತ್ ವಿಕ್‌ಲ್ಲಾ್ಯಕ್ ಬರ್ಪಿನಿಶಿಂ ಸಾಂಗಾಜಾಯ್. ಹೆಂ ಪಯ್ಲೆಂ ಹಂತ್.

2. ವಿಷಯ್ ಪರಿಹಾರ್ ಜಾಯ್ನಾಂ ತರ್ ಬರ್ಪಿನಿಶಿಂ ದೂರ್ ತಯಾರ್ ಕರಿಜಾಯ್. ತೆಂ ಏಕಾ ನೋಟರಿ ಪಬ್ಲಿಕಾ ಹುಜ್ರಿಂ ವಾ ಆಯೋಗಾಚೊ ಕಾರ್ಯಾರ್ಕರ್ತ್ ವ ಏಕಾ ವಕೀಲಾ ಹುಜ್ರಿಂ ಧೃಡೀಕರಣ್ ಕರಿಜಾಯ್. ಪ್ರತಿವಾದಿ ಕಿತ್ಲೆ ಆಸಾತ್ ಪಳೆವ್ನ್ ತಾಚಾಕೀ 2 ಪ್ರತಿಯೊ ಚಡ್ ತಯಾರ್ ಕರಿಜಾಯ್.

3. ಏಕ್ ಲಾಕಾ ಮ್ಹಣಾಸರ್ ರೂ.100/–, ಪಾಂಚ್ ಲಾಖಾ ಮ್ಹಣಾಸರ್ ರೂ.200/– ಧಾ ಲಾಕಾ ಮ್ಹಣಾಸರ್ ರೂ.400/– ವೀಸ್ ಲಾಖ್ ಮ್ಹಣಾಸರ್ ರೂ.500/– ಶುಲ್ಕ್ ಜಿಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಹಕ್ ಆಯೋಗಾಚ್ಯಾ ಅಧ್ಯಕ್ಷಾಚ್ಯಾ ನಾಂವಾರ್ ಡ್ರಾಫ್ಟ್ ವ ಚಲನ್ ಕರಿಜಾಯ್.

4. ಹೆಂ ದೂರ್ ಆನಿ ಶುಲ್ಕ್ ಭಾಂದ್‌ಲ್ಲಿ ರಶೀದ್ ಗ್ರಾಹಕ್ ಆಯೋಗಾಕ್ ದೀಜಾಯ್. ಗ್ರಾಹಕ್ ವೇದಿ, ವಿಚಾರಣ್ ಕರ್ಚಿ ತಾರೀಕ್ ತಿಳ್ಸುನ್ 30 ದಿಸಾಂ ಭಿತರ್ ನೋಟೀಸ್ ಜ್ಯಾರಿ ಕರ್‍್ನ ವಿಚಾರಣ್ ಅರಂಭ್ ಕರ್ತಾ.

5. ವಿಚಾರಣ್ ಆವ್ದಿ 6 ಮಹಿನೆ ಮುಂದರ್ಸುನ್ ವಚೊಂಕ್ ಪುರೊ. ತೀರ್ಪ್ ಜಾಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಗ್ರಾಹಕ್ ವೇದಿ ತೀರ್ಪಾಚಿ ಉಚಿತ್ ಪ್ರತಿ ದಿತಾ, ಆನಿ ಆದೇಶ್ ಕೆಲ್ಲೊ ಪರಿಹಾರ್ 30 ದಿಸಾಂ ಭಿತರ್ ದೀಂವ್ಕ್ ಫರ್ಮಾಯ್ತಾ. ಹ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ಆಪೀಲ್ ಕರುಂಕ್ ಅವ್ಕಾಸ್ ಆಸಾ.

ದೂರ್ ದಿತಾನಾ ತಾಂತು ಸ್ವಷ್ಟ್ ವಿಳಾಸ್ ಆಸಾಜಾಯ್. ಪ್ರತಿವಾದಿ ಯಾ ಮುಖ್ಲಾ್ಯ ಪಾಡ್ತಿಚೆಂ ನಾಂವ್ ವಿಳಾಸ್ ಸ್ವಷ್ಟ್ ಆಸೊಂಕ್ ಜಾಯ್. ಜಾಲ್ಲಾ್ಯ ಘಡಿತಾಚೊ ಸ್ವಷ್ಟ್ ವಿವರ್, ಜಾಲ್ಲಾ್ಯ ನಷ್ಟಾಚೊ ವಿವರ್, ಗರ್ಜೆಚೆ ಧಾಖ್ಲೆ, ತಾಚ್ಯೊ ಪ್ರತಿ, ಆನಿ ಮೆಳಾಜಾಯ್ ಆಸ್ಚೆಂ ಪರಿಹಾರ್ ಮೌಲ್ಯ್ ಹಾಚೊ ವಿವರ್ ಆಸಾಜಾಯ್. ಕಿತ್ಲಾ್ಯ ದಿಸಾಂ ಭಿತರ್ ಪರಿಹಾರ್ ಮೆಳಾಜಾಯ್ ವಾ ತಾಚ್ಯಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಚೊ ವಿವರ್ ಆಸ್ಲಾ್ಯರ್ ಬೊರೆಂ. ಗ್ರಾಹಕ್ ಕಾಯ್ದ್ಯಾಕ್ ವಕೀಲಾಂಚಿ ಗರ್ಜ್ ನಾ. ಸ್ವತಃ ವಿವರಣ್ ಏಕಾ ದೊವ್ರ್ಯಾ ಕಾಗ್ದಾರ್ ಬರವ್ನ್ ವೇದಿಕ್ ದಿವ್ಯೆತ್.

ಗ್ರಾಹಕ್ ವೇದಿಕೆಚೊ ಅಧಿಕಾರಿ ಕೋಣ್?

ಹರ್ಯೆಕಾ ಜಿಲ್ಲಾ್ಯಂತ್ ಜಿಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಹಕ್ ವೇದಿ ಆಸಾ. ದಕ್ಷಿಣ್ ಕನ್ನಡ ಆನಿ ಉಡ್ಪಿಂತ್ ಪ್ರತ್ಯೇಕ್ ಜಿಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಹಕ್ ವೇದಿ ಆಸಾ. ಆಮ್ಚ್ಯಾ ರಾಜ್ಯಾಂತ್ ಅಸಲ್ಯೊ

31 ವೇದಿಕೋ ಆಸಾತ್. ಅಖ್ಖ್ಯಾ ದೇಶಾಂತ್ 604 ಜಿಲ್ಲಾ ವೇದಿ ಕಾಮ್ ಕರ್ತಾತ್. 35 ರಾಜ್ಯ್ ಗ್ರಾಹಕ್ ಪರಿಹಾರ್ ವೇದಿ ಆಸಾತ್. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್ ಕಮಿಷನ್ (ಆಯೋಗ್) ಡ್ಹೆಲ್ಲಿ ಆಸಾ. ಹರ್ಯೆಕಾ ರಾಜ್ಯಾಂತ್ ರಾಜ್ಯ್ ಗ್ರಾಹಕ್ ಆಯೋಗ್ ಆಸಾತ್. ಜಿಲ್ಲ್ಯಾಚ್ಯಾ ಗ್ರಾಹಕ್ ಆಯೋಗಾಚೆಂ ತೀರ್ಪ್ ಸಮಾಧಾನ್/ತೃಪ್ತಿ ಹಾಡಿನಾ ತರ್, ರಾಜ್ಯ್ ಗ್ರಾಹಕ್ ಆಯೋಗಾಕ್ ಆಪೀಲ್ ಕರ್ಯೆತ್. ರಾಜ್ಯ್ ಗ್ರಾಹಕ್ ಆಯೋಗಾಚೆಂ ತೀರ್ಪ್ ತೃಪ್ತಿ ಹಾಡಿನಾ ತರ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್ ಕಮಿಷನ್ ಗ್ರಾಹಕ್ ಕಮಿಷನಾಂಕ್ ನಿಯಂತ್ರಣ್ ಕರ್ತಾ.

ವೇದಿಕೆಕ್ ಜಡ್ಜ್ ಜಾವ್ನ್ ನಿವೃತ್ತ್ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ ಜಡ್ಜಾಕ್ ನೇಮಕ್ ಕರ್ತಾತ್ ಆನಿ ಸಾಂಗಾತಾ ದೋಗಾಂ ಶಿಕ್ಪ್ಯಾಂಕ್ ಸಾಂಧೆ ಮ್ಹಣ್ ಸರ್ಕಾರ್ ನೇಮಕ್ ಕರ್ತಾ. ಜಡ್ಜ್ ಜಾವ್ನ್ ನೇಮಕ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾಕ್, ವೇದಿಕೆಚೊ ಅಧ್ಯಕ್ಷ್ ಮ್ಹಣ್ತಾತ್. ಖಂಯ್ಚ್ಯಾಯಿ ವಿಷಯಾಚೆರ್ ತೀರ್ಪ್ ದಿತಾನಾ, ಕೋಣ್ಯ್ಯಿ ಎಕ್ಲೊ ಸಾಂಧೊ ತ್ಯಾ ತೀರ್ಪಾಕ್ ಸಹಮತ್ ನಾ ತರ್, ಉರ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ದೊಗಾನಿಂ ದಿಲ್ಲೆಂ ತೀರ್ಪ್ ಅಂತಿಮ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ಪಾವ್ತಾ. ಪುಣ್, ತ್ಯಾ ತೀರ್ಪಾಕ್ ಗ್ರಾಹಕ್ ವೇದಿಕೆಚ್ಯಾ ಅಧ್ಯಕ್ಷಾನ್ ದಸ್ಕತ್ ಕರಿಜಾಯ್. ಜಿಲ್ಲಾ ವೇದಿಕೆಚ್ಯಾ ತೀರ್ಪಾ ವಯ್ರ್ ಆಪೀಲ್ ಕರುಂಕ್ ಖುಷಿ ವ್ಹರ್ತೆಲ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿನ್, 30 ದೀಸಾಂ ಭಿತರ್ 'ಸ್ಟೇಟ್ ಕಮಿಶನಾ'ಕ್ ಆಪೀಲ್ ಕರಿಜಾಯ್ ಪಡ್ತಾ.

ಸಮಾನ್ ರೀತಿಚಿ ವಿಚಾರಣ್ ವ್ಯವಸ್ಥಾ, ದಾಖ್ಲ್ಯಾಚ್ಯೊ ಪ್ರತಿಯೊ ಕೊಡ್ತಿಕ್ ಆನಿ ವಿರೋಧ್ ಪಾಡ್ತಿಂಕ್ ದಿಂವ್ಚಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಆಸಾ. ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಪರಿಶೀಲನ್ ಕರ್ಚೆಂ ಹೆಂ ಸರ್ವ್ ರಾಜ್ಯ್ ಆನಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್ ಆಯೋಗಾಂಚ್ಯಾ ಅಧಿಕಾರ್ ವ್ಯಾಪ್ತೆಕ್ ಯೆತಾ. ಗ್ರಾಹಕ್ ನ್ಯಾಯ್ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಗ್ರಾಹಕಾಂಚ್ಯಾ ಅನ್ಕೂಲಾಯೆಂತ್ ಆಸ್ಚಿ ಜಾವ್ನಾಸ್ತಾ. ಹಾಂಗಾ ಸಾಕ್ಸ್ ವಿಚಾರಣ್ ಬೋವ್ ಸರಳ್ ರಿತಿಚೆಂ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ಧಾಖ್ಲ್ಯಾಂಕ್ ಮಾನ್ಯಾತಾ ಆಸಾ ಆನಿ ಲಾಂಬ್ ಆವ್ದೆಚ್ಯಾ ವಾದ್ ವಿವಾದಾಂಕ್ ಅವ್ಕಾಸ್ ನಾ. ವಕೀಲಾಂಚಿ ಗರ್ಜ್ಯಿ ಆಸಾನಾ. ಜಿಲ್ಲಾ ಆಯೋಗಾಕ್ 20 ಲಾಕ್ ರುಪ್ಯಾಂ ಪರ್ಯ್ಯಾಂತ್ ಪರಿಹಾರ್ ವಿಚಾರ್ನ್ ದೂರ್ ದಿವ್ಯೆತ್. ಪರಿಹಾರ್ ಮಾಗ್‌ಲ್ಲೊ ಐವಜ್ ಚಡ್ ಆಸಾ ತರ್ ಏಕ್ ಕೊರೊಡ್ ರುಪ್ಯಾಂತ್ ರಾಜ್ಯ್ ಗ್ರಾಹಕ್ ಆಯೋಗಾಕ್ ದೂರ್ ದೀಜಾಯ್, ತಾಚ್ಯಾಕಿ ಚಡಿತ್ ಐವಜ್ ತರ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್ ಗ್ರಾಹಕ್ ಆಯೋಗಾಕ್ ದೂರ್ ದೀಜಾಯ್.

ಆಪೀಲ್ ಕರ್ತಾನಾ ಸಕಯ್ಲ್ ಸಾಂಗ್‌ಲ್ಲೆ ವಿಷಯ್ ಗಮನಾಂತ್ ದವರಿಜಾಯ್.

1. ಸರ್ವ್ ಧಾಖ್ಲೆ ಆನಿ ಸಾಕ್ಷೊ ವಿಳಾಸ್ ದೀಜಾಯ್.
2. ಜಿಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಹಕ್ ವೇದಿಕೆಚ್ಯಾ ಆದೇಶಾಚಿ ಸರ್ಟಿಫೈಡ್ ಕೊಪಿ ದೀಜಾಯ್.
3. ಆಪೀಲಾಚೊ 4 ಪ್ರತಿಯೊ ದೀಜಾಯ್, ಪ್ರತಿವಾದಿ ಚಡ್ ಆಸಾತ್ ತರ್ ಚಡ್ ಪ್ರತಿಯೊ ದೀಜಾಯ್.

4. ಕಾನೂನಾ ಪ್ರಕಾರ್ ರು.25,000/– ಡಿಪಾಸಿಟ್ ವ ಜಿಲ್ಲಾ ವೇದಿಕೆನ್ ಪರಿಹಾರ್ ಜಾವ್ನ್ ಆದೇಶ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ಪಯ್ಯಾಂತ್ 50% ಡಿಪಾಸಿಟ್ ದವರಿಜಾಯ್.

5. ಆಪೀಲ್, ಜಿಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಹಕ್ ವೇದಿಕೆಚ್ಯಾ ಆದೇಶ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ 30 ದಿಸಾಂ ಭಿತರ್ ಕರಿಜಾಯ್.

6. ಮಧ್ಯಂತರ್ ಆದೇಶ್, ವಿಳಂಭ್ ಜಾಲಾ ತರ್ ಕಾರಾಣ್ ಇತ್ಯಾದಿ ದಾಕಯ್ಜಾಯ್.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್ ಕಮಿಷನ್

ಗ್ರಾಹಕ್ ನ್ಯಾಯ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಚೆಂ ಉನ್ನತ್ ಹಂತ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್ ಕಮಿಷನ್ ವ ಆಯೋಗ್. ಏಕ್ ಕೊರೊಡ್ ರುಪ್ಯಾಂಚ್ಯಾಕೀ ಚಡೀತ್ ಪರಿಹಾರ್ ಜೊಡ್ಚಾಕ್ ಶೀದಾ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್ ಕಮೀಷನಾಕ್ ದೂರ್ ದೀಜಾಯ್. ಹಾಂಗಾಯಿ ಕಂಪ್ಲೇಂಟಾಚ್ಯೊ 4 ಪ್ರತಿಯೊ ಆನಿ ಶುಲ್ಕ್ ರೂ.5,000/– ಪಾವ್ತಿ ಕರಿಜಾಯ್. ಜಿಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಹಕ್ ವೇದಿಕೆಚಿಂ ಸರ್ವ್ ನಿಯಮಾಂ ಹಾಂಗಾಯಿ ಅನ್ವಯ್ ಜಾತಾತ್.

ರಾಜ್ಯ್ ವೇದಿಕೆಚೆಂ ತೀರ್ಪ್ ಸಮಾಧಾನ್ ಹಾಡಿನಾ ತರ್, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್ ಕಮಿಷನಾಕ್ ಆಪೀಲ್ ಕರ್ಯೆತ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್ ಕಮಿಷನಾಕ್ ಆಪೀಲ್ ಕರುಂಕ್ ರು.35,000/– ವ ರಾಜ್ಯ್ ವೇದಿಕೆಂತ್ ತೀರ್ಪ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ಪಯ್ಯಾಂಚೆ 50% ಡಿಪಾಸಿಟ್ ದವರಿಜಾಯ್. ಹಾಂಗಾ ಪ್ರಮುಖ್ ವಿಷಯ್ ಕಿತೆಂಗೀ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್, ಆಪೀಲಾಕ್ ರಾಜ್ಯ್ ವ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್ ಕಮಿಷನಾಕ್ ಶುಲ್ಕ್ ನಾ. ವಿರೋಧ್ ಪಾಡ್ತಿನ್ ಮಾತ್ರ್ ಡಿಪಾಸಿಟ್ ದವ್ರಿಜಾಯ್.

ಪರಿಹಾರ್ ಕಿತೆಂ?

ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ನಷ್ಟಾಕ್ ಪರಿಹಾರ್ ಜೊಡ್ಯೆತ್. ಸಾಂಗಾತಾಚ್

1) ಊನತ್ವ್ ಪರಿಹಾರ್

2) ವಸ್ತ್ ಬದ್ಲುನ್ ದಿಂವ್ಚೆಂ

3) ಪಯ್ಶೆ ಪಾಟಿಂ ದಿಂವ್ಚೆ

4) ಜಾಲ್ಲ್ಯೊ ನಷ್ಟ್ ಪರಿಹಾರ್ ಕರ್ಚ್ಯೊ

5) ವ್ಯಾಪಾರ್ ಬಂಧ್ ಕರ್ಸೊ

6) ಅಪಾಯ್ ಹಾಡ್ಚಿ ವಸ್ತ್ ವ ಸೇವಾ ರಾವಂವ್ಚಿ

8) ಕೊಡ್ತಿಚೊ ಖರ್ಚ್ ಕಾಣ್ಘೆಂವ್ಚೊ

ಆಕರ್ಷಿಕ್ ಜಾಹಿರಾತಾಂ ದೀವ್ನ್ ತಾಂಚಿಂ ಉತ್ಪನ್ನಾಂ ಲೊಕಾಂಕ್ ಆಕರ್ಷಿತ್ ಕರ್ನ್ ವಿಕ್ತಾತ್. ಮೋಸ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಸೂಕ್ತ್ ಸಾಕ್ಷಿ ಆಧಾರಾ ಸವೆಂ ಗ್ರಾಹಕ್ ವೇದಿಕ್ ಪರಿಹಾರ್ ಜೊಡುಂಕ್ ಸಂಪರ್ಕ್ ಕರೈತ್.

ಮಾತ್ಯಾಚೆ ಕೇಸ್, ಬೊರೀ ವಾಡಾವಳ್ ದಿಂವ್ಚಾ ಮಾತ್ಯಾಕ್ ಘಾಲ್ಚ್ಯಾ ತೆಲಾಕ್ ಭುಲೊನ್ ಮೊಸಾಕ್ ಸಾಂಪ್ಡಾಲ್ಲ್ಯಾ ಬೆಂಗ್ಳೂರ್ಚ್ಯಾ ಗೋವರ್ಧನ್ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾನ್ 'ಓಂ ಶಕ್ತಿ ಇಂಟರ್‌ನ್ಯಾಶನಲ್ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್' ಕಂಪ್ಣೆ ವಿರೋಧ್ ದೂರ್ ದಾಖಲ್ ಕೆಲ್ಲೆಂ ಕಿತ್ಯಾಕ್! ತಾಣೆ ರೂ.6,950/- ಪಾವ್ತಿ ಕರ್ನ್ ತೇಲ್ ಮೊಲಾಕ್ ಘೆತ್‌ಲ್ಲೆಂ, ಆನಿ ಉಪಯೋಗ್ ಕೆಲ್ಲೆಂ. ಪೂಣ್ ತಾಕಾ ಕೇಸ್ ಚಡ್ಚಾ ಬದ್ಲಾಕ್ ಕೇಸ್ ಝುಡೊಂಕ್ ಲಾಗ್‌ಲ್ಲೆ, ಸಾಂಗಾತಾ ತಾಪ್ ಯೇವ್ನ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆಕ್ ದಾಖಲ್ ಜಾಯ್ಜಾಯ್ ಪಡ್ಲೆಂ. ಹೆ ಸರ್ವ್ ವಿಷಯ್ ಗಮನಾಕ್ ಘೆವ್ನ್ ಗ್ರಾಹಕ್ ವೇದಿನ್ ಮೋಸ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ತೆಲಾಚ್ಯಾ ಕಂಪ್ಣೆನ್, ಪರಿಹಾರ್ ಜಾವ್ನ್ ಬೆಂಗ್ಳೂರ್ಚ್ಯಾ ಗೋವರ್ದನಾಕ್ ರೂ.4,960 ಪಾವ್ತಿ ಕರುಂಕ್ ಫರ್ಮಾಯ್ಲಾಂ.

ಗ್ರಾಹಕಾಂನೊ, ಚತುರ್ ಜಾಯಾ ಪೋಟ್ ಸ್ವೀಕಾರ್ ಕರ್ತಾ ಮ್ಹಣ್ ಕಿತೆಂಯಿ ಖಾಂವ್ಚೆಂ, ಸೆಂವ್ಚೆಂ, ಪಿಡಾ ಗೂಣ್ ಜಾಯ್ಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ್. ತಸೆಂಚ್ ಕರ್ಚೆಂ ವ ಖಾತಿಕ್, ಘಾಯಾಂಕ್ ಕಿತೆಂಯಿ ಮಿಶ್ರಣ್ ವಕಾತ್ ಮ್ಹಣ್ ಸಾರಂವ್ಚೆಂ. ಉಪ್ರಾಂತ್ ಮಾರಕ್ ರೀತಿರ್ ಪರಿವರ್ತಿತ್ ಜಾವ್ನ್ ನಾನಾಂತ್ಯಾ ಕಷ್ಟಾಂ-ರಗ್ಳ್ಯಾಂ ವ ಸಮಸ್ಯಾಂಕ್ ವಳಗ್ ಜಾಯ್ಜಾಯ್ ಪಡ್ತಾ. ಆಜ್‌ಕಾಲ್ ಖಂಚ್ಯೊ ವಸ್ತು 'ಅಸ್ಲಿ' ಮೆಳ್ತಾತ್? ಭಾರೀ ಉಣ್ಯೊ, ಆನಿ 'ನಕ್ಲಿ' ವಸ್ತು ಮೆಳ್ಚ್ಯೊ ಚಡ್ ಜಾಲ್ಯಾತ್. ಹೆಂ ಆಮಿಂ ಗ್ರಾಹಕಾಂನಿ ಘೆತಾನಾ ಚತುರ್ ಜಾಯ್ಜಾಯ್. ಹರ್ಯೆಕ್ ವಸ್ತು ಘೆತಾನಾ ಬಿಲ್ಲ್ ಘೆಜಾಯ್ ಆನಿ ತ್ಯಾ ಬಿಲ್ಲಾರ್ ಖಂಚಿ ವಸ್ತ್ ಘೆತ್‌ಲ್ಲಿ ತಿ ಕಾಣ್ಸಿಲಾಂಗೀ ಪಳೈಜಾಯ್. ನಕ್ಲಿ ಮ್ಹಣ್ ಕಳೊನ್ ಆಯಿಲ್ಯಾ ತೆದ್ನಾಂ ಕಾಯ್ದ್ಯಾಚಿಂ ವ ನೀತ್ ಸೊಧ್ಚಿಂ ಮೆಟಾಂ ಚಡೊಂಕ್ ಭಿಂಯೆನಾಯೆ. ಅಸಲ್ಯಾ ಬನಾವಟಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಂಕ್ ಶೀದಾ ವಾಟೆನ್‌ಚ್ ಚಲಂವ್ಕ್‌ಲಾಯ್ಜಾಯ್ ತರ್, ಲೊಕಾನ್ ಹುಶಾರ್ ಜಾಯ್ಜಾಯ್ ಆನಿ 'ಕಾನೂನ್ ತಜ್ಞಾ'ಚಿ ಮಜತ್ ಘೆಜಾಯ್.

~~~~~~~~❖❖❖~~~~~~~~
~~~~~~~~

ಭಾರತಾಂತ್ ಸಂವಿಧಾನಾಚೆಂ ಜಾಗ್ರತಿ ಆಂಧೋಲನ್ ಗರ್ಜ್ ಆಸಾ

ಸರಿ ಸುಮಾರ್ 500 ಚ್ಯಾಕೀ ಚಡ್ ರಾಯಾನಿಂ ರಾಜ್ವಟ್ಕಿ ಚಲವ್ನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಭಾರತಾಂತ್ ತ್ಯಾ ರಾಯಾಂಕ್ ಒಟ್ಟುಕ್ ಕರ್ನ್ ಭಾರತಾಚೆಂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ ಘೋಷಣ್ ಕರುಂಕ್ ತಶೆಂಚ್ ತೀನ್ ವರ್ಸಾಂಚ್ಯಾ ದೀರ್ಘ್ ಆವ್ದೆಚ್ಯಾ ಅಧ್ಯಯನಾ ಧ್ವಾರಿಂ ಡಾ॥ ಬಿ.ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರಾಚ್ಯಾ ಮುಖೇಲ್ಪಣಾಖಾಲ್ ಭಾರತಾಚೆಂ ಸಂವಿಧಾನ್ ತಯಾರ್ ಜಾಲಾಂ. ಸಂವಿಧಾನಾಂತ್ ಭಾರತಾಚಿ ರಾಜಕೀಯ್ ರೀತ್ ಕಸಲಿ ಆನಿ ಕಶೆಂ ಲೊಕಾಂಚೆರ್ ಅಧಿಕಾರ್ ಚಲಂವ್ಚೊ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ನಿಶ್ಚಿತ್ ರೂಪಾರ್ ಕಳಯ್ಲಾಂ.

ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಸಂವಿಧಾನಾಂತ್, ರಾಜ್ಯಾಂಗ್, ಕಾರ್ಯಾಂಗ್, ಆನಿ ನ್ಯಾಯಾಂಗ್ ಹ್ಯಾ ತೀನ್ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಂನಿ ಖಂಚ್ಯಾ ಚೌಕಟ್ಟ ಭಿತರ್ ಕಾಮ್ ಕರಿಜಾಯ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಸ್ವಷ್ಟ್ ಕಳಯ್ಲಾಂ. ಸಂವಿಧಾನಾಕ್ ಸರ್ವ್ ಲೊಕಾನಿಂ ಮರ್‍ಯಾದ್ ದೀಜಾಯ್ ಆನಿ ತಕ್ಲಿ ಭಾಗಾಯಿಜಾಯಿಚ್, ಕಿತ್ಯಾಕ್! ಸಂವಿಧಾನಾಚ್ಯಾ ಆಧಾರಾರ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ದೇಶಾಚಿಂ ಸರ್ವ್ ಕಾನೂನಾಂ ರಚನ್ ಜಾಲ್ಲಿಂ ಜಾವ್ನಾಸಾತ್.

ಸಂವಿಧಾನ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್ ಇರಾದೆ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ್, ಸಾಮಾಜಿಕ್ ನ್ಯಾಯ್, ಜಾತ್ಯಾತೀತ್ ರೀತಿ ರಿವಾಜಿ, ಆನಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್ ಭಾವೈಕತಾ ವಿಷ್ಯಾಂತ್ ಸಂಪೂರ್ಣ್ ಮಾಹೆತ್ ದಿಂವ್ಚೆಂ ಏಕ್ ಹಾತೆರ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಚೂಕ್ ಜಾಂವ್ಚಿ ನಾ.

ಅಧಿಕಾರಾಚೊ ದುರುಪಯೋಗ್ ಕರ್ನ್ ಲೊಕಾಚಿಂ ಮೂಳ್‌ಭೂತ್ ಹಕ್ಕಾಂ ಉಲ್ಲಂಘನ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ತವಳ್ ಜನಾಂಧೋಲನ್ ಸುರು ಜಾತಾ. ತ್ಯಾ ಪಾಸ್ವತ್ ಹರ್‍ಯೆಕಾ ರಾಷ್ಟ್ರಾಂನಿ ಆಪ್ಲೆಂಚ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಸಂವಿಧಾನ್ ರಚನ್ ಕೆಲಾಂ.

ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಸಂವಿಧಾನಾಂತ್ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ್ ಸರ್ಕಾರ್ ರಚ್‌ಲ್ಲೊ ಜಾವ್ನಾಸಾ, ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್, ನೀಜ್ ಅಧಿಕಾರ್ 'ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಆಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ಸ್' ಹಾಂಚ್ಯಾ ಹಾತಿಂ ಆಸ್ತಾ. ದೇಶಾಚೊ ಅಧ್ಯಕ್ಷ್ ಫಕತ್ ದೇಶಾಚೊ ನಾಂವಾಕ್ ಮಾತ್ರ್ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ.

ಸಂವಿಧಾನಾಚೆಂ ರಕ್ಷಣ್ ಕರ್ಚಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಲೊಕಾಂಚ್ಯಾ ಹಾತಿಂ ಆಸಾ. ಆಮ್ಚ್ಯಾ ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿಂಕ್ ಶಿಕ್ಷಣಾಚ್ಯಾ ಅರಂಭಾರ್‌ಚ್ ಸಂವಿಧಾನಾಚ್ಯಾ ಮೌಲ್ಯಾಂ ವಿಶಿಂ ಮಾಹೆತ್ ದಿಂವ್ಚಿ ಅತೀ ಗರ್ಜ್. ಆಮ್ಚ್ಯಾ ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿಂಚ್ಯಾ ಮತಿಂತ್ ಸಮಾಜಿಕ್ ಕಿತೆಂಯಿ ಪುಣಿ ಬೊರೆಂ ಕರಿಜಾಯ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಚಿಂತಾಪ್ ಖಂಚಂವ್ಚೆ ಬರಿ ಇಸ್ಕೊಲಾಚ್ಯಾ ಅಧ್ಯಾಪಕಾಂನಿ ಪ್ರಯತ್ನ್ ಕರ್ಚಿ ಗರ್ಜ್. 18 ವರ್ಸಾಂ ಸಂಪ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಹರ್‍ಯೆಕಾ ಯುವಕ್ ಅನಿ ಯುವತಿನ್ ಖಡ್ಡಾಯ್ ಜಾವ್ನ್ ಮತದಾನಾಂತ್ ಭಾಗ್

ಘೆತ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ನಿಮ್ತಿಂ ಸಮರ್ಥ್ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಂಕ್ ಚುನಾಯಿತ್ ಕರುಂಕ್ ಸಾಧ್ಯ್ ಜಾತಾ.

ಸಂವಿಧಾನಾಂತ್ ನಾಗರಿಕಾಂಚ್ಯಾ ಮೂಳ್‌ಭೂತ್ ಹಕ್ಕಾಂ ವಿಷ್ಯಾಂತ್ ಆಡ್ತಿಗ್ 12 ಥಾವ್ನ್ 35 ಪರ್ಯಾಂತ್ ಸವಿಸ್ತಾರ್ ವಿವರಣ್ ದಿಲಾಂ. ಹಾಂತುಂ ಪ್ರಮುಖ್ ಜಾವ್ನ್,

(1) ಸಮಾನ್ ಹಕ್ಕ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಕಾನೂನಾ ಸಮೊರ್ ನಾಗರಿಕಾಕ್ ಹರ್‍ಯೆಕ್ಲೆಯೀ ಸಮಾನ್, ವ ನಾಗರಿಕಾಕ್ ಕಾನೂನಾಂತ್ ಭದ್ರತಾ ಆಸಾ ಕೆಲ್ಯಾ.

(2) **ಸ್ವತಂತ್ರ್ ಹಕ್ಕ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್:**

(i) ಎಕ್ಲ್ಯಾಕ್ ಮನ್ ಆಸ್ಚೆ ವಿಶಯ್ ಉಗ್ತಾನ್ ಸಾಂಗ್ಚೆ ವ ಮಾಹೆತ್ ಆಪ್ಣಾಂವ್ಚಿ.

(ii) ಖಂಚ್ಯಾಯಿ ಜಾಗ್ಯಾರ್ ಆಯ್ದಾಂ ವಾಪಾರ್‍ನಾಸ್ತಾಂ ಎಕ್ಟಾಂಯ್ ಜಾಂವ್ಚೆಂ.

(iii) ಖಂಚೊಯಿ ಸಂಸ್ಥೊ ವ ಸಂಘಟನ್ ಭಾಂದ್ಚೆಂ.

(iv) ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಎಕಾ ಮುಲ್ಯಾ ಥಾವ್ನ್ ಆನ್ಯೆಕಾ ಕೊನ್ಯಾಕ್ ಭಿರಾಂತೆವಿಣೆಂ ಚಲ್ಚೆಂ ಹಕ್ಕ್.

(v) ನಾಗರಿಕಾಕ್ ಖುಶಿ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಚೆರ್, ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಖಂಚಾಯಿ ರಾಜ್ಯಾಂತ್ ಜಿಯೆಂವ್ಚೆಂ.

(vi) ಖಂಚೊಯಿ ಧರ್ಮ್ ಆಚರಣ್ ಕರ್ಚೆಂ ವ ಖಂಚೆಂಯಿ ಖುಶಿ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ ಕಾಮ್ ಕರ್ಚೆಂ ವ ವ್ಯಾಪಾರ್ ವಹಿವಾಟ್ ಚಲಂವ್ಚೊ

ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಸಂವಿಧಾನಾಚೊ ಮೂಳ್ ಉದ್ದೇಶ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ ನಾಗರಿಕಾಂಚೆಂ ಆನಿ ಸಾಂಗಾತಾ ದೇಶಾಚೆಂಯಿ ಬೊರೆಪಣ್ ಪಳೆಂವ್ಚೆಂ

(3) ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಾಚೆಂ ವ ಶಿಕ್ಪಾಚೆಂ ಹಕ್ಕ್ ಸಂವಿಧಾನಾಚ್ಯಾ 86 ವ್ಯಾ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟಾ ಧ್ವಾರಿಂ 6 ಥಾವ್ನ್ 14 ವರ್ಸಾಂ ಭಿತರ್ಲ್ಯಾ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಕ್ ಉಚಿತ್ ಖಡ್ಡಾಯ್ ಶಿಕಾಪ್ ದೀಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ ಕಾನೂನ್ ಕೆಲಾಂ.

(4) ಮನ್ಶ್ಯಾಂಕ್ ಅನೈತಿಕ್ ವಿಷಯಾಂಕ್ ಉಪಯೋಗ್ ಕರಿನಾಜಾಂವ್ಚೆಂ, ಮನ್ಶ್ಯಾಂಕ್ ಜೀತದಾಳ್ ಜಾವ್ನ್ ಸಾಗ್ಸುಂಚೆಂ ವ ಭಿಕ್ ಮಾಗೊಂಕ್ ಲಾಂವ್ಚೆಂ ವ ವತ್ತಾಯೆನ್ ಕಾಮ್ ಕರಂವ್ಕ್ ಲಾಂವ್ಚೆಂ ಇತ್ಯಾದಿ.

(5) ಖುಶಿ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ ಧರ್ಮ್ ಸ್ವೀಕಾರ್ ಕರ್ಚೆಂ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್, ಭಾರತ್ ಏಕ್ ಜಾತ್ಯಾತೀತ್ ರಾಷ್ಟ್ರ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಸಾರ್ವಜನಿಕ್ ಶಾಂತಿ ಪಾಡ್ ಜಾಯ್ನಾತ್ಲ್ಯಾ

ರಿತಿನ್ ಆನಿ ದುಸ್ರ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಭಲಾಯ್ಕೆಕ್ ಆಡ್ ಯೇನಾತ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಬರಿ ಆಮ್ಕಾಂ ಜಾಯ್ ಆಸ್ಚೊ ಧರ್ಮ್ ಸ್ವೀಕಾರ್ ಕರ್‍ಚೊ ಅಧಿಕಾರ್ ಆಮ್ಕಾಂ ಆಸಾ. ಭಾರತಾಚಿ ಸುಪ್ರೀಮ್ ಕೋಡ್ಡ್ ಸ್ಟೇನಿಸ್ಲಾಸ್ ಆನಿ ಸ್ಟೇಟ್ ಆಫ್. ಎಮ್. ಪಿ. 1977 ಂತ್ಲ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ತೀರ್ಪಾಂತ್ ಆದೇಶ್ ದಿತಾಕೀ: 'ಧರ್ಮ್ ಸ್ವೀಕಾರ್ ಕರ್‍ಚೆಂ ಹಕ್ಕ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ವತ್ತಾಯೆನ್ ವ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆನ್ ಇತರ್ ಧರ್ಮಾಚ್ಯಾಂಕ್ ಮತಾಂತರ್ ಕರ್‍ಚೆಂ ನಹಿಂ, ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಹೆಂ ಕೃತ್ಯೆಂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ್ ಶಾಂತಿ ಭಂಗ್ ಕರುಂಕ್ ಕಾರಾಣ್ ಜಾತಾ.

(6) **ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ಆನಿ ಶಿಕ್ಪಾ ಹಕ್ಕ್:** ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ನಾಗರಿಕಾಕ್ ಆಪ್ಣಾಕ್ ಜಾಯ್ ಜಾಲ್ಲಿ ಭಾಸ್ ಆನಿ ಲಿಪಿ ಉಲಂವ್ಕ್ ಆನಿ ಬರಂವ್ಕ್ ಆನಿ ತಿ ರಾಕುನ್ ವರ್ಚೆಂ ಹಕ್ಕ್ ಆಸಾ. ಜಾತ್, ಧರ್ಮ್ ಮ್ಹಳ್ಳೊ ಭೇದ್ ಕರಿನಾಸ್ತಾಂ ಸರ್ಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥಾನಿಂ ಹೆಂ ರಾಕುನ್ ವ್ಹರಾಜಾಯ್.

(7) **ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ್ ಪರಿಹಾರ್ ಸೊಧ್ಚೆಂ ಹಕ್ಕ್:** ಹೆಂ ಸಂವಿದಾನಾಚ್ಯಾ 'ಕಾಳ್ಜಾಚೆಂ ಆನಿ ಅತ್ಮ್ಯಾಚೆಂ ಹಕ್ಕ್' ಮ್ಹಣ್ಯೆತ್. ಹ್ಯಾ ಹಕ್ಕಾ ನಿಮ್ತಿಂ ಕೊಣೀ ನಾಗರಿಕಾನ್ ಸುಪ್ರೀಮ್ ಕೊಡ್ತಿಕ್ ತಾಚ್ಯಾ ಮೂಳ್‌ಭೂತ್ ಹಕ್ಕಾಕ್ ದಗೊ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ತೆಂ ಹಕ್ಕ್ ಜ್ಯಾರಿ ಕರುಂಕ್ ಉಪಯೋಗ್ ಕರ್‍ಯೆತ್.

ದೆಕುನ್ ಆಮ್ಕಾಂ ಸಂವಿಧಾನಾ ಧ್ವಾರಿಂ ದಿಲ್ಲಿಂ ವ ಆಸಾ ಕೆಲ್ಲಿಂ ಮೂಳ್‌ಭೂತ್ ಹಕ್ಕಾಂ ಖಂಚಿಂ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಆಮಿ ಅರ್ಥ್ ಕೆಲೊ ತರ್ ತಿಂ ಕಶಿಂ ಜ್ಯಾರಿಯೆಕ್ ಹಾಡ್ಯೆತಾ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ವಿಶಿಂ ಆಮಿಂ ಪ್ರಯತನ್ ಕರ್‍ಯೆತ್.

ಏಕ್ ಮನಿಸ್ ಜಲ್ಮಾ ಥಾವ್ನ್ ಮರಣ್ ಪರ್ಯಾಂತ್ ವಿವಿಧ್ ಕಾನೂನ್ ಸಂಬಂದಿಚೆ ವಿಷಯ್ ತಾಚ್ಯಾ ಜೀವನಾಂತ್ ಗರ್ಜ್ ಆಸ್ತಾತ್. ದೃಷ್ಟಾ: ಎಕ್ಲೊ ಜಲ್ಮಾಲ್ಲಿ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೋರ್ಪರೇಶನಾ ಥಾವ್ನ್ ಘೆಂವ್ಚಿ, ಕಾಜಾರ್ ಜಾಲ್ಲಿ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕಾಜಾರಾಚ್ಯಾ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರಾ ಥಾವ್ನ್ ಘೆಂವ್ಚಿ, ಮರ್ಣಾಚಿ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಸಿಟಿ ಕಾರ್ಪೊರೇಶನ್ ವ ಪಂಚಾಯತ್ ಥಾವ್ನ್ ಘೆಂವ್ಚಿ, ಹ್ಯಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಹರ್‍ಯೆಕಾ ನಾಗರಿಕಾನ್ ತಾಕಾ ಮನ್ ಆಸೊಂ ವ ನಾ ಆಸೊಂ ತಾಕಾ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಸಂವಿಧಾನಾಚ್ಯಾ ಹಕ್ಕಾಂ ಪ್ರಮಾಣೆ ಥೊಡಿಂ ಕಾನೂನಾಂ ಪಾಳಿಜಾಯಿಚ್.

ಪೂತಾನ್ ವ ಧುವೆನ್ ಬಾಪಾಯ್ಕ್ ಆನಿ ಆವಯ್ಕ್ ದಿಂವ್ಚಿ ಮರ್ಯಾದ್ (moral) ಹಕ್ಕ್ ಮ್ಹಣ್ಯೆತ್. ದಾಕ್ತೆರ್ ತಾಚ್ಯಾ ಪಿಡೆಸ್ತ್ ಗ್ರಾಹಕಾ ಥಾವ್ನ್ ಚಡ್ ಪಯ್ಶೆ ವ್ಹಸೂಲ್ ಕರ್‍ನಾ ಜಾಂವ್ಚೆಂ, ತ್ಯಾ ವೃತ್ತೆಚೆಂ ಆದರ್ಶ್. ಎಕ್ಲ್ಯಾನ್ ತೋಂಡ್ ಉಗ್ತೆಂ ಕರ್‍ನ್ ಉಲಂವ್ಚೆಂ ಮೂಳ್‌ಭೂತ್ ಹಕ್ಕ್. ಹ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣೆ ವಿವಿಧ್ ಸಂಧರ್ಭಾಂನಿ ವಿವಿಧ್ ರಿತಿಚಿಂ ಹಕ್ಕಾಂ ನಾಗರಿಕಾಂಕ್ ಆಸ್ತಾತ್. ತೆಂ ಆಮಿ ಸಮ್ಜೊಂಚಿ ಗರ್ಜ್

ಸಂವಿಧಾನಾಚೆಂ ಆಡ್ತಿಗ್ 39 ಅಶೆಂ ಸಾಂಗ್ತಾ:

(1) ದಾದ್ಲ್ಯಾಂಕ್ ಆನಿ ಸ್ತ್ರೀಯಾಂಕ್ ಎಕಾಚ್ ಥರಾಚ್ಯಾ ಮಾನ್ ಮರ್ಯಾದೆನ್ ವ ಸಮಾನ್ ರಿತಿನ್ ಲೆಕಿಜಾಯ್

(2) ಸಮಾನ್ ಕಾಮಾಕ್ ದಾದ್ಲ್ಯಾಕ್ ಆನಿ ಸ್ತ್ರೀಯೆಕ್ ಸಮಾನ್ ವೇತನ್ ಹೆಂ ಸಂವಿಧಾನಾಂತ್ಲೆಂ ಮೂಳ್‌ಭೂತ್ ಹಕ್ಕ್ ನಹಿಂ. ಪೂಣ್ ಸಂವಿಧಾನಾಚೊ ಮೂಳ್ ಉದ್ದೇಶ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ.

(3) ಕಾಮಾಗಾರಾಂಚ್ಯಾ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಕ್ ಭಲಾಯ್ಕೆನ್ ಜಿಯೆಂವ್ಕ್ ಜಾಯ್ ಜಾಲ್ಲಿ ಸವ್ಲತಾ ಆನಿ ತಾಂಚೊ ದುರುಪಯೋಗ್ ಕರಿನಾತ್ಲ್ಲ್ಯಾ ಬರಿ ಆಡಾಂವ್ಚೆಂ.

(4) ಸಮಾನ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ ಆನಿ ಗರ್ಜೆವಂತಾಂಕ್ ಉಚಿತ್ ಕಾನೂನ್ ಸಲಹಾ ದಿಂವ್ಚಿ.

(5) ಕಾಮಾಚ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾನಿಂ ಮನ್ಶ್ಯಾನಿಂ ಭಲಾಯ್ಕೆನ್ ವಾಂಚ್ಚೆ ತಸಲೆಂ ವಾತಾವರಣ್ ಆನಿ ಸ್ತ್ರೀಯಾಂಕ್ ಭುರ್ಗಿಂ ಜಾಂವ್ಚಾ ವೆಳಾರ್ ಬಾಂಳ್ಟಿಚಿ ರಜಾ ಆನಿ ಸೌಲಭ್ಯ್ ದಿಂವ್ಚಿ.

ಸಂವಿಧಾನ್ ಜಾಗ್ರತಿ ಆಂಧೋಲನ್ ಕಿತ್ಯಾಕ್?

ಆಯ್ಚ್ಯಾ ಪ್ರಸ್ತುತ್ ಕಾಳಾರ್ ವಯ್ರ್ ಕಳಯಿಲ್ಲಿಂ ಸಂವಿಧಾನ್ ಬದ್ಧ್ ಮೂಳ್‌ಭೂತ್ ಹಕ್ಕಾಂ ಆನಿ ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ್ ಮೌಲ್ಯಾಂ ವಿಶಿಂ ಲೊಕಾಂಕ್ ನೆಣಾರ್ಪಣ್, ಆನಿ ಜಾಗ್ರತಿ ನಾಸ್ತಾಂ ಆಸ್ಚೆಂ ಆಮಿ ಕಷ್ಟಾರ್ ಸಾಂಪಡ್ಚ್ಯಾಕ್ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ಪಾವ್ತಾ,

ಭಾರತ್ ದೇಶಾಂತ್ ಹ್ಯಾ ವರ್ಸಾಂನಿ ಚಡೊನ್ ಆಸ್ಚಿ ನಾಸೊಸ್ಣಿಕಾಯ್. ಹಿಂಸಾ, ಪರಸ್ಪರ್ ನಾಪಾತ್ಯೆಣಿ ಆನಿ ಮನ್ಶ್ಯಾ ಹಕ್ಕಾಂ ವಯ್ರ್ ಚಲೊನ್ ಆಸ್ಚ್ಯೊ ದಬ್ಬಾಳಿಕೊ ಆಮ್ಕಾಂ ಸರ್ವಾಂಕ್ ಭಿರಾಂತೆಚ್ಯೊ ಜಾಲ್ಯಾತ್ ಮ್ಹಣ್ಚ್ಯಾಕ್ ಕಾಯ್ ದುಬಾವ್ ನಾ. ತ್ಯಾ ದೆಕುನ್ ಹ್ಯಾ ವಿಷಮ್ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಚೆರ್ ಹರ್ಯೆಕಾ ವರ್ಗಾಚ್ಯಾ ಲೊಕಾಂಚಿಂ ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ್ ಹಕ್ಕಾಂ ರಾಕುನ್ ವ್ಹರುಂಕ್, ಸಾಂಗಾತಾ ತಿಂ ಮೌಲ್ಯಾಂ ಜ್ಯಾರಿ ಜಾಂವ್ಚೆಂ ವಿಶಿಂ ಆಮಿ ಸಾಂಗಾತಾ ಮೆಳ್ಚಿ ಗರ್ಜ್.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್, ಸಮಾನತಾ ಆನಿ ಭಾವ್ ಭಾಂದ್ವಣ್ ಹ್ಯೊ ತೀನ್ ಸಂಗ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ್ ಮ್ಹಣ್ ಚಿಂತಿನಾಸ್ತಾಂ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಜೀವನ್ ಶೈಲಿಚೆರ್ ಆಮಿ ಜಾವ್ನ್ ಹೆ ವಿಷಯ್ ವೆವೆಗ್ಳೆ ಮ್ಹಣ್ ಚಿಂತ್ಲ್ಯಾ ನಿಮ್ತಿಂ ಆಮಿ ಆಜ್ ಕಷ್ಟಾರ್ ಆಸಾಂವ್. ರಾಜಕೀಯ್ ಆನಿ ಧರ್ಮ್ ಸಾಂಗಾತಾ ಮೆಳೊನ್ ಆಮ್ಚಿಂ ಮೂಳ್‌ಭೂತ್ ಹಕ್ಕಾಂ ಅಪಹರ್ಸುಂಚೆಂ ಪ್ರಯತ್ನ್ ಚಲೊನ್ ಆಸಾ. ಹರ್ಯೆಕಾ ನಾಗರಿಕಾಕ್ ಮರ್ಯಾದಿನ್ ಜಿಯೆಂವ್ಚೆಂ ಹಕ್ಕ್

ಸಂವಿಧಾನ್‌ಬದ್ಧ್ ದಿಲ್ಲೆಂ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ಸರ್ಕಾರ್ ಲೊಕಾಂಚೊ, ಲೊಕಾನಿ ರಚಿತ್ ಕೆಲ್ಲೊ, ಆನಿ ಲೊಕಾ ಖಾತಿರ್ ಆಸಾ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಚಿಂತಾಪ್ ಆಮಿ ಸಮ್ಜೊಂಚೆಂ. ಏಕ್ ಪಾವ್ಟಿಂ ಪಾಟಿಂ ಉರ್‌ಲ್ಲೊ ವ ಪಾಟಿಂ ಉರ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಜಾತಿಚೊ ಭಿಲ್ಲೊ ಎಕಾ ನಾಗರಿಕಾಚೆರ್ ಪಡ್ಲೊ ತರ್, ತಾಕಾ ಕಾರಾಣ್ ಜಾಲ್ಲೊ ರಾಜಕಾರಣಿ ತ್ಯಾ ನಾಗರಿಕಾಕ್ ಸಾಸ್ಣಾಕ್ ಪಾಟಿಂ ಉರ್ಚೆಬರಿ ಪಳೆಯ್ತೊಲೊ. ದೆಕುನ್ ಆಮಿ ಜಾಗೆ ಜಾವ್ಯಾಂ. ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಸಂವಿಧಾನ್ ಬದ್ಧ್ ಹಕ್ಕಾಂಚಿ ಸಮ್ಜೊಣಿ ನವ್ಯಾನ್ ಶಿಕ್ಯಾಂ ವ ಶಿಕ್ಚೆಂ ಪ್ರಯತನ್ ಕರ್ಯಾಂ. ನಾಂ ತರ್ ಭಾರತಾಂತ್ ದಲಿತ್, ಹರಿಜನ್ ಮ್ಹಳ್ಳೊ ಭೆದ್ ಬಾವ್ ಸರ್ವ್ ಜನಾಂಗಾಂ ಮಧೆಂ ಸುರು ಥಾವ್ನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ. ತ್ಯಾ ಖಾತಿರ್ ಸಂವಿಧಾನ್ ರಚನ್‌ಕರ್ತ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ಚ್ಯಾ ಡಾ॥ ಬಿ.ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರಾನ್ ಬೌದ್ಧ್ ಧರ್ಮ್ ಸ್ವೀಕಾರ್ ಕೆಲ್ಲೊ. ಹೆಂ ಘಟನ್ ಆಜೂನಿ ಪುನರಾವರ್ತನ್ ಜಾವ್ನ್ ಆಸಾ ಕೊಣಾ ಥಂಯ್? ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮಾ ಥಂಯ್. ತ್ಯಾ ದೆಕುನ್ ಮತಾಂಧ್ಯಾಂಚೆಂ ಹಾತೆರ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ ಮತಾಂತರ್ ಕರುಂಕ್ ನಜೊ. ದೆಕುನ್ ಹರ್ಯೆಕಾ ಕ್ರೇಸ್ತಾವಾಂಕ್ ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ್ ಹಕ್ಕಾಂ ಆನಿ ಸಂವಿಧಾನಾಂತ್ ನಾಗರಿಕಾಂಚಿಂ ಮೂಳ್‌ಭೂತ್ ಹಕ್ಕಾಂ ಖಂಚ್ಯಾ ರಿತಿನ್ ಗಳ್ಸುಂಚಿಂ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಸಮ್ಜಾಲೆಂ ತರ್, ಆಮ್ಕಾಂ ದುಸ್ರ್ಯಾ ಧರ್ಮಿಂಯಾಂ ಸಾಂಗಾತಾ ಕಾಮ್ ಕರುಂಕ್ ಸಲೀಸ್ ಜಾತೆಲೆಂ.

ಕೇರಳಾ ಲೊ ರಿಫಾರ್ಮ್ ಕಮಿಷನಾಚಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ್

ಜಸ್ಟೀಸ್ ವಿ.ಆರ್. ಕೃಷ್ಣ ಅಯ್ಯಾರ್ ಹಾಕಾ ವಹಿಸುನ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ಕಮಿಷನಾಚ್ಯಾ ಕಾಮಾಂತ್ ತಾಣೆಂ ಏಕ್ ವಾದಾಳ್ಚ್ ಉಟಯ್ಲಾಂ.

ಭಾರಿಚ್ ನಾಜುಕಾಯೆಚೊ ವಿಷಯ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ಚೊ ಇಚ್ಛಾಮರಣ್ ವ ದಯಾಮರಣ್, ಭುರ್ಗಿಂ ಜಲ್ಮೊಂವ್ಚಾ ವಯ್ರ್ ನಿರ್ಬಂಧ್, ಜೀವ್ಘಾತ್ ಕರ್ನ್ ಮೊರೊಂಕ್ ಪ್ರಯತ್ನ್ ಕರ್ಚೆಂ ಆನಿ ಇಗರ್ಜಾಂಚ್ಯಾ ಆಸ್ತಿಂಚೆಂ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಹ್ಯಾ ವಿಷಯಾಂಚೆರ್ ಜಸ್ಟೀಸ್ ವಿ.ಆರ್. ಕೃಷ್ಣ ಅಯ್ಯಾರ್ ಕಮಿಷನಾನ್ ಆಪ್ಲಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ್ ಹ್ಯಾ ಪರಿಂ ಉಚಾರ್ಲ್ಯಾ.

1. ದಯಾಮರಣ್: ದೆವಾಚೊ ಪಾಂಚ್ವೊ ಉಪಾದೆಸ್ ಸಾಂಗ್ತಾ 'ಪೆಲ್ಯಾಚೊ ಜೀವ್ ಕಾಡಿನಾಕಾ. ತ್ಯಾ ದೆಕುನ್ ದಯಾ ಮರಣ್ ವ ಇಚ್ಛಾ ಮರಣ್ ಕಾನೂನ್ ಜ್ಯಾರಿಯೆಕ್ ಆಯ್ಲೆಂ ತರ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಧರ್ಮಾ ಪ್ರಕಾರ್ ದೆವಾಚ್ಯಾ ಪಾಂಚ್ವ್ಯಾ ಉಪಾದೆಸಾಕ್ ಹೆಂ ಕಾನೂನ್ ಆಡ್ ಯೆತಾ ಮ್ಹಣ್ಯೆತ್. ದಯಾಮರಣ್ ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಸಂವಿಧಾನಾಂತ್ ಮನ್ಶ್ಯಾನ್ ಜಿಯೆಂವ್ಚ್ಯಾ ಹಕ್ಕಾಚ್ಯಾ ರಕ್ಷಣೆಚೆಂ ಉಲ್ಲಂಘನ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ಖಿನ್ಸೆಕ್ ಸಮಾನ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ಚ್ಯಾ ನರಹತ್ಯ ಜಾವ್ನಾಸ್ಚೆಂ ಹೆಂ I.P.C. ಸೆಕ್ಷನ್ 300 ರದ್ಧ್ ಕರಿಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ ಜಸ್ಟೀಸ್ ಕೃಷ್ಣ ಅಯ್ಯಾರ್ ಕಮಿಷನ್ ಸಲಹಾ ದಿತಾ.

ಕಮಿಷನಾಚಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ್ ಕೀ ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜಕ್, ಗೂಣ್ ಜಾಯ್ನಾತ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಪಿಡೆಸ್ತಾಚೆ ವಳ್ವೆಳೆ ಸೊಸುನ್ ಆಸ್ಚೊ ಮನಿಸ್ ಜೀವ್ ಆಸುನೀ ಮೆಲ್ಲ್ಯಾಪರಿಂ. ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜಕ್, ಆನಿ ಕಠೀಣ್ ವಳ್ವಳ್ಯಾಂಚೆಂ ಹೆಂ ಜೀವಿತ್‌ಚ್ ನ್ಹಂಯ್. ಮನ್ಶ್ಯಾನ್ ಜಿಯೆಂವ್ಚೆ ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜಕ್ ಆನಿ ಲಾಂಬ್ ಆವ್ದೆಂತ್ ಸೊಸುಂಕ್ ಜಾಯ್ನಾತ್‌ಲ್ಲಿ ದೈಹೀಕ್ ತಸೆಂಚ್ ಮಾನಸಿಕ್ ಚಿತ್ರಹಿಂಸಾ ಪಿಡೆಸ್ತಾನ್ ಭಗುಂಕ್ ನಜೊ. ಹ್ಯಾ ವರ್ವಿಂ, ಪಿಡೆಸ್ತಾಚ್ಯಾ ಮೊಗಾಚಾಂಕ್ ಆನಿ ಸೆವಾ ಕರ್ತೆಲ್ಯಾಂಕ್ ಆಪ್ಲಾಚ್ಯಾಚ್ ಮೊಗಾಚ್ಯಾ ಮನ್ಶ್ಯಾಚೆ ನಿರಂತರ್ ತಳ್ಮಳೆ ಪಳೆವ್ನ್ ಮತಿಂತ್ ವಾದಾಳ್ ಉಟ್ತಾ. ನಿರಾಸ್ ಭಗ್ತಾ. ಜಾಯಿತ್ತೆ ಪಾವ್ಟಿಂ ಕಾಂತಾಳೊ ಯೆತಾ.

ಕಮಿಷನ್ ಶಿಫಾರಾಸ್ ಕರ್ನ್ ಸಲಹಾ ದಿತಾಕೀ:

i) ತೆಗಾಂ ವಿದ್ಯಾವಂತ್ ಅಧ್ಯಯನ್ ಕರ್ಚ್ಯಾ ದಾಕ್ತೆರಾನಿಂ ಪಿಡೆಸ್ತಾಚೆ ತೀವ್ರ್ ವಳ್ವಳೆ, ಮಾನಸಿಕ್ ಆನಿ ದೈಹಿಕ್ ಕಳ್ವಳೆ ಭಗ್ತಾ ಆಸುನ್ ತಾಕಾ ಮರಣ್ ಮಾತ್ರ್ ಮುಕ್ತಿ, ಪಿಡೆಸ್ತಾಕ್ ಜಿವಂತ್ ದವರುಂಕ್ ವೈದ್ಯಕೀಯ್ ವರ್ವಿಂ ಸಾಧ್ಯ್ ನಾ, ತಸಲ್ಯಾ ಸಂಧರ್ಬಾರ್ ತಾಕಾ ವಳ್ವಳ್ಯಾಂಚೆಂ ಹೆಂ ಜೀವನ್ ದೀವ್ನ್ ಲಾಂಬ್ ಕಾಳ್ ಕಸ್ಟುಂಚೆಂ ರಾಜಾಂವ್ ನಹಿಂ.

ii) ಮನ್ಶ್ಯಾಕ್ ಜಿಯೆಂವ್ಚೆಂ ಹಕ್ಕ್ ಆನಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಆಸಾ. ಕಿತ್ಯಾಕ್, ಜೀವನಾಕ್ ಗುಣಾತ್ಮಕ್ ಆಯಾಮ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಜಿಯೆಂವ್ಚೆಂ ಫಾಯ್ದ್ಯಾಚೆಂ. ಪೂಣ್ ದಯಾಮರಣಾಕ್ ಅರ್ಹ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಪಿಡೆಸ್ತಾಂಕ್ ಗುಣಾತ್ಮಕ್ ಆಯಾಮ್ ಆನಿ ಹೆಂ ಆಪೇಕ್ಷುಂಕ್ ಪಿಡೆಚ್ಯಾ ವಳ್ವಳ್ಯಾಂ ವರ್ವಿಂ ಸಾಧ್ಯ್ ಜಾಯ್ನಾಂ. ಮಾರಣಾಂತಿಕ್ ತಳ್ಮಳ್ಯಾ ಸಂಗಿಂ ಮನ್ಶ್ಯಾನ್ ಜಿಯೆಂವ್ಚಿ ಇಚ್ಛಾ ಪಾಲ್ವಯ್ತಾ. ಪಿಡೆಸ್ತಾಚಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಜೀವಾಚೊ ದುಸ್ಮಾನ್ ಜಾವ್ನ್ ಜಿಯೆಂವ್ಚೆ ರೀತಿರ್ ಅರ್ಥ್‌ಹೀನ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ಪಾವ್ತಾ.

ಪಿಡೆಸ್ತಾಚ್ಯಾ ಲಾಗ್ಸಿಲ್ಲ್ಯಾ ಸಂಭಂಧಿಕಾನಿಂ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ್ ವೈದ್ಯಕೀಯ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯೆ ಪ್ರಕಾರ್ ಪಿಡೆಸ್ತಾ ಥಂಯ್ ಖಂಡಿತ್ ಬರೆಪಣ್ ಜಾಯ್ನಾಂ. ತಾಚೆ ವಳ್ವಳೆ ಆನಿ ತಳ್ಮಳೆ ಉಣೆಂ ಜಾಯ್ನಾಂತ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಸ್ಪಷ್ಟ್ ಜಾತೆಚ್ ದಯಾಮರಣಾ ವಿಶಿಂ ಕ್ರಮ್ ಘೆಂವ್ಕ್ ಮುಖಾರ್ ಸರ್ಯೆತ್. ಸಾಂತ್ವನ್, ಅನುಕಂಪ್, ನ್ಯಾಯ್, ಮಾನವೀಯತಾ ಹೆಂ ಸರ್ವ್ ದಯಾಮರಣಾಕ್ ಪರ್ವಣ್ಗಿ ದಿತಾ. ಸಾಂಗಾತಾಚ್ ಬೊರೆಂ ಮರಣ್ ಆಪ್ಣಾಂವ್ಕ್ ಹ್ಯಾ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಥಾವ್ನ್ ಜೀವಿತಾಕ್ ವಿದಾಯ್ ಲಾಭ್ತಾ.

ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಕಥೊಲಿಕ್ ಧಾರ್ಮಿಕ್ ರೀತಿ ರಿವಾಜಿಂ ಪರ್ಮಾಣೆ ಏಕಾ ಮನ್ಶ್ಯಾನ್ ಬೊರೆಂ ಮರಣ್ ಜೊಡಿಜಾಯ್ ತರ್ ತಾಕಾ ಮರ್ಣಾಕ್ ತಯಾರಾಯ್ ಜಾವ್ನ್ ನಿಮಾಣೆ ಸಾಕ್ರಾಮೆಂತ್ ದೀಂವ್ಕ್ ಆಸಾತ್. ಸಿ.ಬಿ.ಸಿ.ಐ. ಅಧಿಕಾರಿಚ್ಯಾ ಆಫಿಸರಾಚ್ಯಾ ಸಾಂಗ್ಣೆ ಪ್ರಕಾರ್ ಜೀವ್ ದೆವಾನ್ ದಿಲ್ಲೆಂ ದೆಣೆಂ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ತಾಣೆಂ ದಿಲ್ಲೊ ಜೀವ್ ಕಾಡುಂಕ್ ಮನ್ಶ್ಯಾಕ್ ದೆವಾನ್ ಹಕ್ಕ್ ದೀಂವ್ಕ್ನಾ.

ದೆವಾನ್ ದಿಲ್ಲೆಂ ಜೀವ್ ದೆಣೆಂ ಏಕಾ ಘಡ್ಯೆಕ್ ಸಯ್ತ್ ನಾಸ್ ಕರ್ಚೆಂ ತೆಂ ಸಂವಿಧಾನಾಚ್ಯಾ ಮೂಳ್‌ಭೂತ್ ಹಕ್ಕಾಚೆಂ ಉಲ್ಲಂಘನ್, ಖುನ್ಯೆಕ್ ಅನ್ಯೆತಿಕತೆಕ್ ಸಮಾನ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ದೆವಾಕ್ ಕಳಿತ್ ಆಸಾ ಮನ್ಶ್ಯಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ ಕಾಣಿಕ್ ಹಾಚೆಂ ನಿಂದನ್ ಜಾಂವ್ಚೆಂ ಮನ್ಶ್ಯಾಚ್ಯಾ ಘನತೆಕ್ ಮಾರೆಕಾರ್. ದೇವ್ ಮನ್ಶ್ಯಾಕ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ ಇನ್ಕಾರ್ ಕರಿನಾ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ತಾಚ್ಯಾ ಬೊರ್ಯಾ – ವಾಯ್ಟಾಚೊ ಉಪಯೋಗ್.

ಜೆಜು ಕ್ರಿಸ್ತಾಚೆಂ ರಾಜ್ ಹ್ಯಾ ಸಂಸಾರಾಚೆಂ ನಹಿಂ. ತೊ ಸಂಸಾರಾಕ್ ಆಯಿಲ್ಲೊ ದೆವಾಚೆಂ ರಾಜ್ ಹ್ಯಾ ಸಂಸಾರಾಂತ್ ಸ್ಥಾಪನ್ ಕರುಂಕ್–ತೆಂ ಸತಾಚೆಂ ರಾಜ್, ನ್ಯಾಯ್ ನೀತ್, ಮೋಗ್, ಸಮಾಧಾನ್, ಭದ್ರತಿ ಆನಿ ಸರ್ಗಾಚೆಂ ಸುಖ್ ಮನ್ಶ್ಯಾಂಕ್ ಕಳಿತ್ ಕರುಂಕ್. ತೊ ಆಯಿಲ್ಲೊ ಪಾತ್ಕ್ಯಾಂಚಿ ಸೊಡ್ವೊಣ್ ಕರುಂಕ್, ಮನ್ಶ್ಯಾಂಚೆ ಕಷ್ಟ್ ವಳ್ವಳೆ ಪರಿಹಾರ್ ಕರುಂಕ್ ಆನಿ ತಾಣೆಂ ಕೆಲ್ಯಾತ್.

ಜೆಜು ಕ್ರಿಸ್ತಾಚೊ ಸಂದೇಶ್ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೊ ನಹಿಂ ಕಷ್ಟ್ ವಳ್ವಳ್ಯಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಪಾಪ್ ಪರಿಹಾರ್. ಪೂಣ್ ಮೋಗ್ ದೆವಾಚೊ ಆನಿ ಮನ್ಶ್ಯಾಚೊ. ಹೆ ದೋನ್ ಶ್ರೆಗುಣ್ ಹರ್ಯೆಕಾ ಪ್ರೊಫೆತಾಂನಿ ಸಾಂಗ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಉತ್ರಾಂಕ್ ಸಮಾನ್ ಜಾವ್ನಾಸಾತ್. ದಯಾಮರಣ್ ಜೀವಿತ್ ವಿಭಾಡ್ ಕರಿನಾ. ಪೂಣ್ ದೈವಿಕ್ ಸಕ್ತೆ ಥಾವ್ನ್ ಪೊಳ್ನ್ ಧಾವುಂಕ್ ಜಿಯೆಂವ್ಕ್ ವ ನಿಧಾನ್ ಮೊರೊಂಕ್ ಅವ್ಕಾಸ್ ಕರ್ನ್ ದಿತಾ.

2. ಜೀವ್ಘಾತಾಚೆಂ ಪ್ರಯತ್ನ್ :

ಜಸ್ಟೀಸ್ ವಿ.ಆರ್. ಕೃಷ್ಣ ಅಯ್ಯಾರ್ ಕಮಿಷನಾನ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ಸೂಚನಾಕ್ ಸಿ.ಬಿ.ಸಿ.ಐ ಅಧಿಕಾರಿ, ವಿರೋಧ್ ಕರ್ನ್ ಸಾಂಗ್ತಾತ್‌ಕೀ ಜೀವ್ಘಾತಾಚೆಂ ಪ್ರಯತ್ನ್ I.P.C 309 ಸೆಕ್ಷನ್ ಪ್ರಕಾರ್ ಅಪ್ರಾದ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ತ್ಯಾ ಖಾತಿರ್ ಹ್ಯಾ ಅಪ್ರಾದಾಕ್ ಶಿಕ್ಷಾ ಫಾವೊ. ಥೊಡ್ಯಾ ವರ್ಸಾಂ ಆದಿಂ ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋಡ್ತಿನ್ I.P.C ಸೆಕ್ಷನ್ 309 ಕಾಡ್ನ್ ಉಡಯಿಲ್ಲೆಂ. ಪೂಣ್ ಕ್ರೀಸ್ತಾಂವ್ ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಅಧಿಕಾರಿಂಚ್ಯಾ ಒತ್ತಡಾಕ್ ಲಾಗೊನ್ ಹೆಂ ಸೆಕ್ಷನ್ ಪರ್ತುನ್ ಪಾಟಿಂ ಹಾಡ್ಲೆಂ. ಹೆಂ ಸೆಕ್ಷನ್ ಕಾಡ್ನ್ ಉಡಯ್ತಾನಾ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋಡ್ತಿನ್ ದಿಲ್ಲೆಂ ಕಾರಾಣ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ: I.P.C ಸೆಕ್ಷನ್ 309 ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಜೀವ್ಘಾತ್ ವ ಜೀವ್ಘಾತ್ ಪ್ರಯತ್ನ್ ಕರ್ಚೆಂ ಕೋಣೀ ನಾಗರಿಕಾಚ್ಯಾ ಖಾಸ್ಗಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಾಕ್ ಅಡ್ಕಳ್ ಹಾಡಿನಾ, ವ ಕೊಣಾಚ್ಯಾಚ್ ಕಾಮಾಂತ್ ದಾಖಲಾತ್ ದೀನಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್ ನಾಗರಿಕ್ ಅಧಿಕಾರಿಂಕ್ ಖಾಸ್ಗಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ ತಸಲ್ಯಾ ವಿಷಯಾಂನಿ ಅಧಿಕಾರ್ ಚಲೊಂವ್ಕ್ ಜಾಯ್ನಾಂ.

ಪೌರ್ ಅಧಿಕಾರಿಂಚೆಂ ಕರ್ತವ್ಯ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ, ಜೀವ್ ಆನಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ ರಾಕ್ಚೆಂ, ಪೌರ್ ಅಧಿಕಾರಿನ್ ವ ಇತರ್ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾನ್ ಎಕಾ ವ್ಯಕ್ತಿಚ್ಯಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರಾಕ್ ಕಸಲ್ಯಾಚ್ ರೀತಿರ್ ಆಡಾಂವ್ಕ್ ವ ನಿರ್ಭಂದ್ ಘಾಲುಂಕ್ ಸಾಧ್ಯ್ ನಾ.

ಜೀವ್ಘಾತ್ ಕರ್ರ್ಯೊ ವ ಜೀವ್ಘಾತಾಚೆಂ ಪ್ರಯತ್ನ್ ಕರ್ರ್ಯೊ ನೈತಿಕ್ ಅಪ್ರಾದ್ ಆನಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗತ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರಚೆಂ ನಿಂದನ್ ಕರ್ತಾ. ದೇವ್ ಜಾಣಾ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ ಮನಿಸ್ ಪಾತಾಕ್ ಆಧಾರ್ತಾ ಆನಿ ತಾಕಾ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ಸ್ವತಂತ್ರಚೆಂ ನಿಂದನ್ ಕರ್ತಾ ಮ್ಹಣ್, ಜಾಲ್ಯಾರೀ, ದೆವಾನ್ ಮನ್ಶಾಕ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ ದಿಲೆಂ. ತ್ಯಾ ದೆಕುನ್ ಪೌರ್ ಅಧಿಕಾರಿಂಕ್ ಮನ್ಶಾಂಚೊ ಜೀವ್ ಆನಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ ರಾಕ್ಚೆಂ ಹಕ್ಕ್ ಮಾತ್ರ್ ಆಸಾ. ಭಾಯ್ಲ್ಯಾ ಅಪಾಯಾಂ ಥಾವ್ನ್, ಪೂಣ್ ಮನ್ಶಾಚೆ ರಕ್ಷಕ್ ಜಾವ್ನ್ ಕಾಮ್ ಕರುಂಕ್ ತಾಂಕಾಂ ಸಾಧ್ಯ್ ನಾ ಜಾವ್ಯೆತ್ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಲ್ಹಾನ್ ಭುಗ್ರ್ಯಾಂಚೆಂ ರಕ್ಷಣ್ ಕರುಂಕ್ ರಕ್ಷಕಾಂಚಿ ಗರ್ಜ್ ಆಸಾ. ಪೂಣ್ ವ್ಹಡಾಂಕ್ ನಹಿಂ.

3. ಭುರ್ಗಿಂ ಜಲ್ಮೊಂವ್ಚ್ಯಾ ವಿಶಿಂ ನಿರ್ಭಂಧ್

ಜಸ್ಟೀಸ್ ಕೃಷ್ಣ ಅಯ್ಯಾರ್ ಕಮಿಷನ್ ಸಾಂಗ್ತಾಕೀ ಎಕಾ ಜೊಡ್ಯಾನ್ ದೊಗಾಂ ಭುಗ್ರ್ಯಾಂಕ್ ಮಾತ್ರ್ ಜಲ್ಮ್ ದಿವ್ಯೆತ್. ಕಥೊಲಿಕ್ ಇಗರ್ಜ್ ಮಾತಾ ಆದಿಂ ಥಾವ್ನ್ ಸಾಂಗ್ತಾ ಕೀ "ಲೈಂಗಿಕತಾ ದೆವಾ ಥಂಯ್ ಲಾಗಿಂ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಂಕ್ ಆನಿ ಕೋಣ್ ಸಾಂತಿಪಣಾಚಿ ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಜಿಣಿ ಜಿಯೆತಾತ್ ತಾಂಕಾಂ ಆಪ್ವಾರ್ಲ್ಲಾಂ". ಆನಿ ತಾಣಿ ಕಾಮಪ್ರಚೋದಿತ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ನಜೊ. ಪೂಣ್ ಕಾಜಾರಿ ಭೆಸ್ ಜೊಡ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಂನಿ ಲೈಂಗಿಕತಾ ಆಧಾರ್ನ್ ಭುರ್ಗಿಂ ಜಲ್ಮೊವ್ನ್ ಸಾಂಗಾತಾ ಜಿಯೆಂವ್ನ್ ಕುಟಾಮ್ ವಾಡಂವ್ಕ್ ಉಲೊ ದಿತಾ. ಸಾಂಗಾತಾಚ್ ಅನೈತಿಕ್ ರೀತಿನ್ ಭುರ್ಗಿಂ

ಜಲ್ಮಾನಾತ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಪರಿಂ ಪಳೆಂವ್ಚೆಂ ಮಹಾ ಪಾತಾಕ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ಪೂಣ್ ದುಸ್ರಿ ವಾತಿಕಾನ್ ಸಭಾ ಸಾಂಗ್ತಾ "ಲೈಂಗಿಕತಾ ಆಧಾರ್ಚೆಂ ಕೆದಿಂಚ್ ಪಾತಾಕ್ ನಹಿಂ. ಹೆಂ ದೆವಾನ್ ಮನ್ಶಾಕ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ದೆಣ್ಯಾಂ ಪಯ್ಕಿ ವರ್ತೆಂ ದೆಣೆಂ ಜಾವ್ನಾಸಾ".

ಜಲ್ಮಾಲ್ಲೆಂ ಭುರ್ಗೆಂ ದೋನ್ ಗಜ್ರೊ ಪೂರ್ಣ್ ಕರ್ತಾ. ಏಕ್ ಕಾಜಾರಿ ಜೊಡ್ಯಾಕ್ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಚೆಂ ದೆಣೆಂ. ದುಸ್ರೆಂ ಮನ್ಶ್ಯಾಚಿ ಸಂತಾನಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಕರ್ತಾ. ಜಲ್ಮಾಲ್ಲೊ ಹರ್‍ಯೆಕ್ ಮನಿಸ್ ಮನ್ಶ್ಯಾ ಕುಳಾಕ್ ಆಸ್ತ್ ತಶೆಂಚ್ ಭೊರೊ ವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ತ್ಯಾ ದೆಕುನ್ ಸಾಂಸಾರಾಚ್ಯಾ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಪರ್ಮಾಣೆ ಚಲಾಜಾಯ್ ಪಡ್ತಾ. ಆದ್ಲ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ಮನಿಸ್ ಉಣೆ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ. ತವಳ್ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಚಿ ಗರ್ಜ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ. ಪೂಣ್ ಆತಾಂ ಸಂಸಾರಾರ್ ಲೋಕ್ ಭೊರೊನ್ ಗೆಲಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಹೊ ಏಕ್ ಸಾಮಾಜಿಕ್ ಅಪಾಯ್ ಜಾಲಾ. ದೆವಾನ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ಬುದ್ವಂತ್ಯಾಯೆನ್ ಮನಿಸ್ ಲೈಂಗಿಕ್ ಎಕ್ವಟ್ ಕಸೊ ಗಳ್ಸಿಜಾಯ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಶಿಕ್ಲಾ. ತ್ಯಾ ದೆಕುನ್ ಸರ್ಕಾರಾಚೆಂ ಕಾಮ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ ಜನನ್ ನಿಯಂತ್ರಣಾಚಿ ಸಲಹಾ ದಿಂವ್ಚಿ.

ದೊಗಾಂ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂ ಪ್ರಾಸ್ ಚಡ್ತಿಕ್ ಭುರ್ಗಿಂ ಜಲ್ಮಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಜೊಡ್ಯಾಕ್ 'ತೊ ಅಪ್ರಾದ್' ಮ್ಹಣ್ ಸರ್ಕಾರ್ ಮ್ಹಣಾತ್ ತರ್, ತೆಂ ಮನ್ಶ್ಯಾಚ್ಯಾ ಮೂಳ್‌ಭೂತ್ ಹಕ್ಕಾಕ್ ಕೆಲ್ಲೊ ಅವ್ಮಾನ್ ಮ್ಹಣ್ಯೆತ್. ಪೂಣ್ ಸರ್ಕಾರ್ ತಿಸ್ರ್ಯಾ ಭುರ್ಗ್ಯಾಕ್ ಸರ್ಕಾರಿ ಸವ್ಲತಾಯೊ ವ ಇತರ್ ಸವ್ಲಭ್ಯ ದೀಂವ್ಕ ನಿರಾಕರ್ಸಿತ್ ತರ್ ತಾಂತುಂ ಕಾಂಯ್ ಚೂಕ್ ದಿಸಾನಾ ಮ್ಹಣ್ತಾ ಆಯೋಗ್.

4. ಇಗರ್ಜಾಂಚ್ಯೊ ಆಸ್ತಿ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರರ್ಡ್ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಕರ್ಚೆ ವಿಶಿಂ:

ಇಗರ್ಜಾಂಕ್ ಸಂಭಂಧ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯೊ ಆಸ್ತಿ ಏಕ್ ಟ್ರಸ್ಟ್ ರಚುನ್ ನೊಂದಾವಣ್ ಕರಿಜಾಯ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಸಲಹಾ ಸೂಚನ್ ಆಸಾ. ಎದೊಳ್ ವರೇಗ್ ಇಗರ್ಜ್ ಮಾತಾ ಆನಿ ಪಾದ್ರಿ ಸ್ವತಂತ್ರ್‌ಪಣಿ ಇಗರ್ಜೆಚೆ ಪಯ್ಶೆ ಆನಿ ಇತರ್ ಸೌಲಭ್ಯ ಖಂಚಾಯಿ ಆಡ್ಕಳಿ ವಿಣೆಂ ಗಳ್ಸುನ್ ಮರ್ಝಿ ಮಾರ್ಸ್ನ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ. ಆನಿ ತಾಂಕಾಂ ಕೊಣಾಯ್ಕಿ ಲೇಖ್ ದೀಂವ್ಕ ನಾತ್‌ಲ್ಲೆಂ. ದೆಕುನ್ ಜಸ್ಟೀಸ್ ಕೃಷ್ಣ ಅಯ್ಯಾರ್ ಕಮಿಷನ್ ಮ್ಹಣ್ತಾ. "ಹಿಂದೂ ಆನಿ ಮುಸ್ಲೀಂ ಸರ್ಕಾರಾಕ್ ಲೇಖ್ ದಿತಾತ್ ತರ್, ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿಂ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ತ್ಯಾಚ್ ಪರಿಂ ಚಲೊಂಕ್ ನಜೊ? ಕಮಿಷನಾನ್ ಸಾಂಗ್ಚೆಂ ಸಮಾ ತರ್, ಆಮಿ ತೆಂ ಮಾನುನ್ ಘೆಜಾಯ್ ಪಡ್ತೆಲೆಂ. ನಾಂ ತರ್ ಘಾವೊತೆಂ ಕಾರಾಣ್ ದೀವ್ನ್ ಇಗರ್ಜ್‌ಮಾತೆಚ್ಯಾ ವ್ಹಡಿಲಾಂನಿ, ಧರ್ಮಿಕ್ ಕೆಂದ್ರಾಂಚ್ಯಾ ಆಡಳ್ತೆದಾರಾಂನಿ ಆಪ್ಣಾಂಕ್ ತೆಂ ಅಸಾಧ್ಯ ಕಿತ್ಯಾ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಸರ್ಕಾರಾಕ್ ಪೈಲೆಂಚ್ ಕಳಯ್ಲೆಂ ತರ್ ಸರ್ಕಾರ್ ಘಾವೊತೊ ನಿರ್ಧಾರ್ ಘೆಂವ್ಕ ಸಕ್ತೊಲೊ.

'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್ ತನ್ಕೆ ಆಯೋಗ್' (N.I.A.) (ನೇಶನಲ್ ಇನ್ವೆಸ್ಟಿಗೇಶನ್ ಏಜೆನ್ಸಿ) ಹಾಂಚೆಂ ಕಾರ್ಯಾರೂಪ್

ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ್ ಹಕ್ಕಾಂಚೆಂ ಉಲ್ಲಂಘನ್ ಜಾಯ್ನಾಸ್ತಾಂ ಮನ್ಶಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಆನಿ ಮನ್ಶಾ ಹಕ್ಕಾಂ ಪಾಡ್ ಜಾಯ್ನಾಸ್ತಾಂ ಆಮ್ಚೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ್ ಸಂಸ್ಥೆ ರಾಕ್ಚೆ ಖಾತಿರ್ ಕಾರ್ಯಾರೂಪಕ್ ಹಾಡ್‌ಲ್ಲಿಂ ಕಾನೂನಾಂ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ರಾಜಕಾರಣಿನಿಂ ಆಪ್ಣಾಂಚ್ಯಾ ಸ್ವಂತ್ ಇರಾದ್ಯಾಂಕ್ ಉಪಯೋಗ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಭಯೋತ್ಪಾದನ್ ಆಡಾಂವ್ಕ್ ಸಾಧ್ಯ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ನಾ. ಫಕತ್ತ್ ಕಾನೂನ್ ಮಾತ್ರ್ ನಹಿಂ, ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಭಾರತಾಕ್ ರಾಕುನ್ ವ್ಹರ್‍ಚಿ ಬಳಿಷ್ಠ್ ಯಾಂತ್ರಿಕ್ ರಚನಾಚಿ ಗರ್ಜ್ ಆಸಾ.

ನವೆಂ ಕಾನೂನು ಆದ್ಲ್ಯಾ ಪೋಟಾ (POTA) ಕಾನೂನಾಕ್ ಸರಿ ಸಮಾನ್ ದಿಸ್ತಾ. ಹ್ಯಾ ವರ್ವಿಂ ಬೊರೆಂ ಜಾಂವ್ಚೆ ಪ್ರಾಸ್ ಚಡ್ ದುರುಪಯೋಗ್ ಜಾಂವ್ಚೊ ಸಂಭವ್ ಆಸಾ. ಪೋಟಾ ಕಾನೂನಾಂತ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಪರಿಂ ಪೊಲಿಸಾಂಕ್ ದಿಲ್ಲೆಂ ಸಾಂಗ್ಣೆಂ ಕೊಡ್ತಿನ್ ಮಾನುನ್ ಘೆಂವ್ಚೆಂ, ದುಸ್ರ್ಯಾಂಚಿಂ ಫೊನಾಂ ಟೇಪ್ ಕೆಲ್ಲೆಂ ಸಂಭಾಷಣ್ ಸಾಕ್ಸ್ ಮ್ಹಣ್ ಮಾನುನ್ ಘೆಂವ್ಚೆಂ, ಅಪ್ರಾಧಿಕ್ ಜಾಮೀನ್ ಮೆಳೊಂಕ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ ಕಷ್ಟ್, ಆನಿ ಮೆಳ್ಳ್ಯಾರೀ ಕೊಡ್ತಿನ್ ಘಾಲ್ಚಿಂ ಶರ್ಥಾಂ ಆತಾಂ ಕಾನೂನ್ ಬಾಹಿರ್ ಕೃತ್ಯಾಂ ಆಡಾಂವ್ಚೆಂ ಕಾನೂನು ಹಾಕಾ ಸೀಮಿತ್ ಕೆಲಾಂ. 90 ದಿಸಾಂ ಬದ್ಲಾಕ್ ಜಾಮೀನ್ ನಾಸ್ತಾಂ 180 ದೀಸ್ ಜೈಲಾಂತ್ ಬೊಸೊಂವ್ಕ್ 15 ದಿಸಾಂ ಬದ್ಲಾಕ್ 30 ದೀಸ್ ಪೊಲಿಸಾಂಚ್ಯಾ ಬಂದಡೆಂತ್ ದಿಂವ್ಚೆಂ, ಭಯೋತ್ಪಾದನ್ ಆದಾರ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಅಪ್ರಾದ್ಯಾಂಕ್ ದಿಂಪ್ಚಿ ಜೀವಾವದಿ ಶಿಕ್ಷಾ ಆದ್ಲ್ಯಾ ಪೋಟಾ ಕಾಯ್ದ್ಯಾಂತೀ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ.

ಹೆಂ ನವೆಂ ಕಾನೂನ್ ಕಾರ್ಯಾರೂಪಾಕ್ ಯೇವ್ನ್ ಪೋಟಾ ಆನಿ ಟಾಡಾ ಕಾಯ್ದೆ ಮೆಲ್ಲ್ಯಾಬರಿ ಮರಾನಾಶೆಂ ರಾಕುನ್ ವ್ಹರಾಜಾಯ್ ತರ್ ಪೊಲಿಸ್ ಖಾತ್ಯಾಚೆಂ ಸುಧಾರಣ್ ಗರ್ಜ್ ಆಸಾ. ಪೊಲಿಸ್ ಖಾತ್ಯಾಕ್ ತಾಣಿಂಚ್ ತಾಂಚೊ ಅಧಿಕಾರ್ ನಿರ್ವಹಣ್ ಕರುಂಕ್ ಸೊಡ್ಲ್ಯಾ ಶಿವಾಯ್ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಾಂತ್ ಖಂಚಿಂಯಿ ಕಾನೂನಾ ಪಾಸ್ ಕೆಲಿಂ ತರೀ, ತಿಂ ಸಮಾ ಜಾವ್ನ್ ಜ್ಯಾರಿಯೆಕ್ ಯೆಂವ್ಚಿನಾಂತ್.

ಹ್ಯಾ ನವ್ಯಾ ಕಾನೂನಾಂತ್ 'ಯು.ಎನ್. ಸೆಕ್ಯುರಿಟಿ ಕೌನ್ಸಿಲ್' ಹಾಚಾ ನಿರ್ಣಯಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಬರಿ ಎಕಾ ಸಂಘಟನಾಕ್ ನಿಷೇಧ್ ಕರುಂಕ್ ಆನಿ ತ್ಯಾ ಸಂಘಟನಾಚಿ ಆಸ್ತ್ ಸ್ತಬ್ಧ್ ಕರುಂಕ್ ಅಧಿಕಾರ್ ಆಸಾ. ಸಾಂಗಾತಾಚ್ ಸಂಸಾರಾಚ್ಯಾ ಹೆರ್ ರಾಷ್ಟ್ರಾಂನಿ ನಿಷೇಧ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಸಂಘಟನಾಂಕ್ ಭಾರತಾಂತ್‌ಯಿ ನಿಷೇಧ್ ಕರುಂಕ್ ಅವ್ಕಾಸ್ ಆಸಾ. ಹೆಂ ಕಾನೂನ್ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಾಂತ್ ಚರ್ಚಾ ಜಾತಾನಾ ಯು.ಪಿ.ಎ. ವಿರೋಧ್ ಪಾಡ್ತಿಂಕ್ ಸಂದೇಶ್ ದಿತಾ, "ಆಮಿ ಭಯೋತ್ಪಾದನಾ

ವಿಷ್ಯಾಂತ್ ಕರೀಣ್ ವಿರೋಧ್ ಆಸಾಂವ್, ಸಾಂಗಾತಾ ಮನ್ಶಾ ಹಕ್ಕಾಂ ವಿಶಿಂ ಜಾಗ್ರುತ್ ಆಸಾಂವ್''.

ಗೃಹ್ ಮಂತ್ರಿ ಶ್ರೀ.ಪಿ.ಚಿದಂಬರಂ ಸಾಂಗ್ತಾ ಕೀ "ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್ ತನ್ಕೆ ಸಂಸ್ಥೊ ಕೇಂದ್ರ್ ಸರ್ಕಾರಾನ್ ರಚ್ಲ್ಲಾ ತರೀ, ಕಾನೂನ್ ಆನಿ ಶಿಸ್ತ್ ಪಾಲನ್ ರಾಜ್ಯಾಂಚೆಂ ಕಾಮ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ಕೇಂದ್ರ್ ಸರ್ಕಾರ್ ವಿಶೇಷ್ ಸಂಧರ್ಭಾರ್ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ವಿಕೋಪಾಕ್ ಗೆಲ್ಲ್ಯಾ ತವಳ್ ಮಾತ್ರ್ ತಾಚೊ ಅಧಿಕಾರ್ ಚಲಯ್ತಾ. ಸಾಂಗಾತಾಚ್ ರಾಜ್ಯಾಂಕ್ ತನ್ಕಿ ಕರುಂಕ್ ಅಧಿಕಾರ್ ದಿತಾ. ಖಂಚೊಯಿ ರಾಜ್ಯ್, ಕೇಂದ್ರ್ ಸರ್ಕಾರಾಕ್ ಭಯೋತ್ಪಾದನ್ ಸಂಬಧಿತ್ ವಿಷಯ್ ತಿಳ್ಸಿತಾ ಆನಿ 15 ದಿಸಾಂ ಭಿತರ್ ಹೊ ವಿಷಯ್ 'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್ ತನ್ಕೆ ಆಯೋಗಾಕ್' ಸಂಬಂಧಿತ್ ವ್ಹಯ್ ವ ನಹಿಂ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಕೇಂದ್ರ್ ನಿರ್ಧಾರ್ ಘೆತಾ.

ದೇಶಾಕ್ ಸಂಬಂಧ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ 8 ಕಾನೂನಾಂಕ್ ತನ್ಕಿ ಕರುಂಕ್ (ಅಟೋಮಿಕ್ ಎನರ್ಜಿ ಕಾನೂನ್) ಸಯ್ತ್ ಹ್ಯಾ N.I.A ಕ್ ಅಧಿಕಾರ್ ಆಸಾ. ಹಾಕಾ ಸಂಭಂಧಿತ್ ಸ್ಪೆಶಲ್ ಕೋಡ್ತ್ ಆನಿ ಹಾಕಾ ಜಡ್ಜ್ ಹೈ ಕೋಡ್ತಿಚ್ಯಾ ಚೀಫ್ ಜಸ್ಟೀಸಚ್ಯಾ ಪರ್ವಣ್ಗೆನ್ ಕರಿಜಾಯ್, ಕೇಜಿ ದಿಸಾನ್ ದೀಸ್ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಪರಿಂ ಚಲವ್ನ್ ವ್ಹರಿಜಾಯ್' ಮ್ಹಣ್ತಾ ಗೃಹ್ ಮಂತ್ರಾಲಯ್. ಸಾಂಗಾತಾ ಆಪೀಲ್ ಆಸಾ ತರ್ ಹೈ ಕೊಡ್ತಿಚ್ಯಾ ಡಿವಿಜನ್ ಬೆಂಚಾನ್ 3 ಮಹಿನ್ಯಾಂ ಭಿತರ್ ಆದೇಶ್ ದೀಜಾಯ್.

ಕಾನೂನ್ ವಿರೋಧಿ ಕೃತ್ಯಾಂ ಆಡಾಂವ್ಚೆಂ ಕಾನೂನ್ ತನಿಖಾಧಿಕಾರಿ ಆನಿ ತ್ಯಾ ಏಜನ್ಸಿನಿಂ ಭಗ್ಗೆ ಕಷ್ಟ್ ಅರ್ಥ್ ಕರ್ನ್ ತಯಾರ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾನ್ ತನ್ಕಿ 90 ದಿಸಾಂ ಭಿತರ್ ಮುಗ್ದಾತಾ ಮ್ಹಣ್ ಸರ್ಕಾರ್ ಸಾಂಗ್ತಾ. ಮುಖ್ಯ ಜಾವ್ನ್ ಭಯೋತ್ಪಾದನ್ ಸಂಭಂಧಿ ಕೇಜಿನಿಂ ರಾಜ್ಯ್ ಆನಿ ಕೇಂದ್ರ್ ಸರ್ಕಾರ್ ಪಾತ್ರ್ ಘೆತ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಸಂಧರ್ಭಿಂ ಹ್ಯಾ ಕೃತ್ಯಾಂನಿಂ ಭಾಗ್ ಘೆತ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ವಿದೇಶಿಯಾಂಕ್ ತೆ ನಿರಾಪ್ರಾಧಿ ಮ್ಹಣ್ ಕೊಡ್ತಿನ್ ಆದೇಶ್ ದಿತಾ ವರೇಗ್ ತಾಂಕಾಂ ಜಯ್ಲಾಚೆಂ ಶ್ಥಿತ್‌ಚ್ ಗತ್.

ಹ್ಯಾ ಕಾಯ್ದ್ಯಾಂತ್ ಏಕ್ ನವೆಂ ಸೆಕ್ಷನ್ ಕುಡ್ಸಿಲಾಂ ತೆಂ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ಕೋಣ್ ಸ್ಫೋಟಕ್ ಸಾಮಾಗ್ರಿ, ಬಂದೂಕ್, ಜಿವೆಶಿಂ ಮಾರ್ಚಿಂ ಆಯ್ದಾಂ, ವಿಕಾಳ್ ರಾಸಾಯನಿಕ್, ಜೈವಿಕ್ ವ ರೇಡಿಯೋ ವಿಕಿರಣ್ ಹಾತೆರಾಂ ವಾಪಾರ್ನ್ ಭಯೋತ್ಪಾದನ್ ಕೃತ್ತ್ಯಾಂ ಆಧಾರುಂಕ್ ಸಹಾಯ್ ಕರ್ತಾ, ವ ಆಧಾರ್ತಾ ತಾಕಾ 10 ವರ್ಸಾಂಚಿ ಜೈಲ್ ಶಿಕ್ಷಾ ಫಾವೊ ಜಾತಾ. ಸಾಂಗಾತಾ ತ್ಯಾ ಅಪ್ರಾದ್ಯಾಚಿ ಆಸ್ತ್ ಪಯ್ಸೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಸ್ತಬ್ಧ್ (ಥಟಸ್ತ್) ಕರ್ತೆತಾ.

ಕೊಣೀ ಭಾರತಾಂತ್ ವ ಇತರ್ ದೇಶಾಂತ್ ಆಸೊನ್ ಪಯ್ಶೆ ಜಮೊ ಕರವ್ನ್ ತೆ ಪಯ್ಶೆ ಭಯೋತ್ಪಾದನ್ ಕೃತ್ತ್ಯಾಂಕ್ ಉಪಯೋಗ್ ಕರ್ತಾ ತರ್ ತಾಕಾ 5 ವರ್ಸಾಂಚಿ ಜೈಲ್ ಶಿಕ್ಷಾ ಲಾಭ್ತಾ. ಸಾಂಗಾತಾಚ್ ಕೋಣ್ ಭಯೋತ್ಪಾದನ್ ಕೃತ್ಯಾಂ

ಆಧಾರ್ಶಿಂ ಕೇಂಪಾಂ ಚಲಯ್ತಾತ್, ವ ತ್ಯಾ ಕೃತ್ಯಾಂಕ್ ಮನ್ಯಾಂಕ್ ಒಟ್ಟು ಕರ್ತಾತ್ ಆನಿ ತರ್ಬೆತಿ ದಿತಾತ್ ತಾಂಕಾಯಿ 5 ವರ್ಸಾಂಚಿ ಜೈಲ್ ಶಿಕ್ಷಾ ಲಾಭ್ತಾ.

ಭಾರತಾಚೆಂ ದುಸ್ರೆಂ 'ಎಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟಿವ್ ರಿಫಾರ್ಮ್ ಕಮಿಷನ್' ಸಾಂಗ್ತಾಕೀ "ದುಸ್ರ್ಯಾ ದೇಶಾಂಕ್ ತಾಳ್ ಕೆಲ್ಯಾರ್ ಭಾರತಾಂತ್ ಭಯೋತ್ಪಾಧನ್ ನಿವ್ರಾಂವ್ಕ್ ಸಮಗ್ರ್ ಕಾನೂನ್ ನಾ. ಭಯೋತ್ಪಾಧಕ್ ದೇಶಾಚ್ಯಾ ಭದ್ರತೆಕ್ ಅಪಾಯ್ಕಾರಿ ಜಾಲ್ಯಾತ್. ತೆ ಸಾಂಗಾತಾ ಮೆಳ್ಯಾತ್ ಆನಿ ಹುಮ್ಕಸ್ಸನ್ ವಿದೇಶಿ ಭಯೋತ್ಪಾಧಕಾಂ ಲಾಗಿಂ ಸಂಪರ್ಕ್ ದವರ್ನ್ ಆಸಾತ್. ಆನಿ ಭಯೋತ್ಪಾಧಕ್ ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಕಾನೂನಾ ಥಾವ್ನ್ ಕಶೆಂ ಚುಕಾರಿ ಮಾರ್ಚೆಂ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಜಾಣಾ ಜಾಲ್ಯಾತ್".

ಮುಂಬೈಂತ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಭಯೋತ್ಪಾಧಕಾಂಚ್ಯಾ ಧೆಸ್ವಾಟೆ ನಿಮ್ತಿಂ ಲೋಕ್‌ಸಭಾ ಎಲಿಸಾಂವ್ ಲಾಗಿಂ ಆಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ನಿಮ್ತಿಂ ಕೇಂದ್ರಚ್ಯಾ ಯು.ಪಿ.ಎ. ಸರ್ಕಾರಾನ್ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಾಂತ್ 2 ದಿಸಾಂಚ್ಯಾ ಆವ್ದೆರ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್ ತನ್ಕೆ ಆಯೋಗ್ ಕಾನೂನ್ 2008 ಆನಿ ಕಾನೂನ್ ಬಾಹಿರ್ ಕೃತ್ಯಾಂ ಆಡಾಂವ್ಚೆಂ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಾನೂನ್ 2008 ಪಾಸ್ ಕೆಲಾಂ.

ಅಮೇರಿಕಾಚ್ಯಾ ಸರ್ಕಾರಾನ್ 9/11 ವೆರ್ ತಾಂಚ್ಯಾ ರಾಷ್ಟ್ರಾಚೆರ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಭಯೋತ್ಪಾಧನ್ ಕೃತ್ಯಾ ನಿವ್ರಾಂವ್ಕ್ ಕೆಲ್ಲೆಂ ಕಾನೂನ್ ಏಕ್ ವರ್ಸ್ ತಾಂಚ್ಯಾ ಯು.ಎಸ್. ಕಾಂಗ್ರೆಸಾಂತ್ ಜಾಯ್ ಪುರ್ತೊ್ಯ ಚರ್ಚಾ ಕರ್ನ್ ಕಾನೂನ್ ಮ್ಹಣ್ ಕೆಲಾಂ. ಭಾರತ್ ದೇಶ್ ಅಮೇರಿಕಾಚ್ಯಾ ಬರಾಬರ್ ಕಾನೂನ್ 2 ದಿಸಾಂ ಭಿತರ್ ವಾದ್ ನಾಸ್ತಾನಾ ಕರುಂಕ್ ಸಕ್ತಾ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಖಂಡಿತ್‌ಚ್ ಏಕ್ ಅಜಾಪ್ ಮ್ಹಣ್ಯೆತ್.

~~~~~~~~❖❖❖~~~~~~~~

~~~~~~~~

ಚೆಕ್ಕ್ ಅಮಾನ್ಯ್ ಕಾನೂನಾಂತ್ ಸಂವಿಧಾನಾಂತ್ಲಿ ಆನ್ಯೆಕ್ ಬದ್ಲಾವಣ್

ನೆಗೋಶಿಯೇಬಲ್ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರುಮೆಂಟ್ ಕಾನೂನ್ ಹಾಕಾ ನವ್ಯಾನ್ ಪಾಂಚ್ ಸೆಕ್ಷನಾಂ (138 ಥಾವ್ನ್ 142 ಪರ್ಯಾಂತ್) ಕುಡ್ಸಿಲ್ಯಾಂತ್. 138 ಸೆಕ್ಷನ್ ಸಾಂಗ್ತಾತ್ಕೀ "ಚೆಕ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾಚ್ಯಾ ಎಕೌಂಟಾಂತ್ ತಿ ನಗ್ದಿ ಕರುಂಕ್ ಜಾಯ್ ತಿತ್ಲೆ ಪಯ್ಶೆನಾಂತ್ ಮ್ಹಣೊನ್ ಯಾ ಬೆಂಕಾ ಸಂಗಿಂ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಸೊಲ್ಲ್ಯಾ ಪ್ರಕಾರ್ ತಾಣಿಂ ದೀಂವ್ಕ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಪಯ್ಶ್ಯಾಂಚ್ಯಾಕಿ ಚಡ್ ಪಯ್ಶ್ಯಾಂಚೊ ಐವಜ್ ಲಿಖುನ್ ಆಸಾ ತರ್, ಆನಿ ತಿ ಚೆಕ್ಕ್ ಮಾನ್ಯ್ ಜಾಯ್ನಾಸ್ತಾಂ ಪಾಟಿಂ ಆಯ್ಲ್ಯಾರ್ ತೊ ಶಿಕ್ಷಾರ್ಹ್ ಅಪ್ರಾದ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ಪಾವ್ತಾ. ಹ್ಯಾ ಅಪ್ರಾದಾಕ್ ಏಕಾ ವರ್ಸಾ ಭಿತರ್ಲಿ ಜೈಲಾಚಿ ಶಿಕ್ಶ್ಯಾ ವ ಚೆಕ್ಕ್ ಮೌಲ್ಯಚ್ಯಾ ದೊಡ್ಯಾ ಐವಜಾಚೇ ಧಂಡ್ ವ ದೊನೀ ಜ್ಯಾರಿ ಕರ್‍ನ್ ಶಿಕ್ಷಾ ದಿವ್ಯೆತ್. ಹಾಂಗಾ ಅಪ್ರಾದಾ ಪಾಟ್ಲೊ ಉದ್ದೇಶ್ ಪ್ರಮುಖ್ ನಹಿಂ. ಇಂಡಿಯನ್ ಪೀನಲ್ ಕೋಡ್ (ಅಪ್ರಾದ್ ದಂಢ ಸಂಹಿತೆ) ಹಾಂತು ಅಪ್ರಾದ್ ರುಜು ಜಾಯ್ಜಾಯ್ ತರ್ ಅಪ್ರಾದ್ ಆಧಾರ್ಚೆಂ ಮನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಶಾಭೀತ್ ಕರ್ಚೆಂ ಗರ್ಜೆಚೆಂ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ಪೂಣ್ ಸೆಕ್ಷನ್ 138 ಪ್ರಕಾರ್ ಅಪ್ರಾದ್ ಆಧಾರ್ಚೆಂ ಮನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ ಮ್ಹಣೊನ್ ಶಾಭೀತ್ ಕರ್ಚಿ ಗರ್ಜ್ ನಾ. ವ್ಹಸೂಲ್ ಕರುಂಕ್ ಜಾಂವ್ಚೆ ತಸಲೆಂ ರೀಣ್ ವ ಖಂಚೆಯಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸಂಪಂವ್ಚಾ ಖಾತಿರ್ ಪಯ್ಶೆ ದಿಲ್ಯಾತ್ ಜಾಯ್ಜಾಯ್. ಹಾಚೊ ಅರ್ಥ್ ಆವ್ದಿ ಮುಗ್ದಾಲ್ಲೆಂ ರೀಣ್ ವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಚುಕಂವ್ಚಾ ಖಾತಿರ್ ಚೆಕ್ಕ್ ದಿಲ್ಯಾ ತರ್, ತಿ ವಯ್ಲ್ಯಾ ಕಾರಣಾಂಕ್ ಲಾಗೊನ್ ನಗ್ದಿ ಜಾಯ್ನಾಸ್ತಾಂ ಪಾಟಿಂ ಆಯ್ಲ್ಯಾರ್ ಹ್ಯಾ ಸೆಕ್ಷನಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಅಪ್ರಾದ್ ಜಾಯ್ನಾಂ.

ಶರ್ಥಾಂ:–

ಚೆಕ್ಕ್ ಆಮಾನ್ಯ್ ಅಪ್ರಾದ್ 138 ಸೆಕ್ಷನಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಅಪ್ರಾದ್ ಮ್ಹಣ್ ಕೊಡ್ತಿನ್ ಆದೇಶ್ ದೀಜಾಯ್ ತರ್, ಸಕಯ್ಲ್ ಸಾಂಗ್‌ಲ್ಲಿಂ ಶರ್ಥಾಂ ಮಾನ್ಯ್ ಕರ್ಚಿ ಗರ್ಜ್.

1. ಚೆಕ್ಕ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ತಾರ್ಕೆ ಥಾವ್ನ್ 6 ಮಹಿನ್ಯಾಂ ಭಿತರ್ ಚೆಕ್ ನಗ್ದಿ ಕರುಂಕ್ ಬೆಂಕಾಕ್ ದೀಜಾಯ್.
2. ಚೆಕ್ಕ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾಚ್ಯಾ ಎಕೌಂಟಾಂತ್ ತಿ ಚೆಕ್ಕ್ ನಗ್ದಿ ಜಾಂವ್ಕ್ ಜಾಯ್ ತಿತ್ಲೆ ಪಯ್ಶೆ ನಾಂತ್, ವ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆನಿ ಎಕೌಂಟ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಚ್ಯಾ ಸೊಲ್ಲ್ಯಾ ಪ್ರಕಾರ್ ದೀಂವ್ಕ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಪಯ್ಶ್ಯಾಂಚ್ಯಾಕೀ ಚಡ್ ಐವಜಾಚಿ ಚೆಕ್ಕ್ ದಿಲ್ಯಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್, ಚೆಕ್ಕ್ ಅಮಾನ್ಯ್ ಜಾವ್ನ್ ಪಾಟಿಂ ಯೇಜಾಯ್.
3. ಚೆಕ್ಕ್ ಅಮಾನ್ಯ್ ಜಾಲ್ಯಾ ಮ್ಹಳಿ ಮಾಹೆತ್ ದೀಂವ್ಕ್ ಬರ್‍ಪಿ ನಿಶಿಂ ನೋಟಿಸ್ ದೀಜಾಯ್ (Demand Notice)
4. ಚೆಕ್ಕ್ ದಿಲ್ಲೊ ಗ್ರಾಯ್ಕ್ ಪಾವ್ತಿ ಕರುಂಕ್ ವಿಫಲ್ ಜಾಲಾ ಜಾಯ್ಜಾಯ್

5. ಚೆಕ್ಕ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾನ್ ನೋಟಿಸ್ ಸ್ವೀಕಾರ್ ಕರ್‍ನ 15 ದೀಸ್ ಉತರ್‍ಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್‌ಯಿ ಚೆಕ್ಕಾಚೊ ಐವಜ್ ದೀಂವ್ಕ್ ನಾಂ ತರ್, 16ವ್ಯಾ ದಿಸಾ ಥಾವ್ನ್ ಏಕ್ ಮಹಿನ್ಯಾ ಭಿತರ್ ಚೆಕ್ಕ್ ಮೆಳ್‌ಲ್ಲ್ಯಾನ್ ದಂಢ್ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾ ಸಂಹಿತೆ (IPC)ಚ್ಯಾ ಸೆಕ್ಷನ್ 200 ಪ್ರಕಾರ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಭಿತರ್‍ಲ್ಯಾ ಮೆಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್ ಕೊಡ್ತಿಂತ್ ಖಾಸ್ಗಿ ದೂರ್ ಧಾಖಲ್ ಕರ್‍ಯೆತ್.

ಕಾನೂನಾಕ್ ತಿದ್ವಣಿ ಕೆಲ್ಲಿ ಬೋವ್ ಸರಳ್ ತರೀ ತಾಚೆಂ ವಿಶ್ಲೇಷಣ್ ಸುಲಭ್ ನಾ. ಕಾರಣ್, ದೊನೀ ಪಾಡ್ತಿಚೆ (ಚೆಕ್ಕ್ ಕಾಣ್ಗೆಲ್ಲೊ ಆನಿ ಚೆಕ್ಕ್ ದಿಲ್ಲೊ) ಹೆಂ ಕಾನೂನ್ ತಾಂಕಾಂ ಜಾಯ್ ತ್ಯಾ ರಿತಿನ್ ಅರ್ಥ್ ಕರುಂಕ್ ಅರಂಭ್ ಕರ್‍ತಾತ್. ಪರಿಣಾಮ್ ಜಾವ್ನ್ ಏಕೇಕಾ ಕೋಡ್ತಿನ್ ಏಕೆಕ್ ರಿತಿನ್ ಹ್ಯಾ ವಿಶಿಂ ಅರ್ಥ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾನ್ ನ್ಯಾಯಾಂಗ್ ಗೊಂದೊಳಾಂತ್ ಸಾಂಪಡ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಹ್ಯಾ ಸೆಕ್ಷನಾಂತ್ ತೆಂ ಪರಿಹಾರ್ ಕರುಂಕ್ ಜಾಯ್ ಪುರ್ತೆಂ ವಿಶ್ಲೇಷಣ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಸುಪ್ರೀಮ್ ಕೊಡ್ತಿನ್ಂಚ್ ಸೂಕ್ತ್ ವಿಶ್ಲೇಷಣ್ ದೀಜಾಯ್ ಪಡ್ಲೆಂ. ಹಾಂತುಂ ಪ್ರಮುಖ್ ಹಿಂ ಜಾವ್ನಾಸಾತ್.

ಏಕ್ ಚೆಕ್ಕ್ ದೋನ್ ಕಾರಣಾಂ ಖಾತಿರ್ ಅಮಾನ್ಯ್ (Bounce) ಜಾಲ್ಯಾರ್ ತೊ ಶಿಕ್ಷೆಚೊ ಅಪ್ರಾಧ್ ಜಾತಾ. ಏಕ್ ಚೆಕ್ಕ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾಚ್ಯಾ ಎಕೌಂಟಾಂತ್ ಚೆಕ್ಕ್ ನಗ್ದಿ ಕರುಂಕ್ ಜಾಯ್ ತಿತ್ಲೆ ಪಯ್ಶೆ ನಾ ಆಸ್ಚೆಂ, ದುಸ್ರೆಂ ಎಕೌಂಟ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಚ್ಯಾ ಆನಿ ಬೇಂಕಾ ಮಧೆಂ ಆಸ್ಚಾ ಸೊಲ್ಲ್ಯಾ ಪ್ರಕಾರ್ ದೀಂವ್ಕ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾಕೀ ಚಡ್ ಐವಜ್ ಚೆಕ್ಕಿರ್ ಬರಯ್ಲ್ಯಾ ತರ್. ಪೂಣ್ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಯೆನ್ ಪರಿಶೀಲನ್ ಕೆಲ್ಯಾರ್ ಚೆಕ್ಕ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾನ್, ಚೆಕ್ಕ್ ದಿಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ತಿ ಮಾನ್ಯತಾ ಕರ್‍ನಾಕಾತ್ ಮ್ಹಣ್ ಬೆಂಕಾಕ್ ಸಾಂಗ್ಯೆತ್. ಹೆಂ ಕೃತ್ಯೆಂ ಶಿಕ್ಷೆಚೊ ಅಪ್ರಾದ್ ಮ್ಹಣ್ ಸೆಕ್ಷನ್ 138 ಸಾಂಗಾನಾ. ತಶೆಂಚ್ ಥೊಡ್ಯಾ ರಾಜ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಹೈ ಕೋಡ್ತಿಂನಿ ಚೆಕ್ಕ್ ದಿಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಎಕೌಂಟ್ ಕ್ಲೋಸ್ ಕೆಲ್ಯಾರ್ ವ ಚೆಕ್ಕ್ ಮಾನ್ಯ್ ಕರ್‍ನಾಕಾತ್ ಮ್ಹಣ್ ಬೆಂಕಾಕ್ ಸಾಂಗ್ಲ್ಯಾರ್ ತಸಲೆಂ ಕೃತ್ಯೆಂ ಅಪ್ರಾದ್ ನಹಿಂ ಮ್ಹಣ್ ತೀರ್ಪ್ ದಿಲಾಂ. ಹಾಚೊ ಪರಿಣಾಮ್ ಅಶೆಂ ಜಾತಾಕೀ ಸಬಾರ್ ಜಣಾಂನಿ ರೀಣ್ ಕಾಣ್ಘೆವ್ನ್ ಚೆಕ್ಕ್ ನಗ್ದಿ ಕರ್‍ಚೆ ಪಯ್ಲೆಂಚ್ ತಾಂಚೆಂ ಬೇಂಕ್ ಎಕೌಂಟ್ ಕ್ಲೋಸ್ ಕೆಲೆಂ ಯಾ ಚೆಕ್ಕ್ ಮಾನ್ಯತಾ ಕರ್‍ನಾಕಾತ್ ಮ್ಹಣ್ ಬೆಂಕಾಕ್ ತಾಕಿದ್ ದಿಲಿ. ಹೈ ಕೊಡ್ತಿನಿಂ ಅಶೆಂ ಕರ್‍ಚೆ ಅಪ್ರಾದ್ ನಹಿಂ ಮ್ಹಣ್ ತೀರ್ಪಾಂ ದಿಲ್ಲ್ಯಾನ್ ರೀಣ್ ಕಾಣ್ಘೆಲ್ಲ್ಯಾನಿಂ ಸುಲಭಾಯೆನ್ ಶಿಕ್ಷಾ ಚುಕಂವ್ಕ್ ವಾಟ್ ಜಾಲ್ಯಾ. ಎಕಾಚ್ ಉತ್ರಾನ್ ಸಾಂಗ್ಚೆಂ ತರ್ ಕಸಲ್ಯಾ ಉದ್ಧೇಶಾಕ್ ಸೆಕ್ಷನ್ 138 ಜ್ಯಾರಿ ಕೆಲ್ಲೆಂಗೀ, ತೊ ಉದ್ದೇಶ್ ಫಳ್ ದೀಂವ್ಚಾಂತ್ ವಿಫಲ್ ಜಾಲಾ.

ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಸುಪ್ರೀಮ್ ಕೊಡ್ತಿನ್ ದುಸ್ರ್ಯಾ, ದುಸ್ರಾ, ಹೈ ಕೊಡ್ತಿಂನಿ ಸೆಕ್ಷನ್ 138 ವಿವಿಧ್ ರಿತಿಂನಿ ವಿಶ್ಲೇಷಣ್ ಕೆಲ್ಲೆಂ ತೀರ್ಪ್ ರದ್ಧ್ ಕರ್‍ನ ಹೆಂ ಸೆಕ್ಷನ್ ಜ್ಯಾರಿ ಕರ್‍ಚೊ ಪ್ರಮುಖ್ ಉದ್ದೇಶ್ ಸ್ವಷ್ಟ್ ಕೆಲಾ. ಚೆಕ್ ದಿಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಎಕೌಂಟ್ ಬಂಧ್ ಕರ್‍ಚೆಂ, ವ ಚೆಕ್ಕ್ ಮಾನ್ಯ್ ಕರ್‍ನಾಕಾತ್ ಮ್ಹಣ್ ಬೆಂಕಾಕ್ ತಾಕಿದ್ ದಿಂವ್ಚಿ ಸೆಕ್ಷನ್ 138 ಪ್ರಕಾರ್ ಶಿಕ್ಷಾರ್ಹ್ ಅಪ್ರಾದ್ ಮ್ಹಣ್ ಘೋಷಣ್ ಕೆಲೆಂ. ಅಶೆಂ ಘೋಷಣ್ ಕರ್‍ತಾನಾ ಕೊಡ್ತಿನ್ ದಿಲ್ಲೆಂ ಕಾರಾಣ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ, ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್

ಸಾಂಧ್ಯಾಂನಿ ಸೆಕ್ಷನ್ 138 ಜ್ಯಾರಿ ಕೆಲ್ಲೊ ಪ್ರಮುಖ್ ಉದ್ದೇಶ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ ಚೆಕ್ಕ್ ಅಮಾನ್ಯ್ ಜಾಂವ್ಚೆಂ ರಾವಂವ್ಕ್. ಏಕ್ ಪಾವ್ಟಿಂ ರೀಣಾ ಬಾಬ್ತಿಂ ವ ದುಸ್ರೆಂ ಖಂಚೇಯಿ ರೀಣ್ ತಿರ್ಸುಂಕ್ ಚೆಕ್ಕ್ ದಿಲ್ಯಾರ್ ತಿ ಅಮಾನ್ಯ್ ಜಾಂವ್ಚೆಂ ಶಿಕ್ಷಾರ್ಹ್ ಅಪ್ರಾಧ್ ಜಾತಾ. ಸೆಕ್ಷನ್ 138 ಚೆಕ್ 6 ಮಹಿನ್ಯಾಂ ಭಿತರ್ ಬೇಂಕಾಕ್ ನಗ್ದಿ ಕರುಂಕ್ ಘಾಲಿಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ತಾ. ಕಿತ್ಲೆ ಪಾವ್ಟಿಂ ಅಸೆಂ ಚೆಕ್ಕ್ ನಗ್ದಿ ಕರುಂಕ್ ಬೆಂಕಾಕ್ ಘಾಲ್ಯೆತ್ ಮ್ಹಣ್ ಸ್ವಷ್ಟ್ ಸಾಂಗೊಂಕ್ ನಾ. ದೆಕುನ್ ಏಕೆಕ್ ಕೊಡ್ತ್ ಏಕೇಕ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯ್ ಉಚಾರ್ತಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಸುಪ್ರೀಮ್ ಕೋಡ್ತ್ ಸಾಂಗ್ತಾ "ಏಕ್ ಚೆಕ್ಕ್ ಕಿತ್ಲೇಯಿ ಪಾವ್ಟಿಂ ನಗ್ದಿ ಕರುಂಕ್ ಬೆಂಕಾಕ್ ಘಾಲ್ಯೆತ್. ಪೂಣ್ ಏಕ್ ಚೆಕ್ಕ್ ಅಮಾನ್ಯ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾಕ್ ದುಡು ಫಾರಿಕ್ ಕರುಂಕ್ ನೋಟೀಸ್ ದಿಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ತ್ಯಾಚ್ ಚೆಕ್ಕಿಚ್ಯಾ ಆಧಾರಾರ್ ಆನ್ಯೆಕ್ ದೂರ್ ದಾಖಲ್ ಕರುಂಕ್ ಜಾಯ್ನಾಂ. ಏಕಾ ಚೆಕ್ಕಿ ವಯ್ರ್ ಏಕ್ ಮಾತ್ರ್ ನೋಟೀಸ್ ಆನಿ ಏಕ್ ಮಾತ್ರ್ ಕೇಜ್ ದಾಖಲ್ ಕರ್ಯೆತ್ ಮ್ಹಣ್ ಸುಪ್ರೀಮ್ ಕೋಡ್ತಿನ್ ಸ್ವಷ್ಟ್ ಸಾಂಗ್ಲಾಂ. ಬೇಂಕ್ ಮೇನೇಜರಾನ್ ಏಕ್ ಚೆಕ್ಕ್ ತೀನ್ ಪಾವ್ಟಿಂ ಮಾತ್ರ್ ನಗ್ದಿ ಕರುಂಕ್ (collection) ಹಾಜರ್ ಕರ್ಯೆತ್ ತಾಚ್ಯಾಕಿ ಚಡ್ ಪಾವ್ಟಿಂ ಹಾಜರ್ ಕರುಂಕ್ ಜಾಯ್ನಾಂ ಮ್ಹಣ್ತಾತ್. ಪೂಣ್ ತಾಕಾ ಕಾನೂನಾಂತ್ ಮಾನ್ಯತಾ ನಾ. ಚೆಕ್ಕಿಚೆರ್ ಪ್ರಮುಖ್ ಬದ್ಲಾವಣ್ ಕೆಲ್ಯಾರ್ (material alteration) ಪರಿಣಾಮಾ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಉದಾ:- 1995 ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ ತಿದ್ವುನ್ 1996 ಕೆಲ್ಯಾರ್ ಸುಪ್ರೀಮ್ ಕೋಡ್ತ್ ಸ್ವಷ್ಟ್ ಸಾಂಗ್ತಾ ಚೆಕ್ಕ್ ಬರಯಿಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಸ್ವಂತ್ ವ ತಾಚ್ಯಾ ವಪ್ಪಿಗೆನ್ ಕೆದಾಳಾ ಜಾಯ್ ತೆದಾಳಾ ಪ್ರಮುಖ್ ಬದ್ಲಾವಣ್ ಕರುಂಕ್ ಸೆಕ್ಷನ್ 87 ಪರ್ವಣ್ಗಿ ದಿತಾ. ಏಕ್ ಪಾವ್ಟಿಂ ಚೆಕ್ಕ್ ದಿಲ್ಲೊ ಸ್ವಂತ್ ವ ದುಸ್ರ್ಯಾಂ ಮುಖಾಂತ್ರ್ ಚೆಕ್ಕಿರ್ ಬರಯಿಲ್ಲಿ ತಾರಿಕ್ ಬದ್ಲಾವಣ್ ಕರ್ನ್ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಕೊಡ್ತಿಂತ್ ಚೆಕ್ಕಿಂತ್ ಮುಖ್ಯ ಬದ್ಲಾವಣ್ ಜಾಲಾಂ ತೆಂ ಕಾನೂನ್‌ಬದ್ಧ್ ನಹಿಂ ಮ್ಹಣ್ ವಾದ್ ಕರುಂಕ್ ಜಾಯ್ನಾಂ ಮ್ಹಣ್ತಾ. ಸುಪ್ರೀಮ್ ಕೋಡ್ತ್ ಆನ್ಯೆಕ್ ಸ್ವಷ್ಟೀಕರಣ್ ದಿತಾಕೀ ಚೆಕ್ಕ್ ದಿತಾನಾ ಚೆಕ್ಕ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾಚ್ಯಾ ಎಕೌಂಟಾಂತ್ ಜಾಯ್ ಪುರ್ತೆ ಪಯ್ಶೆ ಆಸಾಜಾಯ್, ಮ್ಹಳ್ಳಿ ಗರ್ಜ್ ನಾ. ಚೆಕ್ಕ್ ಬೆಂಕಾಕ್ ನಗ್ದಿ ಕರುಂಕ್ ಹಾಜರ್ ಕರ್ತಾನಾ ಪಯ್ಶೆ ಆಸ್ಲ್ಯಾರ್ ಪಾವ್ತಾ. ಮುಂದರುನ್ ಸುಪ್ರೀಮ್ ಕೋಡ್ತ್ ಸಾಂಗ್ತಾ ಸೆಕ್ಷನ್ 138 ವಿಶ್ಲೇಷಣ್ ಕರ್ತಾನಾ ಕೊಡ್ತಿ ಗೊಂದೊಳಾಂತ್ ಸಾಂಪಾಡ್ಲ್ಯಾತ್ ಖರೆಂ. ಪೂಣ್ ಹಾಕಾ ಕಾರಾಣ್ ಹ್ಯಾ ಸೆಕ್ಷನಾಂತ್ ಜಾಯ್ ಪುರ್ತೆಂ ವಿವರಣ್ ನಾಂ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್. ಹ್ಯಾಚ್ಚ್ ಪ್ರಕಾರ್ ಸೆಕ್ಷನ್ 138ತ್ ಆನ್ಯೆಕ್ ವಿವಾದ್ ಆಸಾ. ತೊ ಕಿತೆಂ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಚೆಕ್ಕ್ ಅಮಾನ್ಯ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಅಪ್ರಾದಾಕ್ ಏಕ್ ವರ್ಸ್ ಜಯ್ಲ್ ಶಿಕ್ಷಾ ವ ಚೆಕ್ಕಿಚ್ಯಾ ಪಯ್ಶ್ಯಾಂಕ್ ದೊಡೊ ದಂಢ್ ಪರಿಹಾರ್ ದೂರ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾಕ್ ದೀಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ ಸಾಂಗಾನಾ. ಕೊಡ್ತಿನ್ ದಿವ್ಯೆತ್ ಯಾ ದೀನಾಸ್ತಾಂ ರಾವ್ಯೆತ್. ದೆಕುನ್ ಹ್ಯಾ ವಿಶಿಂ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೊಡ್ತಿಚೆಂ ಘೋಷಣ್ ಆನಿ ಯೇಜಾಯ್.

ಮೋಟಾರ್ ವಾಹನ್ ಕಾನೂನ್ 1988

ಪ್ರಸಕ್ತ್ ಸಂಸಾರಾರ್ ಮೋಟಾರ್ ವಾಹನಾಂ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಜಿವಿತಾಚೊ ಅವಿಭಾಜ್ಯ್ ಅಂಗ್. ಕಶೆಂ ಮೊಬಾಯ್ಲ್ ತರ್ನಾಟ್ಯಾಂಚಿ ಆನ್ಯೇಕ್ ಬಾಯ್ಲ್‌ಗೀ ತಶೆಂಚ್ ಏಕ್ ಕಾರ್ ವ ಮೋಟಾರ್ ಬೈಕ್ ತಾಚ್ಯಾ ಮ್ಹಾಲಿಕಾಚ್ಯಾ ಜೀವನಾಚೊ ಅವಿಭಾಜ್ಯ್ ಅಂಗ್ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾಂತ್ ನವಾಲ್ ನಾ. ಆಮಿ ಬಹುವಂಶ್ ಲೋಕ್ ವಾಹನಾಂಚೊ ಉಪಯೋಗ್ ಕರ್ತಾಂವ್. ಪೂಣ್ ಕಾನೂನಾ ಪ್ರಕಾರ್ ವಾಹನಾಂಚೊ ಉಪಯೋಗ್ ಕಸೊ ಕರ್ಚ್ಯೊ? ವಾಹನ್ ಅವ್ಘಡಾಕ್ ಸಾಂಪ್ಡಾಲ್ಲ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ಕಿತೆಂ ಕರ್ಯೆತಾ? ಅವ್ಘಡಾಂತ್ ಸಾಂಪಡ್ಲ್ಯಾಚ್ಯಾ ಅಂಗ್ ಊನತಾ ವ ಆಸ್ಪತ್ರೆಚ್ಯಾ ಖರ್ಚಾ ಬಾಬ್ತಿನ್ ಪಯ್ಶೆ ಪರಿಹಾರ್ ಕೊಣೆಂ ದೀಜಾಯ್ ವ ಕಶೆಂ ವ್ಹಸೂಲ್ ಕರ್ಯೆತಾ? ಪೊಲಿಸಾಂಕ್ ಕೇಜ್ ದಾಖಲ್ ಕರುಂಕ್ ಕಿತ್ಲೆ ಪಯ್ಶೆ ದೀಜಾಯ್ ಆನಿ ವಕೀಲಾಂಕ್ ಫೀಸ್ ಕಿತ್ಲೆಂ ದೀಜಾಯ್? ಇತ್ಯಾದಿ ಸಮಾನ್ಯ್ ಜಾಣ್ವಾಯ್ ಮೋಟಾರ್ ವಾಹನಾಂ ಉಪಯೋಗ್ ಕರ್ತೆಲ್ಯಾಂಕ್ ಬೋವ್ ಗರ್ಜೆಚಿ.

ಲೈಸನ್ಸ್ ಕಾಣ್ಘೆಂವ್ಚಿ ರೀತ್:

ಮೋಟಾರ್ ವಾಹನಾಂಕ್ 3 ರಿತಿನಿ ಲೈಸನ್ಸ್ ದಿತಾತ್.

1. ಮೋಟಾರ್ ಸೈಕಾಲ್ ಗೇರ್ ಆಸೊನ್ ವ ಗೇರ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ.
2. ಲೈಟ್ ಮೋಟಾರ್ ವಾಹನ್, ಧಾಖ್ಲ್ಯಾಕ್; ಕಾರ್, ಮಿನಿಬಸ್, ಮೆಕ್ಸಿಕೇಬ್ ಇತ್ಯಾದಿ. ಹಾಚೆಂ ವಜನ್ 7,500 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ.ಚ್ಯಾಕ ಉಣೆಂ ಆಸಾಜಾಯ್.

ಲೈಟ್ ಮೋಟಾರ್ ವಾಹನಾಂತ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ವಾಹನಾಂ ಆನಿ ನೊನ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ವಾಹನಾಂ ಪ್ರತ್ಯೇಕ್ ಕೆಲ್ಯಾಂತ್. ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ವಾಹನಾಂ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಸಾಹೆತ್ ಸಾಗ್ಸುಂಚಿಂ ವಾಹನಾಂ. ನೊನ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ವಾಹನಾಂ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಆಮ್ಚಿಂ ಪ್ರೈವೇಟ್ ರಿಕ್ಷಾ, ಕಾರ್ ಇತ್ಯಾದಿ.

3. ಹೆವಿ ಮೋಟಾರ್ ವಾಹನ್ - ಹೆವಿ ಗೂಡ್ಸ್ ವಾಹನ್–ಲೊರಿ ಇತ್ಯಾದಿ., ಹೆವಿ ಪ್ಯಾಸೆಂಜರ್ ವಾಹನ್–ಬಸ್ಸ್ ಇತ್ಯಾದಿ.,

ಪಯ್ಲೆಂ ಆರ್.ಟಿ.ಒ ಆಫೀಸಾಂತ್ ಲೈಸನ್ಸಾಕ್ ಅರ್ಜಿ ದೀಜಾಯ್. ಲರ್ನರ್ ಲೈಸನ್ಸ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ವಾಹನ್ ಚಲಾವಣ್ ಕರುಂಕ್ ಶಿಕ್ತೆಲ್ಯಾಂಚೆಂ ಲೈಸನ್ಸ್ ದಿತಾತ್. ತೆಂ ಲೈಸನ್ಸ್ 6 ಮಹಿನೆ ಮ್ಹಣಾಸರ್ ಊರ್ಜಿತ್ ಆಸ್ತಾ. ತ್ಯಾ ಲೈಸನ್ಸಾಚ್ಯಾ ಆಧಾರಾರ್ ಮೋಟಾರ್ ವಾಹನ್ (ಬೈಕ್, ಸ್ಕೂಟರ್) ಚಲಾವಣ್ ಕರ್ತೆಲ್ಯಾಂನಿ ತಾಂಚ್ಯಾ ಪಾಟ್ಲ್ಯಾನ್ ಪರ್ಮನೆಂಟ್ ಲೈಸನ್ಸ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಕ್ ಬಸವ್ನ್ ವ್ಹರಿಜಾಯ್. ನ್ಹಯ್ ತರ್ ಎಕ್ಸಿಡೆಂಟ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ತ್ಯಾ ವಾಹನಾಂಚೊ ಮ್ಹಾಲಕ್ ಪರಿಹಾರ್

ದಿಂವ್ಕ್ ಜವಬ್ದಾರ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ಪಾವ್ತಾ. 6 ಮಹಿನೆ ವಾಯ್ದೊ ಸಂಪ್ಚ್ಯಾ ಭಿತರ್ ತಾಣೆ ಶಾಸ್ವಿತ್ ಲೈಸನ್ಸ್ ಕರಿಜಾಯ್, ನ್ಹಯ್ ತರ್ ಲರ್ನರ್ ಲೈಸನ್ಸ್ ಉಪ್ಕಾರಾಕ್ ಪಡಾನಾ.

ಆಜ್‌ಕಾಲ್ ಲೈಸನ್ಸ್ ದಿವಂವ್ಚೆ ಮಸ್ತು ಸಂಸ್ಥೆ ಆನಿ ಡ್ರೈವಿಂಗ್ ಇಸ್ಕೊಲಾಂ ಆಸಾತ್. ತ್ಯಾ ಇಸ್ಕೊಲಾಂನಿ ತಾಣಿಂ ಸಾಂಗ್‌ಲ್ಲೆಂ ಫೀಸ್ ದಿಲ್ಯಾರ್ ದಾಖ್ಲ್ಯಾಕ್; ಸ್ಕೂಟರ್ ಶಿಕಂವ್ಕ್ 1,000/- ರು. ಆನಿ ಕಾರ್ ಶಿಕಂವ್ಕ್ 2,500/—3,000/- ರು. ಘೆತಾತ್. ಡ್ರೈವಿಂಗ್ ಶಿಕಂವ್ಚೆ ಸಂಸ್ಥೆ, ಧಾಖ್ಲ್ಯಾಕ್; ಆಲ್ವಿನ್ ಡ್ರೈವಿಂಗ್ ಸ್ಕೂಲ್, ಅಂಬಿಕಾ ಡ್ರೈವಿಂಗ್ ಸ್ಕೂಲ್ ಇತ್ಯಾದಿ., ಅಸಲ್ಯಾ ಇಸ್ಕೊಲಾಂನಿ ಆಮಿ ನೊಂದಾವಣ್ ಕರ್ನ್ ಡ್ರೈವಿಂಗ್ ಶಿಕ್ಲ್ಯಾರ್ ಬರೆಂ ಜಾತಾ. ಕಿತ್ಯಾಕ್ ತಾಂಚೆಲಾಗಿಂ ವಿವಿಧ್ ನಮುನ್ಯಾಂಚಿಂ ವಾಹನ್ ಡ್ರೈವಿಂಗ್ ತರ್ಭೆತಿ ದಿಂವ್ಚಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಆಸ್ತಾ. ಸಾಂಗಾತಾ ಲೈಸನ್ಸ್ ಕಾಣ್ಘೆವ್ನ್ ದಿಂವ್ಕ್ ಸಲೀಸ್ ರೀತ್ ವಾಪಾರ್ತಾತ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್, ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಪಯ್ಶ್ಯಾಂಕ್ ಲುಕ್ಸಾಣ್ ಜಾಯ್ನಾಂ.

ಪ್ರಸ್ತುತ್ ಡ್ರೈವಿಂಗ್ ಯಾರ್ಡ್ ವಾಮಂಜೂರಾಂತ್ ರಚಿತ್ ಕೆಲಾಂ ಆಸ್ತಾಂ ಡ್ರೈವಿಂಗ್ ಲೈಸನ್ಸ್ ಆಪೇಕ್ಷಿತೆಲ್ಯಾಂನಿ ಥಂಯ್ ವಚಾಜೆ ಪಡ್ತಾ. ಡ್ರೈವಿಂಗ್ ಪರೀಕ್ಷಾ ತಿಕ್ಕೆಶೆ ಕಷ್ಟಾಂಚಿ ಜಾಂವ್ಚೆ ರಿತಿನ್ RTO ಅಧಿಕಾರಿಂನಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಕೆಲ್ಯಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್, ಸುಲಭಾಯೆರ್ ಡ್ರೈವಿಂಗ್ ಕಳಿತ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಂಕ್ ಲೈಸನ್ಸ್ ಮೆಳಾನಾ. (ಆದಿಂ ಡ್ರೈವಿಂಗ್ ಕಳಿತ್ ನಾ ಜಾಲ್ಯಾರೀ ಏಜೆಂಟಾಂಕ್ ಪಯ್ಶೆ ದೀವ್ನ್ ಕರುಂಕ್ ಜಾತಾಲೆಂ).

ಇನ್ಶೂರೆನ್ಸ್:–

ವಾಹನಾಂಕ್ ಕಡ್ಡಾಯ್ ಇನ್ಶೂರೆನ್ಸ್ ಕರ್ಚಿ ಅತೀ ಗರ್ಜ್. ಇನ್ಶೂರೆನ್ಸಾಂತ್ ದೋನ್ ರಿತಿಚಿಂ ಆಸ್ತಾತ್. ಏಕ್ ಥರ್ಡ್ ಪಾರ್ಟಿ ಇನ್ಶೂರೆನ್ಸ್, ಆನ್ಯೇಕ್ ಫಸ್ಟ್ ಪಾರ್ಟಿ ವ 'ಕಾಂಪ್ರಿಹೆನ್ಸಿವ್' ಇನ್ಶೂರೆನ್ಸ್ (Comprehensive Policy).

ನವೆಂ ವಾಹನ್ ಮೊಲಾಕ್ ಘೆತಾನಾ ವಾಹನಾಚ್ಯಾ ಶೋ ರೂಮಾ ಥಾವ್ನ್ ಭಾಯ್ರ್ ಯೇಜಾಯ್ ತರ್ ತೆಂ ವಾಹನ್ ಕಡ್ಡಾಯೆನ್ ಇನ್ಶೂರ್ ಕರಂವ್ಕ್ ಆಸ್ತಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಸರ್ವ್ ವಾಹನಾಂ ಪಯ್ಲ್ಯಾ ವರ್ಸಾ ಇನ್ಶೂರೆನ್ಸ್ ಜಾವ್ನ್ ಆಸ್ತಾತ್. ಪೂಣ್ ಆಜ್‌ಕಾಲ್ ಇನ್ಶೂರೆನ್ಸ್ ಪ್ರೀಮಿಯಮ್ ಭೋವ್ ಚಡ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾನ್, ಸಬಾರ್ ವಾಹನ್ ವ್ಹಾಲಕ್ ದುಸ್ರ್ಯಾ ವರ್ಸಾ ಥಾವ್ನ್ ಎಕ್‌ಚ್ ಇನ್ಶೂರೆನ್ಸ್ ನವೀಕೃತ್ (Renew) ಕರಿನಾಂತ್ ವ ಕೆಲ್ಯಾರೀ ಥರ್ಡ್ ಪಾರ್ಟಿ ಇನ್ಶೂರೆನ್ಸ್ ಕರ್ತಾತ್. ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಪಯ್ಶೆ ಉರಂವ್ಚೆ ಖಾತಿರ್ ಪಾವ್ತಾ. ಪೂಣ್ ಕಾನುನಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಹರ್ಯೆಕಾ ವಾಹನಾಕ್ ಕಡ್ಡಾಯೆನ್ ಇನ್ಶೂರೆನ್ಸ್ ಕರ್ಚಿ ಗರ್ಜ್.

ಥರ್ಡ್ ಪಾರ್ಟಿ ಇನ್ಶೂರೆನ್ಸ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಕಿತೆಂ?

'ಥರ್ಡ್ ಪಾರ್ಟಿ ಇನ್ಶೂರೆನ್ಸ್' ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ವಾಹನ್ ಅಪ್ಘಡಾಕ್ ಸಾಂಪಡ್ಲೆಂ ತರ್ ವಾಹನ್ ಮ್ಹಾಲಕಾಚ್ಯಾ ವಾಹನಾಕ್ ಪರಿಹಾರ್ ಮೆಳಾನಾ. ವಾಹನಾಚ್ಯಾ ಮ್ಹಾಲಕಾಕ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಘಾಯಾಂಕ್ ಆನಿ ಚಿಕಿತ್ಸಾಕ್ ಕಾಂಯ್ ಪರಿಹಾರ್ ಲಾಭಾನಾ. ಪೂಣ್ ಮಾರ್ಗಾರ್ ಚಲೊನ್ ವೆತೆಲ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಕ್ ಲಾಗ್ಲೆಂ ತರ್ ತ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಕ್ ಪರಿಹಾರ್ ಮೆಳ್ತಾ. ಥೊಡ್ಯಾ ಥರ್ಡ್ ಪಾರ್ಟಿ ಇನ್ಶೂರೆನ್ಸ್ ಪೊಲಿಸಿಂನಿ ಛಾಪ್ತಾತ್‌ಕೀ ಅಸಲೆಂ ವಾಹನ್ ಆನ್ಯೇಕಾ ವಾಹನಾಕ್ ಜಖಂ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಕೇವಲ್ ರು.6000/- ಮಾತ್ರ್ ಮೆಳ್ತಾತ್ ಮ್ಹಣೊನ್. (ದೋನ್ ರೊದಾಂಚ್ಯಾ ವಾಹನಾಕ್) ಸಾಂಗಾತಾ ತ್ಯಾ ಇನ್ಶೂರೆನ್ಸ್ ಪೊಲಿಸಿರ್ 'ಲಿಮಿಟೆಡ್ ಲಯಾಬಿಲಿಟಿ' ಮ್ಹಣ್ ಬರಯ್ಲಾಂ ತರ್ ಥೊಡ್ಯಾ ಐವಜಾಕ್ ಮಾತ್ರ್ ಇನ್ಶೂರೆನ್ಸ್ ಕಂಪೆನಿ ಭಾದ್ಯ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ತಾ. ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ಪುರೊ ತಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಏಕ್ ಲಾಕ್ ವ ದೋನ್ ಲಾಕ್ ರುಪಯ್. ಅಪ್ಘಡಾಂತ್ ಸಾಂಪಡ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಕ್ ತಾಚ್ಯಾಕಿ ಚಡ್ ಪಯ್ಶೆ ಪರಿಹಾರ್ ಜಾವ್ನ್ ಮೆಳಾಜಾಯ್ ತರ್ ಥರ್ಡ್ ಪಾರ್ಟಿ ಪೊಲಿಸಿ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ವಾಹನಾಚ್ಯಾ ಧನಿಯಾನ್ ದೀಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ ಕೊಡ್ತಿ ಸಾಂಗ್ತಾತ್.

ಫಸ್ಟ್ ಪಾರ್ಟಿ ಇನ್ಶೂರೆನ್ಸ್ ವ ಕಾಂಪ್ರಿಹೆನ್ಸಿವ್ ಇನ್ಶೂರೆನ್ಸ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಕಿತೆಂ?

ಹ್ಯಾ ರಿತಿಚ್ಯಾ ಇನ್ಶೂರೆನ್ಸಾಂತ್ ಇನ್ಶೂರೆನ್ಸ್ ಕಂಪೆನಿ ಸರ್ವ್ ಥರಾಂಚಿ ರಿಸ್ಕ್ ಕವರ್ ಕರ್ತಾ, ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಅಸಲ್ಯಾ ಇನ್ಶೂರೆನ್ಸ್ ಪೊಲಿಸಿಕ್ ಚಡ್ ಪಯ್ಶೆ ಪ್ರೀಮಿಯಂ ಜಾವ್ನ್ ಭರುಂಕ್ ಆಸಾತ್. ದೋನ್ ರೊದಾಂಚ್ಯಾ ಸ್ಕೂಟರಾಕ್ ಉಣ್ಯಾರ್ 1,000/- ಥಾವ್ನ್ 1,200/- ರುಪಯ್ ವರ್ಸಾಕ್ ಇನ್ಶೂರೆನ್ಸ್ ಭರುಂಕ್ ಆಸಾ. ತಶೆಂಚ್ ಸಾಮಾನ್ಯ್ ಕಾರಾಕ್ 20,000/- ಥಾವ್ನ್ 25,000/- ಇನ್ಶೂರೆನ್ಸ್ ವರ್ಸಾಕ್ ಭರುಂಕ್ ಆಸಾ. ಅಸಲ್ಯಾ ಇನ್ಶೂರೆನ್ಸ್‌ಪೊಲಿಸಿಂತ್ ದೋನ್ ರೊದಾಚೆಂ ಸ್ಕೂಟರ್ ಅಪ್ಘಡಾಕ್ ಸಾಂಪ್ಡ್ಲಾತ್ ತರ್ ತಾಚ್ಯಾ ಮ್ಹಾಲಕಾಕ್ ಮೆಲ್ಯಾರ್ ಏಕ್ ಲಾಕ್ ರುಪಯ್ ಪರಿಹಾರ್ ಮೆಳ್ತಾ, ಪೂಣ್ ಪಾಟ್ಲ್ಯಾನ್ ಬಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಮನ್ಶ್ಯಾಕ್ ಪ್ರೀಮಿಯಂ ಭೊರುಂಕ್ ನಾ ತರ್, ತಾಕಾ ಪರಿಹಾರ್ ಮೆಳಾನಾ. ಆನಿ ತ್ಯಾ ವಿಶಿಂ ಸುಪ್ರೀಮ್ ಕೊಡ್ತಿಂತ್ ಆನಿ ಹೈಕೊಡ್ತಿಂನಿ ವ್ಯಾಜ್ಯ್ ಚಲೊನ್ ಆಸಾತ್. ಅಸಲೆಂ ವಾಹನ್ ವಾಟೆನ್ ಚಲೊನ್ ವೆಚ್ಯಾ ಮನ್ಶ್ಯಾಕ್ ಆದಾಳ್ನ್ ತಾಕಾ ಘಾಯ್ ಜಾವ್ನ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆಕ್ ದಾಖಿಲ್ ಕೆಲ್ಯಾರ್ ತಸಲ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಕ್ ಸಂಪೂರ್ಣ್ ಖರ್ಚ್ ಆನಿ ಪರಿಹಾರ್ ಲಾಭ್ತಾ. ತಶೆಂಚ್ 2 ರೊದಾಂಚೆಂ ವಾಹನ್ ಆನ್ಯೇಕಾ 2 ರೊದಾಂಚ್ಯಾ ವಾಹನಾಕ್ ಆಪ್ಟಾತ್ ಆನಿ ತ್ಯಾ ವಾಹನಾಕ್ ಜಖಂ ಜಾಯ್ತ್ ತರ್ ತಸಲ್ಯಾ ವಾಹನಾಚ್ಯಾ ಮ್ಹಾಲಕಾನ್ ಚೂಕ್ ಆಧಾರ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ವಾಹನಾಚ್ಯಾ ಇನ್ಶೂರೆನ್ಸ್ ಕಂಪೆನಿ ಥಾವ್ನ್ ಸಂಪೂರ್ಣ್ ರಿತಿನ್ ಪರಿಹಾರ್ ಘೆವ್ಯೆತ್. ಹಾಂಗಾ ಆಮಿ ಉಗ್ಡಾಸ್ ದವರ್ಚೆಂ; ವಾಹನ್ ಚಲಾವಣ್ ಕರ್ತೆಲ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಚೆಂ ಡ್ರೈವಿಂಗ್ ಲೈಸನ್ಸ್ ಚಾಲ್ತೆರ್ ಆಸಾಜಾಯ್. ಆನಿ ತೆಂ ಶಿಕ್ಷೆಂ

ಲೈಸನ್ಸ್ ತರ್ ಪಾಟ್ಲ್ಯಾನ್ ಡ್ರೈವಿಂಗ್ ಜಾಣಾ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಆನಿ ಶಾಶ್ವತ್ ಲೈಸನ್ಸ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿನ್ ಬಸಾಜಾಯ್.. ತವಳ್ ಮಾತ್ರ ಪರಿಹಾರ್ ಸಾಧ್ಯ ಆಸಾ. ಹ್ಯಾಚ್ ರಿತಿನ್ ವ್ಹಡ್ ವಾಹನಾಂ ಜಾಂವ್ ಕಾರ್, ಲೊರಿ ವ ಬಸ್ಸ್ ಅಸಲ್ಯಾ ವಾಹನಾಂಕ್ ಫಸ್ಟ್ ಪಾರ್ಟಿ ಇನ್ಶೂರೆನ್ಸ್ ಆಸಾ ತರ್ ತಾಂಚಾಚ್ ಡ್ರೈವರಾಚ್ಯಾ ಚುಕಿನ್ ಎಕ್ಸಿಡೆಂಟ್ ಜಾಲ್ಯಾರೀ ತಾಂಚ್ಯಾಚ್ ವಾಹನಾಚ್ಯಾ ಇನ್ಶೂರೆನ್ಸ್ ಕಂಪೆನಿ ಥಾವ್ನ್ ವಾಹನಾಕ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಜಕ್ಮೆಂಕ್ ಪರಿಹಾರ್ ಫೆವ್ಯೆತ್.

ಪ್ರೈವೇಟ್ ಕಾರಾಂನಿ ವ ಜೀಪಾಂನಿ ಪಯ್ಣ್ ಕರ್ತೆಲ್ಯಾ ವಾಹನಾಂಕ್ ಫಸ್ಟ್ ಪಾರ್ಟಿ ಇನ್ಶೂರೆನ್ಸ್ ಆಸ್ಲ್ಯಾರೀ ಆತಾಂಚ್ಯಾ ಚಾಲ್ತಿ ಕಾನೂನಾ ಪ್ರಕಾರ್ ತಾಚ್ಯಾ ಮ್ಹಾಲಕಾಕ್ ಜಾಂವ್, ಭಿತರ್ ಪಯ್ಣ್ ಕರ್ತೆಲ್ಯಾ ಇತರ್ ಮನ್ಶ್ಯಾಂಕ್ ಜಾಂವ್ ಅವ್ಘಡಾಕ್ ಸಾಂಪಡ್ಲ್ಯಾರ್ ಪರಿಹಾರ್ ಲಾಭಾನಾ. ಆತಾಂ ಹೈಕೋಡ್ತ್ ಸಾಂಗ್ತಾಕೀ ಪ್ರೈವೆಟ್ ವಾಹನಾಕ್ ಫಸ್ಟ್ ಕ್ಲಾಸ್ ವ ಕಾಂಪ್ರಿಹೆನ್ಸಿವ್ ಪೊಲಿಸಿ ಕರ್ತಾನಾ ತಾಚ್ಯಾ ಧನ್ಯಾಕ್ ಆನಿ ಡ್ರೈವರಾಕ್ ಸಾಂಗಾತಾ ವಾಹನಾಚ್ಯಾ ಭಿತರ್ ಬಸೊಂಕ್ ಪರ್ವಣ್ಗಿ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಮನ್ಶ್ಯಾಂಕ್ ಚಡಿತ್ ಇನ್ಶೂರೆನ್ಸ್ ಪ್ರೀಮಿಯಂ ಭರ್ನ್ ಪೊಲಿಸಿ ಕೆಲ್ಯಾರ್ ಮಾತ್ರ್ ತೆ ಆವ್ಘಡಾಂತ್ ಸಾಂಪಡ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ವಗ್ತಾ ತಾಂಕಾಂ ಪರಿಹಾರ್ ಲಾಭ್ತಾ. ಧಾಖ್ಲ್ಯಾಕ್: ಧನಿ/ಡ್ರೈವರಾಕ್ ರು.2,00,000/- ಭಿತರ್ ಬಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಂಕ್ ರು.1,00,000/- (ಮರಣ್ ಪಾವ್ಲ್ಯಾರ್) ಪರಿಹಾರ್ ಲಾಭ್ತಾ.

ಪೂಣ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ವ ಟೆಕ್ಸಿಂನಿ ಬಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಪಯ್ಣಾರ್ಯಾಂಕ್ ಪರಿಹಾರ್ ಲಾಭ್ತಾ. ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್, ತ್ಯಾ ವಾಹನಾಂಕ್ ಚಡ್ ಇನ್ಶೂರೆನ್ಸ್ ಪ್ರೀಮಿಯಂ ಭರುಂಕ್ ಆಸ್ತಾ. ಆನಿ ತಿಂ ವಾಹನಾಂ ಸಾರ್ವಜನಿಕಾಂಚ್ಯಾ ಉಪಯೋಗಾಕ್ ಆಸ್ಚಿಂ ಜಾವ್ನಾಸಾತ್.

ಲೊರಿಯೆಚ್ಯಾ ಮ್ಹಾಲಕಾಂನಿ 'ಫಸ್ಟ್ ಪಾರ್ಟಿ ವ ಕಾಂಪ್ರಿಹೆನ್ಸಿವ್ ಪೋಲಿಸಿ ಕಾಣ್ಫೆಲ್ಯಾರೀ ತ್ಯಾ ಲೊರಿಯೆಚ್ಯಾ ಕೇಬಿನಾಂತ್ ಬಸೊನ್ ಗೆಲ್ಲ್ಯಾ ಹರ್ಯೆಕಾ ಪಯ್ಣಾರ್ಯಾಕ್ ಅವ್ಘಡಾಕ್ ಸಾಂಪಡ್ಲ್ಯಾರ್ ಪರಿಹಾರ್ ಲಾಭಾನಾ. ಲೊರಿಯೆಚೆ ಡ್ರೈವರ್ ಕಂಡೆಕ್ಟರ್, ಕಂ ಕ್ಲೀನರ್ ಸೊಡ್ನ್ ಆನಿ ಇತರ್ ಪಯ್ಣಾರ್ಯಾಂಕ್ ಪರ್ವಣ್ಗಿ ಆಸಾ ತರ್ ತಸಲೊ ಪ್ರಯಾಣಿಕ್ ತಾಕಾ ಸಂಬಂಧಿತ್ ಗೂಡ್ಸ್ ತ್ಯಾ ವಾಹನಾಂತ್ ಸಾಗ್ಸುಂಕ್ ಪಯ್ಶೆ ದೀವ್ನ್ ಪಯ್ಣ್ ಕರ್ಚೊ ಜಾವ್ನಾಸಾಜಾಯ್. ನ್ಹಯ್ ತರ್ ತೊ ಪರಿಹಾರಾಕ್ ಭಾಧ್ಯ ನ್ಹಯ್ ಮ್ಹಣ್ತಾ ಕೋಡ್ತ್.

ಇನ್ಶೂರೆನ್ಸ್ ಆಸೊನ್ ಡ್ರೈವಿಂಗ್ ಲೈಸನ್ಸ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲೊ ವ್ಯಕ್ತಿ ವಾಹನಾಚೆಂ ಡ್ರೈವಿಂಗ್ ಕರ್ತಾನಾ ತೆಂ ವಾಹನ್ ಆವ್ಘಡಾಕ್ ಸಾಂಪಡ್ಲ್ಯಾರ್ ತ್ಯಾ ವಾಹನಾಚೊ ಧನಿ ಪರಿಹಾರ್ ದೀಂವ್ಕ್ ಜವಾಬ್ದಾರ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ಅಸಲ್ಯಾ ರಿತಿನ್ ಮ್ಹಾಲಕಾಂಚ್ಯಾ ಅಜಾಗ್ರುತ್ಕಾಯೆನ್ ಆವ್ಘಡ್ ಘಡ್ಲಾಂ ತರ್ ತೆ ದಿವಾಳಿ ಜಾಲ್ಲೆ ಮಸ್ತು ಧಾಖ್ಲೆ ಆಸಾತ್. ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಪರಿಹಾರ್ ಲಾಖಾಂನಿ ದೀಂವ್ಕ್ ಆಸಾ ತರ್ ಲೊರಿ

ವ ಇತರ್ ವಾಹನ್ ವಿಕೊನ್ ದಿಲ್ಯಾರೀ ಪಯ್ಶೆ ಸಂದನಾಂತ್ ತರ್, ತ್ಯಾ ಮ್ಹಾಲಕಾಚಿ ವೈಯುಕ್ತಿಕ್ ಆಸ್ತ್ ಪರಿಹಾರ್ ದಿಂವ್ಕ್ ಜವಾಬ್ದಾರ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ತ್ಯಾ ದೆಕುನ್ ವಾಹನಾಚ್ಯಾ ಮ್ಹಾಲಕಾಂನಿ ಚಡ್ ಚತ್ರಾಯ್ ಕಾಣ್ಘೆಲ್ಯಾರ್, ಜಾಂವ್ ಲೈಸನ್ಸ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿನ್ ಮಾತ್ರ್ ವಾಹನ್ ಚಲಾವಣ್ ಕೆಲ್ಯಾರ್ ವ ದ್ವಿಚಕ್ರ್ ವಾಹನಾಕ್ ಡ್ರೈವರಾಕ್ ತಶೆಂ ಪಾಟ್ಲ್ಯಾನ್ ಬಸೊನ್ ವೆಚ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಕ್ ವೆಗ್ಳೆಂಚ್ ಇನ್ಶೂರೆನ್ಸ್ ಪ್ರೀಮಿಯಮ್ ಪಯ್ಶೆ ಭರಿಜಾಯ್. ತಶೆಂಚ್ ಲೊರಿಯೆರ್ ಕೇಬಿನಾಂತ್ ಬಸೊನ್ ಪ್ರಯಾಣ್ ಕರ್ಚೊ ವ್ಯಕ್ತಿ ತಾಕಾ ಸಂಬಂಧಿತ್ ಸಾಹೆತ್ ತ್ಯಾ ಲೊರಿಯೆರ್ ಪಯ್ಶೆ ದೀವ್ನ್ ಸಾಗ್ಸಿತಾ ತರ್ ವ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಕಾರಾಂನಿ ಪಯ್ಣ್ ಕರ್ಚೊ ವ್ಯಕ್ತಿ ತಾಕಾ ಸಂಬಂಧಿತ್ ಗೂಡ್ಸ್ ತ್ಯಾ ಲೊರಿಯೆರ್ ಪಯ್ಶೆ ದೀವ್ನ್ ಸಾಗ್ಸಿತಾ ತರ್ ವ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಕಾರಾಂನಿ ಪ್ರಯಾಣ್ ಕರ್ತಾನಾ ತಾಚ್ಯಾ ಧನ್ಯಾ/ಡ್ರೈವರಾಕ್ ಆನಿ ಕಾರಾಚ್ಯಾ ಭಿತರ್ ಬಸೊನ್ ವೆಚ್ಯಾ ಘರ್ಚ್ಯಾ ಸಾಂದ್ಯಾಂಕ್ ವ ಪಯ್ಣಾರ್ಯಾಂಕ್ ವೆಗ್ಳೆಂಚ್ ಇನ್ಶೂರೆನ್ಸ್ ಪ್ರೀಮಿಯಂ ದೀವ್ನ್ ಪೊಲಿಸಿ ಕೆಲ್ಯಾಗೀ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಆಮಿ ಜಾಣಾಂ ಜಾಯ್ಜಯ್. ಆಮ್ಕಾಂ ಭುಲವ್ನ್ ಕಮಿಷನಾಚ್ಯಾ ಆಶೆಕ್ ಇನ್ಶೂರೆನ್ಸ್ ಕರ್ತಾಂ ಮ್ಹಣ್ಚ್ಯಾ ಏಜೆಂಟಾಚ್ಯಾ ಉತ್ರಾಂಕ್ ಆಮಿ ಭುಲ್ಚೆಂ ನ್ಹಯ್. ಭುಲ್ಲ್ಯಾರೀ ವ್ಹಡ್ ನ್ಹಯ್, ಪೂಣ್ ಆಮ್ಚಿ ಚತ್ರಾಯ್ ಆನಿ ಪೊಲಿಸಿ ಕಶಿ ಕೆಲ್ಯಾಗೀ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಆಮಿ ಸ್ವತಃ ತಪಾಸಣ್ ಕರ್ಚಿಂ ಬೋವ್ ಗರ್ಜೆಚಿ.

ಆಜ್‌ಕಾಲ್ ನವ್ಯೊ ನವ್ಯೊ ಇನ್ಶೂರೆನ್ಸ್ ಕಂಪೆನಿ ವ್ಯವಹಾರಾಕ್ ದೆಂವ್ಲ್ಯಾತ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್ ತಾಂಚ್ಯಾ ಭುಲವ್ಣೆಕ್ ಆಮಿ ಬಲಿ ಜಾಂವ್ಚೆಂ ನ್ಹಯ್, ಆಮ್ಕಾಂ ಕಾನುನ್ ಸಮಾ ಕಳಿತ್ ಆಸ್ಲ್ಯಾರ್ ಆಮ್ಕಾಂ ಭುಲಂವ್ಕ್ ಕೊಣಾಕೀ ಸಾಧ್ಯ್ ಜಾಯ್ನಾ.

ವಾಹನ್ ಅವ್ಘಡಾಕ್ ಸಾಂಪ್ಡಲ್ಲ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ಕಿತೆಂ ಕರ್ಯೆತ್?

ಜಾಂವ್ ತೆಂ ದ್ವಿಚಕ್ರ್ ವಾಹನ್, ಕಾರ್ ವ ಲೋರಿ ಆಮ್ಚ್ಯಾಚ್ ಧನ್ಯಾಚ್ಯಾ ವ ಡ್ರೈವರಾಚ್ಯಾ ಅಜಾಗ್ರುತ್ಕಾಯೆನ್ ಆವ್ಘಡ್ ಘಡ್ಲಾಂ ಆನಿ ಭಾಯ್ಲ್ಯಾ ತಿಸ್ರ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಕ್ ಘಾಯ್ ಜಾಲ್ಯಾತ್ ತರ್, ಆಮ್ಚ್ಯಾ ವಾಹನಾಕ್, ಡ್ರೈವರಾಕ್ ಲೈಸನ್ಸ್ ಆಸಾ ಆನಿ ಫಸ್ಟ್ ಪಾರ್ಟಿ ಕಾಂಪ್ರಿಹೆನ್ಸಿವ್ ಪೋಲಿಸಿ ಇನ್ಶೂರೆನ್ಸ್ ಆಸಾ ತರ್ ಆಮಿ ಕಾಂಯ್ ಭಿಯೆಂವ್ಚಿ ಗರ್ಜ್ ನಾ. ಚಡಾವತ್ ವಾಹನ್ ಚಾಲಕ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ಪುರೊ ಕಿ ಧನಿ., ಏಕ್ ಎಕ್ಸಿಡೆಂಟ್ ಜಾಲೆಂ ತರ್ ತೆ ಭೋವ್ ಚಡ್ ಭಿಯೆತಾತ್. ಮಾರ್ಗಾ ಮಧೆಂ ಎಕ್ಸಿಡೆಂಟ್ ಜಾಲಾಂ, ಮನಿಸ್ ಮರೊಂಕ್ ನಾ ತರ್ ಕಾಂಯ್ ಭಿಯೆಜಾಯ್ ಮ್ಹಳ್ಳಿ ಗರ್ಜ್ ನಾ. ಆಮ್ಚೆಂ ಪಯ್ಲೆಂ ಕಾಮ್ ಜಾಯ್ಜೆ, ಆಮ್ಚೆಂ ವಾಹನ್ ಮಾರ್ಗಾಚ್ಯಾ ದೆಗೆರ್ ದವರ್ನ್ ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಸಿಸ್ಟಮ್ ಪಾಡ್ ಜಾಯ್ನಾಶೆಂ ಆನಿ ಇತರ್ ವಾಹನಾಂ ಚಲಾವಣೆಕ್ ಉಪಾದ್ರ್ ಜಾಯ್ನಾಶೆಂ ಪಳೆಂವ್ಚೆಂ. ದುಸ್ರೆಂ: ಅವ್ಘಡಾಂತ್ ಘಾಯ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಕ್ ಆಮಿ ಕೂಡ್ಲೆ ಎಕ್‌ಚ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ವಾಹನಾರ್ ವ ದುಸ್ರ್ಯಾ ವಾಹನಾರ್ ವ್ಹರ್ನ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆಕ್ ದಾಖಲ್ ಕರ್ನ್ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ದಿಂವ್ಚೆಪರಿಂ ಪಳೆಯ್ಜಾಯ್.

ತಿಸ್ರೆಂ: ತ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಕ್ ಚಡ್ ಮಾರ್ ಆಸಾ ತರ್, ಏಕಾ ಪೇಪರಾರ್ ಎಕ್ಸಿಡೆಂಟ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ವಿಶಿಂ ಬರೊವ್ನ್ ಲಾಗ್ಗಿಲ್ಯಾ ಪೊಲಿಸ್ ಸ್ಟೇಶನಾಕ್ ವ್ಹರ್ನ್ ದೀಜಾಯ್, ತಾಕಾ 'ಕಂಪ್ಲೇಯ್ಟ್' ಮ್ಹಣ್ತಾತ್. ಪೊಲಿಸ್ ಸ್ಟೇಶನಾಂತ್ ತೆಂ ಕಂಪ್ಲೇಂಟ್ ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಕರ್ನ್ FIR (ಪ್ರಥಮ್ ವರ್ತಮಾನ್ ವರ್ಧಿ) ತಯಾರ್ ಕರ್ತಾತ್. ಸಾಂಗಾತಾ ಎಕ್ಲೊ ಪೊಲಿಸ್ ಆಮ್ಚೆ ಸಾಂಗಾತಾ ಯೇವ್ನ್ ಎಕ್ಸಿಡೆಂಟ್ ಜಾಲ್ಲೊ ಜಾಗೊ ತಾಚಿ ನಕ್ಷಾ ತಯಾರ್ ಕರ್ತಾ. ಸಾಂಗಾತಾ ತ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾಚೆಂ ಮಹಜರ್ ಬರೊವ್ನ್ ದೋನ್ ಸಾಕ್ಷಿಂಕ್ (ಎಕ್ಸಿಡೆಂಟ್ ಪಳೆಯ್ಲ್ಲೆಲೆ) ತ್ಯಾ ವರ್ಧೆರ್ ತಾಂಕಾಂ ದಸ್ಕತ್ ಘಾಲುಂಕ್ ಸಾಂಗ್ತಾ. ಎಕ್ಸಿಡೆಂಟ್ ಪಳೆಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಕೊಣೆಂಯ್ ಸಾಕ್ಸ್ ಜಾವ್ನ್ ದಸ್ಕತ್ ಘಾಲುಂಕ್ ಭಿಯೆಂವ್ಚಿ ಗರ್ಜ್ ನಾ. ಕಿತ್ಯಾಕ್ ತೆಂ ಆಮ್ಚೆಂ ಸರ್ವಾಚೆಂ ಪ್ರಥಮ್ ಕರ್ತವ್ಯ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ.

ಎಕ್ಸಿಡೆಂಟ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಕ್ ಕಾಂಯ್ ಪರಿಹಾರ್ ಮೆಳ್ಚ್ಯಾಪರಿಂ ಪಳೆಂವ್ಚೆಂ ಆಮಾ ಸರ್ವಾಂಚೆಂ ಕರ್ತವ್ಯ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ, ದೆಕುನ್ ಆಮಿ ಎಕ್ಸಿಡೆಂಟ್ ಪಳೆಯಿಲ್ಲ್ಯಾಂನಿ ಮಹಾಜರಾಕ್ ದಸ್ಕತ್ ಘಾಲ್ನಾ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಪೊಲಿಸಾಂಕ್ ತಶೆಂಚ್ ಎಕ್ಸಿಡೆಂಟ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಕ್ ಆಮಿ ಬೋವ್ ಕಷ್ಟಾರ್ ಘಾಲ್ತಾಂವ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಉಗ್ಡಾಸ್ ದವರ್ಚೆಂ. ಮಹಾಜರಾಕ್ ದಸ್ಕತ್ ಘಾಲ್ಯಾರ್ ತ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಕ್ ಗರ್ಜ್ ಪಡ್ಲ್ಯಾರ್ ಏಕ್ ಪಾವ್ಟಿಂ ಕೊಡ್ತಿಂತ್ ಸಾಕ್ಸ್ ಸಾಂಗುಂಕ್ ಆಪಯ್ತಾತ್. ತವಳ್ ತ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿನ್ ಹಾಂವೆಂ ಎಕ್ಸಿಡೆಂಟ್ ಜಾಲ್ಲೆಂ ಪಳೆಯ್ಲಾಂ ಆನಿ ಖಂಚ್ಯಾ ರಿತಿರ್ ಎಕ್ಸಿಡೆಂಟ್ ಜಾಲ್ಲೆಂ ಮ್ಹಣ್ ಸಾಂಗ್ಲ್ಯಾರ್ ತಾಚೆಂ ಕರ್ತವ್ಯ್ ಸಂಪ್ಲೆಂ, ಆನಿ ಏಕಾ ದುರಾದೃಷ್ಟ್ ಅವ್ಘಡಾಕ್ ಬಲಿ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಕ್ ಪರಿಹಾರ್ ಲಾಬಂವ್ಚ್ಯಾಂತ್ ಸಹಾಯ್ ಕೆಲ್ಲಿ ಆತ್ಮ್‌ತೃಪ್ತಿ ಆಮ್ಕಾಂ ಅಸ್ತಾ. ದುಸ್ರೆಂ, ಸಬಾರ್ ವಾಹನ್ ಮ್ಹಾಲಕ್ ವ ಡ್ರೈವರ್ ಲ್ಹಾನ್ ಏಕ್ ಚುಕಿನ್ ಎಕ್ಸಿಡೆಂಟ್ ಜಾಲ್ಯಾರೀ ವಾಹನ್ ತ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾ ಥಾವ್ನ್ ಕಾಡುಂಕ್ ಭಿಯೆತಾತ್. ಹಿ ಏಕ್ ಚೂಕ್ ಸಮ್ಜಣಿ. ಆವ್ಘಡಾಂತ್ ಕೊಣಾಯ್ಚೊ ಜೀವ್ ಬಲಿ ಜಾಂವ್ಕ್ ನಾ ತರ್ ಪೊಲಿಸಾಂನಿ ಆಯ್ಲ್ಯಾರ್ ಮಾತ್ರ್ ವಾಹನ್ ಅವ್ಘಡ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾ ಥಾವ್ನ್ ಕಾಡ್ಚೆಂ ಮ್ಹಳ್ಳಿ ಏಕ್ ಚೂಕ್ ಸಮ್ಜಣಿ ಲೊಕಾ ಥಂಯ್ ಆಸಾ. ತೆಂ ಸಾರ್ಕೆಂ ನ್ಹಯ್. ಕೆದಾಳಾ ಆಮ್ಚೆಲಾಗಿಂ ಡ್ರೈವಿಂಗ್ ಲೈಸನ್ಸ್ ಆಸಾ ಆನಿ ವಾಹನಾಕ್ ಇನ್ಶೂರೆನ್ಸ್ ಪೋಲಿಸಿ ಆಸಾ, ಆಮಿ ಭಿಯೆಜಾಯ್ ಮ್ಹಳ್ಳಿ ಗರ್ಜ್ ನಾ. ಆಮಿ ವಾಹನಾಂಕ್ ಇನ್ಶೂರೆನ್ಸ್ ಕರ್ಚೆಂ ಹ್ಯಾಚ್ ಖಾತಿರ್. ಆವ್ಘಡಾಕ್ ಸಾಂಪಡ್ಲ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ವಾಹನ್ ಮ್ಹಾಲಕಾಚಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇನ್ಶೂರೆನ್ಸ್ ಕಂಪೆನಿನ್ ವಾವಂವ್ಚ್ಯಾಕ್ (ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಅವ್ಘಡಾಕ್ ಬಲಿ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಕ್ ಕಾನೂನಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಕಿತೆಂ ಸರ್ವ್ ಪರಿಹಾರ್ ದಿಂವ್ಕ್ ಆಸಾಗೀ, ತೊ ಪರಿಹಾರ್ ಇನ್ಶೂರೆನ್ಸ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಕಂಪೆನಿನ್ ದೀಜಾಯ್). ದೆಕುನ್, ವಾಹನ್ ಮ್ಹಾಲಕಾನ್ ಪೊಲಿಸ್ ಸ್ಟೇಶನಾಕ್ ಕಂಪ್ಲೇಂಟ್ ದೀಂವ್ಕ್ ವೆತಾನಾ ಭಿಯೆಂವ್ಚಿ ಗರ್ಜ್ ನಾ. ಪೊಲಿಸ್ ಏಕ್ ಪಾವ್ಟಿಂಚ್ಯಾಕ್ ಅಮ್ಚೆಂ ವಾಹನ್ ಬಂಧಡ್ ಕರ್ತಾತ್. ಉಪ್ರಾಂತ್ ವಾಹನಾಚ್ಯಾ ಧನ್ಯಾ ಥಾವ್ನ್ ಏಕ್ ಬೋಂಡ್ (ಹಾಂತುಂ

ಅಪುಣ್ ಹಿ ಎಕ್ಸಿಡೆಂಟ್ ಕೇಜ್ ಮುಗ್ದಾತಾ ವರೇಗ್ ತ್ಯಾ ವಾಹನಾಚೊ ರಂಗ್ ಬದ್ಲಿನಾ ಆನಿ ತೆಂ ವಾಹನ್ ವಿಕಿನಾ ಇತ್ಯಾದಿ.,) ಕಾಣ್ಘೆವ್ನ್ ಆಮ್ಚೆಂ ವಾಹನ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಸ್ವಾಧೀನ್ ದಿತಾತ್.

ಚಿಂತ್ಯಾಂ, ಎಕ್ಸಿಡೆಂಟ್ ಜಾತಾನಾ ದೋನ್ ವಾಹನಾಂ ಆದಾಳ್ಳ್ಯಾಂತ್, ಕೊಣಾಚಿ ಚೂಕ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಪೊಲಿಸಾಂನಿ ಇತ್ಯಾರ್ಥ್ ಕರಿಜಾಯ್ ಪಡ್ತಾ. ಸಾಮಾನ್ಯ್ ಡ್ರೈವಿಂಗ್ ನಿಯಮಾಂ ಡ್ರೈವಿಂಗ್ ಕರ್ತೆಲ್ಯಾ ಹರ್ಯೆಕಾ ವ್ಯಕ್ತಿಕ್ ಕಳಿತ್ ಆಸ್ತಾತ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್, ಖಂಚ್ಯಾ ವಾಹನಾಚಿ ಚೂಕ್ ನಹಿಂ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ತಾಂಕಾಂಚ್ ಕಳಿತ್ ಆಸ್ತಾ. ಪೂಣ್ ಥೊಡೆ ಪಾವ್ಟಿಂ ಪಯ್ಶೆ ಚಡ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ ಬಳ್ವಂತ್ ವ್ಯಕ್ತಿ ಆಪ್ಣಾಚಿ ಚೂಕ್ ಆಸ್ಲ್ಯಾರಿ, ಚೂಕ್ ನಾ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಬರೊಂವ್ಕ್ ಪೊಲಿಸಾಂಕ್ ಪಯ್ಶೆ ದೀವ್ನ್ ದುಸ್ರ್ಯಾ ವಾಹನಾ ವಯ್ರ್ ಕೇಜ್ ದಾಖಲ್ ಕರ್ಚ್ಯಾ ಪರಿಂ ಪಳಯ್ತಾತ್. ತಸಲ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ಆಮಿ ಏಕ್ ಕಂಪ್ಲೇಂಟ್ ತಯಾರ್ ಕರ್ನ್ ಪೊಲಿಸ್ ಸುಪರಿಟೆಂಡೆಂಟಾಕ್ ದೀಜಾಯ್. ತೊಯೀ ತೆಂ ಕಂಪ್ಲೆಂಟ್ ಇನ್ಕಾರ್ ಕರಿತ್ ತರ್ ಆಮಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್, ವಾಹನಾಚ್ಯಾ ಮ್ಹಾಲಕಾನ್ ಎಕಾ ವಕೀಲಾಚಿ ಸಹಾಯ್ ಘೆವ್ನ್ ಮೆಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್ ಕೊಡ್ತಿಕ್ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಕಂಪ್ಲೇಂಟ್ ದಾಖಲ್ ಕರಿಜಾಯ್. ವಕೀಲಾಕ್ ಹೆಂ ಕಾಮ್ ಕೇವಲ್ 500/- ರುಪ್ಯಾಂಕ್ ಕರುಂಕ್ ಜಾತಾ. ತವಳ್ ಕೋಡ್ತ್ ಪರ್ತ್ಯಾನ್ ತ್ಯಾ ಆವ್ಘಡಾ ವಿಶಿಂ ತನ್ಖಿ ಕರುಂಕ್ ಪೊಲಿಸ್ ಸುಪರಿಟೆಂಡೆಂಟಾಕ್ ಫರ್ಮಾಯ್ತಾ ಆನಿ ತಾಚ್ಯಾ ತನ್ಕೆಂತ್ ಆಮ್ಚಿ ಚೂಕ್ ನಾ ಮ್ಹಳ್ಳೊ ರಿಪೋರ್ಟ್ ದಿಲೊ ತರ್ ಆಮ್ಚೆ ವಯ್ರ್ ಪೊಲಿಸಾಂನಿ ದಾಖಲ್ ಕೆಲ್ಲಿ ಕೇಜ್ ರದ್ದ್ ಕರ್ನ್ ಬಳ್ವಂತ್ಕಾಯ್ ದಾಖಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿ ವಯ್ರ್ ಕೇಜ್ ದಾಖಲ್ ಕರುಂಕ್ ಕೋಡ್ತ್ ಫರ್ಮಾಯ್ತಾ.

ಎಕ್ಸಿಡೆಂಟಾ ವರ್ವಿಂ ಘಾಯೆಲ್ಲ್ಯಾಂನಿ ಕೊಡ್ತಿ ಥಾವ್ನ್ ಪರಿಹಾರ್ ಕಸೊ ಘೆಂವ್ಚೊ?

1. ಪಯ್ಲ್ಯಾ ಸುವಾತೆರ್ ಎಕ್ಸಿಡೆಂಟ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿನ್ ಆಪ್ಣಾಕ್ ವೈದ್ಯಕೀಯ್ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ದಿಂವ್ಕ್ ದಾಖಲ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆಂತ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಮೆಡಿಕೋ ಲೀಗಲ್ ಕೇಜ್ ವರ್ಧಿ ಲಾಗ್ತಿಲ್ಯಾ ಪೊಲಿಸ್ ಠಾಣ್ಯಾಕ್ ಧಾಡುಂಕ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆಚ್ಯಾ ವೈಧ್ಯಕೀಯ್ ಶಿಬಂಧಿ ಲಾಗಿಂ ಸಾಂಗಾಜಾಯ್. ತವಳ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಥಾವ್ನ್ ತಿ ಮಾಹೆತ್ ಸಂಭಂಧಿತ್ ಪೊಲಿಸ್ ಠಾಣ್ಯಾಕ್ ಧಾಡ್ತಾತ್. ತ್ಯಾ ಆಧಾರಾರ್ ಪೊಲಿಸ್ ಶಿಬಂಧಿ ಘಾಯೆಲ್ಲೊ ವ್ಯಕ್ತಿ ದಾಖಲ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆಕ್ ಯೇವ್ನ್ ತ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಚೆಂ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ (ಸಾಂಗ್ಣೆಂ) ಘೆತಾ. ತವಳ್ ಎಕ್ಸಿಡೆಂಟಾ ವರ್ವಿಂ ಘಾಯೆಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಎಕ್ಸಿಡೆಂಟ್ ಜಾಲ್ಲಿ ರೀತ್, ವೇಳ್, ದೀಸ್ ವಾಹನ್ ನಂಬರ್ ಇತ್ಯಾದಿ., ತ್ಯಾ ಪೊಲಿಸ್ ಸಿಬಂಧಿಕ್ ಬರ್ಜಿನಿಶಿಂ ದೀವ್ನ್ ಆಪ್ಣಾಚಿ ದಸ್ಕತ್ ಘಾಲ್ಯಾರ್ ಪೊಲಿಸ್ ಕೇಜ್ ದಾಖಲ್ ಕರ್ತಾತ್. ಥೊಡೆ ಪಾವ್ಟಿಂ ಎಕ್ಸಿಡೆಂಟ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ಕಾರಣ್ ಜಾಲ್ಲೊ ವಾಹನ್ ಚಾಲಕ್ ವ ಮ್ಹಾಲಕ್ ಪೊಲಿಸಾಂಕ್ ಪಯ್ಶೆ ದೀವ್ನ್ ಆಪ್ಣಾ ವಯ್ರ್ ಕೇಜ್ ಘಾಲಿನಾಶೆಂ ಪಳೆಯ್ತಾತ್. ತವಳ್

ಎಕ್ಸಿಡೆಂಟಾ ವರ್ವಿಂ ಘಾಯೆಲ್ಲ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿನ್ ವ ತಾಚ್ಯಾ ಘರ್ಚ್ಯಾಂನಿ ಪೊಲಿಸ್ ಸುಪರಿಟೆಂಡೆಂಟಾಕ್ ಕಂಪ್ಲೇಂಟ್ ದಿವ್ಯೆತ್ ವ ತೆಂಯಿಪೂ ಜಾಯ್ನಾ ತರ್ ಹಾಂವೆಂ ಎದೊಳ್ ಸಾಂಗ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಕೊಡ್ತಿಕ್ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಕಂಪ್ಲೇಂಟ್ ದಾಖಲ್ ಕೆಲ್ಯಾರ್ ಕೋಡ್ತ್ ವಿಚಾರಣ್ ಕರ್‍ನ್ ಕೇಜ್ ದಾಖಲ್ ಕರುಂಕ್ ಫರ್ಮಾಯ್ತಾ.

2. ಘಾಯೆಲ್ಲ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿನ್ ಕೊಡ್ತಿಕ್ ಪರಿಹಾರಾಕ್ ಅರ್ಜಿ ದಾಖಲ್ ಕರಿಜಾಯ್ ತರ್ ಪೊಲಿಸ್ ಸ್ಟೇಶನಾ ಥಾವ್ನ್:

   a. ಪ್ರಥಮ್ ವರ್ತಮಾನ್ ವರ್ದಿ (FIR).

   b. ಪೊಲೀಸ್ 160 ನೋಟಿಸ್ (ಹಾಂತುಂ ವಾಹನಾಚ್ಯಾ ಧನ್ಯಾಚೆಂ, ಡ್ರೈವರಾಚೆಂ, ಇನ್ಸೂರೆನ್ಸ್ ಕಂಪೆನಿಚೆಂ ನಾಂವ್, ಇತರ್ ವಿವರ್ ಆನಿ ಪೊಲಿಸ್ ಕ್ರೈಂ ನಂಬರ್, ತಾರಿಕ್, ಸ್ಟೇಶನಾಚೆಂ ನಾಂವ್ ಇತ್ಯಾದಿ., ಬರಯ್ತಾತ್).

   c. ಆಸ್ಪತ್ರೆಚಿ ಘಾಯಾಚಿ (wound) ಸರ್ಟಿಫಿಕೆಟ್

   d. ವ್ಯಕ್ತಿ ಅವ್ಘಡಾಂತ್ ಮರಣ್ ಪಾವ್ಲಾ ತರ್ ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾರ್ಟಮ್ ರಿಪೋರ್ಟ್.

ಹೆ ಧಾಖ್ಲೆ ಘೆವ್ನ್ ಎಕಾ ಪಾತ್ಯೆಣೆಚ್ಯಾ ವಕೀಲಾಕ್ ಮೆಳೊನ್ ಪರಿಹಾರಾಕ್ ಅರ್ಜಿ ದಾಖಲ್ ಕರುಂಕ್ ಸಾಂಗಾಜಾಯ್.

ಥೊಡೆ ಪಾವ್ಟಿಂ ಪೊಲಿಸ್ ಸ್ಟೇಶನಾಂತ್ ವಯ್ರ್ ಸಾಂಗ್‌ಲ್ಲೆ ಧಾಖ್ಲೆ ದೀಂವ್ಕ್ ಇನ್ಕಾರ್ ಕರ್ತಾತ್. ಹಾಕಾ ಕಾರಣ್ ಪೊಲಿಸಾಂಕ್ ಪಯ್ಶೆ ಜಾಯ್ ವ ಪೊಲಿಸಾಂಕ್ ಪಯ್ಶೆ ದಿತಲೆ ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ಆಸ್ತಾತ್. ತಾಂಚೆಲಾಗಿಂ ಗೆಲ್ಯಾರ್ ಮಾತ್ರ್ ಹೆ ಧಾಖ್ಲೆ ದಿತಾಂವ್ ಮ್ಹಣ್ತಾತ್. ತವಳ್ ಘಾಯೆಲ್ಲ್ಯಾ, ಸರ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಚ್ಯಾ ಘರ್ಚ್ಯಾಂನಿ ಎಸ್‌ಪಿ ಆಫೀಸಾಕ್ ವಚುನ್ ಏಕ್ ಅರ್ಜಿ ದೀವ್ನ್ ಎಕಾ ದಾಖ್ಲ್ಯಾಕ್ ರು.10/– ಲೆಕಾನ್ ಚಲನ್ ಭರ್‍ನ್ ತೆಂ ಚಲನ್ ಹಾಡ್ನ್ ಪೊಲಿಸ್ ಸ್ಟೇಶನಾಕ್ ಗೆಲ್ಯಾರ್ ಪೊಲಿಸಾಂನಿ ಅವ್ಘಡಾಚ್ಯಾ ಕೇಜಿಚೆ ಧಾಖ್ಲೆ ಕಾನೂನ್ ರಿತಿನ್ ದೀಜಾಯಿಚ್.

3. ಎಕ್ಸಿಡೆಂಟ್ ಕೇಜಿಂನಿ ಪರಿಹಾರ್ ಕಾಣ್ಘೆವ್ನ್ ದಿಂವ್ಚೆ ವಕೀಲ್ ಥರಾವಳ್ ರಿತಿಂನಿ ಫೀಸ್ ಘೆತಾತ್. ಆಮಿ ವಕೀಲಾಂಕ್ ವಿಂಚ್ತಾನಾ ಕೋಣ್ ನ್ಯಾಯ್‌ನಿತಿಖಾಲ್ ಕಾಮ್ ಕರ್ತಾ, ವ ಕೊಣಾಲಾಗಿಂ ಆಮ್ಕಾಂ ಸಾಮಾನ್ಯ್ ಮನ್ಶ್ಯಾಲಾಗಿಂ ಉಲಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಪರಿಂ ಉಲವ್ಕ್ ಸಾಧ್ಯ್ ಆಸಾಗೀ ತಸಲ್ಯಾ ವಕೀಲಾಂಕ್ ವಿಂಚ್ಚೆ ಜರೂರ್ ಗರ್ಜ್ ಆಸಾ. ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ವಕೀಲಾಂಪೈಕಿ ನ್ಯಾಯ್ ನಿತಿಖಾಲ್ ಕಿತ್ಲೆ ವಕೀಲ್ ಕಾಮ್ ಕರ್ತಾತ್‌ಗಿ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಆಮ್ಕಾಂ ಸಭಾರಾಂಕ್ ಕಳಿತ್ ಆಸಾ. ಆಮಿ ಆನ್ಯೇಕ್ ಸಂಗತ್ ಉಗ್ಡಾಸ್ ದವರಿಜಾಯ್, ಖಂಚ್ಯಾ ವಕೀಲಾ ಲಾಗೀಂ ಅಮಿ ½ ಘಂಟೊ ವ ಏಕ್ ಘಂಟೊ ರಾಕುನ್ ರಾವ್ತಾಂವ್‌ಗಿ ತೊ ಚಾರ್ ವ ಪಾಂಚ್ ವಕೀಲಾಂಕ್ ದವರ್‍ನ್ ವೃತ್ತಿ ಚಲಯ್ತಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್ ತೊ ಕೇಜಿ

ಚಲಂವ್ಹ್ಯಾಂತ್ ಹುಶಾರ್ ಮ್ಹಣ್ ಚಿಂತ್ಚೆಂ ಚೂಕ್. ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ತಾಚ್ಯೊ ಚಡಾವತ್ ಕೇಜಿ ತಾಚೆ ಜೂನಿಯರ್ ವಕೀಲ್ ಪಳೆಯ್ತಾತ್. ದೆಕುನ್ ಪರಿಹಾರ್ ಜಾಯ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಕ್ ಸೂಕ್ತ್ ರಿತಿನ್ ಪರಿಹಾರ್ ಮೆಳಾನಾ ಕಿತ್ಯಾಕ್, ಜೂನಿಯರ್ ವಕೀಲಾಂಕ್ ಜಾಣ್ವಾಯ್ ಉಣಿ ಆನಿ ತೆ ಸೀನಿಯರ್ ವಕೀಲಾ ಖಾತಿರ್ ಕಾಮ್ ಕರ್ತಾತ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್ ತಾಂಕಾಂ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಆಸಾನಾ. ತ್ಯಾ ದೆಕುನ್ ವಕೀಲ್ ವಿಂಚ್ತಾನಾ ಕೋಣ್ ಚಡ್ ಬ್ಯೂಸಿ ನಾಂಗೀ ತೊ ಸೂಕ್ತ್ ವಕೀಲ್ ಮ್ಹಣ್ ಚಿಂತಿಜಾಯ್. ಎಕ್ಲೊ ವಕೀಲ್ ಬ್ಯೂಸಿ ನಾ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ವ ಆಮಿ ಗೆಲ್ಲ್ಯಾ ಕೂಡ್ಲೆ ಉಲಂವ್ಕ್ ಮೆಳ್ಚೊ ತರ್ ತಾಕಾ ಕಾಂಯ್ ಗೊತ್ತುನಾ ಮ್ಹಣ್ ಚಿಂತ್ಚೆಂ ಸಾರ್ಕೆಂ ನ್ಹಯ್.

4. ಪರಿಹಾರ್ ಮೆಳ್‌ಲ್ಲೊ ಉಣೊ ವ ಸಾರ್ಕೊ ಪರಿಹಾರ್ ಮೆಳೊಂಕ್ ನಾ ತರ್ ತಸಲ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿನ್ ಕಿತೆಂ ಕರ್ಯೆತ್?

ಎಕ್ಸಿಡೆಂಟ್ ಕೇಜಿಂತ್ ಸಕಯ್ಲ್ಯಾ ಕೊಡ್ತಿಂತ್ ಎಕಾ ಮನ್ಶಾಕ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಘಾಯಾಂ ಬಾಬ್ತಿನ್, ಆಸ್ಪತ್ರೆಂತ್ ಧಾಖಲ್ ಜಾವ್ನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ದಿಸಾಂಕ್, ಆಸ್ಪತ್ರೆಂತ್ ಖರ್ಚಿಲ್ಲೆ ವಕ್ತಾಂಚೆ ಪಯ್ಶೆ, ಆಯಾ ದವಲ್ಯಾ ತರ್ ಆಯಾಚೆ ಪಯ್ಶೆ, 3-6 ಮಹಿನೆ ಕಾಮಾಕ್ ವಚೊಂಕ್ ಜಾಂವ್ಕ ನಾ ತರ್ ಸಾಂಭಾಳ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ದಿಲ್ಯಾರ್ ತ್ಯಾ ವಿಶಿಂ ಪರಿಹಾರ್ ಫೆಂವ್ಕ ಎಕ್ಸಿಡೆಂಟ್ ಜಾಲ್ಲೊ ವ್ಯಕ್ತಿ ಬದ್ಧ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ತಾ. ಪೂಣ್ ಥೊಡೆ ಪಾವ್ಟಿಂ ಸಕಯ್ಲ್ಯಾ ಕೊಡ್ತಿಚ್ಯಾ ಜಡ್ಜಾಂಕ್ ಹ್ಯಾ ವಿಶಿಂ ಜಾಣ್ವಾಯ್ ಉಣಿಂ ಆಸೊನ್ ವ ವಕೀಲಾಚ್ಯಾ ನಿರ್ಲಕ್ಷೆ ನಿಮ್ತಿಂ ಪರಿಹಾರ್ ಲಾಭಾಜಾಯ್ ತಿತ್ಲೊ ಲಾಭಾನಾ. ತವಳ್ ತಸಲ್ಯಾಂನಿ ಸಕಯ್ಲ್ಯಾ ಕೊಡ್ತಿಂತ್ ಆದೇಶ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯೊ ಆದೇಶ್ ಪ್ರತಿಯೊ ವಿಚಾರ್ನ್ ಆದೇಶ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ 3 ಮಹಿನ್ಯಾಂ ಭಿತರ್ ಹೈಕೊಡ್ತಿಕ್ ಆಪೀಲ್ ಕರ್ಯೆತ್. ಚಡಾವತ್ ಕೇಜಿಂನಿ ಹೈಕೊಡ್ತಿಂತ್ ಪರಿಹಾರಾಚ್ಯಾ ಕೇಜಿಂನಿ ನ್ಯಾಯ್ ಮೆಳ್ತಾ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಸಕಯ್ಲ್ಯಾ ಕೊಡ್ತಿಂನ್ ಪಯ್ಶೆ ಉಣೆಂ ದಿಲ್ಲೆ ಹೈಕೋಡ್ತ್ ವರವ್ನ್ ಪಳೆವ್ನ್ ತೆ ಪಯ್ಶೆ ಚಡ್ ದೀಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ ಇನ್ಶೂರೆನ್ಸ್ ಕಂಪೆನಿಕ್ ಆದೇಶ್ ದಿತಾ. ಹೈ ಕೊಡ್ತಿನ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ಆದೇಶಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಚಡಾವತ್ ಕೇಜಿನಿಂ 2 ಮಹಿನ್ಯಾಂ ಭಿತರ್ ಇನ್ಶೂರೆನ್ಸ್ ಕಂಪೆನಿ ಪೈಶೆ ಫಾರಿಕ್ ಕರ್ತಾ.

5. ಎಕ್ಸಿಡೆಂಟ್ ಕೇಜಿಂನಿ ಪರಿಹಾರಾಕ್ ಅರ್ಜಿ ಕಿತ್ಲ್ಯಾ ವರ್ಸಾಂ ಭಿತರ್ ದಾಖಲ್ ಕರಿಜಾಯ್?

ಮೋಟಾರ್ ವಾಹನ್ ಕಾಯ್ದ್ಯಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಇತ್ಲ್ಯಾಚ್ ದಿಸಾಂ ಭಿತರ್ ವ ಇತ್ಲ್ಯಾಚ್ ವರ್ಸಾಂ ಭಿತರ್ ಪರಿಹಾರಾಕ್ ಅರ್ಜಿ ದಾಖಲ್ ಕರಿಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ ನಾ. ಕಿತ್ಲ್ಯಾಯ್ ವರ್ಸಾಂ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಅವ್ಘಡ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿನ್ ಪರಿಹಾರ್ ಫೆಂವ್ಕ ನಾ ಆನಿ ಧಾಖ್ಲೆ ಆಸ್ಲ್ಯಾರ್ ಪರಿಹಾರಾಕ್ ಕೇಜ್ ದಾಖಲ್ ಕರ್ಯೆತ್.

ಪೂಣ್ ಕಾಮೆಲ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಕಾನೂನಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಪರಿಹಾರಾಕ್ ಅರ್ಜಿ ದಾಖಿಲ್ ಕರುಂಕ್ ಜಾಯ್ ತರ್ ಎಕಾ ವರ್ಸಾ ಭಿತರ್ ಕರಿಜಾಯ್. ಹೆಂ ಕಾನೂನ್ ಡ್ರೈವರ್, ಕಂಡೆಕ್ಟರ್ ಆನಿ ಕಾರ್ಖಾನ್ಯಾಂನಿ ಕಾಮ್ ಕರ್ತೆಲ್ಯಾ ಕಾಮೆಲ್ಯಾಂಕ್ ಇ.ಎಸ್.ಐ ಸವ್ಲತಾಯ್ ನಾ ತರ್ ಲಾಗು ಜಾತಾ.

6. ಎಕ್ಸಿಡೆಂಟಾಂತ್ ಮೆಲ್ಲ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಚ್ಯಾ ಪರಿಹಾರಾಕ್ ಅರ್ಹ್ ವಾರೆಸ್ತ್‌ದಾರ್ ಕೋಣ್?

i ಎಕ್ಸಿಡೆಂಟಾಂತ್ ಘೊವ್ ಮೆಲಾ ತರ್ ವಾರೆಸ್ತ್‌ದಾರ್ ಬಾಯ್ಲ್ ಭುರ್ಗಿಂ ಆನಿ ಘೊವಾಚಿಂ ಆವಯ್ ಆನಿ ಬಾಪುಯ್.

ii ಎಕ್ಸಿಡೆಂಟಾಂತ್ ಬಾಯ್ಲ್ ಮೆಲ್ಯಾ ತರ್ ವಾರೆಸ್ತ್‌ದಾರ್ ಘೊವ್, ಭುರ್ಗಿಂ ಆನಿ ಬಾಯ್ಲೆಚಿಂ ಆವಯ್ ಬಾಪುಯ್.

iii ಎಕ್ಸಿಡೆಂಟಾಂತ್ ಆಂಕ್ವಾರ್ ಪೂತ್ ಮೆಲಾ ತರ್ ಆವಯ್, ಬಾಪುಯ್ ಆನಿ ತಾಚಿಂ ಮೈನರ್ ಭಾವ್ ಭಯ್ಣಿಂ.

iv ಎಕ್ಸಿಡೆಂಟಾಂತ್ ಮೆಲ್ಲ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಕ್ ಕಾಜಾರ್ ಜಾಲ್ಲೆಂ ಧುವ್ ಮಾತ್ರ್ ಜಿವಂತ್ ಆಸಾ ತರ್ ಕಾಜಾರ್ ಜಾಲ್ಲೆಂ ಧುವ್ ಪರಿಹಾರಾಕ್ ಹಕ್ಕಾಚೆಂ ಜಾವ್ನಾಸಾ.

~~~~~~~~❖❖❖~~~~~~~~
~~~~~~~~

ಮಾನೆಸ್ತ್ ವಕೀಲ್

ಸ್ಟೇನ್ಲಿ ಆರ್. ಡಿ'ಕೋಸ್ತ

ತುಜ್ಯಾ

'ಕಾನೂನ್ ದಾಯ್ಜ್'

ಪಯ್ಲ್ಯಾ ಪುಸ್ತಕಾಕ್
ಜಯ್ತ್ ಮಾಗ್ತಾಂವ್.

ಕೊಂಕಣ್ ಸಭಾ

ದಮಾಮ್, ಸೌದಿ ಅರೇಬಿಯಾ

ಲೇಖಕ್ ಪರಿಚಯ್

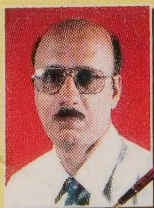
ಸ್ಟೇನ್ಲಿ ಆರ್. ಡಿ'ಕೋಸ್ತ

ಮಂಗ್ಳುರಾಕ್ ಪಾಟ್ಲ್ಯಾ 15 ವರ್ಸಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಸಮಾಜಿಂತ್ಲೊ ಸಿವಿಲ್ ಆನಿ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ವಕೀಲ್ ತಶೆಂಚ್ ಸರ್ಕಾರಾ ಥಾವ್ನ್ ದ.ಕ. ಜಿಲ್ಲ್ಯಾಂತ್ ನೋಟರಿ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಆನಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಕಾಜಾರಾಂಚೊ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ನೇಮಕ್ ಜಾವ್ನ್ ಸೆವಾ ದಿತೇ ಆಯಿಲ್ಲೊ ನ್ಯಾಯವಾದಿ ಮಾನೆಸ್ತ್ ಸ್ಟೇನ್ಲಿ ಆರ್. ಡಿ'ಕೋಸ್ತ 07.12.1962 ಇಸ್ವೆಂತ್ ಮಂಗ್ಳುರ್ ಕುಲ್ಶೇಕರ್‍ಚ್ಯಾ ದೆ। ನೋರ್ಬರ್ಟ್ ಆನಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಜುಲಿಯಾನಾ ಡಿ'ಕೊಸ್ತ ಹಾಂಚ್ಯಾ 10 ಭುರ್ಗ್ಯಾಂ ಪಯ್ಕಿ ಪಾಂಚ್ವೊ ಭುರ್ಗೊ ಜಾವ್ನ್ ಜಲ್ಮಲ್ಲೊ ಏಕ್ ಶ್ಯಾತಿವಂತ್ ಆನಿ ತಾಲೆಂತ್ವಂತ್ ವ್ಯಕ್ತಿ. ಮತಿಂತ್ ಚುರುಕ್ ಸುಡ್ಸುಡಿತ್, ಆನಿ ಸಲ್ವಣೆಕ್ ಭಾಗ್ವಾನಾತ್‍ಲ್ಲ್ಯಾ ಧೃಢೀ ಸ್ವಭಾವಾನ್ ಹಾತಿಂ ಧರ್‍ಲ್ಲೆಂ, ಮತಿಂತ್ ಚಿಂತ್‍ಲ್ಲೆಂ ಕಾಮ್ ತಿರ್ಸುನ್ ಸೊಡ್ಚ್ಯಾ ಸ್ವಭಾವಾಚೊ ವ್ಯಕ್ತಿ.

ಬಿ.ಕೊಮ್ ಆನಿ ಎಲ್.ಎಲ್.ಬಿ. ಕಾನೂನ್ ಸನದ್ ಜೋಡ್ನ್ ಮಂಗ್ಳುರಾಂತ್‍ಚ್ 15 ವರ್ಸಾಂ ಥಾವ್ನ್ ವಕಾಲತ್ ವೃತ್ತೆಂತ್ ಫುಡಾರ್ ತಾಣೆಂ ಮಾಂಡುನ್ ಹಾಡ್ಲೊ. 25.11.1991 ವರ್ಸಾ ತಾಚೆಂ ಲಗ್ನ್ ಉರ್ವಾಚ್ಯಾ ಕು। ಸೆಲಿನ್ ಮಥಾಯಸಾ ಲಾಗಿಂ ಜಾವ್ನ್ ತಾಂಕಾಂ 'ಆಶೆಲ್' ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಎಕ್ಲೆಂಚ್ ಚೆಡುಂ ಭುರ್ಗೆಂ ಆನಿ ತೆಂ ಸೈಂಟ್ ಅಲೋಶಿಯಸ್ ಕೊಲೆಜಿಂತ್ ಪಿಯುಸಿ ಶಿಕ್ಷಣ್ ಜೊಡ್ತಾ.

ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಕಾನೂನಿ ವೃತ್ತೆ ಸಾಂಗಾತಾ ಮಾನೆಸ್ತ್ ಸ್ಟೇನ್ಲಿ ಆರ್. ಡಿ'ಕೋಸ್ತ ಮಾಜೀ ಕಥೊಲಿಕ್ ಯುವ ಸಂಚಾಲನ್, ಕೊರ್ಡೆಲ್‍ಚೊ ಅಧ್ಯಕ್ಷ್, ಘೋನ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷ್, ರೋಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷ್, ಲಯನ್ಸ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷ್ ಆನಿ ಘೋನ್ ಚೆಯರ್‍ಮೆನ್, ಸೈಂಟ್ ಆಗ್ನೆಸ್ ಪಿ.ಟಿ.ಎ. ಅಧ್ಯಕ್ಷ್, ಕಥೊಲಿಕ್ ಸೆಂಟರ್ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ , ತಶೆಂಚ್ ಪ್ರಸ್ತುತ್ ಮಂಗ್ಳುರ್ ದಿಯೆಸೆಜಿಚ್ಯಾ ಕಥೊಲಿಕ್ ವಕೀಲಾಂಚ್ಯಾ ಮಂಡಳಿಚೊ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷ್ ಜಾವ್ನ್ ವಾವುರ್ನ್ ಆಸಾ. 1983 ಇಸ್ವೆಂತ್ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಾಕ್ ಪ್ರತಿನಿಧಿತ್ವ್ ಕರ್ನ್ ಎನ್.ಸಿ.ಸಿ. ಶಿಪ್ ಎಟೆಚ್‍ಮೆಂಟ್ ಕೇಂಪ್ ಐ.ಎನ್.ಎಸ್. ಮೈಸೂರ್ ಶಿಪ್ಪಾರ್ ಎಕಾ ಮಹಿನ್ಯಾಚಿ ತರ್ಭೆತಿ ಜೊಡ್ಲ್ಯಾ. 1987-2000 ಪರ್ಯಾಂತ್ ಮಜ್ಗಾಂವ್ ಡೊಕ್ ಯೂನಿಯನಾಚೊ ಜನರಲ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಜಾವ್ನ್ ತಾಣೆಂ ವಾವ್ರಾಡ್ಯಾಂ ಖಾತಿರ್ ಸೆವಾ ದಿಲ್ಯಾ.

ಸಮಾಜಿಕ್ ಸೆವಕ್ ಜಾವ್ನ್ ಮಾನೆಸ್ತ್ ಸ್ಟೇನ್ಲಿ ಆರ್. ಡಿ'ಕೋಸ್ತನ್ ರೋಟರಿ ಕ್ಲಬ್ಬಾಂತ್, ಮರಿಯಾಳ್ ಸೊಡೆಲಿಟಿಂತ್, ಕಥೊಲಿಕ್ ಸೆಂಟರಾ ಮುಖಾಂತ್ರ್ ವಾವ್ರ್ ಕೆಲಾ. ಆನಿ ಪಾಟ್ಲ್ಯಾ ಎಕಾ ವರ್ಸಾ ಹೆಪ್ತಿಂ ಥಾವ್ನ್ ಕೊಂಕ್ಣಿಂತ್ಲ್ಯಾ 5 ಪತ್ರಾಂನಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಸಮಾಜೆಕ್ ಕಾನೂನ್ ಮಾಹೆತಿಚಿಂ ಬರ್ಪಾಂ ಬರವ್ನ್ ಆಪ್ಲಿ ಕಾನೂನಿ ಜಾಣ್ವಾಯ್ ವಾಂಟುನ್, ನ್ಹಯ್‍ಂಚ್ ಏಕ್ ವಕೀಲ್, ಬಗಾರ್ ಏಕ್ ನಿಸ್ವಾರ್ಥಿ ಬರವ್ಪಿಯೀ ಮ್ಹಣ್ ನಾಂವ್ ವ್ಹೆಲಾಂ. ಅಸಲ್ಯಾ ಬರ್ಪಿ ವಕೀಲಾ ಥಾವ್ನ್ ರಚಿತ್ ಜಾಲ್ಲೆಂ ಹೆಂ ಕಾನೂನ್ ದಾಯ್ಜ್ ಪುಸ್ತಕ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಮಾಜೆಂತ್ ಜಾಣ್ವಾಯೆಚೆಂ ವಜ್ರ್ ತಶೆಂ ಉಜಾಳೊಂದಿ ಆನಿ ಬಾಳ್ವೊಂದಿ. ಹಾಕಾ ಆಮಿ ಪುರ್ತೊ ಸಹಕಾರ್ ದಿವ್ಯಾಂ.

-ವಿಕ್ಟರ್ ರೊಡ್ರಿಗಸ್, ಆಂಜೆಲೊರ್.